

Nr. 15 – 2001
Side 1961 - 2131

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 15 - 2001
Utgitt 14. januar 2002

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2001	
Des. 14.	14. Lov nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området 1961
Des. 14.	14. Lov nr. 96 om endr. i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret) 1962
Des. 14.	14. Lov nr. 97 om endr. i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr 1963
Des. 14.	14. Lov nr. 98 om endr. i rettergangslovgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) 1963
Des. 3.	3. Deleg. av myndighet til Produkt- og Elektrisitetsilsynet etter lov om tilsyn med elektriske anlegg og utstyr § 2 (Nr. 1345) 1968
Des. 7.	7. Delvis ikrafttr. av lov av 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (Nr. 1357) 1986
Des. 5.	5. Endr. i delegering til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning, og forskrift om saksbehandling i kommunen og om intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen i saker etter konsesjonslova, odelslova og jordlova (Nr. 1373) 2007
Des. 7.	7. Deleg. av myndighet til Luftfartstilsynet etter luftfartsloven § 15–3 (Nr. 1376) 2012
Des. 14.	14. Deleg. av myndighet til Justis- og politidepartementet etter lov om Svalbard § 4 (Nr. 1389) 2021
Des. 12.	12. Deleg. av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter lov om Svalbard § 25 første ledd (Nr. 1405) 2049
Des. 12.	12. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 94 om endringer i apotekloven og legemiddeloven (Nr. 1408) 2050
Des. 14.	14. Ikrafttr. av lov av 14. desember 2001 nr. 96 om endring i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret) (Nr. 1415) 2056
Des. 14.	14. Ikrafts. av lov av 14. desember 2001 nr. 98 om endringar i rettergangslovgjevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) (Nr. 1416) 2056
Des. 14.	14. Delvis ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven) (Nr. 1417) 2056
Des. 14.	14. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri retts hjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.) (Nr. 1418) 2056
Des. 14.	14. Deleg. av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat etter energiloven (Nr. 1455) 2112
Des. 14.	14. Deleg. av myndighet til Finansdepartementet etter lov om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området § 8 og § 9 første og annet punktum (Nr. 1460) 2121
Des. 19.	19. Ikrafttr. av lov av 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området (Nr. 1466) 2030
Kunngjøring av stortingsvedtak	
2001	
Des. 5.	5. Vedtak om formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2002 (Nr. 1351) 1982
Des. 5.	5. Vedtak om avgift av kull som utføres fra Svalbard for budsjetterminen 2002 (Nr. 1352) 1983
Forskrifter	
2001	
Des. 4.	4. Forskrift om gebyrregulativ for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett etter plan- og bygningsloven (Nr. 1347) 1970
Des. 5.	5. Forskrift om automatisk summerende beholdervekter (automatiske vekter for ulike store fyllinger) (Nr. 1348) 1970

Des.	5.	Forskrift om instrumenter for automatisk veiing, «catchweighing» (Nr. 1349)	1975
Des.	5.	Forskrift om automatiske gravimetriske fyllemaskiner (Nr. 1350).....	1978
Des.	7.	Forskrift om regulering av fiske etter uer og forbud mot å fiske med torsketrål i nærmere bestemte områder i Norges økonomiske sone i 2002 (Nr. 1354).....	1983
Des.	7.	Forskrift om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2002 (Nr. 1355)	1984
Des.	7.	Forskrift om regulering av fisket etter blåkveite nord for 62° N i 2002 (Nr. 1356).....	1985
Des.	7.	Forskrift om offisiell flaggdag på H.K.H. Kronprinsessens fødselsdag 19. august (Nr. 1358)	1987
Mai	29.	Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Lillehammer (Nr. 1364)	1987
Des.	4.	Forskrift om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften) (Nr. 1372)	1996
Des.	7.	Forskrift om regulering av fisket etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 (Nr. 1374).....	2009
Des.	7.	Forskrift om forlengelse av prøveordning med promilleprogram (Nr. 1375)	2012
Des.	10.	Forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet (forskrift om Energifondet) (Nr. 1377)	2012
Des.	10.	Forskrift om adgang til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild for fartøy under 27,50 meter største lengde i 2002 (Nr. 1378)	2013
Des.	10.	Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2002 for fartøy mellom 13 og 21,35 meter største lengde (Nr. 1379).....	2015
Des.	10.	Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell for fartøy under 13 meter i 2002 (Nr. 1380)	2016
Des.	11.	Forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrister i reketrål i Nordsjøen (Nr. 1383)	2019
Des.	11.	Forskrift om omsetningsforbud for tyrkiske fiken (Nr. 1384)	2020
Des.	13.	Forskrift om barnetillegg til mottakere av rehabiliteringspenger (Nr. 1388).....	2021
Des.	14.	Forskrift om revisjon m.m. for Longyearbyen lokalstyre (Nr. 1391)	2023
Des.	14.	Forskrift om saksbehandlingsregler for Longyearbyen lokalstyre og om de folkevalgte rettigheter og plikter (saksbehandlingsforskriften) (Nr. 1392)	2023
Des.	14.	Forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen (Nr. 1393).....	2027
Des.	5.	Forskrift om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk (Nr. 1395).....	2034
Des.	10.	Forskrift om konsesjon til å anlegge, drive eller inneha landingsplasser mv. (BSL E 1–1) (Nr. 1397)	2037
Des.	12.	Forskrift om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 (Nr. 1403).....	2044
Des.	12.	Forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002 (Nr. 1404).....	2046
Des.	13.	Forskrift om adgang til å utbetale rehabiliteringspenger uten reduksjon for visse persongrupper i institusjon (Nr. 1409).....	2050
Des.	13.	Forskrift om regulering av vinterloddefisket i Barentshavet i 2002 (Nr. 1410).....	2051
Des.	14.	Forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg (Nr. 1411)	2054
Des.	14.	Forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel (Nr. 1412)	2054
Des.	14.	Forskrift om forbud mot utførsel av kulturminner (Nr. 1420)	2057
Des.	17.	Forskrift om planlegging og gjennomføring av rekvisisjon av kraft og tvangsmessige leveringsinnskrenkninger ved kraftrasjonering (Nr. 1421)	2058
Des.	4.	Forskrift om maritime elektriske anlegg (Nr. 1450)	2060
Des.	11.	Forskrift om særavgifter (Nr. 1451).....	2086
Des.	14.	Norsk farmakopé (Nr. 1453).....	2105
Des.	14.	Forskrift om avgifter vedrørende statens luftfartsanlegg og -tjenester (takstregulativet) (Nr. 1454)	2106
Des.	14.	Forskrift om lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid (Nr. 1458)	2120
Des.	17.	Forskrift om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personell i luftfartens flysikringstjeneste (Nr. 1462).....	2128
Des.	18.	Forskrift om regulering av fisket etter reker i Norges økonomiske sone sør for 62° N og i Skagerrak i 2002 (Nr. 1465)	2129

Endringsforskrifter

2001

Des.	4.	Endr. i forskrift om prisutjevningsordningen for melk (Nr. 1346)	1968
Des.	6.	Endr. i forskrift om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) (Nr. 1353)	1983
Nov.	21.	Endr. i generell forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket (Nr. 1365)	1992
Nov.	21.	Endr. i forskrift om tilskudd til husdyr (Nr. 1366)	1992
Nov.	21.	Endr. i forskrift om tilskudd til økologisk landbruk (Nr. 1367)	1993
Nov.	21.	Endr. i forskrift om tidlignpensjon til jordbrukere (Nr. 1368)	1993
Nov.	21.	Endr. i forskrift om tilskott til avløyning (Nr. 1369)	1994
Nov.	30.	Endr. i forskrift om tilsetningsstoffer til næringsmidler (Nr. 1371)	1995
Des.	10.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1381)	2018
Des.	10.	Endr. i forskrift om utforming og utrusting av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften) (Nr. 1382)	2018
Des.	13.	Endr. i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel (Nr. 1387)	2020
Des.	14.	Endr. i forskrifter og opphevelse av forskrifter i forbindelse med innføring av lokaldemokrati i Longyearbyen (Nr. 1390)	2021
Okt.	16.	Endr. i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer (Nr. 1394)	2030
Des.	5.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2001 (Nr. 1396)	2036
Des.	10.	Endr. i forskrift om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften) (Nr. 1398)	2038
Des.	11.	Endr. i forskrift om gjennomføring av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråds resolusjon nr. 864 av 15. september 1993 (Nr. 1399)	2039
Des.	11.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2001 (Nr. 1400)	2043
Des.	11.	Endr. i forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrist i reketrål (Nr. 1401)	2043
Des.	11.	Endr. i forskrift om regulering av trålfiske etter torsk og hyse nord for 62° N i 2001 (Nr. 1402)	2043
Des.	14.	Endr. i forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) (Nr. 1413)	2055
Des.	14.	Endr. i forskrift om forenklet forelegg i vegtraffikksaker (Nr. 1414)	2055
Des.	17.	Endr. i forskrift om kvoteordningen for melk (Nr. 1422)	2060
Des.	14.	Endr. i forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi (Nr. 1456)	2113
Des.	14.	Endr. i forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk (Nr. 1457)	2119
Des.	14.	Endr. i forskrift om næringsmiddelavgift (Nr. 1459)	2121
Des.	17.	Endr. i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjenester (Nr. 1461)	2121
Des.	17.	Endr. i forskrift om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter (Nr. 1463)	2128
Des.	17.	Endr. i forskrift om gebyrer for Norsk Akkrediterings tjenester (Nr. 1464)	2129

Diverse

2001

Nov.	21.	Opph. av forskrift om tilskott til samdrifter (Nr. 1370)	1995
Des.	11.	Opph. av forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for rakfisk (Nr. 1385)	2020
Des.	11.	Opph. av forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for rakfisk (Nr. 1386)	2020
Des.	12.	Deleg. av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3-1 (Nr. 1406)	2050
Des.	12.	Opph. av forskrift om fritak for eller nedsettelse av merverdiavgift og engangsavgift på motorvogner som innføres ved eiers flytting til Norge (Nr. 1407)	2050
Des.	14.	Opph. av forskrift om anlegg, drift m.v. av landingsplass som ikke er til allmenn bruk (BSL E 1-2) (Nr. 1419)	2057
Des.	13.	Opph. av forskrifter gitt i medhold av lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) (Nr. 1452)	2105

Rettelser

Nr. 24/1993 s. 1749 (i forskrift av 29. desember 1993 nr. 1354 om gebyr for behandling av konsesjonssaker m.v.)	2131
Nr. 10/2001 s. 1403 (i forskrift av 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften))	2131
Nr. 11/2001 s. 1559 og 1560 (i forskrift av 3. september 2001 nr. 1157 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften)).....	2131
Nr. 14/2001 s. 1918 og 1919 (i forskrift av 19. oktober 2001 nr. 1309 om helseundersøkelser av arbeidstakere på skip).....	2131
Nr. 14/2001 s. 1959 (i vedtak av 5. september 2001 nr. 1342 om endring i vedtak av 10. desember 1999 nr. 1273 om delegering av myndighet til Luftfartstilsynet etter luftfartsloven).....	2131
Nr. 14/2001 s. 1960 (i forskrift av 5. desember 2001 nr. 1343 om endring i forskrift av 10. desember 1999 nr. 1272 om hvem som er luftfartsmyndighet etter luftfartsloven)	2131
Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer m.v.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 14. januar 2002

Nr. 15 - 2001

---

14. des. Lov nr. 95 2001

Lov om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området.

Ot.prp. nr. 106 (2000-2001), Ot.prp. nr. 5, Innst.O. nr. 1, Besl.O. nr. 1 (2001-2002). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 16. november og 11. desember 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. Lovens formål

Denne loven har som formål å ivareta rettighetene i supplerende pensjonsordninger for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området. Tilsvarende gjelder for rettigheter som ektefelle, registrert partner, samboer og barn har i en supplerende pensjonsordning.

§ 2. Lovens virkeområde

Loven gjelder pensjonsordninger som nevnt i punkt 1 til 6 når de skal gi arbeidstakere eller selvstendig næringsdrivende rett til alderspensjon og eventuelt uførepensjon og etterlattepensjon i tillegg til eller i stedet for tilsvarende lovbaserte trygdeytelser (supplerende pensjonsordninger):

1. pensjonsordninger opprettet i livsforsikringsselskap, pensjonskasse, bank eller forvaltningsselskap for verdipapirfond og som omfattes av lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon eller lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold,
2. kommunale pensjonsordninger som omfattes av lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner §§ 24 nr. 4 og 43 annet ledd med tilhørende forskrifter,
3. andre kollektive pensjonsordninger i pensjonskasse eller livsforsikringsselskap enn de som er nevnt under 1 og 2,
4. avtalebaserte kollektive pensjonsordninger hvor ytelsene utbetales over foretakets drift,
5. pensjonsfond som omfattes av lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon § 16–2 23. ledd, eller
6. kollektive avtaler om pensjonsordning for selvstendig næringsdrivende.

§ 3. Rett til grenseoverskridende utbetalinger

En person med rett til opptjent pensjon fra en supplerende pensjonsordning som flytter til en annen stat innen EØS, skal ha rett til å få sin pensjon med fradrag av eventuelle transaksjonskostnader utbetalt i den stat vedkommende bor. Det samme gjelder overfor ektefelle, registrert partner, samboer eller barn med rettigheter i pensjonsordningene.

§ 4. Rett til medlemskap i pensjonsordning ved midlertidig utestasjonering i annen EØS-stat

En person som arbeider i en annen EØS-stat og som omfattes av en supplerende pensjonsordning i Norge, skal fortsatt ha rett til å være medlem med fulle rettigheter i pensjonsordningen dersom vedkommende er omfattet av norsk trygdelovgivning etter EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1 (forordning (EØF) nr. 1408/71 avdeling II).

En person hjemmehørende i annen EØS-stat som arbeider i Norge og som er omfattet av en supplerende pensjonsordning i sitt hjemland, skal ikke ha plikt til å betale bidrag til pensjonsordning som nevnt i § 2 her i riket dersom vedkommende ikke er omfattet av norsk trygdelovgivning etter EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1 (forordning (EØF) nr. 1408/71 avdeling II). Arbeidsgiver skal heller ikke ha plikt til å betale bidrag til pensjonsordning i Norge for arbeidstaker i tilfeller som nevnt.

§ 5. Likebehandling vedrørende vern av opptjente pensjonsrettigheter

Supplerende pensjonsordninger skal være basert på avtaler som sikrer opptjente pensjonsrettigheter for personer som fratrer pensjonsordningen, uavhengig av om arbeidstaker som fratrer forblir i Norge eller flytter til en annen stat innen EØS. Det samme gjelder overfor ektefelle, registrert partner, samboer eller barn med rettigheter i pensjonsordningene.

§ 6. Informasjon til medlemmer av supplerende pensjonsordninger

Når en person som omfattes av en supplerende pensjonsordning flytter til en annen EØS-stat, skal vedkommende gis informasjon av arbeidsgiver eller den som administrerer pensjonsordningen om:

1. pensjonsrettigheter når vedkommende går ut av ordningen,
2. retten til etter behov å få utbetalt pensjon i en annen EØS-stat,
3. en eventuell rett til å fortsette pensjonsopptjening ved utestasjonering i en annen EØS-stat,
4. en eventuell rett til å fortsette egen premiebetaling i pensjonsordningen, og
5. fritak fra å betale premie til supplerende pensjonsordning i vertslandet.

§ 7. Pålegg fra Kredittilsynet

Kredittilsynet kan gi en supplerende pensjonsordning pålegg om retting dersom pensjonsordningen ikke har overholdt sine plikter gitt i eller i medhold av denne loven. Kredittilsynet kan også kreve at ordningen etablerer rutiner slik at informasjonsplikten etter § 6 oppfylles innen en nærmere fastsatt frist.

Lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) § 10 annet ledd om ileggelse av dagmulkt dersom Kredittilsynets pålegg ikke blir etterkommet, gjelder tilsvarende.

§ 8. Forskrifter

Kongen kan fastsette nærmere regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i loven her.

§ 9. Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

14. des. Lov nr. 96 2001**Lov om endring i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret).**

Ot.prp. nr. 3, Innst.O. nr. 10, Besl.O. nr. 4 (2001-2002). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 4. og 11. desember 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 8 skal lyde:

Det skal betales 5 ganger rettsgebyret for søksmål ved herreds- og byrett (inngangsgebyr). Varer hovedforhandlingen mer enn én dag, påløper i tillegg 3 ganger rettsgebyret pr. dag til og med dag fem og deretter 4 ganger rettsgebyret pr. dag. Det samme gjelder for behandling av tvist som foretas i søksmålsformer for herreds- og byrett i egenskap av skifterett eller namsrett, av anke over dom avsagt i forlikrådet, jf tvistemålsloven § 296 og av anke over rettsforlik inngått i forlikrådet, jf tvistemålsloven § 286. For behandling av ankesak som tillates fremmet, betales ved lagmannsrett og ved Høyesterett 24 ganger rettsgebyret. Varer hovedforhandlingen mer enn én dag, påløper i tillegg 3 ganger rettsgebyret pr. dag til og med dag fem og deretter 4 ganger rettsgebyret pr. dag. Avgjøres anken uten at ankeforhandling blir holdt, betales halvparten av fullt inngangsgebyr.

For motsøksmål, intervensjonssøksmål og regressøksmål betales inngangsgebyr som for særskilt sak. Ved ankebehandling gjelder tilsvarende regel. For ny behandling etter at begjæring om oppfriskning eller gjenopptakelse er tatt til følge, betales også som for særskilt sak.

Er en sak fra ankeinstansen hjemvist eller henvist til ny behandling, betales ikke nytt gebyr for behandlingen.

Blir søksmålet eller anken avvist, nektet fremmet eller hevet, betales 2 ganger rettsgebyret. Blir søksmålet eller anken avvist på grunn av manglende gebyrbetaling, betales ikke gebyr.

I de tilfeller saken trekkes eller forlik inngås senest 4 uker før hovedforhandling, betales 2 ganger rettsgebyret. Trekkes saken tilbake eller forlik inngås på et senere tidspunkt eller under hovedforhandling, eller uteblivelsesdom avvises, betales halvparten av fullt gebyr. For beregning av 4-ukersfristen gjelder reglene i domstolloven § 146 annet ledd tilsvarende.

Femte ledd gjelder tilsvarende dersom dom blir avsagt på grunnlag av partenes enighet.

For behandling av kjæremål, motkjæremål og krav om gjenopptakelse betales 6 ganger rettsgebyret. Blir kjæremål avvist, nektet fremmet eller hevet, betales 2 ganger rettsgebyret. Blir kjæremål avvist på grunn av manglende gebyrbetaling betales ikke gebyr. For kjæremål til herreds- og byrett over avgjørelser tatt i forlikrådet betales 2 ganger rettsgebyret.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

14. des. Lov nr. 97 2001**Lov om endring i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr.**

Ot.prp. nr. 25, Innst.O. nr. 9, Besl.O. nr. 5 (2001-2002). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 4. og 11. desember 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I lov 17. desember 1982 nr. 86 skal § 1 annet ledd lyde:

Gebyret beregnes med utgangspunkt i et grunngebyr kalt rettsgebyret. Dette utgjør kr 670.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Lov nr. 98 2001**Lov om endringer i rettergangslovgevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.).**

Ot.prp. nr. 24, Innst.O. nr. 7, Besl.O. nr. 6 (2001-2002). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 4. og 11. desember 2001. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

Endringer i følgjande lover:

1. Lov 28. november 1898 om Umyndiggjørelse.
2. Lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
3. Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven).
4. Lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven).
5. Lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.
6. Lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v.
7. Lov 14. august 1918 nr. 2 om utdrag i tvistemål og straffesaker.
8. Lov 14. august 1918 nr. 4 om rettergangsordningens ikrafttræden.
9. Lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister.
10. Lov 21. februar 1930 om skifte.
11. Lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangsmåten i riksrettssaker.
12. Lov 27. mai 1932 nr. 2 om veksler.
13. Lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker.
14. Lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing.
15. Lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold.
16. Lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt.
17. Lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvær.
18. Lov 18. desember 1959 nr. 1 om mortifikasjon av skuldbrev m.v.
19. Lov 4. februar 1960 nr. 2 om borettslag.
20. Lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker.
21. Lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker.
22. Lov 5. mai 1961 om grannegjerde.
23. Lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven).
24. Lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten.
25. Lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger.
26. Lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter.
27. Lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning.
28. Lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
29. Lov 29. mai 1970 nr. 33 om mønster.
30. Lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten.
31. Lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v.
32. Lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeiderværn og arbeidsmiljø m.v.
33. Lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister.
34. Lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene.
35. Lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift.
36. Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.
37. Lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven).
38. Lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud.
39. Lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova).
40. Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).
41. Lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr.
42. Lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven).
43. Lov 7. juni 1985 nr. 51 om utmarkskommisjon for Nordland og Troms.
44. Lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov.
45. Lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler.
46. Lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte.
47. Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.
48. Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven).
49. Lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett.
50. Lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven).
51. Lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven).
52. Lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven).
53. Lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer.

54. Lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.
55. Lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakkereiseloven).
56. Lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet.
57. Lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner).
58. Lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven).
59. Lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtaler med forbruker om oppføring av ny bustad m.m. (bustadoppføringslova).
60. Lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (husleieloven).
61. Lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven).
62. Lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven).
63. Lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser.
64. Lov 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling).
65. Lov 15. juni 2001 nr. 63 om endringer i straffeprosessloven m.v. (gjenopptakelse).

I

I følgjande føresegner skal tilvisingane til omgrepet herads- og byrett endrast til tilvisingar til omgrepet tingrett:

1. lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 27 og § 34 tredje leddet fyrste punktumet
2. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 1 nr. 4, § 10 tredje leddet fyrste, andre og fjerde punktumet, § 19 andre leddet fyrste punktumet, tredje leddet, fjerde leddet fyrste punktumet og femte leddet, § 20 fyrste leddet, § 21 fyrste leddet, § 22, § 25 fyrste leddet, § 44 fyrste leddet andre punktumet, § 46 andre leddet fyrste punktumet, § 47 fyrste leddet andre punktumet, § 55 fyrste leddet og andre leddet andre punktumet, § 63 fyrste leddet fyrste punktumet, § 74 andre punktumet, § 75 fjerde punktumet, § 80 andre leddet fyrste punktumet, § 82 fyrste leddet fyrste punktumet, § 86 fyrste leddet fyrste punktumet og tredje leddet andre punktumet, § 99 fyrste leddet andre punktumet, § 166 andre leddet tredje punktumet og § 223 fyrste leddet andre punktumet
3. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 2, § 3 nr. 1, § 44 andre leddet fyrste punktumet, § 69 andre leddet fyrste punktumet, § 74 andre leddet fyrste punktumet, § 99 andre leddet, § 99a fyrste leddet, § 199 fyrste punktumet, § 199a fyrste leddet fyrste punktumet, § 222 fyrste leddet andre punktumet, § 229 fyrste leddet fyrste punktumet og andre leddet, § 252 tredje leddet fyrste punktumet, § 268, § 287 fyrste leddet fyrste punktumet, § 296 fyrste punktumet, § 298 andre leddet fyrste punktumet, § 299 fyrste punktumet, § 323, § 325 fyrste leddet, § 374 andre leddet andre punktumet, § 409 fyrste leddet andre punktumet, § 438 fyrste leddet tredje punktumet, § 455, § 456 fyrste leddet fyrste punktumet, § 457 fyrste punktumet, § 458 andre leddet, § 465 andre leddet, § 472 fyrste leddet fyrste og andre punktumet, § 475 fyrste leddet og § 476 fjerde leddet tredje punktumet
4. lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 5 fyrste leddet, § 10 andre leddet, § 12 fyrste leddet andre punktumet, § 13 andre punktumet, § 14 fyrste leddet fyrste punktumet og tredje leddet fyrste punktumet, § 15 andre leddet, § 20a andre punktumet, § 24 andre leddet, § 31 fyrste leddet, § 33 andre leddet, § 33a fyrste leddet andre og tredje punktumet og tredje leddet tredje punktumet, § 34 fyrste leddet, § 45 andre leddet fyrste punktumet, § 47 andre punktumet, § 54b andre leddet og § 58 fyrste leddet andre punktumet
5. lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. § 28 tredje leddet fyrste punktumet
6. lov 14. august 1918 nr. 2 om utdrag i tvistemål og straffesaker § 10 andre leddet fyrste punktumet
7. lov 14. august 1918 nr. 4 om rettergangsordningens ikrafttræden § 4 fyrste og andre leddet og § 6 fyrste leddet
8. lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister § 7 nr. 3 fyrste og tredje punktumet, nr. 4 fyrste og andre punktumet, nr. 5 og nr. 6, § 26 nr. 1 fyrste punktumet, overskrifta til § 26b, § 26 b nr. 1 og nr. 3 tredje punktumet og § 46 nr. 2 femte punktumet
9. lov 21. februar 1930 om skifte § 1 og § 31 andre leddet andre punktumet
10. lov 5. februar 1932 nr. 2 om rettergangsmåten i riksrettssaker § 9 andre leddet fyrste og andre punktumet
11. lov 27. mai 1932 nr. 2 om veksler § 73 fyrste leddet
12. lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker § 56
13. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 fyrste leddet andre punktumet og § 19 fyrste leddet
14. lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerdar under krig, krigsfare og liknende forhold § 10
15. lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 48 nr. 3 femte og sjette punktumet
16. lov 26. juni 1953 nr. 8 om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar § 9 fyrste leddet andre punktumet
17. lov 18. desember 1959 nr. 1 om mortifikasjon av skuldbrev m.v. § 4 andre leddet fyrste punktumet
18. lov 4. februar 1960 nr. 2 om borettslag § 17 fyrste leddet andre punktumet, § 19 tredje leddet tredje punktumet og § 34a fjerde leddet fjerde punktumet
19. lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker § 42
20. lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker § 5 andre leddet
21. lov 5. mai 1961 om grannegjerde § 17 fyrste leddet andre punktumet
22. lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) § 16 fjerde leddet fyrste punktumet
23. lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten § 18
24. lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger § 14 fyrste leddet tredje punktumet og § 15 andre leddet fyrste punktumet

25. lov 15. desember 1967 nr. 9 om patenter § 63 første og andre leddet
26. lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 3–9 tredje punktet og § 3–10 tredje leddet
27. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 72 nr. 1 andre punktet
28. lov 29. mai 1970 nr. 33 om mønster § 41 første og andre leddet
29. lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åsetesretten § 60 første leddet første punktet
30. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v overskrifta til § 61B, § 61B første leddet og § 61C første leddet første punktet
31. lov 28. april 1978 nr. 18 om behandling av forbrukertvister § 11 første leddet første punktet, andre leddet og fjerde leddet andre punktet
32. lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 15 første leddet fjerde punktet
33. lov 9. juni 1978 nr. 49 om reindrift § 27 første leddet
34. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23c første leddet første punktet
35. lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven) § 18 første punktet
36. lov 6. mars 1981 nr. 5 om barneombud § 4 tredje leddet andre punktet
37. lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) § 13 første leddet, § 28 første leddet tredje punktet og § 36 femte leddet
38. lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven) § 5 første og andre leddet, § 6 nr. 1 og 2, § 76 andre leddet første, andre og tredje punktet, tredje leddet første punktet og fjerde leddet første punktet, § 96 andre og tredje leddet, § 109 første leddet første punktet, § 109a første leddet første punktet, § 130a sjette leddet andre punktet, § 261 tredje punktet, § 274 første leddet andre punktet, § 275 første leddet andre punktet, overskrifta til kapittel 22, § 306 første leddet, § 322 første leddet, § 331 fjerde leddet, § 447 tredje leddet andre punktet, § 466 andre leddet første, tredje og fjerde punktet, § 470 første leddet andre punktet og § 476 tredje leddet og fjerde leddet første punktet
39. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 5a nr. 2, overskrifta til kapittel 2 B, § 8 første leddet første og andre punktet, sjuande leddet fjerde punktet og § 10 nr. 11
40. lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 145 første leddet og § 154 femte leddet andre punktet
41. lov 7. juni 1985 nr. 51 om utmarkskommisjon for Nordland og Troms § 13 fjerde leddet andre punktet
42. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 50 nr. 2 andre punktet og § 60 andre leddet første punktet og fjerde leddet andre punktet
43. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 20–1 tredje punktet
44. lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte § 13 første punktet og § 16
45. lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 6A–7 tredje leddet, overskrifta til § 6A–9, § 6A–9 første leddet og fjerde leddet, § 9–10 første leddet første punktet, andre leddet første punktet og fjerde leddet første punktet
46. lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) § 2–8 første leddet
47. lov 12. mars 1993 nr. 32 om planteforedlerrett § 29 første og andre leddet
48. lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 3–22 andre leddet første punktet
49. lov 25. mars 1994 nr. 7 om sikring mot og erstatning for naturskader (naturskadeloven) § 7 første punktet og § 8 første leddet tredje punktet
50. lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 20 andre leddet første punktet, § 35 andre leddet første punktet, § 118 første leddet andre punktet, § 305 første leddet første punktet og § 476 første leddet
51. lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 5–2 femte leddet tredje punktet, § 5–3 femte leddet andre punktet og § 5–9 første punktet
52. lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 43 nr. 1 første punktet
53. lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakkereiseloven) § 10–5 første leddet første punktet og andre leddet tredje punktet
54. lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 8–6 andre leddet og fjerde leddet andre punktet
55. lov 23. mai 1997 nr. 31 om eierseksjoner (eierseksjonsloven) § 16 andre leddet første punktet
56. lov 13. juni 1997 nr. 43 om avtaler med forbrukar om oppføring av ny bustad m.m (bustadoppføringslova) § 64 tredje leddet tredje punktet
57. lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler (husleieloven) § 12–2 andre leddet første punktet og tredje leddet første og tredje punktet
58. lov 25. juni 1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven) § 4 (5)
59. lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) § 5–6 andre leddet første punktet, § 6–4 andre leddet andre punktet, tredje leddet og niande leddet første punktet
60. lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7 første leddet.

II

I følgjande føresegner skal tilvisingane til omgrepet herads- og byrettsdommar endrast til tilvisingar til omgrepet tingrettsdommar:

1. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 54 andre leddet og § 109
2. lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) § 287 fyrste leddet tredje punktumet
3. lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing § 1 fyrste leddet fyrste punktumet
4. lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 57 fjerde leddet tredje punktumet
5. lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster m.v. § 6 nr. 1 b fyrste leddet
6. lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 61B fyrste leddet
7. lov 14. juni 1985 nr. 77 Plan- og bygningslov § 60 andre leddet tredje punktumet

III

I lov 28. november 1898 om Umyndiggjørelse skal § 2 andre leddet fyrste punktumet lyde:

Denne skal bestaa av sorenskriveren – eller, hvor der i tingretten er flere dommere, en av disse – som formand samt to av forliksmændene efter rækkefølgen i oppnævnelser.

IV

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) vert gjort følgjande endringar:

§ 19 fyrste leddet skal lyde:

Tingrettene skal ha en sorenskriver som leder og så mange tingrettsdommere som til enhver tid er bestemt. Det kan også utnevnes en nestleder. Har lederen og nestlederen forfall, skal den eldste av de andre dommerne gjøre tjeneste, så lenge ingen annen er oppnevnt.

§ 71 fyrste leddet fyrste punktumet skal lyde:

I hvert domssogn skal det være to alminnelige utvalg av meddommere for tingrettssaker, ett for kvinner og ett for menn.

V

I lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister skal § 46 nr. 3 andre punktumet lyde:

For tingrettssaker etter denne lov får rettens formann og meddommerne skyss- og kostpenger efter de regler som ellers gjelder for slike saker.

VI

I lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) vert gjort følgjande endringar i del I:

1. Lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven):

§ 39 b andre leddet tredje punktumet skal lyde:

Påtalemyndigheten fremmer saken for tingretten, som avgjør den ved dom.

§ 39 b fjerde leddet andre punktumet skal lyde:

Senest tre år etter siste rettskraftige dom skal påtalemyndigheten enten beslutte opphør av reaksjonen eller bringe saken inn for tingretten, som avgjør om reaksjonen skal opprettholdes.

§ 39 e fyrste leddet tredje punktumet skal lyde:

Sak om forlengelse reises ved tingretten senest tre måneder før forvaringstidens utløp.

§ 39 f andre leddet skal lyde:

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for tingretten, som avgjør den ved dom.

§ 39 g femte leddet fyrste punktumet skal lyde:

Dersom den løslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår, eller særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av første ledd annet punktum, kan påtalemyndigheten bringe spørsmålet om gjeninnsettelse inn for tingretten.

2. Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 76 tredje leddet første punktum skal lyde:

Saker ved lagmannsrett og tingrett som gjelder forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, eller sak hvor påtalemyndigheten vil påstå idømmelse av særreaksjon, skal under hoved- og ankeforhandling føres av en statsadvokat.

§ 76 tredje leddet sjuande punktum skal lyde:

Saker for tingretten om forseelser føres som regel av polititjenestemenn som hører til påtalemyndigheten.

i del II:

Nr. 3 tredje punktum skal lyde:

Saken må bringes inn for tingretten før lengstetiden løper ut.

Nr. 5 første punktum skal lyde:

For dom på sikring som ikke er satt i verk når loven trer i kraft, skal påtalemyndigheten såvidt mulig innen ett år etter lovens ikrafttredelse innstille sikringstiltaket eller reise sak for tingretten med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§ 39, 39 a eller 39 c.

VII

I lov 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstoloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling) gjerast følgjande endringar:

Lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven):

§ 10 andre leddet skal lyde:

Førstelagmannen kan tilkalle dommere fra tingrettene i lagdømmet til å ta sete i retten. Når særlige grunner foreligger, kan førstelagmannen også tilkalle dommere ved tingrettene og lagmannsretten i et annet lagdømme dersom de er villige til å gjøre tjeneste. Retten kan ikke settes med mer enn en tilkalt dommer eller pensjonist som er konstituert etter § 55 f uten når en av lagmannsrettens dommere uventet får forfall. Til behandling av anke eller kjæremål tilkalles ikke dommere fra den tingrett som har behandlet saken i første instans.

§ 19 fjerde leddet første punktum skal lyde:

Hvor saksmengden gjør det påkrevet, kan tingrettene etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i avdelinger.

§ 25 første leddet skal lyde:

Domstoladministrasjonen fastsetter ett eller flere faste rettssteder for tingrettene.

§ 55 første leddet skal lyde:

Dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene utnevnes som embetsmenn av Kongen etter Grunnloven § 21.

§ 55 b andre leddet andre punktum skal lyde:

Til dommerembeter i tingretten og i lagmannsretten gir domstollederen skriftlig uttalelse.

§ 55 d skal lyde:

Midlertidige dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene kan bare konstitueres eller tilsettes i de tilfeller som er nevnt i §§ 55 e til 55 g.

§ 63 første leddet første punktum skal lyde:

I ethvert lensmannsdistrikt og i enhver kommune eller del av kommune som ikke hører til lensmannsdistrikt, skal det være ett hovedstevnevitne og så mange hjelpestevnevitner som tingretten fastsetter.

§ 121 b skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene kan ikke utøve rettshjelp til stadighet eller mot vederlag.

§ 121 c første leddet skal lyde:

En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene må søke om godkjenning for sidegjøremål

1. om kan medføre at dommeren mer en leilighetsvis kan bli inhabil
2. som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes
3. i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelser kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
4. i privat eller offentlig næringsvirksomhet
5. i private tvisteløsningsnemnder og
6. om oppnevning som medlem av voldgiftsrett.

§ 121 e første leddet første punktum skal lyde:

Sidegjøremål for dommere i Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene skal registreres.

§ 236 første leddet skal lyde:

Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak når en dommer i Høyesterett, lagmannsretten og tingrettene forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk.

§ 239 andre leddet første punktum skal lyde:

Partene i saken kan bringe Tilsynsutvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål.

§ 239 tredje leddet tredje punktum skal lyde:

Ved behandlingen i tingretten og lagmannsretten skal retten settes med meddommere.

VIII

I lov 15. juni 2001 nr. 63 om endringer i straffeprosessloven m.v. (gjenopptakelse) vert gjort følgjande endringar:

Lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven):

§ 261 andre punktum skal lyde:

Begjæringen settes frem for tingretten, som også behandler saken på nytt hvis gjenopptakelse blir besluttet.

§ 400 andre leddet første punktum skal lyde:

Er dommen som skal gjenopptas avsagt av tingretten, sender kommisjonen sin avgjørelse til lagmannsretten, som peker ut en tingrett med tilgrensende rettskrets til å behandle begjæringen.

IX

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

3. des. Nr. 1345 2001

Delegering av myndighet til Produkt- og Elektrisitetstilsynet etter lov om tilsyn med elektriske anlegg og utstyr § 2.

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 3. desember 2001 med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og utstyr § 2, jf. Kronprinsreg.res. av 14. desember 1990 nr. 991. Kunngjort 11. desember 2001.

Med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og utstyr § 2, jf. Kronprinsreg.res. av 14. desember 1990 nr. 991, delegerer Arbeids- og administrasjonsdepartementet myndighet til Produkt- og Elektrisitetstilsynet til å fastsette forskrift om maritime elektriske anlegg.

4. des. Nr. 1346 2001

Forskrift om endring i forskrift om prisutjevningsordningen for melk.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 4. desember 2001 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 6, § 7, § 8, § 11 andre og tredje ledd, § 13 og § 17, og etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kunngjort 11. desember 2001.

I

I forskrift av 30. juni 2000 nr. 701 om prisutjevningsordningen for melk gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Prisutjevningsordningen for melk har som formål å regulere prisdifferensieringen av melk som råvare til ulike anvendelser i henhold til jordbruksavtalens bestemmelser, og samtidig gi melkeprodusenter muligheter for lik melkepris uavhengig av melkeanvendelse og lokalisering av produksjonen.

§ 3 første ledd bokstav h skal lyde:

h) *råvareverdi*: Markedsregulators (TINE Norske Meierier) netto salgsinntekter minus foredlingskostnader per pris- og biproduktgruppe, beregnet i henhold til utfyllende bestemmelser fastsatt av Statens landbruksforvaltning.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Statens landbruksforvaltning plasserer nye enkeltprodukter i prisgrupper etter de prinsipper som følger av første ledd. Flyttinger av enkeltartikler mellom grupper skal forelegges avtalepartene i jordbruksoppjøret. Ved mindre justeringer kan Statens landbruksforvaltning gjøre unntak fra dette.

§ 5 fjerde ledd oppheves.

§ 7 skal lyde:

Statens landbruksforvaltning fastsetter avgifter og tilskudd pr. liter beregnet anvendt melk, jf. § 5, og pr. liter beregnet anvendt fløte, myse og kjernemelk, jf. § 6. Fastsettelsen skjer kvartalsvis på grunnlag av markedsregulators prognoserte råvareverdier for hver enkelt pris- og biproduktgruppe. Prisgrupper som det ikke fastsettes egen målpris for, tilordnes en råvareverdi i samsvar med tabellen i § 5 første ledd.

Ved fastsetting av avgifter og tilskudd for produkter i de ulike prisgruppene, beregnes en veid netto råvareverdi for alle prisgruppene. Veid netto råvareverdi viser gjennomsnittlig råvareverdi for melk i prisutjevningen, veid etter prognoserte volum i de ulike prisgrupper og korrigert for nettokostnader som følger av § 4, § 6, § 12 t.o.m. § 14. Utjevningsavgifter og utjevningstilskudd fastsettes deretter som differansen mellom den råvareverdien som i følge første ledd er tilordnet den enkelte prisgruppe, og veid netto råvareverdi.

Biprodukttilskudd for fløte til smørprodukter skal fastsettes som differansen mellom standard råvareverdi for produksjonsfløte, i henhold til jordbruksavtalen, og markedsregulators prognoserte råvareverdi for fløte til smør. Biproduktavgift for fløte til kremfløteprodukter skal fastsettes som differansen mellom standard råvareverdi for produksjonsfløte og markedsregulators prognoserte råvareverdi for fløte til kremfløte.

Biproduktavgift for myse til mysostprodukter skal tilsvare markedsregulators prognoserte råvareverdi.

Biproduktavgift for kjernemelk skal tilsvare råvareverdien for kjernemelk. Råvareverdien på kjernemelk fastsettes av Statens landbruksforvaltning som en funksjon av verdien på skummetmelk, og hvor verdien på skummetmelk beregnes ut i fra veid netto råvareverdi fratrukket produksjonsverdien for fløteandelen i denne. Råvareverdien på kjernemelk fremkommer ved å multiplisere verdien på skummetmelk med en faktor på 0,8.

§ 8 skal lyde:

Statens landbruksforvaltning kan innenfor kvartalet endre avgiftene, tilskuddene og overføringsprisen etter forskriften her dersom:

- a) meieriselskapenes forventede volum for anvendt melk i én eller flere prisgrupper som nevnt i § 5, eller anvendt fløte/myse i biproduktgruppene som nevnt i § 6, avviker vesentlig fra tidligere prognosert volum,
- b) det oppstår vesentlige endringer i andre faktorer som ligger til grunn for fastsettelse av nivået på avgiftene og tilskuddene.

§ 9 første punktum skal lyde:

Dersom markedsregulators faktiske råvareverdier viser et avvik i forhold til tidligere prognoserte råvareverdier på mer enn 2% for de ulike pris- og biproduktgrupper, kan Statens landbruksforvaltning for hvert halvår etterregne avgifter, tilskudd og overføringspris etter forskriften her.

§ 10 første punktum skal lyde:

Uavhengig av de avgifter og tilskudd som følger av § 7, skal utbetaling av tilskudd i prisgruppene 1C t.o.m. 7C (merkevareeksport), jf. § 5, foretas slik at rammene for Norges forpliktelser med hensyn til totale eksportkvanta og bruk av eksportsubsidier etter WTO-avtalen, ikke overskrides.

§ 11 siste ledd siste punktum oppheves.

§ 16 skal lyde:

Markedsregulator skal rapportere sine prognoserte råvareverdier (jf. § 3 bokstav h) for kommende kvartal til Statens landbruksforvaltning. Prognosene skal foreligge senest 4 uker før kvartalets begynnelse.

Meieriselskap eller primærprodusenter som foredler melk som omfattes av denne forskriften skal sende månedlige oppgaver over produsert eller solgt kvantum melkeprodukter samt beregnet mengde melk bak produktene i henhold til § 15. Oppgavene skal bekreftes hvert halvår av statsautorisert eller registrert revisor dersom ikke Statens landbruksforvaltning bestemmer noe annet.

Statens landbruksforvaltning kan gi meieriselskaper som inngår i et fellesskap tillatelse til samordnet rapportering etter denne paragraf.

Statens landbruksforvaltning kan gi nærmere bestemmelser om rapportering, herunder fastsette oppgavens innhold og form, samt fastsette tidsfrister for rapporteringen. Oppgavene kan kreves innsendt på edb-lesbart medium.

Ny § 16a skal lyde:

§ 16a. Melding om fastsettelse eller endring av avgifter, tilskudd og overføringspris

Melding om fastsettelse eller endringer av avgifter, tilskudd og overføringspris, jf. § 7, § 8 og § 11, skal gis snarest, og senest 3 uker før endringene trer i kraft.

Melding om endring av avgifter, tilskudd og overføringspris i forbindelse med ny jordbruksavtale skal gis senest 1 uke før endringene trer i kraft.

§ 17 første ledd siste punktum skal lyde:

Dersom vilkårene for etterregning etter § 9 er oppfylt, justeres det for dette i eget oppgjør.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002, med unntak av endringene i § 16 samt ny § 16a som trer i kraft straks.

Avgifter, tilskudd og overføringspris basert på de endringer som følger av forskriften her, fastsettes første gang med virkning fra 1. januar 2002.

4. des. Nr. 1347 2001

Forskrift om gebyrregulativ for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett etter plan- og bygningsloven.

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 4. desember med hjemmel i forskrift av 22. januar 1997 nr. 35 om godkjenning av foretak for ansvarsrett § 29, jf. plan- og bygningslov av 14. juni 1985 nr. 77 § 98a. Kunngjort 11. desember 2001.

Følgende gebyrer fastsettes for sentral godkjenning av foretak:

Årsgebyr for å inneha sentral godkjenning	kr	1.100,-
Behandlingsgebyr for søknad om sentral godkjenning	kr	0,-
Gebyr for fornyelse og endring av sentral godkjenning	kr	0,-

Forskriften gis virkning fra 1. januar 2002 og erstatter forskrift av 21. desember 2000 nr. 1565 om gebyrregulativ for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett etter plan- og bygningsloven.

5. des. Nr. 1348 2001

Forskrift om automatisk summerende beholdervekter (automatiske vekter for ulike store fyllinger).

Fastsatt av Justervesenet 5. desember 2001 med hjemmel i lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 22, § 23 og § 50 og forskrift av 24. august 1999 nr. 964 om justering § 11. Kunngjort 11. desember 2001.

Kapittel 1: Innledende bestemmelser

§ 1. (virkeområde)

Denne forskriften gjelder for automatiske summerende beholdervekter (tidligere kalt automatiske vekter for ulike store fyllinger).

Forskriften fastsetter hvilke tekniske og andre krav som settes til automatisk summerende beholdervekter i forbindelse med typegodkjenning og justering.

Automatisk summerende beholdervekter tillates for salg i Norge uten nasjonal godkjenning etter denne forskriften dersom godkjenning er gitt etter andre krav og av annet organ som Norge er forpliktet til å godta gjennom internasjonale avtaler.

Justervesenet kan utover det som fremgår av forskriften her i det enkelte tilfelle fastsette ytterligere krav i overensstemmelse med OIML R 107-1 (1997 E): «Discontinuous totalizing automatic weighing instruments (totalizing hopper weighers), Part 1» og «Metrological and technical requirements – Tests, part 2» (R 107).

§ 2. (definisjoner)

I denne forskrift forstås med:

- a) *Automatisk summerende beholdervekt*: (R 107, T.1.3)
En automatisk vekt som veier et bulkprodukt ved å dele det opp i enkeltveinger, bestemme i rekkefølge massen til hver enkeltveing, summere veieresultatene og levere enkeltveingene til bulk.
- b) *Summerende indikeringsenhet*: (R 107, T.2.3.1)
Den del av vekten som indikerer summen av etterfølgende masser veid og levert til bulk.
- c) *Summerende hovedindikeringsenhet*: (R 107, T.2.3.1.1)
Den del av vekten som indikerer summen av alle massene som er veid og levert til bulk.
- d) *Delvis summerende indikeringsenhet*: (R 107, T.2.3.1.2)
Den del av vekten som indikerer summen av et begrenset antall etterfølgende masser levert til bulk.
- e) *Summerende tilleggsindikeringsenhet*: (R 107, T.2.3.1.3)
En indikerende enhet med en deling som er større enn den summerende hovedindikeringsenhet, og som indikerer summen av etterfølgende masser som er veid over en forholdsvis lang periode.
- f) *Summerende deling* (d_i): (R 107, T.3.1.1)
Delingen for den summerende hovedindikeringsenhet.
- g) *Minste summerende mengde* ($\epsilon_{\min}$): (R 107, T.3.4)
Verdien på den minste masselast som kan bli summert uten å overskride den maksimalt tillatte feil når den automatiske operasjonen består av enkeltveinger som hver er innenfor det automatiske veieområdet.

Kapittel 2: Generelle bestemmelser

§ 3. (OIML nøyaktighetsklasser: (R 107, 2.1))

Vektene er delt opp i fire nøyaktighetsklasser som følgende:

0.2   0.5   1   2

§ 4. (bruk av vekter)

Nøyaktighetsklasse 0.2: Benyttes ved veiing av ferdig bearbejdede produkter og lignende handelstransaksjoner.

Nøyaktighetsklasse 0.5: Benyttes ved veiing av ferdig bearbejdede produkter og lignende handelstransaksjoner.

Nøyaktighetsklasse 1: Benyttes til veiing av sand, singel, malm og ved mottak av fisk.

Nøyaktighetsklasse 2: Benyttes ved beregning av frakt, tariff etc. I tillegg kan de benyttes til veiing av sand, singel og malm, men dette vil da bli vurdert i det enkelte tilfelle.

§ 5. (typegodkjenning)

Alle vekter som nyjusteres skal være typegodkjent. Eventuelt kan nyjustering være en del av typegodkjenningsbehandlingen.

Det kan ikke gis typegodkjenning til automatiske summerende beholdervekter som skal benyttes ved direkte salg til publikum.

Gyldighetstiden for typegodkjenningsdokumentet står beskrevet i justerbestemmelsen for det enkelte instrument. Hvis ikke annet er spesifisert er varigheten av typegodkjenningen 10 år.

For hvilke tester som skal utføres og den maksimalt tillatte toleransen, vises det til R 107.

Kapittel 3: Nyjustering, omjustering og revisjon

§ 6. (revisjonstiden)

Revisjonstiden er normalt 3 år. I spesialtilfeller (f.eks. ny teknologi som innføres) kan det kreves at første revisjon skal skje tidligere, eventuelt kun godkjenne vekten på prøve. I dette tilfellet vil revisjonstiden være spesifisert i den aktuelle justerbestemmelsen.

§ 7. (maksimum tillatte feil (R 107, 2.2))

De maksimum tillatte feil for hver nøyaktighetsklasse skal være den hensiktsmessige verdien fra tabell 1 avrundet til nærmeste summerende deling. Maksimum tillatte feil gjelder for belastninger som ikke er mindre enn den summerende minste mengde ($\epsilon_{\min}$).

Tabell 1

Klasse	Prosent av massen til den summerte lasten	
	Nyjustering/omjustering	Revisjon
0.2	± 0.10%	± 0.2%
0.5	± 0.25%	± 0.5%
1	± 0.50%	± 1.0%
2	± 1.00%	± 2.0%

§ 8. (summerende deling (d_t) (R 107, 2.4))

Den summerende deling (d_t) skal ikke være mindre enn 0.01% av maksimal kapasitet, og ikke større enn 0,2% av maksimal kapasitet.

§ 9. (minimum verdi på den minste summerende mengde ($\epsilon_{\min}$) (R 107, 2.5))

Minste summerende mengde skal ikke være mindre enn:

- den verdien på massen hvor den maksimale tillatte feil for automatisk veiing ved nyjustering er lik den summerende deling (d_t), og
- minimum kapasitet (Min).

(kommentarer til forståelsen av denne bestemmelse er gitt i vedlegg nr. 1).

§ 10. (materialtester (R 107, 5.2))

Automatiske summerende beholdervekter skal være i overensstemmelse med kravene i § 7 – § 9 og kapittel 4 og 5 (jf. R 107; kapittel 2 unntatt pkt. 2.7 og 3) for det/de produkt(er) de er tenkt benyttet til under normale bruksbetingelser. Testene utføres av Justervesenet på bruksstedet med vekten montert og plassert der den er tenkt benyttet. Installasjonen av en vekt skal være konstruert slik at en automatisk veioperasjon praktisk talt er den samme ved testing som ved en normal transaksjon.

Testene skal utføres på en måte som medfører minst mulig bruk av ressurser. Man kan, når det er hensiktsmessig og for å unngå gjentakelse av tester som er utført tidligere på vekten, benytte resultatene fra typegodkjenningen ved nyjustering for det aktuelle bruksstedet.

Materialtester skal utføres i overensstemmelse med påskriftene under de normale betingelser som instrumentet har til hensikt å operere under.

§ 11. *(bestemmelse om hjelpemidler ved testing (R 107, 5.2.2))*

Til testformål kreves det at tilstrekkelig mengde av produktet(ene), håndteringsutstyr, kvalifisert personell og et kontrollinstrument er tilgjengelig.

§ 12. *(ikke automatisk vekt (R 107, 5.2.1.1))*

Når vekten kan fungere som en ikke automatisk vekt skal den overholde de relevante kravene i generell justerbestemmelse 10/94 for klasse III eller klasse IV vekter.

§ 13. *(Materialtester (R 107, 5.2.1.2))*

Materialtester på stedet skal bli utført som følgende og med de toleransegrenser som spesifisert i § 7:

- 1) I overensstemmelse med påskriftene
- 2) Under de aktuelle driftsbetingelser for vekten
- 3) Ikke mindre enn tre materialtester skal bli utført, en ved minimum kapasitet, en ved maksimum kapasitet og en nær minste summerende mengde ($\epsilon_{\min}$)
- 4) Hver test skal bli utført ved maksimum antall veiesykluser pr. time
- 5) Med en masse av produkt eller produkter som er ment benyttet på vekten
- 6) Med en mengde av materiale som ikke er mindre enn minste summerende mengde ($\epsilon_{\min}$)
- 7) Når mengden av materiale lik minste summerende mengde ($\epsilon_{\min}$) kan bli summert ved mindre enn fem veiesykluser, skal de følgende material tester bli utført i tillegg: fem sykluser ved maksimum kapasitet (Max) og fem sykluser ved minimum kapasitet (Min)
- 8) Utstyr nær det automatiske veieinstrumentet, som for eksempel transportbånd, støvsamlersystemer og lignende som er i bruk når vekta er i normal drift, skal være i bruk
- 9) Hvis vekten kan lede bort materialet gjennom alternative uttømmingsfasiliteter så skal testprogrammet bli utført for hver fasilitet, hvis det ikke kan bli bevist at veiebeholderen ikke blir påvirket av for eksempel ulike luftstrømninger. Testing av hele området for et produkt behøver kun å utføres for en uttømmingsfasilitet.

§ 14. *(testmetoder – kontrollvekt og teststandarder (R 107, 6.1))*

Kontrollinstrumentet og standardloddene som benyttes ved testing skal sørge for å bestemme massen til testproduktet med en feil som ikke er større enn enten:

- a) en tredjedel av maksimum tillatte toleranse for automatisk veiing, når kontrollinstrumenetet eller enheten benyttet til kontrollformål blir justert umiddelbart før materialtesten, eller
- b) en femtedel av maksimum tillatte toleranse for automatisk veiing i alle andre tilfeller.

§ 15. *(testmetoder – separat verifikasjonsmetode (R 107, 6.2))*

Denne metoden krever en (separat) kontrollvekt for å bestemme den konvensjonelle rette verdi på massen til testproduktet.

En testmengde skal bli veid som en automatisk bulk til bulk veieoperasjon og den indikerte vektverdien på den summerende hovedindikeringsenhet skal avleses og noteres.

Testmengden skal veies på en kontrollvekt og resultatet skal betraktes som den konvensjonelle rette verdi på massen av testmengden.

Feilen ved automatisk veiing skal være differansen mellom den konvensjonelle rette verdi og den indikerte verdi på den summerende hovedindikeringsenhet.

§ 16. *(testmetoder – integrert verifikasjonsmetode (R 107, 6.3))*

For denne metoden benyttes den summerende beholdervekten som skal justeres, til å bestemme den konvensjonelle rette verdi på massen til testproduktet.

Metoden skal utføres ved enten å benytte:

- a) en delvis summerende indikeringsenhet med standardlodd for å fastslå avrundingsfeilen, eller
- b) en hensiktsmessig konstruert indikerende enhet.

En automatisk veieoperasjon av en testmasse skal bli startet som under normal drift. Imidlertid skal den automatiske driften bli avbrutt to ganger for hver veiesyklus, dvs. for å veie og tømme en del av testmengden.

En automatisk operasjon skal ikke bli avbrutt under etterfølgende veiesykluser hvis vekten er installert i et lukket luftsystem.

Den automatiske driften skal bli avbrutt etter at veieenheten har blitt fylt og en bruttoregistrering er foretatt. Når veieenheten har stabilisert seg, skal bruttoverdien som blir indikert eller bestemt ved å balansere med standardlodd, bli notert og vekten settes tilbake til automatisk drift.

Etter at testmengden er tømt og vekten har registrert en taraverdi skal den automatiske driften avbrytes. Når veieenheten har stabilisert seg skal taravekten som blir indikert eller bestemt ved å balansere med standard lodd, noteres og vekten settes tilbake til automatisk drift.

Den summerende hovedindikeringsenhet skal bli benyttet for å bestemme den indikerte vektverdi på testmengden.

For hver uttømming er taraverdien subtrahert fra bruttoverdien den nettoverdi på materialet som er blitt tømt. En summasjon av alle nettoverdiene i testmengden skal være den konvensjonelle rette verdi på massen til testmengden.

Feilen ved automatisk veing skal være differansen mellom den konvensjonelle rette verdi og den indikerte verdi på den summerende hovedindikeringsenhet.

Kapittel 4: Tekniske krav

§ 17. *(utblåsing (purging) av veieenheten (R 107, 3.2.2))*

Konstruksjonen av veieenheten og bruken av vekten skal være slik at veieresultatet ikke blir påvirket negativt.

§ 18. *(automatiske veiebetingelser (R 107, 3.2.3))*

En automatisk operasjon skal bli avbrutt, utskrift skal bli forhindret eller merket og et alarmsignal skal bli gitt i følgende tilfeller:

- a) hvis maksimum kapasitet (Max) er blitt overskredet med mer enn 9 d
- b) hvis verdien på massen som skal veies og leveres til bulk er mindre enn minimum kapasitet (Min), unntatt hvis verdien blir behandlet som den siste enkeltveing på transaksjonen.

§ 19. *(driftsreguleringer (R 107, 3.2.4))*

Det skal ikke være mulig å gjøre driftsreguleringer eller tilbake stille indikerende innretninger i løpet av en automatisk veieoperasjon, med den unntakelsen å ha mulighet for å avbryte veiesyklusen under testing som beskrevet i avsnitt 6.6.3.

§ 20. *(Støvtuttrekking (R 107, 3.2.5))*

Bruken av støvavsug skal ikke påvirke måleresultatet.

§ 21. *(instrument som benyttes som sin egen kontrollvekt (R 107, 3.3))*

Når vekten skal benyttes som sin egen kontrollvekt, jf. § 16, skal veieenheten være konstruert slik at den kan belastes med standardlodd i henhold til tabell 2 under:

tabell 2

<i>Maksimum kapasitet (Max)</i>	<i>Minimum vekt på standardlodd</i>
Max ≤ 5 t	Max
5 t < Max ≤ 25 t	5 t
25 t < Max ≤ 50 t	20% Max
50 t < Max ≤	10 t

§ 22. *(summerende indikerings- og utskriftsenheter (R 107, 3.4))*

Automatiske summerende beholdervekter skal inkludere en summerende hovedindikeringsenhet og kan inkludere en summerende tilleggsindikeringsenhet, en delvis summerende indikeringsenhet og en utskriftsenhet.

På en vekt som er utstyrt med en utskriftsenhet gjelder følgende:

- a) det skal ikke være mulig å tilbake stille den summerende hovedindikeringsenhet til null hvis ikke utskriftsenheten automatisk skriver ut den siste totalen indikert før tilbake stilling til null finner sted
- b) en utskrift av den siste totalen skal automatisk bli produsert hvis den automatiske driften blir avbrutt og driftsreguleringer kan utføres.

§ 23. *(deling (R 107, 3.4.2))*

Unntatt for en summerende tilleggsenhet, skal delingen for alle summerende indikeringsenheter være den samme.

§ 24. *(summerende tilleggsindikeringsenhet (R 107, 3.4.3))*

Delingen for en summerende tilleggsindikeringsenhet skal minst være lik ti ganger den summerende deling som skrevet i påskriftene.

§ 25. *(kombinerte indikeringsenheter (R 107, 3.4.4))*

To eller flere typer indikeringsenheter kan bli kombinert slik at den indikeringen som kreves kan vises ved behov forutsatt at den er klart definert.

Kapittel 5: Plombering, merking og påskrifter

§ 26. *(plombering (R 107, 3.2.7 og 3.6))*

Relevante elektroniske deler, software og mekanisk utstyr skal plomberes mot misbruk.

Relevante deler skal ikke kunne byttes ut uten at plombering må brytes.

Vekten må ikke være av en slik art at den lett kan benyttes til bedrageri.

Justerbestemmelsen for den enkelte vekt gir detaljerte bestemmelser om plombering for å ivareta ovennevnte hensyn.

§ 27. (merking)

Plomberingslapper eller lignende som beskrevet i justerbestemmelsen for den enkelte vekt, skal benyttes. Merke med revisjonsperiodens lengde skal også stå på vekten. Justervesenet og/eller JV skal være påtrykt minst ett av merkene.

§ 28. (påskrifter (R 107, 3.7))

Vekten kan ha krav om spesielle påskrifter, det vil stå i den aktuelle justerbestemmelsen for vekten. Alle vektene skal ha følgende påskrifter:

Påskrifter vist fullt ut

1) Navn eller identifikasjonsmerke på produsent	
2) Navn eller identifikasjonsmerke på importør (hvis aktuelt)	
3) Serienummer og typebetegnelse på maskinen	
4) Produktbetegnelse	
5) Kontrollvekten deling (hvis aktuelt)	
6) Temperaturområde (hvis aktuelt) på formen	... °C/... °C
7) Elektrisk spenningsforsyning på formen	... V
8) Elektrisk frekvensforsyning på formen	... Hz
9) Arbeidsvæsketrykket (hvis aktuelt) på formen	... kPa

Påskrifter vist i kode

10) Justerbestemmelsesnummer	
11) Nøyaktighetsklasse	
12) Maksimum kapasitet på formen	Max = ...
13) Minimum kapasitet på formen	Min = ...
14) Minste summerende mengde på formen	$\epsilon_{\min}$ = ...
15) Summerende deling på formen	d = ...

Kapittel 6: Ikrafttredelse og overgangsordninger**§ 29. (overgangsordninger)**

Vekter som er typegodkjent i henhold til teknisk instruks TI 014 kan nyjusteres i henhold til den frem til og med år 2011. Det forutsetter at justerbestemmelsen for den aktuelle vekten ikke er mer enn 10 år når vekten skal nyjusteres.

§ 30. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

Vedlegg nr. 1: Kommentarer til forståelsen av § 9**§ 9 litra a**

Det heter her at den maksimale tillatte feil ved nyjustering for en masse som er lik $\epsilon_{\min}$ ikke skal være mindre enn d_t . Oppsatt matematisk blir det:

$$0.10\% * \epsilon_{\min} \geq d_t \quad \text{for klasse 0.2}$$

$$\rightarrow \epsilon_{\min} \geq 1000 * d_t \quad \text{for klasse 0.2}$$

Benytter vi tabell 1 får vi kriteriet; $\epsilon_{\min}$ skal ikke være mindre enn:

$$1000 * d_t \text{ for klasse 0.2 vekter}$$

$$400 * d_t \text{ for klasse 0.5 vekter}$$

$$200 * d_t \text{ for klasse 1 vekter}$$

$$100 * d_t \text{ for klasse 2 vekter}$$

Et eksempel:

En summerende beholdervekt med Max = 1500 kg, Min. = 400 kg og $d_t = 0.5$ kg skal godkjennes i klasse 0.5.

Fra kriteriet ovenfor får vi:

$$\epsilon_{\min} \geq 400 * 0.5 \text{ kg} = 200 \text{ kg}$$

§ 9 litra b

Men for å tilfredsstille det andre kravet angitt i litra b får vi:

$$\epsilon_{\min} \geq \text{Min.} = 400 \text{ kg}$$

Derfor i dette eksemplet vil minsteverdien av den minimum summerende masse være 400 kg.

5. des. Nr. 1349 2001**Forskrift om instrumenter for automatisk veiing, «catchweighing».**

Fastsatt av Justervesenet 5. desember 2001 med hjemmel i lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 22, § 23 og § 50 og forskrift av 24. august 1999 nr. 964 om justering § 11. Kunngjort 11. desember 2001.

*Kapittel 1: Innledende bestemmelser***§ 1. (virkeområde)**

Denne forskriften gjelder for automatiske «catchweighing»-instrumenter.

Instrumenter for automatiske veiing, catchvekter, tillates for salg i Norge uten nasjonal godkjennelse etter denne forskriften dersom godkjenning er gitt etter andre krav og av annet organ som Norge er forpliktet til å godta gjennom internasjonale avtaler.

Justervesenet kan utover det som fremgår av forskriften her i det enkelte tilfelle fastsette ytterligere krav i overensstemmelse med OIML R 51-1: «Automatic catchweighing instruments» 1996 (E) (R 51).

§ 2. (definisjoner)

I denne forskrift forstås med:

«Catchweighing»-instrumenter: vekter som automatisk veier enkeltmengder. Enkeltmengden kan utgjøre en del av en større mengde. Vekten kan sortere eller kontrollere enkeltmengder basert på forhåndsinnstilte verdier.

Vanligvis er «catchweighing»-instrumenter vekter som veier dynamisk. De omfatter f.eks.; automatiske sjekkvekter, sorteringsvekter (grader), prismerkevekter, merkevekter, vekter som veier pakker/brev automatisk og automatiske vekter påmontert hjullastere, bossbiler etc. Sjekkvekter som benyttes til e-merking faller også inn under denne forskriften.

*Kapittel 2: Generelle bestemmelser***§ 3. (OIML nøyaktighetsklasser)**

I samsvar med OIML R 51 deles instrumenter inn i to hovedklasser X(x) og Y(y).

Klasse X(x) anvendes på instrumenter som benyttes til å produsere/kontrollere pakninger som er underlagt kravene i OIML R 87 «Net contents in packages» (Nettoinnhold i pakninger).

Klasse X er basis for nøyaktighetsklassen hvor underklassen må være angitt av faktoren (x). Verdien av (x) skal være spesifisert av produsenten, følgende verdier tillates: 1×10^k , 2×10^k eller 5×10^k , hvor k er et positivt eller negativt helt tall, eller null.

Klasse Y(y) anvendes på alle andre typer automatiske «catchweighing»-instrumenter. Klasse Y har to underklasser spesifisert ved (a) eller (b).

§ 4. (bruk av vekter)

Klasse X(x) når $x < 1$: Benyttes ved veiing av ferdig bearbeidede produkter og lignende handelstransaksjoner.

Klasse X(x) når $1 < x < 5$: Vil bli vurdert av Justervesenet i hvert enkelt tilfelle.

Klasse Y(a): Benyttes ved veiing av ferdig bearbeidede produkter og lignende handelstransaksjoner.

Klasse Y(b): Benyttes ved beregning av frakt, tariff, etc. I tillegg kan de benyttes til veiing av sand, singel, malm, avfall og andre prislignende varer.

Klasser større enn X(5) tillates ikke benyttet til handel og vandel.

§ 5. (typegodkjenning)

Alle vekter som nyjusteres skal være typegodkjent. Eventuelt kan nyjusteringen være en del av typegodkjenningsbehandlingen.

Det kan ikke gis typegodkjenning til automatiske «catchweighing»-instrumenter som skal benyttes direkte ved salg til publikum.

Gyldighetstiden for typegodkjenningsdokumentet står beskrevet i justerbestemmelsen for det enkelte instrument. Hvis ikke annet er spesifisert er varigheten av typegodkjenningen 10 år.

*Kapittel 3: Nyjustering, omjustering og revisjon***§ 6. (revisjonstiden)**

Revisjonstiden er normalt 3 år. I spesialtilfeller (f.eks. ny teknologi som innføres) kan det kreves at første revisjon skal skje tidligere, eventuelt kun godkjenne vekten på prøve. I dette tilfellet vil revisjonstiden være spesifisert i den aktuelle justerbestemmelse.

§ 7. (feilgrenser)

Feilgrensene ved nyjustering og omjustering er den samme, mens den ved revisjon er noe høyere. Feilgrensene er gitt i avsnitt 2.2 og 2.3 i OIML R 51, tabell 1, 2 og 3.

§ 8. (klasse X(x))

Den maksimale tillatte gjennomsnittlige (systematisk) feil for enhver nettobelastning større eller lik minimum kapasiteten (Min), og mindre eller lik den maksimale kapasitet (Max), i automatisk drift skal være som spesifisert i tabell 1.

Tabell nr. 1 (R 51, 2.2. tabell 1)

Belastning (m) uttrykt i justerminstedelinger (e)		Maksimum tillatt gjennomsnittlig feil	
Når $x < 1$	Når $x > 1$	Ny-/omjustering	Revisjon
$0 < m < 500$	$0 < m < 50$	$\pm 0,5 e$	$\pm 1 e$
$500 < m < 2000$	$50 < m < 200$	$\pm 1 e$	$\pm 2 e$
$2000 < m < 10000$	$200 < m < 1000$	$\pm 1,5 e$	$\pm 3 e$

Det maksimale tillatte standardavvik av feilen (tilfeldig feil) skal være som spesifisert i tabell 2 for klasse X(1).

Tabell nr. 2 (R 51, 2.2 tabell 2)

Verdien av massen av belastningen m (g)	Maksimum tillatte standardavvik (som prosent av m eller i gram) for klasse X(1)	
	Ny-/omjustering	Revisjon
$m \leq 50$	0,48%	0,6%
$50 < m \leq 100$	0,24 g	0,3 g
$100 < m \leq 200$	0,24%	0,3%
$200 < m \leq 300$	0,48 g	0,6 g
$300 < m \leq 500$	0,16%	0,2%
$500 < m \leq 1000$	0,8 g	1,0 g
$1000 < m \leq 10000$	0,08%	0,1%
$10000 < m \leq 15000$	8 g	10 g
$15000 < m$	0,053%	0,067%

For nøyaktighetsklasse X(0,5) er toleransegrensene halvparten av de angitte verdiene i tabell 2, og for klasse X(2) er toleransegrensene det dobbelte av verdiene i tabell 2 osv.

§ 9. (klasse Y(y))

Den maksimale tillatte feil for enhver belastning større eller lik minimum kapasitet (Min) og mindre eller lik maksimum kapasitet (Max), skal i automatisk drift være som spesifisert i tabell.

Tabell 3 (R 51, 2.3., tabell 3)

Belastning (m) uttrykt i justerminstedelinger (e)		Maksimum tillatte feil	
Klasse Y(a)	Klasse Y(b)	Ny-/omjustering	Revisjon
$0 < m < 500$	$0 < m < 50$	$\pm 1,5 e$	$\pm 2 e$
$500 < m < 2000$	$50 < m < 200$	$\pm 2 e$	$\pm 3 e$
$2000 < m < 10000$	$200 < m < 1000$	$\pm 2,5 e$	$\pm 4 e$

§ 10. (maksimum- og minimumkapasiteter)

Maksimumkapasiteten (Max) og minimumkapasiteten (Min) skal være spesifisert av produsenten.

Minimumskapasiteten kan ikke være mindre enn:

For klasse Y(a):	20 e
For klasse Y(b):	10 e
For postvekter:	5 e

§ 11. (nyjustering og revisjon – tester (R 51, 5.3))

Det skal undersøkes om instrumentet er i overensstemmelse med typegodkjenning og tilfredstillende kravene i R 51 nr. 2 unntatt punkt 2.9.

Vekten skal testes for det/de produkt(er) den er tenkt benyttet til under normale bruksbetingelser.

Testene utføres av Justervesenet på bruksstedet med vekten montert og plassert der den er tenkt benyttet. Installasjonen av en vekt skal være konstruert slik at en automatisk veieoperasjon praktisk talt er den samme ved testing som ved en transaksjon.

Testene skal utføres på en måte som medfører minst mulig bruk av ressurser. Når det er hensiktsmessig og for å unngå gjentakelse av tester som er utført tidligere på vekten, kan resultatene fra typegodkjenningen benyttes ved nyjustering for det aktuelle bruksstedet (OIML R 51, 5.2.3.1).

Dynamiske tester på brukerstedet skal bli utført

- 1) i overensstemmelse med påskriftene
- 2) under de bruksbetingelser som vekten er tenkt benyttet
- 3) i overensstemmelse med testmetodene i § 6 i OIML R 51, og benytte testbelastninger som beskrevet i punkt 5.3.1 (R 51, 6.1.3).

Kravene til feilgrensene skal anvendes i overensstemmelse med aktuell(e) del(er) i 5.2 (R 51, 2.2 eller 2.3).

§ 12. (hjelpemidler ved testing)

Til testformål kreves det at tilstrekkelig mengde av produktet(ene), et kontrollinstrument og kvalifisert personell er tilgjengelig.

§ 13. (testbelastningene)

Testbelastningene skal være den type artikkel(ler) som er tenkt benyttet på vekten (R 51, 6.1.3).

Hvis det er hensiktsmessig skal verdiene på testbelastningene være (R 51, 6.1.1):

- 1) verdier nær Min og Max
- 2) to kritiske punkter mellom Min og Max

Det er tilstrekkelig med en testartikkel for hver av de nominelle verdiene ovenfor.

§ 14. (antall testveiinger)

Antall etterfølgende testveiinger som skal utføres for å bestemme middelveien og standardavviket for instrument i klasse X(x) skal være i henhold til tabell 4:

Tabell 4 (R 51, 6.1.2 tabell 4)

Klasse	Massen til belastningen	Antall testveiinger
X(x)	$m < 10 \text{ kg}$	60
	$10 \text{ kg} < m < 25 \text{ kg}$	32
	$25 \text{ kg} < m < 100 \text{ kg}$	20
	$100 \text{ kg} < m$	10
Y(y)	Minimum 10 for alle belastninger	

Merk: For klasse Y(y)-instrumenter skal antall veiinger være minimum 10, hvis ikke dette er svært upraktisk. Ved nyjustering og revisjon kan antall veiinger reduseres.

§ 15. (massen til testbelastningene (R 51, 6.1.6))

Massen til testbelastningene skal bestemmes på et kontrollinstrument med en feilgrense (toleranse) minst fem ganger mindre (tre ganger mindre hvis kontrollinstrumentet er justert umiddelbart for de automatiske testene), enn den minste av de aktuelle feilgrensene i tabell 1 eller 2, eller den aktuelle feilgrense i tabell 3.

Kapittel 4: Tilleggskrav for mobile vekter

§ 16. (krav til vinkelføler)

For vekter påmontert hjullastere, søppelbiler etc. gjelder at vekten skal være utstyrt med en inklinasjonsføler (vinkelføler) som blokkerer displayet og utskrift/dataoverføringen når helningen overskrider en gitt grense. Denne grensen skal være definert av produsenten.

I tillegg kan denne føleren benyttes til å kompensere for effekten ved helning på veieresultatet. I dette tilfellet er føleren å betrakte som en essensiell del av vekten som har innflytelse på veieresultatet. Den må derfor gjennomgå de essensielle testene som temperatur, fuktighet og EMC under typegodkjenningsbehandlingen.

I alle tilfeller vil kontroll for at føleren fungerer riktig bli utført ved justering.

§ 17. (krav ved flere veieplattformer)

Når vekten har flere reguleringskanaler er det mulig å bytte «veieplattformer», for eksempel for hjullastere ulike typer skuffer. Vekten skal i dette tilfellet klart og entydig identifisere både på displayet og utskriften hvilken veieplattform som blir/er benyttet.

§ 18. (avvik fra R 51)

Ved justering av for eksempel hjullastere med maksimum kapasitet på flere tonn er det tillatt å benytte loddnormaler.

Kapittel 5: Plombering, merking og påskrifter

§ 19. (plombering)

Relevante elektroniske deler, software og mekanisk utstyr skal plomberes mot utilsiktet misbruk.

Relevante deler skal ikke kunne byttes ut uten at plomberingen må brytes.

Vekten må ikke være av en slik art at den lett kan benyttes til bedrageri.

Hvordan man plomberer vekten for å forhindre dette beskrives i justerbestemmelsen for den enkelte vekt.

§ 20. (merking)

Man skal benytte forseglingslapper eller lignende som beskrevet i typegodkjenningsdokumentet og merke med informasjon om revisjonsperioden. Justervesenet og/eller JV skal være påtrykt minst ett av disse merkene.

For vekter påmontert hjullastere, søppelbiler etc., med antall justerminstedelinger > 500, skal g-sonemerket være påført. I dette tilfellet har justeringen et gyldighetsområde i henhold til forskrift om ikke-automatiske vekter som for ikke automatiske vekter klasse III.

§ 21. (påskrifter)

Vekten skal være merket med hvilke produkt(er) den skal benytte. For mobile vekter skal maksimale helning spesifisert av produsenten være påført. Forøvrig se avsnitt 3.8 i OIML R 51 og justerbestemmelsen for den aktuelle vekten.

Kapitel 6: Ikrafttredelse og overgangsordninger**§ 22. (overgangsordninger)**

Vekter som er typegodkjent i henhold til generell justerbestemmelse 14/96 kan nyjusteres i henhold til den frem til og med år 2011. Det forutsetter at justerbestemmelsen for den aktuelle vekten ikke er mer enn 10 år når vekten skal nyjusteres.

§ 23. (ikrafttredelse)

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002.

5. des. Nr. 1350 2001**Forskrift om automatiske gravimetrisk fyllmaskiner.**

Fastsatt av Justervesenet 5. desember 2001 med hjemmel i lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 22, § 23 og § 50 og forskrift av 24. august 1999 nr. 964 om justering § 11. Kunngjort 11. desember 2001.

Kapittel 1: Innledende bestemmelser**§ 1. (virkeområde)**

Denne forskriften gjelder for automatiske gravimetrisk fyllmaskiner.

Automatiske gravimetrisk fyllmaskiner tillates for salg i Norge uten nasjonal godkjenning etter denne forskriften dersom godkjenning er gitt etter andre krav og av annet organ som Norge er forpliktet til å godta gjennom internasjonale avtaler.

Justervesenet kan utover det som fremgår av forskriften her i det enkelte tilfelle fastsette ytterligere krav i overensstemmelse med OIML R 61-1 (1996 E): «Automatic gravimetric filling instruments. Part 1: Metrological and technical requirements – Tests» og Part 2: «Test report format» (R 61-1).

§ 2. (definisjoner)

I denne forskrift forstås med;

a) Automatisk gravimetrisk fyllmaskin (R 61, T.1.3)

Et instrument som ved automatisk veiing fra bulk fyller pakninger med en forhåndsbestemt og tilnærmet konstant masse. Instrumentet utgjør i alt vesentlig en automatisk mateinnretning forbundet med en eller flere veieenheter og egnede kontroll- og uttømningsinnretninger.

b) Selektiv kombinasjonsvekt (R 61-1, T.1.3.1)

En automatisk gravimetrisk fyllmaskin som består av en eller flere veieenheter, beregner en hensiktsmessig kombinasjon av delmengder og kombinerer dem for en påfølgende tømning som en fylling.

c) Summerende vekt (R 61-1, T.1.3.2)

En automatisk gravimetrisk fyllmaskin med en veieenhet som har den mulighet å utføre fyllingen ved hjelp av mer enn en veiesyklus.

d) Subtraktiv vekt (R 61-1, T.1.3.3)

En automatisk gravimetrisk fyllmaskin hvor fyllingen blir bestemt ved å kontrollere utmatingen fra veiebeholderen.

e) Fylling (R 61-1, T.1.4)

En eller flere (del)mengder som blir tømt i en pakning for å utgjøre den forhåndsbestemte massen.

f) Referansepartikkelmassen til et produkt (R 61-1, T.3.2)

Gjennomsnittsverdien av de 10 største enkeltpartikler eller stykker, tatt fra en eller flere delmengder.

g) Forhåndsinnstilt verdi (R 61-1, T.3.3)

En verdi, uttrykt i enheten for masse, som blir forhåndsatt av operatøren ved hjelp av en fyllereguleringsinnretning for å kunne fastsette den nominelle verdien av fyllingene.

h) Gjennomsnittlig antall delmengder per fylling (R 61-1, T.3.10)

Gjennomsnittet av det maksimale og det minimale antall delmengder per fylling som kan bli satt av operatøren. I tilfeller hvor antall delmengder per fylling ikke direkte blir bestemt av operatøren er det enten

gjennomsnittet av det reelle antall delmengder per fylling (hvis kjent) over en periode med normal drift, eller det optimale antall delmengder per fylling som kan bli spesifisert av produsenten for det type produkt som skal bli veid.

i) *Kontrollinstrument*

En vekt som brukes for å bestemme massen av testfyllingene, levert av fyllemaskinen.

Kapittel 2: Generelle bestemmelser

§ 3. *(OIML nøyaktighetsklasser (R 61–1, 2.1 og 2.2))*

Fyllemaskiner skal ha en referanseverdi for nøyaktighetsklassen Ref (x). Denne er gjeldende for statistisk testing.

Hvert instrument skal ha spesifisert en nøyaktighetsklasse X(x), hvor $X(x) \leq \text{Ref}(x)$.

Faktoren (x) skal være 1×10^k , 2×10^k eller 5×10^k , hvor k er et positivt eller negativt helt tall eller null.

§ 4. *(bruk av vekter)*

Klasse X(x) når $x \leq 1$: Benyttes ved veiing av ferdig bearbejdede produkter og lignende handelstransaksjoner.

Klasse X(x) når $x = 2$: For veiing av fisk, er det et krav at vekten må ha en nøyaktighetsklasse hvor $x \leq 2$.

For andre produkter vil nøyaktighetsklassen bli bestemt av Justervesenet i hvert enkelt

tilfelle.

Klasser større enn X(5) tillates ikke benyttet til handel og vandel.

§ 5. *(typegodkjenning)*

Alle vekter som njusteres skal være typegodkjent.

Det kan ikke gis typegodkjenning til gravimetrisk fyllmaskiner som skal benyttes ved direkte salg til publikum.

Gyldighetstiden for typegodkjenningsdokumentet står beskrevet i justerbestemmelsen for det enkelte instrument. Hvis ikke annet er spesifisert, er varigheten av typegodkjenningen 10 år.

For hvilke tester som skal utføres, og det maksimalt tillatte avvik, vises det til R 61–1.

Kapittel 3: Nyjustering, omjustering og revisjon

§ 6. *(revisjonstiden)*

Revisjonstiden er normalt 3 år. I spesialtilfeller (f.eks. når ny teknologi innføres) kan det kreves at første revisjon skal skje tidligere, eventuelt kan vekten godkjennes på prøve. I dette tilfellet vil revisjonstiden være spesifisert i den aktuelle justerbestemmelsen.

§ 7. *(maksimalt tillatte avvik (R 61–1, 2.2))*

Instrumentet skal ha spesifisert en nøyaktighetsklasse X(x). Maksimalt tillatt avvik for hver enkeltfylling når $x=1$ er gitt i tabell 1. Avvikene beregnes som differansen mellom hver enkeltfylling og gjennomsnittet av de kontrollveide fyllingene. For nøyaktighetsklasse X(0,5) er toleransegrensene halvparten av de angitte verdiene i tabell 1, og for klasse X(2) er toleransegrensene det dobbelte av verdiene i tabell 1 osv.

tabell 1

Verdien til massen av fyllingen M(g)			Maksimalt tillatt avvik for hver fylling fra gjennomsnittsverdien for klasse X(1)	
			Ny-/omjustering	Revisjon
	$M \leq$	50	6,3%	9%
50	$< M \leq$	100	3,15 g	4,5 g
100	$< M \leq$	200	3,15%	4,5%
200	$< M \leq$	300	6,3 g	9 g
300	$< M \leq$	500	2,1%	3%
500	$< M \leq$	1000	10,5 g	15 g
1000	$< M \leq$	10000	1,05%	1,5%
10000	$< M \leq$	15000	105 g	150 g
15000	$< M$		0,7%	1%

Se punkt 6.5.3 (R 61–1, 6.3) for det antall fyllinger som skal kontrollveies for å finne gjennomsnittsverdien.

Når referansepartikkelmassen er større enn 0,1 av det maksimale tillatte avviket, skal verdien i tabell 1 økes med 1,5 ganger verdien på referansepartikkelmassen. Imidlertid skal ikke maksimumsverdien på det maksimalt tillatte avvik overskride (x) * 9%.

§ 8. *(maksimal tillatt feil på forhåndsinnstilt verdi (settpunkt feil) (R 61–1, 2.3))*

For fyllemaskiner hvor det er mulig å forhåndsinnstille en fyllevekt (definere et settpunkt), skal den maksimale differansen mellom den forhåndsinnstilte verdi og gjennomsnittsverdien til fyllingene ikke overskride 0,25 av det maksimale tillatte avviket i punkt 6.2.

Kapittel 4: Testing

§ 9. (generelle krav (R 61-1, 5.3.1))

Det skal undersøkes om fyllemaskinen er i overensstemmelse med typegodkjenning og tilfredsstillende kravene i punkt 6.2 og 6.3 (jf. R 61-1; kapittel 2 unntatt punkt 2.2.1 og 2.5).

Fyllemaskinen skal testes for det/de produkt(er) den er tenkt benyttet til under normale bruksbetingelser.

Testene utføres av Justervesenet på bruksstedet med vekten montert og plassert der den er tenkt benyttet. Installasjonen av en vekt skal være konstruert slik at en automatisk veieoperasjon praktisk talt er den samme ved testing som ved en normal transaksjon.

Testene skal utføres på en måte som medfører minst mulig bruk av ressurser. Når det er hensiktsmessig og for å unngå gjentakelse av tester som er utført tidligere på vekten, kan resultatene fra typegodkjenningen benyttes ved nyjusteringen for det aktuelle bruksstedet.

Materialtester skal utføres i overensstemmelse med påskriftene under de normale betingelser som instrumentet har til hensikt å operere under.

§ 10. (hjelpemidler ved testing (R 61-1, 5.1.1))

Til testformål kreves det at tilstrekkelig mengde av produktet(ene), håndteringsutstyr, kvalifisert personell og et kontrollinstrument er tilgjengelig (se punkt 6.5.4 om nøyaktighetskrav til kontrollinstrumentet).

§ 11. (utføring av materialtester (R 61-1, 6.2))

- Testene skal utføres på fyllinger hvor det benyttes en mengde nær maksimum kapasitet samt nær minimum kapasitet. Materialtester bør kun utføres med det/de produkt(er) fyllemaskinen er beregnet for.
- En summerende vekt skal testes som ovenfor med så mange delmengder per fylling som mulig. Vekten skal også testes med så få delmengder per fylling som mulig. Selektive kombinasjonsvekter skal testes som ovenfor med gjennomsnittlig (eller optimale) antall delmengder per fylling.
- Hvis minimum kapasiteten er mindre enn en tredjedel av maksimum kapasiteten, skal det også utføres tester nær midtpunktet i veieområdet, fortrinnsvis med den mest hensiktsmessige verdien nær, men ikke over 100 g, 300 g, 1000 g eller 15000 g.
- Alle tester skal utføres med enhver regulerbar parameter som er kritisk for den metrologiske helheten, for eksempel siste matetid eller hastighet, satt til den mest belastningsfulle betingelse som er tillatt ifølge produsentens skrevne instruksjoner og angitt i påskriftene til fyllemaskinen.

§ 12. (testing av effekten fra en korreksjonsinnretning (R 61-1, 6.2.1))

- Enhver korreksjonsinnretning, f.eks. en innstrømningskorreksjon og/eller en automatisk nullstilling tilpasset en fyllemaskin, skal være i drift under testingen i henhold til produsentens instruksjoner.
- Hvis korreksjonsinnretningen ikke er aktivert under hver fylleoperasjon, skal testene ved minimum kapasitet arrangeres til å inkludere effekten av en eller flere normale operasjoner av korreksjonsinnretningen, f.eks. ved at minst tre fyllinger inkluderes i testen umiddelbart før og etter aktivering av innretningen.
- De første fyllingene etter skifte mellom maksimum og minimum kapasitet skal inkluderes i testen hvis ikke fyllemaskinen bærer en klar advarsel om å vrake et bestemt antall fyllinger etter en forandring i fyllemaskinens innstillinger.

§ 13. (antall fyllinger (R 61-1, 6.3))

Antall individuelle testfyllinger avhenger av den forhåndsbestemte verdi (M) som er spesifisert i tabell 2.

tabell 2

Forhåndsbestemt verdi		Antall fyllinger
	$M \leq$	10 kg
10 kg	$< M \leq$	25 kg
25 kg	$< M \leq$	100 kg
100 kg	$< M$	10 fyllinger

§ 14. (nøyaktigheten til kontrollinstrumentet og loddene (R 61-1, 6.4))

Kontrollinstrumentet og loddene som benyttes ved testing, skal sørge for å bestemme massen til testfyllingene med en feil som ikke er større enn enten:

- en tredjedel av det maksimalt tillatte avviket eller den maksimale tillatte forhåndsinnstillingsfeilen for automatisk veiing når kontrollinstrumentet eller innretningen benyttet til kontrollformål blir justert umiddelbart før materialtesten eller
- en femtedel av det maksimalt tillatte avviket eller den maksimale tillatte forhåndsinnstillingsfeilen for automatisk veiing i alle andre tilfeller.

§ 15. (materialtestmetodene (R 61-1, 6.5))

Massen til de individuelle fyllingene bestemmes enten ved separatverifikasjonsmetode eller integrert verifikasjonsmetode.

- Separat verifikasjonsmetode (R 61-1, 6.5.1)

Denne metoden krever en (separat) kontrollvekt for å bestemme den konvensjonelle rette verdi på massen til testfyllingene.

b) *Integrert verifikasjonsmetode (R 61-1, 6.5.2)*

For denne metoden benyttes fyllemaskinen, som blir testet, til å bestemme den konvensjonelle rette verdi på massen til testfyllingene. Metoden skal utføres ved å benytte enten en hensiktsmessig designet indikerende enhet, eller en indikerende enhet med lodd, for å fastsette feilen som er angitt i punkt 6.5.4 (R 61-2, punkt 8).

§ 16. *(avbrytelse under automatisk drift)*

En automatisk fylleoperasjon av en testfylling skal startes som under normal drift. Imidlertid skal den automatiske driften avbrytes to ganger for hver veiesyklus, dvs. etter at mengden(e) er samlet og etter at mengden er tømt.

En automatisk operasjon skal ikke avbrytes under to etterfølgende veiesykluser hvis driftshastigheten er så høy at avbrytelsen vil påvirke massen av fyllingen betydelig.

Den automatiske driften skal avbrytes etter at veieenheten(e) har blitt belastet og matingen av materialet har stoppet. Når veieenheten(e) har stabilisert seg, skal nettoverdien som blir indikert eller bestemt ved å balansere med lodd, noteres og fyllemaskinen settes tilbake til automatisk drift.

Den automatiske driften skal avbrytes etter at mengden(e) er tømt og veieenheten(e) er klare til å motta en ny mengde. Når veieenheten(e) har stabilisert seg, skal den tomme vekten på veieenheten(e) som blir indikert eller bestemt ved å balansere med lodd, noteres før fyllemaskinen settes tilbake til automatisk drift.

§ 17. *(forhåndsinnstilt verdi (R 61-1, 6.6))*

Der det er aktuelt skal den forhåndsinnstilte verdien til fyllingene noteres.

§ 18. *(massen og gjennomsnittet til testfyllingene (R 61-1, 6.7))*

Testfyllingene skal veies på et kontrollinstrument og resultatet skal betraktes som den konvensjonelle rette verdi for testfyllingene. Gjennomsnittet av alle fyllingene skal beregnes og noteres.

§ 19. *(avvik ved automatisk veiing (R 61-1, 6.8))*

Avviket er definert som differansen mellom den konvensjonelle retteverdi for testfyllingene (definert i punkt 6.5.7) og gjennomsnittet av alle fyllingene i testen.

§ 20. *(forhåndsinnstillingsfeil ved automatisk veiing (R 61-1, 6.9))*

Forhåndsinnstillingsfeilen er definert som differansen mellom gjennomsnittet av den konvensjonelle retteverdien til testfyllingene (definert i punkt 6.5.7) og den forhåndsinnstilte verdien til fyllingene.

Kapittel 5: Plombering, merking og påskrifter

§ 21. *(plombering (R 61-1, 3.9))*

Relevante elektroniske deler, software og mekanisk utstyr skal plomberes mot utilsiktet bruk.

Relevante deler skal ikke kunne byttes ut uten at plomberingen må brytes.

Vekten må ikke være konstruert slik at den lett kan benyttes til bedrageri.

Justerbestemmelsen for den enkelte vekt gir detaljerte bestemmelser om plombering for å ivareta ovennevnte hensyn.

§ 22. *(merking (R 61-1, 3.11))*

Plomberingslapper eller lignende som beskrevet i justerbestemmelsen for den enkelte vekt, skal benyttes. Merke med revisjonsperiodens lengde skal også stå på vekten. Justervesenet og/eller JV skal være påtrykt minst ett av merkene.

§ 23. *(påskrifter (R 61-1, 3.10))*

Fyllemaskinen skal ha følgende påskrifter:

Påskrifter vist fullt ut

- 1) Navn eller identifikasjonsmerke på produsent
- 2) Navn eller identifikasjonsmerke på importør (hvis aktuelt)
- 3) Serienummer og typebetegnelse på maskinen
- 4) Produktbetegnelse
- 5) Temperaturområde (hvis aktuelt) på formen ...°C/...°C
- 6) Elektrisk spenningsforsyning på formen ...V
- 7) Elektrisk frekvensforsyning på formen ...Hz
- 8) Arbeidsvæsketrykket (hvis aktuelt) på formen ...kPa
- 9) Gjennomsnittlig antall fyllinger per veiesyklus (hvis aktuelt)
- 10) Maksimumsverdi på fyllingene (hvis aktuelt)
- 11) Nominell minimumsverdi på fyllingene
- 12) Maksimal operasjonshastighet (hvis aktuelt) på formen ...belastninger/min

Påskrifter vist i kode

1) Justerbestemmelsesnummer	
2) Indikering av nøyaktighetsklasse X(x)	
3) Referanseverdien for nøyaktighetsklassen Ref(x)	
4) Vektens deling (hvis aktuelt) på formen	d=...
5) Maksimum kapasitet på formen	Max=...
6) Minimum kapasitet (eller minimum uttømt mengde hvis aktuelt) på formen	Min=...
7) Maksimal additiv tara på formen	T=+...
8) Maksimal subtraktiv tara på formen	T=-...

*Kapittel 6: Ikrafttredelse***§ 24. (overgangsordninger)**

Vekter som er typegodkjent i henhold til den generelle justerbestemmelsen 5/86 kan nyjusteres i henhold til den frem til og med år 2010. Det forutsettes at justerbestemmelsen for den aktuelle vekten ikke er mer enn 10 år når vekten skal nyjusteres.

§ 25. (ikrafttredelse)

Forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

5. des. Nr. 1351 2001**Vedtak om formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2002.**

Kunngjøring fra Justis- og politidepartementet av stortingsvedtak 5. desember 2001 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov av 17. mai 1814 § 75 litra a. Kunngjort 11. desember 2001.

§ 1. Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder forskuddsutskrivning og endelig utskrivning av skatt på formue og inntekt for inntektsåret 2002 etter bestemmelsene i lov av 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

Skattepliktige som nevnt i skattebetalingsloven § 1, jf. § 2, og svalbardskatteloven § 5–1 første ledd, skal betale forskudd på formues- og inntektsskatt til Svalbard for inntektsåret 2002. Ved beregningen og innbetalingen gjelder bestemmelsene i dette vedtaket og i skattebetalingsloven.

§ 2. Skatt på formue

Skatt på formue beregnes etter disse satsene:

- a) Personlig skattepliktig og dødsbo:
  - 0,0 pst. av de første kr 140.000 antatt formue.
  - 0,9 pst. av de neste kr 400.000.
  - 1,1 pst. av det overskytende beløp.
- b) Sparebank, gjensidig forsikringsselskap og samvirkeforetak:
  - 0,3 pst. av antatt formue.
- c) Selskap og sammenslutning som nevnt i skatteloven § 2–36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2:
  - 0,0 pst. av de første kr 10.000 antatt formue.
  - 0,3 pst. av overskytende beløp.

§ 3. Skatt på inntekt

Skatt på inntekt beregnes etter disse satsene:

- a) Inntekt som skattelegges ved ligning etter svalbardskatteloven § 3–1:
  - 10 pst. av alminnelig inntekt.
  - Personlige skatteyttere skal ha et fradrag i alminnelig inntekt på kr 10.000.
- b) Inntekt som skattelegges ved lønnstrekk etter svalbardskatteloven § 3–2:
  - 6 pst.

§ 4. Avrundingsregler

Ved beregning av skatt ved ligning avrundes antatt formue nedover til nærmeste hele 1.000 kroner, og inntekt avrundes nedover til nærmeste hele 100 kroner.

Ved beregning av skatt ved lønnstrekk avrundes inntekten nedover til nærmeste hele krone.

§ 5. Kapitalavkastningsraten for fastsetting av personinntektsdel av nærings- og selskapsinntekt (deling)

Kapitalavkastningsraten som nevnt i skatteloven § 12–13 tredje ledd, jf. svalbardskatteloven § 3–1, skal være den samme som Stortinget har vedtatt skal gjelde på det norske fastlandet.

§ 6. Normalrentesatsen for rimelig lån i arbeidsforhold

Normalrentesatsen som nevnt i skatteloven § 5–12 fjerde ledd, jf. svalbardskatteloven § 3–1 og § 3–2, skal være den samme som Stortinget har vedtatt skal gjelde på det norske fastlandet.

5. des. Nr. 1352 2001**Vedtak om avgift av kull som utføres fra Svalbard for budsjetterminen 2002.**

Kunngjøring fra Justis- og politidepartementet av stortingsvedtak 5. desember 2001 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov av 17. mai 1814 § 75 litra a. Kunngjort 11. desember 2001.

For budsjetterminen 2002 skal det svares avgift til statskassen av kull som utføres fra Svalbard, etter en sats på 1% av verdien for de første 100.000 tonn, og deretter etter satser fallende med 0,1% av verdien for hvert ytterligere 100.000 tonn.

6. des. Nr. 1353 2001**Forskrift om endring i forskrift om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven).**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 6. desember 2001 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 1, jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2000/556/EF). Kunngjort 11. desember 2001.

I

I forskrift av 19. mars 1965 nr. 9941 om fortegnelse over sjukdommer som omfattes av lov 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) gjøres følgende endringer:

I del I under punkt «A-sjukdommer» skal

- «Hønsepest – Fowl plague – Pestis avium» byttes ut med «Aviær influensa».
- «Ondartet smittsom griselammelse – Teschen disease – Polioencephalomyelitis infectiosa suum» byttes ut med «Ondartet smittsom griselammelse – Porcine enterovirus encephalomyelitis».

II

Endringene trer i kraft straks.

7. des. Nr. 1354 2001**Forskrift om regulering av fiske etter uer og forbud mot å fiske med torsketrål i nærmere bestemte områder i Norges økonomiske sone i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 7. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4. Kunngjort 11. desember 2001.

§ 1. Forbud

Det er forbudt å fiske uer i Norges økonomiske sone nord og vest for rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 70°00' N 05°21' Ø (ved NØS ytre grense)
2. 70°00' N 17°30' Ø
3. 73°30' N 18°00' Ø
4. 73°30' N 35°56' Ø (ved NØS ytre grense).

§ 2. Forbud mot fiske med torsketrål og småmasket trål

Det er forbudt å fiske med torsketrål (135 mm) i Norges økonomiske sone i et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 66°30' N 06°59' Ø
2. 66°21' N 06°44' Ø
3. 65°43' N 06°00' Ø
4. 65°20' N 06°00' Ø
5. 65°20' N 05°30' Ø
6. 66°00' N 05°30' Ø
7. 66°30' N 06°34,27' Ø
8. 67°10' N 08°00' Ø
9. 67°10' N 08°35' Ø
10. 67°00' N 08°18' Ø
11. 66°50' N 08°09' Ø herifra i en rett linje til pkt. 1.

Det er forbudt å fiske med torsketrål (100 mm) i Norges økonomiske sone i et område avgrenset av rette linjer mellom følgende posisjoner:

1. 62°36' N 03°00' Ø
2. 62°10' N 01°15' Ø (ved NØS ytre grense)
3. 62°40' N 00°52' Ø (ved NØS ytre grense)
4. 63°00' N 03°00' Ø herifra i en rett linje til pkt. 1.

Forbudet i første og andre ledd omfatter også fiske etter vassild med småmasket trål.

§ 3. *Bifangst*

Ved fiske etter andre fiskeslag i området angitt i § 1 er det tillatt å ha inntil 25% uer i vekt i de enkelte fangster og ved landing.

§ 4. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 5. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 6. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

7. des. Nr. 1355 2001

Forskrift om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2002.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 7. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9. Kunngjort 11. desember 2001.

§ 1. *Generelt forbud*

Det er forbudt å fiske torsk og hyse med trål i Norges økonomiske sone nord for 62° N og i området utenfor Norges økonomiske sone mellom 11° V og 63° Ø nord for en linje trukket fra 11° V og 63° N rettvise øst til 4° V, og derfra rettvise sør til 62° N, og derfra rettvise øst til norskekysten. Forbudet gjelder også for forsøksfiske og for norske fartøy som nyttes i torske- og hysefisket i dette området av andre enn norske statsborgere, eller de som er likestilt med norske statsborgere etter lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1 annet ledd.

§ 2. *Gruppekvoter*

Uten hinder av forbudet i § 1 kan fartøy som er registrert i medhold av § 3 fiske i alt 57.128 tonn torsk og 18.567 tonn hyse.

Det avsettes 750 tonn torsk og 750 tonn hyse til dekning av bifangst for fartøy med seitråltillatelse etter forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 7-1, jf. § 9 i denne forskrift.

§ 3. *Registreringsplikt*

Fartøy som skal delta i fisket etter torsk og hyse med trål nord for 62° N skal på forhånd være registrert hos Fiskeridirektoratet. For å kunne bli registrert må fartøyet ha tråltillatelse etter forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 2-1, § 2-2, § 4-1 og § 4-2.

Fiskeridirektoratet avgjør hvilken gruppe det enkelte registrerte fartøy tilhører.

§ 4. *Kvoteregulering av trålere over 250 BRT*

Ferskfisktrålere over 250 BRT og 115 fot største lengde, rundfrysetrålere over 400 BRT, saltfisktrålere over 400 BRT og fabrikkskip kan fiske inntil 636 tonn torsk rund vekt og 207 tonn hyse rund vekt.

Den kvoten et fartøy kan fiske etter denne paragraf, kan ikke overskrides selv om fartøyet fisker etter reker og andre fiskeslag enn torsk og hyse.

§ 5. *Oppdeling av fangsts sesongen*

Minst 20% av årskvoten av torsk og hyse for ferskfisktrålere som fastsatt i § 4 skal fiskes fra og med 1. september. Fiskeridirektoratet kan etter søknad dispensere fra denne bestemmelsen for enbåtsrederi.

§ 6. *Kvoteregulering av småtrålere*

1. Fartøy under 60 BRT og 21 meter største lengde, kan fiske inntil 146 tonn torsk rund vekt og 48 tonn hyse rund vekt med trål.
2. Fartøy mellom 60 og 250 BRT og mellom 21 og 34 meter største lengde, kan fiske inntil 223 tonn torsk rund vekt og 72 tonn hyse rund vekt med trål.

Fartøy som i ett av de tre siste år har hatt kvote som tilsvarer mer enn 50% av en stortrålerkvote, kan tildeles en kvote som tilsvarer mellom 50 og 75% av en stortrålerkvote. Ved fastsettelse av kvote for disse fartøyene kan det tas hensyn til fartøyets størrelse, tidligere deltakelse, alternative driftsmuligheter samt de fastsatte konsesjonsvilkår for vedkommende fartøy.

3. Fartøy som er større enn 250 BRT og 34 meter største lengde og som i kraft av konsesjonsvilkårene har en begrenset rett til kvote, kan tildeles en kvote utover 223 tonn torsk rund vekt og 72 tonn hyse rund vekt, dog begrenset til 75% av en stortrålerkvote. Ved fastsettelse av kvote for disse fartøyene kan det tas hensyn til fartøyets størrelse, tidligere deltakelse, alternative driftsmuligheter samt de fastsatte konsesjonsvilkår for vedkommende fartøy.

Fiskeridirektoratet fastsetter kvoten etter nr. 2 annet ledd og nr. 3 i denne paragraf.

Den kvoten et fartøy kan fiske etter denne paragraf, kan ikke overskrides selv om fartøyet fisker etter reker og andre fiskeslag enn torsk og hyse.

§ 7. *Refordeling*

Fiskeridirektoratet kan endre fartøykvotene fastsatt i § 4 og § 6 dersom deltakelsen eller utviklingen i fisket tilsier det.

§ 8. *Fiske på andre lands kvoter*

Forbudet i § 1 gjelder ikke når fisket foregår innenfor en kvote tildelt av annen stat. Slikt fiske må både være godkjent av Fiskeridepartementet og i samsvar med prosedyrer avtalt mellom Norge og vedkommende stat.

Søknad om godkjenning sendes Fiskeridirektoratet vedlagt kopi av avtalen om fiske på annet lands kvote. I avtalen må det spesifiseres hvilke fartøy avtalen gjelder, hvilket fiskeslag og hvilket kvantum som skal fiskes, hvilket redskap som skal nyttes og i hvilken periode og i hvilket område det skal fiskes.

Fiske på andre lands kvoter kan ikke starte før Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse i form av kvotetildelingsbrev.

Fiskeridirektoratet kan stoppe norske fartøys fiske på andre lands kvoter dersom vedkommende stats totale kvote er beregnet oppfisket.

Ved kvoteavregning skal norske faktorer benyttes for omregning fra produktvekt til rund vekt.

§ 9. *Bifangst for fartøy med seitråltillatelse*

Fartøy med seitråltillatelse etter forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 7-1, som er over 130 BRT, kan fra 1. januar til og med 30. april eller inntil avsetningen i § 2 andre ledd er oppfisket, til sammen ha en innblanding av inntil 35% torsk og hyse regnet i rund vekt pr. døgn og av landet fangst. Fartøy med seitråltillatelse som er under 130 BRT, kan fra 1. januar til og med 30. april, eller inntil avsetningen i § 2 andre ledd er oppfisket, til sammen ha en innblanding på inntil 45% torsk og hyse i rund vekt pr. døgn og av landet fangst. Fra og med 1. mai kan fartøy med seitråltillatelse til sammen ha en innblanding på inntil 10% torsk og hyse i rund vekt pr. døgn og av landet fangst.

Det enkelte fartøy med seitråltillatelse kan totalt ikke fiske mer bifangst av torsk og hyse enn til sammen 120 tonn.

§ 10. *Bifangst ved reketrålfiske*

Uten hensyn til forskrift av 10. oktober 1989 nr. 1103 om maskevidde, bifangst og minstemål m.v. i trålfiske etter reker og sjøkreps § 13, omfatter forbudet i § 1 første ledd i denne forskrift også bifangst av torsk og hyse i reketrålfisket.

§ 11. *Påskestopp*

Det er forbudt å fiske torsk og hyse i Norges økonomiske sone nord for 62° N i følgende tidsrom:

Fra lørdag 23. mars kl. 1700 til mandag 1. april kl. 1600. For trålere og fartøy som fisker med snurrevad gjelder stoppen til tirsdag 2. april kl. 1000.

Nord for 70°20' N gjelder forbudet bare innenfor 12 mil av grunnlinjene.

§ 12. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket dersom totalkvotene eller gruppekvotene for torsk eller hyse er beregnet oppfisket.

§ 13. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 14. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 15. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

7. des. Nr. 1356 2001

Forskrift om regulering av fisket etter blåkveite nord for 62° N i 2002.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 7. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og § 5 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 11. desember 2001.

§ 1. *Generelt forbud*

Det er forbudt å fiske og levere blåkveite nord for 62° N.

§ 2. *Fiske ved Jan Mayen og i Norges økonomiske sone*

Unntatt fra forbudet i § 1 er:

- a) fiske i fiskerisone ved Jan Mayen.

- b) fiske med konvensjonelle redskap med fartøy under 28 meter største lengde i Norges økonomiske sone sør for 71°30' N fra mandag 10. juni kl. 0000 til søndag 7. juli kl. 2400.

§ 3. *Vilkår for deltakelse*

For å kunne delta må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må være påmeldt i henhold til § 4.

§ 4. *Påmelding*

For å kunne delta i fisket må fartøy være påmeldt skriftlig til Norges Råfisklag eller Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag innen 31. mai.

§ 5. *Maksimalkvoter*

Fartøy som kan delta i fisket etter § 2 bokstav b, kan maksimalt fiske følgende kvanta blåkveite rund vekt:

<i>Lengde</i>	<i>Maksimalkvote</i>
0 – 13,99 meter største lengde	10 tonn
14 – 19,99 meter største lengde	12 tonn
20 – 27,99 meter største lengde	14 tonn

§ 6. *Begrensning i deltakelsen*

Eier av fiskefartøy kan ikke delta i fisket med mer enn ett fartøy.

Det er forbudt å benytte leiefartøy.

§ 7. *Levering av fangst*

Hvert fartøy kan bare fiske og levere én kvote.

Det kvantum som kan fiskes av det enkelte fartøy, må fiskes og leveres av dette fartøyet, og kan ikke overføres til annet fartøy. Det er også forbudt å motta og levere fangst fisket av annet fartøy.

§ 8. *Bifangst*

For fartøy som ikke har adgang til å delta i fisket, eller når fisket i Norges økonomiske sone ikke lenger er tillatt, jf. § 2 bokstav b, er det ved fiske etter andre fiskeslag tillatt å ha inntil 7% innblanding av blåkveite om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst. Det er likevel tillatt å ha inntil 12% blåkveite som bifangst i de enkelte fangster.

For fartøy som fisker med konvensjonelle redskap og som leverer flere ganger pr. uke, avregnes innblandingsprosenten på 7% blåkveite etter første ledd første punktum pr. uke basert på summen av alle sluttседler/bryggesедler undertegnet i tidsrommet fra mandag kl. 0000 til søndag kl. 2400.

Blåkveite tatt som bifangst før det direkte fisket åpnes 10. juni, går til fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i det direkte fisket.

§ 9. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 10. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 eller lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 11. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

7. des. Nr. 1357 2001

Delvis ikrafttredelse av lov av 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet.

Fastsatt ved kgl.res. 7. desember 2001 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet del II. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 11. desember 2001.

Lov av 11. juni 1993 nr. 106 om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet del I, endringen i overskriften til kapittel V, trer i kraft straks.

7. des. Nr. 1358 2001**Forskrift om offisiell flaggdag på H.K.H. Kronprinsessens fødselsdag 19. august.**

Fastsatt ved kgl.res. 7. desember 2001. Fremmet av Utenriksdepartementet. Kunngjort 11. desember 2001.

H.K.H. Kronprinsessens fødselsdag 19. august opptas blant de offisielle flaggdager.

29. mai Nr. 1364 2001**Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Lillehammer.**

Fastsatt av styret ved Høgskolen i Lillehammer 29. mai 2001 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 50 nr. 6. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. Virkeområde

1. Denne forskrift omfatter alle eksamener, prøver, bedømmelser av framsyninger, framføringer og oppgaver eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakteren for et studium/studieenhet. Forskriften gjelder alle eksamener og prøver mv. innenfor godkjent studium/studieenhet ved Høgskolen i Lillehammer, med unntak av studiene ved Den Norske Filmskolen.
2. Høgskolen kan vedta utfyllende bestemmelser om den enkelte eksamen. Slike utfyllende bestemmelser skal framgå av aktuell fag- eller studieplan, og må være basert på lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler samt denne forskrift.
3. For studier med rammeplan, gjelder de bestemmelsene om eksamen og sensur som er fastsatt i rammeplanen.

§ 2. Definisjoner

1. *Loven*
Med loven forstås lov av 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler.
2. *Student*
Som student regnes den som på grunnlag av lovens § 37 – § 39 og opptaksforskriftene er tatt opp til studier ved høyskolen.
3. *Rammeplan*
Rammeplan er betegnelsen for en nasjonal plan som beskriver mål, innhold og organisering av studier.
4. *Fagplan*
Fagplan er betegnelsen på en plan med nærmere beskrivelse av innhold i og organisering av de studier som er regulert ved rammeplaner.
5. *Studieplan*
Studieplan er betegnelsen på en plan som gir nærmere beskrivelse av mål, innhold og organisering av studier som ikke er regulert gjennom rammeplaner.
6. *Vekttall*
Vekttall er et mål for omfanget av et studium/studieenhet i forhold til normert studietid. 20 vekttall tilsvarer et års normal arbeidsinnsats på heltid.
7. *Eksamen*
Som eksamen regnes avsluttende vurdering i et studium/studieenhet, bedømmelser av framsyninger, framføringer, praksis og oppgaver eller annen vurdering som skal inngå på vitnemålet eller innregnes i karakterfastsettning. Hvilke eksamener som gir grunnlag for tittel er fastsatt i egne forskrifter.
8. *Ekstraordinær eksamen*
Ekstraordinær eksamen blir arrangert for studenter som har vært sykmeldt eller hatt annet gyldig fravær ved ordinær eksamen, jf. § 3 nr. 6, eller som ikke har bestått ordinær eksamen og som trenger bestått eksamen for å gå videre i studiet/studieenheten ved HiL.
9. *Privatist*
Privatister er de som etter lovens § 40 får adgang til høyskolens eksamener uten å være tatt opp som ordinære studenter. Det er vedtatt egne forskrifter for privatister.
10. *Særordninger*
Særordninger kan gis i form av spesielle fysiske tilrettelegginger, hjelpemidler og/eller utvidet tid til eksamen.

§ 3. Adgang og oppmelding til ordinær eksamen

1. Ordinær eksamen arrangeres normalt ved slutten av det semesteret undervisningen i et studium/studieenhet avsluttes.
2. Adgang til ordinær eksamen har studenter som:
  - a) Er registrert ved høyskolen og oppmeldt til eksamen innen fastsatt frist.
  - b) Har oppfylt de krav til obligatorisk undervisning, praksis, arbeidskrav eller andre krav som stilles i fagplan eller studieplan, eller fyller kravene til oppmelding til eksamen som privatister, jf. forskrift om adgang til eksamen mv. som privatist ved Høgskolen i Lillehammer.

3. Alle studenter ved Høgskolen i Lillehammer er automatisk oppmeldt til ordinære eksamener ved de studier hvor de har fått opptak, forutsatt at de fyller betingelsene for adgang til eksamen, jf. § 3 nr. 2.
4. Den som ikke er registrert som student innen fastsatt frist i første semester etter opptak mister sine rettigheter som student ved høgskolen. Studenter kan få sin studieplass overført til et senere studieår etter skriftlig avtale med høgskolen.
5. Avmelding til ordinær eksamen skal skje senest innen 14 dager før eksamensdato.
6. Fravær ved eksamen kan godkjennes etter søknad. Det forhold som påberopes som grunnlag for fravær må være dokumentert og bekreftet skriftlig. Egen sykdom eller tilsvarende innenfor den nærmeste familie må være bekreftet ved sykemelding, ev. legeerklæring. Underretning om forfall til eksamen må gis høgskolen uten opphold og skriftlig dokumentasjon på det forhold som påberopes må leveres samtidig eller så snart slik dokumentasjon er mulig å fremskaffe.

For forhold utover egen sykdom eller tilsvarende innenfor den nærmeste familie avgjør Høgskoledirektøren hvorvidt fravær fra eksamen skal regnes som godkjent fravær.

7. Det er anledning til å fremstille seg til eksamen i samme studium/studieenhet inntil tre ganger. Dersom en student ikke møter til eksamen, trekker seg under eksamen eller ikke leverer eksamensbesvarelser uten å ha foretatt avmelding eller ikke har godkjent grunn jf. § 3 nr. 6, regnes dette som et forsøk.

Dersom uteblivelsen blir vurdert som ugyldig, gis ikke vedkommende mulighet for fremstilling til eksamen for neste gang det holdes ordinær eksamen i studiet/studieenheten.

Hver praksisperiode kan tas om igjen en gang, jf. forskrift om godkjenning/underkjenning av praksis i helse- og sosialarbeiderutdanningene ved Høgskolen i Lillehammer.

8. En student kan kreve å få framstille seg til eksamen i inntil to år etter utløpet av normert studietid. Etter dette tidspunkt mister studenten de rettigheter som følger med opptaket.
9. Når en student ikke fullfører studiet innen normert studietid, og det i mellomtiden er gjort endringer i studie- eller fagplanen, gjelder retten til å fullføre etter den opprinnelige studie- eller fagplanen i to år etter at endringen ble gjort gjeldende.

§ 4. *Adgang og oppmelding til ekstraordinær eksamen*

1. Ekstraordinær eksamen arrangeres normalt før utgangen av påfølgende semester. For studenter som ikke har bestått ordinær eksamen og som trenger bestått eksamen for å gå videre i studiet/studieenheten, arrangeres ekstraordinær eksamen i forbindelse med oppstart av påfølgende semester.

2. Adgang til ekstraordinær eksamen har studenter som

- a) har godkjent fravær ved eksamen
- b) eller har fått «Ikke bestått» ved ordinær eksamen.

Andre studenter, f.eks. studenter som ønsker å forbedre karakter, gis rett til å framstille seg til ekstraordinær eksamen dersom den blir arrangert.

3. Oppmelding til ekstraordinær eksamen må skje skriftlig innen 1. oktober for eksamener i høstsemesteret og 1. februar for eksamener i vårsemesteret. Ved ekstraordinær eksamen gjelder samme pensum og eksamensform som ved ordinær eksamen i studiet/studieenheten.

For ekstraordinære eksamener ved oppstart av høstsemesteret er oppmeldingsfristen 15. juli. Avmelding til ekstraordinær eksamen må skje skriftlig innen 14 dager før eksamensdato. Foreligger det ingen oppmelding fra studenter som omfattes av § 2 nr. 8 Ekstraordinær eksamen, blir eksamen avlyst.

§ 5. *Eksamensform*

1. Individuell eksamen skal utgjøre minst halvparten av evalueringsgrunnlaget ved hvert enkelt studium.
2. Eksamensformen kan være:

- Skriftlig individuell eksamen med tilsyn
- Skriftlig individuell eksamen uten tilsyn
- Gruppeeksamen
- Muntlig eksamen
- S sammensatt eksamen som kan bestå av en kombinasjon av ovenfor nevnte eksamensformer.

I tillegg regnes som eksamen: praktiske prøver og arbeider, framsyninger/framføringer, utført laboratorie-/prosjekt-/praksis-/seminararbeid som inngår i sluttevalueringen for studiet/studieenheten.

3. Eksamensformen skal framgå av fag- eller studieplan.
4. Ved gruppeeksamen og ved skriftlig individuell uten tilsyn på lavere grads nivå, skal det normalt arrangeres muntlig eksamen som skal kontrollere: at studenten inntår for skriftlige arbeider og holder et tilfredsstillende faglig nivå. Den skriftlige oppgaven gis en karakter som er å betrakte som foreløpig, unntatt hvis karakteren «Ikke bestått» er gitt. Dersom karakteren for den skriftlige oppgaven er «Ikke bestått», så mister studenten retten til å framstille seg til muntlig eksamen. Muntlig eksamen tjener til endelig fastsetting av karakteren. Dersom studenten ikke kan inntå for oppgaven eller eventuelt ikke holder et tilfredsstillende faglig nivå, skal karakteren «Ikke bestått» benyttes.

Dersom det ikke benyttes muntlig eksamen som omtalt over, så kreves det at eksamensformen på annen måte sikrer kontrollen med at studenten kan inntå for oppgaven og holder et tilfredsstillende nivå.

5. Ved muntlig eksamen i tilknytning til eksamener på høyere grads nivå, tjener muntlig eksamen bare til justering av karakteren med inntil 3/10.
6. Muntlig eksamen skal være offentlig med mindre hensynet til gjennomføring av eksamen eller prøve tilsier noe annet. Individuelle unntak i henhold til lovens § 50, nr. 3 innvilges av Høgskoledirektøren.
7. For skriftlig individuell eksamen med tilsyn er det utarbeidet instruks som studentene plikter å gjøre seg kjent med.
8. En person kan bli fritatt for eller utelukkes fra deltakelse i gruppeeksamen dersom det foreligger tungtveiende årsaker. Kandidaten kan da levere et individuelt skriftlig arbeid i stedet for gruppearbeid. Saker vedrørende fritakelse og utelukkelse fra gruppeeksamen avgjøres av avdelingsstyret.
9. Ved gruppeeksamen og skriftlig individuell eksamen uten tilsyn gis bare veiledning vedrørende fortolkning/presisering av oppgaveteksten, samt veiledning om litteratur og annet bakgrunnsmateriale.
Større skriftlige arbeider har egne retningslinjer for veiledning.

§ 6. *Særordninger*

1. Kandidater som av medisinske eller andre grunner har behov for særordninger i forbindelse med eksamen, må søke om dette innen 1 måned før eksamen. Behovet må dokumenteres med legeattest eller attest fra andre sakkyndige (f.eks. psykolog, logoped). Attesten må inneholde en spesifisering av behovet for særordninger i eksamenssituasjonen. Det kan dispenseres fra fristen når behovet for særordning har oppstått etter fristens utløp. Dette skal dokumenteres i attesten. Det skal søkes for hver eksamensperiode, men kandidater med kroniske lidelser/varige funksjonshemninger trenger bare søke en gang.
2. Alternative eksamensformer kan benyttes for kandidater som på grunn av sterke funksjonshemninger ikke kan gjennomføre eksamen med ordinær eksamensform. I slike tilfeller skal vitnemål/karakterutskrift angi hvilken eksamensform som er benyttet.
3. Studenter med dysleksi eller andre lese-/skriveproblemer kan etter eget ønske få vedlagt sine besvarelser en attest som bekrefter dette.
4. Kandidater som ikke har norsk som morsmål, skal normalt gis adgang til å bruke to-språklige ordbøker. Disse kan få anledning til å legge ved sine besvarelser en attest som bekrefter at de har annet morsmål enn norsk.
5. Ved skriftlig eksamen under tilsyn kan det innvilges inntil 25%, men maksimum 1 time, utvidet eksamenstid. Det gis ikke utvidet eksamenstid pga. annet morsmål enn norsk. Ved hjemmeeksamen kan det gis fra 24 til 72 timers utvidelse av tiden, inklusive eventuell lørdag og helligdag. Ved sterk funksjonshemming kan ytterligere utviding av eksamenstid innvilges.

§ 7. *Bruk av hjelpemidler ved eksamen med tilsyn*

1. Ved skoleeksamen skal oversikt over tillatte hjelpemidler være kunngjort ved oppslag senest en uke før eksamen. Oversikten skal også kunngjøres sammen med eksamensoppgaven.
2. Bruk av ulovlige hjelpemidler betraktes som fusk. Besittelse av ulovlige hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt betraktes som forsøk på fusk (se loven § 54 nr. 1).

§ 8. *Sensurering og eksamenskommisjon*

1. Sensorer oppnevnes av avdelingsstyret eller, hvis det gjelder en grunnenhet som er direkte underlagt styret, av styret for grunnenheten. Ekstern sensor skal ikke være tilknyttet høgskolen, og må ha minst en av følgende kvalifikasjoner:
  - Være ansatt på minimum høgskolelektornivå ved annen utdannings-/forskningsinstitusjon.
  - På annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå.
  - Ha erfaring som sensor i vedkommende fag ved universitet/høgskole.
  - Gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen vedkommende fag.
2. Avdelingsstyret har ansvar for oppnevning av kommisjoner til den enkelte eksamen. Det skal være minst to sensorer ved bedømmelsen av den enkelte kandidat, hvorav minst én ekstern. Styret selv kan gjøre unntak fra bestemmelsen i forrige punktum i forbindelse med avviklingen av den enkelte eksamen hvis det ikke er mulig å skaffe kvalifisert ekstern sensor, eller ved vurdering av praksisopplæring, o.l.
Samtidig med at ordinære kommisjoner oppnevnes, oppnevnes også klagekommisjoner.
3. Den som påtar seg sensoroppdrag, påtar seg samtidig å være sensor til eventuell ekstraordinær eksamen i samme fag, emne eller studiet/studieenheten. Det kan inngås særskilt avtale som fraviker denne regelen.
4. Eksamenskommisjonen vurderer og fastsetter karakter. Ved uenighet i kommisjonen avgjør ekstern sensor, dersom ikke avdelingsstyret har besluttet en annen prosedyre som involverer at sensoratet utvides med en tredje person.
Ved skriftlig individuell eksamen uten tilsyn (§ 5 nr. 2 annet strekpunkt) og gruppeeksamen (§ 5 nr. 2 tredje strekpunkt) alene skal det alltid gis skriftlig begrunnelse dersom kommisjonens vurdering fører til karakteren «Ikke bestått».
5. Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener og kan i midlertidig forskrift etter lovens § 50 nr. 6 fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker.
Ved bedømmelse av avhandlinger på høgre grads nivå er sensurfristen 6 uker.

§ 9. Karaktersystem – evaluering

1. Som hovedregel skal det ved eksamen benyttes tallkarakterer etter en skala fra 1.0 til 4.0 med 1.0 som beste karakter. Det kreves 4.0 eller bedre for at eksamen skal være bestått. Det benyttes 1/10 gradert karakterskala bortsett fra de tilfeller hvor rammeplanen bestemmer at en annen gradering skal benyttes. Kandidater som får dårligere karakter enn 4.0 gis karakteren «Ikke bestått».
2. Karakterene «Bestått"/"Ikke bestått» kan brukes i et omfang som samlet ikke må overstige halvparten av vurderingsgrunnlaget i studiet. Karakteren «Bestått» gis for prestasjoner som tilsvarer karakteren 4.0 eller bedre.
3. Ved individuell skriftlig eksamen med tilsyn skal det alltid benyttes tallkarakter, dersom rammeplanen ikke bestemmer noe annet
4. Ved fastsetting av endelig karakter på bakgrunn av flere deksamener, kreves det at alle deksamener er vurdert til bestått før det gis endelig karakter. Alle deksamener som er ment å skulle inngå i beregningen av en samlet karakter i et fag, skal være basert på gjennomgående lik karakterskala. Beregningsregel skal være opplyst i fag- eller studieplanen.
5. En student som har bestått deksamene(er) som inngår i en avsluttende sammensatt evaluering, skal ikke underkastes ny sensurering i de(n) deksamene(er) det gjelder.
6. Dersom en kandidat har bestått samme eksamen mer enn en gang, vil beste karakter gjelde.
7. Resultatet fra eksamen kunngjøres ved oppslag og på høgskolens hjemmeside. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren. Høgskolen er ikke ansvarlig for eventuelle misforståelser som oppstår ved telefonisk beskjed om eksamensresultat.

§ 10. Fritak for eksamen eller prøve

1. I medhold av lovens § 49 skal fritak for eksamen eller prøve gis når det godtgjøres at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis slikt fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Søknad om fritak avgjøres av avdelingsstyret.
2. Søknad om fritak for eksamen eller prøve må være framsatt senest innen 1. oktober for studier som starter i høstsemesteret og senest innen 1. februar for studier som begynner i vårsemesteret.
3. Fritak for eksamen eller prøve skal framgå på vitnemål og karakterutskrift, med angivelse av grunnlaget for fritak.
4. Utdanning fra videregående skole gir ikke fritak for eksamen eller prøve ved høgskolen. Det gis ikke fritak for deksamener hvor det er en avsluttende sammensatt evaluering.

§ 11. Vekttallsreduksjon

Dersom en kandidat tar eksamen i studier/studieenheter med innhold som delvis dekker hverandre, skal studiet/studieenhetenes vektall reduseres i gradssammenheng. Slike vektallsreduksjoner fastsettes av avdelingsstyret og opplysninger om dette tas inn i studiet/studieenhetsbeskrivelsen eller fagplanen og påføres vitnemålet. Vektallsreduksjon foretas i det studiet/studieenheten som karaktermessig gir gunstigst resultat for studenten.

§ 12. Vitnemål – Karakterutskrift

1. Høgskolen i Lillehammer utferdiger vitnemål om fullført grad, yrkesutdanning eller annet utdanningsprogram. Herunder inngår
  - Cand. polit.-vitnemål
  - Cand. mag.-vitnemål
  - Høgskolekandidatvitnemål
  - Vitnemål for fullførte studier som gir godkjent yrkesutdanning.Vitnemål for utdanning som i sin helhet gjennomføres ved Høgskolen på Lillehammer og som gir godkjent yrkesutdanning eller graden høgskolekandidat, utstedes automatisk til alle som har bestått eksamen ved disse studiene. Cand.- polit. og cand. mag.-vitnemål utstedes etter søknad.
2. Det utstedes karakterutskrift automatisk for alle godkjente og fullførte studier med et omfang på minst 10 vektall ved Høgskolen i Lillehammer. Denne karakterutskriften skal ha en utforming som sikrer mot forsøk på forfalskning.
3. Det gis karakterutskrift på anmodning fra studenten for de eksamener eller prøver som han eller hun har bestått.
4. Studenter som har fått fritak etter § 10 og som tilfredsstiller kravene i § 12 nr. 1, får vitnemål dersom minimum halvparten av studiet/-ene regnet i vektall er gjennomført ved høgskolen. Dersom en mindre del av studiet/-ene er tatt ved høgskolen, vurderes det i hvert enkelt tilfelle hvilken institusjon som skal utstede vitnemål. Samme regel gjelder for studenter med fritak som tilfredsstiller kravene i § 12 nr. 2.
5. Det utstedes normalt kun ett vitnemål/karakterutskrift pr. kandidat (§ 12 nr. 1 og 2). Dersom kandidaten forbedrer karakterer som inngår i vitnemål/karakterutskrift, kan kandidaten kreve å få utstedt nytt vitnemål/karakterutskrift (§ 12 nr. 1 og 2). I slike tilfeller må tidligere utstedte vitnemål/karakterutskrift tilbakeleveres.
6. I særlige tilfeller hvor det kan sannsynliggjøres eller dokumenteres at vitnemål/karakterutskrift (§ 12 nr. 1 og 2) er forsvunnet eller ødelagt, kan det utstedes nytt vitnemål/karakterutskrift.

7. Vitnemål/karakterutskrift (§ 12 nr. 1 og 2) skal som et minimum gi opplysninger om:
  - hvilken utdanning som er gjennomført
  - hvilken tittel/grad som ev. er oppnådd
  - navn, vektall og karakter for studium/studieenhet som er gitt avsluttende vurdering, og som inngår i studiet
  - tidspunkt for avlagt eksamen for det enkelte studium/studieenhet som inngår i studiet
  - hvilket studium/studieenhet kandidaten eventuelt har fått fritak/godkjenning for på grunnlag av tidligere utdanning, og hvilken utdanning som er grunnlag for fritaket/godkjenningen
  - tittel på større skriftlige oppgaver hvor omfanget av oppgaven er 10 vektall eller mere
  - karaktersystemet som er benyttet.
8. Deleksamener som inngår i en større, sammensatt evaluering i et studium/studieenhet, skal normalt ikke spesifiseres på vitnemålet eller karakterutskrifter.

§ 13. Annullering av eksamen, fusk, bortvisning

1. Fusk eller forsøk på fusk ved eksamen medfører at eksamen for vedkommende kandidat og for kandidater som ev. er medhjelper(e) til fusk eller forsøk på fusk, kan bli annullert jf. lovens § 54 og § 42 nr. 3.
2. Kandidater som blir grepet i fusk eller forsøk på fusk ved eksamen kan utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år, jf. lovens § 54 og § 42 nr. 3.
3. Studenter som oppfører seg på en slik måte at det forstyrrer eksamensavviklingen, kan vises bort fra eksamenslokalet. Avgjørelse tas av Høgskoledirektøren eller den han gir fullmakt.

§ 14. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting etter § 52 i lov om universiteter og høyskoler

1. Studenter har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved skriftlig bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen 1 uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort. Begrunnelsen skal normalt gis skriftlig innen 2 uker etter at kandidaten har bedt om det. Sensorene avgjør seg imellom hvem som skal gi begrunnelsen.
2. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Begrunnelsen gis da muntlig eller skriftlig etter sensors valg. Sensorene avgjør seg imellom hvem som skal gi begrunnelse.
3. Når det gjelder godkjenning eller underkjenning av praksis, vises det til egen forskrift.
4. En student kan klage skriftlig over karakterfastsettingen innen 3 uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Er det fremmet krav om begrunnelse eller klage over formelle feil løper klagefristen (3 uker) fra studenten har mottatt begrunnelsen eller avgjørelse på klagen over formelle feil er overlevert.
5. Den skriftlige klagen skal inneholde:
  - hvem som klager (navn, adresse og kandidatnummer på eksamen)
  - det vedtak det klages over (fag, eksamensdato, karakter)
  - dato og underskrift.
6. Ved klage blir det benyttet nye sensorer jf. lovens § 50 nr. 5. Ny sensur skal foreligge innen de samme frister som gjelder for ordinær sensur, jf. § 8 nr. 5.
7. Ved krav om begrunnelse for karakterfastsetting og ved klage på karakterfastsettingen på gruppeoppgave/-eksamen, må alle de som er bedømt samlet samtykke i og skrive under på kravet/klagen.
8. Ny sensurering kan gjøres både til gunst og ugunst for klageren, jf. lovens § 50 nr. 5. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter lovens § 52 kan ikke påklages.
9. Studenter som skal fullføre muntlig eksamen i tilknytning til gruppeeksamen eller individuell eksamen uten tilsyn; jf. § 5 nr. 4, kan ikke påklage karakterfastsettingen for den skriftlige eksamen før etter at den muntlige prøven er avlagt. Dersom den muntlige prøven ikke gjennomføres, så vil dette bli regnet som at studenten har trukket seg fra eksamen.

§ 15. Klage over formelle feil ved eksamen

1. Når det gjelder adgangen til å klage over formelle feil ved eksamen gjelder bestemmelsene i lovens § 51.
2. Formelle feil kan f.eks. være feil ved oppgavegivning, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensuren.
3. Klage på formelle feil må framsettes innen 3 uker etter at studenten er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Klage over formelle feil skal behandles i klagenemnda ved høyskolen. Klagenemnda sammenkalles så raskt som mulig, og seinest innen 3 uker etter at klage er framsatt. Eventuelt avslag på klage begrunnes.
4. Klagen på formelle feil skal stiles til høyskolen og må inneholde:
  - klagerens navn (v/gruppeeksamen medlemmenes navn)
  - hvilken eksamen det gjelder
  - hvilke fag det gjelder
  - hvilke formelle feil det klages over og hvorfor feilene kan ha hatt betydning for utfallet av eksamen
  - dato og underskrift.

§ 16. Eksamensprotokoll

Det skal føres eksamensprotokoll for alle eksamener. Protokollen er offentlig tilgjengelig. Av protokollen skal det framgå både foreløpig og endelig sensur.

§ 17. Instruks

Instruks for eksamenskandidater, eksamensvakter, faglærere og sensorer skal forelegges høgskoledirektøren for godkjenning.

§ 18. Kompetanse

- Høgskoledirektøren står ansvarlig for
- forberedelse og avvikling av eksamen.
  - behandling av klagesaker under § 14 og § 15.
  - for forberedelse av saker til klagenemnd.

I saker der vedtaksmyndighet ikke er lagt til styret eller avdelingene, treffes avgjørelser i henhold til denne forskrift av Høgskoledirektøren eller den han gir fullmakt.

§ 19. Dispensasjon

Søknader om dispensasjon fra forskriftene avgjøres av Høgskoledirektøren eller den han gir fullmakt.

§ 20. Klage

Klager over vedtak i henhold til denne forskrift avgjøres av høgskolens klagenemnd, hvis ikke annet er bestemt.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. september 2001.

Samtidig oppheves forskrift av 21. januar 1997 nr. 189 om eksamen ved høgskolen i Lillehammer.

21. nov. Nr. 1365 2001**Forskrift om endring i generell forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 21. november 2001 etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag og med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I generell forskrift av 1. juli 1999 nr. 782 om produksjonstilskudd i jordbruket gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 6 skal lyde:

6. Produksjonstilskudd:

Med produksjonstilskudd menes følgende tilskuddsordninger:

- tilskudd til husdyr
- areal- og kulturlandskapstilskudd
- driftsvansketilskudd for brattlendte bruk
- tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon
- tilskudd til dyrking av fôr i fjellet
- tilskudd til dyr på utmarksbeite
- arealtilskudd til økologisk landbruk
- omleggingstilskudd til økologisk landbruk
- tilskudd til økologisk husdyrproduksjon
- tilskudd til bevaringsverdige storferaser
- driftstilskudd til melkeproduksjon.

§ 6 femte ledd skal lyde:

Søknadsfrister for produksjonstilskudd i jordbruket er 20. august med registreringstidspunkt 31. juli, og 20. januar med registreringstidspunkt 1. januar. Ved oversittelse av fristen skal søknaden avvises.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

21. nov. Nr. 1366 2001**Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til husdyr.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 21. november 2001 etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag og med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 1. juli 1999 nr. 784 om tilskudd til husdyr gjøres følgende endringer:

§ 2 nr. 1 bokstavene a og b skal lyde:

- a) *Kyr*: Bare kyr som er i melkeproduksjon for salg, skal regnes som melkekyr. Melkekyr på en landbrukseiendom uten melkekvote eller fritak fra overproduksjonsavgift etter retningslinjer om fritak fra overproduksjonsavgift regnes som ammekyr. Ammekyr må ha kalvet.
- b) *Geiter*: Som melkegeiter regner en geiter som gir melk for salg. Melkegeiter på en landbrukseiendom uten melkekvote, uten produksjonsrettighet til lokal foredling av geitmelk og uten fritak fra overproduksjonsavgift etter retningslinjer om fritak fra overproduksjonsavgift regnes som ammegeiter. Geiter for kjøtt- eller ullproduksjon skal regnes som ammegeiter. Ammegeiter må ha kjeet. Som andre geiter regner en bukker og ungdyr over 6 måneder.

§ 3 nr. 1 andre ledd skal lyde:

For å få beregnet tilskudd for melkekyr eller melkegeiter må landbrukseiendommen ha melkekvote, produksjonsrettighet til lokal foredling av geitmelk eller være gitt fritak fra overproduksjonsavgift etter retningslinjer om fritak fra overproduksjonsavgift, og melkeproduksjonen må finne sted på denne landbrukseiendommen.

§ 3 nr. 2 første ledd skal lyde:

Dyretallet som oppgis i søknaden, skal være det totale antallet dyr på landbrukseiendommen (driftsenheten) på registreringstidspunktet for vedkommende søknadsomgang. Ved søknadsomgangen med registreringstidspunkt 31. juli oppgis antall sauer ved beiteslipp eller senest pr. 1. juni. Ved søknadsomgangen med registreringstidspunkt 1. januar oppgis gris og fjørfe som er blitt slaktet i løpet av året.

§ 4 nr. 3 siste ledd skal lyde:

Ved frivillig nedslaktning som følge av restriksjoner pålagt av veterinærmyndigheten med hjemmel i husdyrloven beregnes og utbetales tilskudd på grunnlag av dyretallet ved siste registreringstidspunkt før nedslaktning. Det kan betales ut tilskudd på dette grunnlaget i inntil 3 år fra siste registreringstidspunkt før nedslaktning.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

21. nov. Nr. 1367 2001**Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til økologisk landbruk.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 21. november 2001 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18, i henhold til jordbruksoppgjøret og etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 27. november 2000 nr. 1682 om tilskudd til økologisk landbruk gjøres følgende endring:

§ 7 andre ledd skal lyde:

På driftsenheter som ikke har husdyr kan et areal i omløp tilsvarende inntil 50% av arealet i vekstgruppene korn, poteter, grønnsaker, frukt og bær nyttes til grønn gjødsling. Fylkesmannen kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette kravet.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.

21. nov. Nr. 1368 2001**Forskrift om endring i forskrift om tidligpensjon til jordbrukere.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 21. november 2001 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og med hjemmel i Stortingets vedtak av 18. juni 1998 om jordbruksoppgjøret. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 3. februar 1999 nr. 190 om tidligpensjon til jordbrukere gjøres følgende endringer:

§ 18 oppheves.

Nåværende § 19 og § 20 blir § 18 og § 19.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

21. nov. Nr. 1369 2001**Forskrift om endring i forskrift om tilskott til avløysing.**

Fastsett av Landbruksdepartementet 21. november 2001 i medhald av jordbruksoppgjæret og med heimel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og etter samråd med Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 23. november 1998 nr. 1086 om tilskott til avløysing blir det gjort følgjande endringar:

§ 5 skal lyde:

Tilskott til avløysing kan berre gjevast til dekning av faktiske utgifter til løn, feriepengar, arbeidsgjevaravgift og avgiftspliktig kjøregodtgjersle til avløysar, forutsatt at utgifter er innberetta til kommunekasseraren. Rapportering av lønsutgifter skal vere foreteke innafor Skattedirektoratet si frist for innlevering av lønns- og trekkoppgåve. Utgifter til arbeidsgjevaravgift for 6. termin skal takast med ved søknad om sluttutbetaling av tilskott til avløysing ved ferie og fritid. Det kan òg refunderast utgifter til landbruksvikar og utgifter til kjøp av avløysartenester frå eit avløysarlag eller ein avløysarring.

Fylkesmannen kan i særskilde tilfelle gi dispensasjon ved for sein innrapportering. For samdrifter gjeld egne reglar.

§ 7 skal lyde:

Grunnlaget for fastsetjing av maksimalt tilskott er dyretalet på driftseininga pr. 1. januar same år. For slaktegrisar, livdyr gris (levande vekt over 50 kg), gjæser, kalkunar, ender, livkyllingar og slaktekyllingar blir tal slakta dyr og/eller tal selde livdyr i føregåande år lagt til grunn for fastsetjing av maksimalt tilskott pr. driftseining. Det gjeld òg ved brukarskifte i løpet av avløysaråret. Det kan også givast tilskott for livkalkun definert som kalkun hos oppalar tenkt for sal, og der kalkunen kan vere inntil 28 veker gamal.

Ved brukarskifte i løpet av avløysaråret fordelast tilskott mellom gamal og ny brukar. Maksimalt tilskott vert rekna frå det tidspunktet (månad) brukarskifte skjer. Brukar må sjølv melde frå om brukarskifte til kommunen. Maksimalt tilskott blir gjort gjeldande som grunnlag for tilskott frå og med månaden etter det er fastsett og ut året.

Tilskottet blir avgrensa til eit maksimalt beløp pr. driftseining pr. år. Maksimalbeløpet blir fastsett i jordbruksoppgjæret. Nedre grense for å ha krav på tilskott blir fastsett i jordbruksoppgjæret. Satsane blir fastsette i jordbruksoppgjæret.

§ 8 oppheves.

Noverande § 9 til § 22 blir § 8 til § 21.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Tilskott til samdrifter

Det vert gjeve eit samla tilskott til samdrifter. Dette tilskottet omfattar både dyr som inngår i samdrifta og dyr deltakarane har utanom samdrifta, same kva husdyrslag dette gjeld. Krav om at avløysinga må ordnast som eit arbeidsgjevar-/arbeidstakartilhøve gjeld ikkje for samdrifter. Det er ikkje krav om dokumentasjon av utgifter for samdrifter.

§ 14 nr. 4, 5 og ny nr. 6 skal lyde:

4) *Følgje av sjukt barn:*

Følgje av sjukt barn under 12 år eller funksjonshemma barn under 16 år til behandling på sjukehus eller institusjon inntil 20 dagar pr. år for kvar av foreldra. Einslege foreldre kan få inntil 40 dagar pr. år. Fylkesmannen kan i særlege tilfelle forlengje perioden. Foreldre med barn under 16 år som har ein kronisk sjukdom, kan kvar få tilskott for inntil 20 dagar pr. år (40 dagar for einslege) når barnet er sjukt.

5) *Sivilforsvarsøving:*

Retten gjeld dei dagane søkjar har teke del i øvinga.

6) *Dødsfall:*

Dersom brukaren døyr kan attlevande ektemake/sambuar, barn eller foreldre gjevast tilskott i inntil 8 veker etter dødsfallet. Sjukepengar skal ikkje trekkjast i dette høvet. Fylkesmannen kan i særlege høve forlengje perioden det ytast tilskott.

II

Endringane trer i kraft 1. januar 2002.

21. nov. Nr. 1370 2001**Forskrift om oppheving av forskrift om tilskott til samdrifter.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 21. november 2001 i medhald av jordbruksoppgjæret og med heimel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og etter samråd med Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag. Kunngjort 14. desember 2001.

I

Forskrift av 23. november 1998 nr. 1087 om tilskott til samdrifter opphevast.

II

Denne forskrifta trer i kraft 1. januar 2002.

30. nov. Nr. 1371 2001**Forskrift om endring i forskrift om tilsetningsstoffer til næringsmidler.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 30. november 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1 og § 4, jf. delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227, jf. EØS-avtalens vedlegg II del XII pkt. 16 (direktiv 78/663/EØF), pkt. 46 (direktiv 89/107/EØF endret ved direktiv 96/77/EF og direktiv 98/86/EF), pkt. 46a (direktiv 95/31/EF endret ved direktiv 98/66/EF), pkt. 46b (direktiv 95/45/EF endret ved direktiv 1999/75/EF). Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 21. desember 1993 nr. 1378 om tilsetningsstoffer til næringsmidler gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltet tilføyes:

Pkt. 54zb (direktiv 95/2/EF endret ved direktiv 96/85/EF og direktiv 98/72/EF), pkt. 54z (direktiv 94/35/EF endret ved direktiv 96/83/EF) og pkt. 54za (direktiv 94/36/EF).

§ 2 nr. 4 skal lyde:

4. sammensatt næringsmiddel: et næringsmiddel som består av to eller flere næringsmidler, f.eks. kjøttboller i saus og is i kjeks.

§ 3 første og annet ledd skal lyde:

Kun tilsetningsstoffer som er oppført i vedlegg II (positivlisten), er godkjent for bruk i næringsmidler og de kan kun brukes på de vilkår som er angitt der.

Sammensatte næringsmidler kan inneholde tilsetningsstoffer som er godkjent for bruk i de enkelte bestanddeler i det sammensatte næringsmidlet. Unntatt her er sammensatte næringsmidler oppført i kapittel 6 i vedlegg II (positivlisten).

§ 3 fjerde og femte ledd skal lyde:

Tilsetningsstoffer som er nevnt i kapittel 5 i vedlegg II (positivlisten), kan anvendes som bærere eller oppløsningsmidler for tilsetningsstoffer på de vilkår som er angitt der.

De tilsetningsstoffene som er oppført i vedlegg II (positivlisten) med unntak av E123, E127, E128, E154, E160b, E161g, E173 og E180, kan frambyes direkte til forbruker.

§ 3a oppheves.

§ 3b skal lyde:

Statens næringsmiddeltilsyn kan i særskilte tilfeller gi en tidsbegrenset godkjenning for bruk av nye tilsetningsstoffer. For tilsetningsstoffer som ikke ennå har vært vurdert av EU i henhold til direktiv 89/107/EØF, kan en slik godkjenning gis for høyst to år.

Det er en forutsetning for godkjenning at stoffet har vært gjenstand for vitenskapelig vurdering nasjonalt eller internasjonalt. Det skal ha vært underkastet en egnet toksikologisk vurdering og oppfylle de godkjente renhetskriterier.

§ 5 første ledd nr. 1 og 2 skal lyde:

1. For tilsetningsstoffer som selges hver for seg eller blandet med hverandre: En liste i fallende orden etter vekt med navnet på hvert tilsetningsstoff som følger av vedlegg II kapittel 8 til denne forskrift etterfulgt av E-nummer. Dersom tilsetningsstoffet mangler i vedlegg II kapittel 8, skal det gis en beskrivelse av tilsetningsstoffet som er så entydig at det er mulig å skille det fra andre det kunne forveksles med.
2. For tilsetningsstoffer som er blandet med andre stoffer, materialer eller næringsmiddelingsredienser for å lette oppbevaring, frambud, standardisering, fortykning eller oppløsning av ett eller flere tilsetningsstoffer: En liste i fallende orden etter vekt med navnet som følger av nr. 1 etterfulgt av E-nummer.

§ 5 første ledd nr. 6 første punktum skal lyde:

Angivelse av det prosentvise innholdet av enhver bestanddel som er underlagt en mengdebegrensning eller annen relevant informasjon om sammensetningen, slik at brukeren kan overholde enhver lov eller forskrift som gjelder for næringsmidler.

§ 5 siste ledd skal lyde:

Det er tilstrekkelig at opplysningene i første ledd nr. 2, 5, 6, 7 og 8 oppgis i handelsdokumentene dersom disse er kjøper i hende senest samtidig med vareleveransen, og opplysningen «til fremstilling av næringsmidler, ikke til detaljsalg» angis på et lett synlig sted på emballasjen.

§ 6 nr. 1 skal lyde:

1. Produktets varebetegnelse angitt med den betegnelse som er fastsatt i eller i medhold av lov eller som følger av sedvane. I mangel av slik varebetegnelse skal det brukes en alminnelig kjent betegnelse eller en beskrivelse av produktet som er så entydig at det er mulig å skille det fra andre det kunne forveksles med.

§ 10 skal lyde:

I særskilte tilfeller og forutsatt at det ikke vil stride mot internasjonale avtaler som Norge har inngått, kan Statens næringsmiddeltilsyn dispensere fra denne forskrift.

Vedlegg II¹ er endret.

- 1 Endringene gjengis ikke her, men ajourført utgave kan fås ved henvendelse til: Statens Næringsmiddeltilsyn, Postboks 8187 Dep, 0034 Oslo, eller leses på SNTs hjemmesider: <http://www.snt.no/rettsregler/forskrifter/positiv/index.html>

II

Endringene trer i kraft straks.

4. des. Nr. 1372 2001

Forskrift om vannforsyning og drikkevann (Drikkevannsforskriften).

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 4. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1, § 3 og § 4, jf. kgl.res. av 16. juni 1961 nr. 9392 og kgl.res. av 11. november 1983 nr. 1611, jf. lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 4a-1 annet ledd, og lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 2-2 fjerde og femte ledd, jf. EØS-avtalen vedlegg XX pkt. 7a (direktiv 98/83/EF). Kunngjort 14. desember 2001.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Denne forskriften har til formål å sikre forsyning av drikkevann i tilfredsstillende mengde og av tilfredsstillende kvalitet, herunder å sikre at drikkevannet ikke inneholder helseskadelig forurensning av noe slag og for øvrig er helsemessig betryggende.

§ 2. Virkeområde

Forskriften omfatter alt drikkevann uavhengig av dets opprinnelse, og uavhengig av om det leveres forbruker gjennom distribusjonsnett, fra tankvogn eller tankskip, i flasker eller annen emballasje. Forskriften omfatter videre ethvert vannforsyningssystem og internt fordelingsnett som skal levere drikkevann, og ethvert forhold som kan medføre forurensning av råvann og drikkevann i vannforsyningssystem eller internt fordelingsnett.

Forskriften omfatter ikke vann omfattet av legemiddelovgivningen eller naturlig mineralvann og kildevann.

Forskriften gjelder også for innretninger til sjøs, dersom disse ikke er særskilt regulert i annet regelverk.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften forstås ved:

1. *Drikkevann:*
  - a) Alle former for vann, som enten ubehandlet eller etter behandling er bestemt til drikke, matlaging eller andre husholdningsformål uansett vannets opprinnelse, og uansett om det leveres gjennom distribusjonsnett, fra tankvogn, tankskip eller i flasker eller annen emballasje.
  - b) Alle former for vann som er bestemt til bruk i næringsmiddelvirksomheter til produksjon, behandling, konservering eller markedsføring av produkter bestemt til konsum, med mindre det er utelukket at vannets kvalitet kan påvirke de ferdige næringsmidlenes hygieniske kvalitet.
2. *Hygienisk barriere:*

Naturlig eller tillaget fysisk eller kjemisk hindring, herunder tiltak for å fjerne, uskadeliggjøre eller drepe bakterier, virus, parasitter mv., og/eller fortynne, nedbryte eller fjerne kjemiske eller fysiske stoffer til et nivå hvor de aktuelle stoffene ikke lenger representerer noen helsemessig risiko.
3. *Vannforsyningssystem:*

Et vannforsyningssystem består av et eller flere av følgende elementer: Vanntilsigsområde, vannkilde, vannbehandling, vannbehandlingsanlegg, transportsystem og driftsrutiner. Vannforsyningssystemet omfatter

også vannet. Vanntilsigsområde eller vannkilde er ikke alene et vannforsyningssystem. Internt fordelingsnett er ikke en del av vannforsyningssystemet.

4. *Vannverkseier:*

Eier av hele eller deler av et vannforsyningssystem som utgjøres av tekniske anlegg, transportsystem og tilhørende driftsorganisasjon, herunder eier av vannforsyningssystem til egen husholdning.

5. *Internt fordelingsnett:*

Påkoblingspunkt, ledninger, kraner, beredere, tanker mv., som forbruker har for fordeling og oppbevaring av vannet. Internt fordelingsnett omfatter også vannet.

Kapittel 2. Generelle bestemmelser

§ 4. Bestemmelser om forbud mot forurensning av vannforsyningssystem

Det er forbudt å forurense vannforsyningssystem og internt fordelingsnett dersom dette kan medføre fare for forurensning av drikkevannet.

Kommunen kan ved forskrift forby virksomhet som kan medføre fare for forurensning av drikkevann i vannforsyningssystem og internt fordelingsnett. Fylkesmannen kan gi slik forskrift når hele eller deler av et vannforsyningssystem berører flere kommuner, og Helsedepartementet kan gi forskrift når hele eller deler av et vannforsyningssystem berører flere fylker eller innretninger til sjøs.

Vannverkseier skal ved oppslag eller på annen hensiktsmessig måte informere allmennheten om forbudet mot forurensning av drikkevann.

Kommunen kan ved enkeltvedtak forby enhver virksomhet som kan medføre fare for forurensning av drikkevann i vannforsyningssystem og internt fordelingsnett.

§ 5. Ansvar for vann som leveres og internkontroll

Vannverkseier skal påse at drikkevannet tilfredsstillter kravene til kvalitet, mengde og leveringssikkerhet når det leveres til mottaker.

Drikkevann anses levert til mottaker, jf. første ledd, på følgende steder:

1. For vann levert gjennom ledningsnett: på det sted vannet leveres til en mottaker, herunder annet vannforsyningssystem og internt fordelingsnett, samt på tappepunkter.
2. For vann i flaske eller annen emballasje med henblikk på frambud: på det sted vannet tappes i emballasjen.
3. For vann brukt i næringsmiddelvirksomheter: på det sted vannet brukes til næringsmiddelformål eller til drikkevann for øvrig.
4. For vann levert fra tank: på det sted vannet forlater tanken.

Vannverkseier skal påse at det etableres og føres internkontroll for etterlevelse av denne forskriften. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art og omfang. For egen vannforsyning til en enkelt husholdning gjelder ikke kravet om internkontroll.

Eier av internt fordelingsnett skal påse at drikkevannskvaliteten ikke forringes ut over kravene i § 12 når vannet frembys til forbruker.

§ 6. Opplysningsplikt til mottakerne av vannet

Vannverkseier skal til enhver tid ha relevant informasjon om drikkevannskvaliteten tilgjengelig for mottakere av vannet som ønsker dette.

Vannverkseier skal uoppfordret gi relevant informasjon til mottakerne av vannet om forhold som kan medføre helsemessig risiko samt vesentlige endringer i vannkvaliteten. Mottaker skal også holdes løpende orientert i de tilfelle vannforsyningssystemet ikke tilfredsstillter andre krav i forskriften, og om årsakene til dette. I nødvendig grad skal mottakere av vannet bli rettledet om mulige forhåndsregler de bør ta.

Tilsynsmyndigheten kan for vannverkseiers regning informere mottakerne av vannet dersom vannverkseier ikke overholder sin opplysningsplikt etter første og annet ledd.

§ 7. Opplysningsplikt til tilsynsmyndighetene og vannverksregisteret

Vannverkseier plikter å legge fram de opplysninger for tilsynsmyndighetene som er nødvendige for at disse skal kunne gjennomføre sine oppgaver etter denne forskriften.

Ved overskridelse av grenseverdier satt i vedlegg I, tabell 1 – 3, jf. § 12, skal vannverkseier varsle tilsynsmyndighetene slik det er bestemt for de enkelte tiltakstypene.

Vannverkseier plikter å gi de opplysninger som kreves til sentrale myndigheters vannverksregistre.

Kapittel 3. Godkjenningsbestemmelser

§ 8. Godkjenning av vannforsyningssystem

Et vannforsyningssystem skal være godkjent av myndighet som nevnt i § 9 når det forsyner:

1. minst 20 husstander herunder hytter eller minst 50 personer,
2. næringsmiddelvirksomhet, jf. lov av 19. mai 1933 nr. 3, lov av 28. mai 1959 nr. 12 og lov av 10. januar 1997 nr. 9 eller
3. helseinstitusjon, jf. forskrift av 5. juli 1996 nr. 699 eller skole/barnehage, jf. forskrift av 1. desember 1995 nr. 928.

Ved etablering av nye vannforsyningssystem som nevnt i første ledd, eller endringer av betydning for hygieniske forhold eller leveringssikkerhet for eksisterende vannforsyningssystem, skal planene for valg av vannkilde, utbygging og drift være godkjent før arbeid igangsettes. Slike nyetableringer eller endringer skal i tillegg ha oppstartstillatelse fra godkjenningmyndigheten før driftsstart.

Nyetablerte eller endrede vannforsyningssystem må dokumentere at de vil kunne oppfylle de krav som stilles i denne forskriften. I forbindelse med godkjenning og oppstartstillatelse kan det stilles vilkår for å sikre ivaretagelse av forskriftens formål.

Godkjenningen kan trekkes tilbake ved brudd på krav som stilles i forskriften, eller vilkår som er satt i forbindelse med godkjenningen.

§ 9. Godkjennende myndighet – klage

Kommunen gir godkjenning av vannforsyningssystem som er omfattet av § 8 nr. 1 og 3. Det kommunale næringsmiddeltilsynet gir godkjenning av vannforsyningssystem som er omfattet av § 8 nr. 2.

Fylkesmannen gir godkjenning av hele eller deler av et vannforsyningssystem som nevnt i § 8 nr. 1 som berører flere kommuner.

Helsedepartementet eller den det bemyndiger gir godkjenning av hele eller deler av vannforsyningssystem som nevnt i § 8 nr. 1 som berører flere fylker, samt vannforsyningssystem på innretninger til sjøs.

Kommunestyret eller særskilt klagenemnd avgjør klager over det kommunale næringsmiddeltilsynets vedtak etter første ledd. Fylkesmannen avgjør klager over kommunens vedtak etter dette ledds 1. punktum og etter første ledd. Helsedepartementet avgjør klager over fylkesmannens vedtak etter annet ledd. Kongen avgjør klager over departementets vedtak etter tredje ledd.

Før godkjenning gis skal det innhentes uttalelse fra det kommunale næringsmiddeltilsyn og medisinsk-faglig rådgiver.

§ 10. Krav til dokumentasjon ved søknad om godkjenning av vannforsyningssystem

Søknad om godkjenning skal inneholde dokumentasjon som omfatter alle forhold som kan ha innvirkning på kvalitet og kvantitet av drikkevann.

Vannverkseier skal legge fram forslag til steder og frekvenser for prøvetaking og analyse av råvann som benyttes til fremstilling av drikkevann, og tilsvarende forslag vedrørende behandlet vann som tilfredsstiller minimumskravene i vedleggene i denne forskriften. Forslaget skal bygge på en risikovurdering av forholdene i vannforsyningssystemet.

Den framlagte dokumentasjon skal vise hvordan vannverkseier vil sikre at vannforsyningssystemet planlegges, etableres, drives og videreutvikles i samsvar med forskriftens krav.

Kapittel 4. Spesielle bestemmelser

§ 11. Leveringssikkerhet og beredskap

Vannverkseier skal gjennomføre nødvendige tiltak og utarbeide driftsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder av drikkevann under normale forhold.

Vannverkseier skal gjennomføre nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeide beredskapsplaner jf. lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap og forskrift av 23. juli 2001 nr. 881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid, for å sikre levering av tilstrekkelige mengder drikkevann også under kriser og katastrofer i fredstid, og ved krig.

§ 12. Krav til kvalitet

Drikkevann skal, når det leveres til mottakeren, jf. § 5, være hygienisk betryggende, klart og uten framtrødende lukt, smak eller farge. Det skal ikke inneholde fysiske, kjemiske eller biologiske komponenter som kan medføre fare for helseskade i vanlig bruk.

Drikkevann skal oppfylle kvalitetskravene i vedlegget i denne forskriften.

Egen vannforsyning til en enkelt husholdning (for eksempel vann fra privat brønn) skal være hygienisk betryggende. For denne type vannforsyning gjelder vedlegget til forskriften som veiledende norm.

§ 13. Materialvalg og dimensjonering av transportsystem og vannbehandlingsanlegg

Materialer i transportsystem, internt fordelingsnett og vannbehandlingsanlegg med videre som direkte eller indirekte kommer i kontakt med vann i vannforsyningssystem, må ikke kunne avgi stoffer til vannet som kan medføre fare for helseskade eller som kan føre til en uakseptabel endring i vannets sammensetning, herunder en forringelse av vannets sensoriske egenskaper.

Transportsystem og vannbehandlingsanlegg skal være tilstrekkelig dimensjonert og tilrettelagt slik at:

1. vannbehandlingen fungerer tilfredsstillende og kravene til drikkevannskvalitet overholdes også ved maksimalt vannforbruk og under perioder med ugunstigst råvannskvalitet,
2. kravene til tilfredsstillende vannkvalitet og -mengde kan opprettholdes under reparasjons- og vedlikeholdsarbeider, filterspyling, renhold med mer.

§ 14. Vannkilde og vannbehandling

Eier av vannforsyningssystem skal påse at det planlegges og gjennomføres nødvendig beskyttelse av vannkilden(e) for å forhindre fare for forurensning av drikkevannet, og om nødvendig erverve rettigheter for å opprettholde slik beskyttelse.

Vannbehandlingsprosessene skal være tilpasset den aktuelle råvannskvalitet, forholdene i tilsigsområdet, materialene i og utformingen av transportsystemet.

For å sikre hygienisk betryggende drikkevann, skal eier av godkjenningsspliktig vannverk gjennom valg av vannkilde(r), beskyttelse av denne (disse) og etablering av vannbehandling sørge for at det til sammen finnes minimum 2 hygieniske barrierer i vannforsyningssystemet. En av disse skal sørge for at drikkevann blir desinfisert eller behandlet på annen måte for å fjerne, uskadeliggjøre eller drepe smittestoffer. Godkjenningsmyndigheten kan, så fremt det kan vises at summen av virkningen av beskyttelse av vannkilden og forholdene i grunnen til sammen er hygienisk betryggende, i den enkelte sak bestemme at vann fra grunnvannskilde ikke behøver desinfiseres eller behandles som nevnt.

§ 15. Godkjenning av kjemiske produkter til behandling av drikkevann

Kjemiske produkter til behandling av drikkevann, herunder produkter til desinfeksjon av drikkevann, skal være godkjent av Statens næringsmiddeltilsyn. Statens næringsmiddeltilsyn skal føre en oppdatert liste over godkjente produkter. Godkjenningen gjelder i inntil 10 år eller inntil Statens næringsmiddeltilsyn finner det nødvendig å endre eller oppheve godkjenningen på bakgrunn av ny kunnskap og for å beskytte helse.

Kjemiske produkter til behandling av drikkevann og stoffene i produktet skal ha vært vurdert toksikologisk og ha vært gjenstand for vitenskapelig vurdering nasjonalt eller internasjonalt.¹

Bruk av kjemiske produkter til behandling av drikkevann skal godkjennes i hvert enkelt tilfelle i forbindelse med godkjenning etter § 8. Vannforsyningssystem som ikke skal godkjennes etter § 8, skal sikre tilsvarende helsemessig trygg bruk av kjemiske produkter til behandling av drikkevann. Skifte til annet kjemisk produkt med samme virkningsmekanisme medfører ikke krav om ny godkjenning.

Vannverkseier eller andre som tar slike produkter i bruk, skal sikre at rester av vannbehandlingsproduktene og nedbrytningsproduktene ikke gjenfinnes i drikkevann som stilles til rådighet for brukeren i høyere konsentrasjoner enn nødvendig ut fra formålet med bruk av dem, eller i konsentrasjoner som direkte eller indirekte kan medføre helsefare, eller som overskrider kvalitetskravene i vedlegget i denne forskriften.

¹ Produkter til desinfeksjon av drikkevann skal også godkjennes i henhold til biocidforskriften.

Kapittel 5. Administrative bestemmelser

§ 16. Tilsyn

Det kommunale næringsmiddeltilsyn fører, med hjemmel i næringsmiddelovens § 4 første ledd første punktum, tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften overholdes.

Kommunen fører, med hjemmel i kommunehelsetjenesteloven § 4a-1 og § 4a-2, tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften overholdes.

For innretninger til sjøs som omfattes av petroleumsloven gjelder tilsynsordningene i § 55 i forskrift av 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

§ 17. Virkemidler etter næringsmiddeloven og kommunehelsetjenesteloven

Dersom vannverkseier eller andre ikke oppfyller sine plikter etter denne forskriften, kan tilsynsmyndighetene treffe nødvendige vedtak. Slike vedtak treffes av det kommunale næringsmiddeltilsyn etter bestemmelsene i næringsmiddeloven § 4 og av kommunestyret eller den det bemyndiger etter kommunehelsetjenestelovens § 4a-8.

Godkjenningsspliktige vannverk som driver uten godkjenning, samt vannverk og andre som ikke oppfyller sine plikter etter forskriften kan ilegges tvangsmulkt av tilsynsmyndighetene. Om myndigheten til å ilagge tvangsmulkt og kreve stansning gjelder bestemmelsene i næringsmiddeloven § 6 og § 6A samt kommunehelsetjenesteloven § 4a-9 og § 4a-10.

Næringsmiddelovens og kommunehelsetjenestelovens klageregler gjelder. Før fylkesmannen fatter vedtak i klagesak etter kommunehelsetjenesteloven, skal det innhentes uttalelse fra fylkeslegen.

§ 18. Unntaksbestemmelser for vannforsyning under ekstraordinære forhold

Kommunen kan i en alvorlig nødsituasjon etter uttalelse fra medisinsk-faglig rådgiver og det kommunale næringsmiddeltilsyn bestemme at det fortsatt skal leveres vann fra et vannforsyningssystem, selv om kravene til vannkvalitet i eller i medhold av § 12 ikke er oppfylt. Unntaket skal være tidsbegrenset og forutsetter at drikkevannsforsyningen ikke kan sikres på annen måte og at overskridelsen ikke medfører uakseptabel fare for folkehelsen.

Fylkesmannen fatter slik bestemmelse som nevnt i første ledd for så vidt gjelder vannforsyningssystemer som berører flere kommuner.

Helsedepartementet fatter slik bestemmelse som nevnt i første ledd for så vidt gjelder vannforsyningssystemer som berører flere fylker og på innretninger til sjøs.

Om hastevedtak gjelder reglene i kommunehelsetjenesteloven § 4a-3 annet ledd.

Begrunnet vedtak etter første, annet og tredje ledd skal meddeles fylkeslegen og Statens næringsmiddeltilsyn, med opplysning om varigheten av unntaket. Likeledes skal næringsmiddelvirksomheter og øvrige forbrukere informeres om unntaket.

Den myndighet som fatter vedtak om unntak, bestemmer hvilke tiltak som må settes i verk for at vannet skal være egnet til drikke eller annet næringsmiddelformål.

§ 19. Dispensasjon

Godkjennings- og tilsynsmyndigheten kan gi dispensasjoner i henhold til vedlegget.

Helsedepartementet kan i særskilte tilfeller dispensere fra denne forskriften herunder vedlegg. Slikt vedtak må ikke stride mot internasjonale forpliktelser.

§ 20. Straff

Bestemmelser om straff i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 9 og lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 4a– 11 kommer til anvendelse ved overtredelse av forskriften eller av vedtak truffet med hjemmel i forskriften.

§ 21. Ikrafttreden og overgangsbestemmelser

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

Fra samme dato oppheves forskrift av 1. januar 1995 nr. 68 om vannforsyning og drikkevann m.m.

Godkjenninger i henhold til forskrift av 1. januar 1995 nr. 68 vil fortsatt være gjeldende også etter denne forskriften. Vannforsyningssystem i drift per 1. januar 2002, som ikke er godkjent i henhold til forskrift av 1. januar 1995 nr. 68, må søke godkjenning snarest. Slike vannforsyningssystem må oppfylle de krav som stilles i denne forskriften for å bli godkjent. Nyetablering, utbygging, utvidelse og endring av eksisterende vannforsyningssystem forutsetter godkjenning etter denne forskriftens § 8.

Inntil 1. november 2003 tillates kvalitetskravene for de mikrobiologiske parametre og tilhørende metoder for undersøkelse av disse som er angitt i forskrift av 1. januar 1995 nr. 68 brukt.

Kvalitetskrav til drikkevann – vedlegg i forskrift om vannforsyning og drikkevann

Grenseverdiene i tabell 1, 2 og 3 gjelder på følgende steder:

1. For vann levert gjennom ledningsnett: på det sted vannet leveres til en mottaker, herunder annet vannforsyningssystem og internt fordelingsnett, samt på de tappepunkter som vanligvis brukes til drikkevann.
2. For vann i flaske eller annen emballasje med henblikk på frambud: på det sted vannet tappes i emballasjen.
3. For vann brukt i næringsmiddelvirksomheter: på det sted vannet brukes til næringsmiddelformål.
4. For vann levert fra tank: på det sted der det tappes fra tanken.

Når ikke annet er angitt, er grenseverdien høyeste tillatte verdi for parameteren.

Beskrivelse av tiltakstyper

Tiltakstypene angir hvordan man skal forholde seg ved overskridelse av en grenseverdi, og hvilke dispensasjoner aktuell myndighet kan gi i slike tilfelle.

Generelt: Ved overskridelse av grenseverdier skal det umiddelbart iverksettes tiltak for å avdekke årsaker til overskridelsene. Tilsynsmyndighetene skal varsles iht. de enkelte tiltakstyper.

Tiltakstype A: Det skal umiddelbart iverksettes tiltak for å bringe parameterverdien under grenseverdien. Det kan ikke gis dispensasjon fra grenseverdier. Tilsynsmyndighetene skal umiddelbart varsles. For flaskevann skal overskridelse medføre omsetningsforbud.

Tiltakstype B: Nødvendige tiltak skal gjennomføres så snart som mulig for å bringe parameterverdien under grenseverdien, og tilsynsmyndighetene skal varsles. Godkjenningsmyndigheten kan gi dispensasjon fra grenseverdien for vedkommende parameter forutsatt at slik dispensasjon ikke representerer helserisiko og forutsatt at tilfredsstillende vannforsyning fra alternative kilder ikke er mulig. Dispensasjonen skal gis for kortest mulig periode, og skal ikke overskride 3 år. Melding om slik dispensasjon med begrunnelse for vedtaket skal sendes til Helsedepartementet, eller den departementet bestemmer. Eventuell forlengelse av dispensasjonen utover 3 år kan bare gis av Helsedepartementet.

Tiltakstype C: Nødvendige tiltak skal gjennomføres så snart som mulig for å bringe parameterverdien under grenseverdien. Tilsynsmyndighetene skal varsles, og kan gi dispensasjon fra grenseverdien for en periode slik at nødvendige tiltak kan gjennomføres forutsatt at overskridelser av grenseverdien ikke representerer noen helserisiko. For ikke godkjenningspliktige vannforsyningssystem vil slik dispensasjon i det enkelte tilfelle kunne gjøres varig.

Tabell 1. Sensoriske parametere

Nr.	Parameter	Enhet	Grenseverdi	Tiltakstype	Merknader
1	Farge	Milligram/l Pt	20	B	
2	Lukt	Terskelverdi	2 ved 12 °C 3 ved 25 °C	C	Jf. med smaksprøver.
3	Smak	Terskelverdi	2 ved 12 °C 3 ved 25 °C	C	Jf. med luktprøver. Utgår som parameter i råvann.
4	Turbiditet	FNU	1 4	B C	Ut fra behandlingsanlegget. Hos abonnent.

Tabell 2. Mikrobiologiske parametere

Tabell 2.1. Vann levert abonnent eller forbruker

Nr.	Parameter	Enhet	Grenseverdi	Tiltakstype	Merknader
5	<i>Clostridium perfringens</i> (inkl. sporer)	Antall/100 ml	0	C	Dersom verdien overskrides, må vannverket undersøke vannforsyningen for å forsikre seg om at det ikke er noen potensiell helserisiko forbundet med tilstedeværelse av patogene mikroorganismer, for eksempel <i>Cryptosporidium</i> eller Norwalk-lignende virus.
6	<i>E. coli</i>	Antall/100 ml	0	A	
7	Intestinale enterokokker	Antall/100 ml	0	A	
8	Kimtall 22 °C	Antall/ml	–	C	Ved verdier over 100 må årsaken undersøkes.
9	Koliforme bakterier	Antall/100 ml	0	B	

Tabell 2.2. Vann i flaske eller annen emballasje med henblikk på frambud

Nr.	Parameter	Enhet	Grenseverdi	Tiltakstype	Merknader
10	<i>Clostridium perfringens</i> (inkl. sporer)	Antall/100ml	0	A	Dersom verdien overskrides, må vannverket undersøke vannforsyningen for å forsikre seg om at det ikke er noen potensiell helserisiko forbundet med tilstedeværelse av patogene mikroorganismer, for eksempel <i>Cryptosporidium</i> eller Norwalk-lignende virus.
11	<i>E. coli</i>	Antall/250 ml	0	A	
12	Intestinale enterokokker	Antall/250 ml	0	A	
13	Kimtall 22 °C	Antall/ml	100	A	
14	Kimtall 36 °C	Antall/ml	20	A	
15	Koliforme bakterier	Antall/250 ml	0	A	
16	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	Antall/250 ml	0	A	

Tabell 3. Kjemiske og fysiske parametere

Tabell 3.1 Parametere som måles

Nr.	Parameter	Enhet	Grenseverdi	Tiltakstype	Merknader
17	1,2-dikloroetan	Mikrogram/l	3,0	B	
18	Aluminium	Milligram/l Al	0,2	C	
19	Ammonium	Milligram/l N	0,50	C	
20	Antimon	Mikrogram/l Sb	5,0	B	
21	Arsen	Mikrogram/l As	10	B	
22	Benzen	Mikrogram/l C ₆ H ₆	1,0	B	
23	Benzo(a)pyren	Mikrogram/l	0,010	B	
24	Bly	Mikrogram/l Pb	10	B	Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for det vann som konsumeres/anvendes.
25	Bor	Milligram/l B	1,0	B	

<i>Nr.</i>	<i>Parameter</i>	<i>Enhet</i>	<i>Grenseverdi</i>	<i>Tiltakstype</i>	<i>Merknader</i>
26	Bromat	Mikrogram/l BrO_3^-	5	B	Trenger bare måles dersom vannet ozoneres, eller dersom kjemikalier som benyttes, inneholder bromid eller bromat.
27	Cyanid	Mikrogram/l CN	10	B	
28	Fluorid	Milligram/l F	1,5	B	
29	Glykoler	Mikrogram/l C	10	B	Trenger bare måles ved mistanke om forurensning fra slike produkter.
30	Hydrokarboner, mineraloljer	Mikrogram/l C	10	B	Trenger bare måles ved mistanke om forurensning fra slike produkter.
31	Jern	Milligram/l Fe	0,2	C	
32	Kadmium	Mikrogram/l Cd	5,0	B	Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for det vann som konsumeres/ anvendes.
33	Kjemisk oksygenforbruk, COD-Mn (KMnO_4)	Milligram/l O	5,0	C	Denne parameteren trenger ikke måles hvis parameteren TOC måles.
34	Klorid	Milligram/l Cl	200	C	Vannet skal ikke være korrosivt.
35	Konduktivitet	Millisiemens/m (mS/m) ved 25 °C	250	C	Vannet skal ikke være korrosivt.
36	Kopper	Milligram/l Cu	0,1 1,0	B B	Ut fra behandlingsanlegget. Hos abonnent. Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for det vann som konsumeres/ anvendes.
37	Krom	Mikrogram/l Cr	50	B	Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for det vann som konsumeres/ anvendes.
38	Kvikksølv	Mikrogram/l Hg	0,5	B	
39	Mangan	Milligram/l Mn	0,05	C	
40	Natrium	Milligram/l Na	200	C	
41	Nikkel	Mikrogram/l Ni	20	B	Prøven skal tas slik at den gir et representativt bilde av et ukentlig gjennomsnitt for det vann som konsumeres/ anvendes.
42	Nitrat (NO_3^- N)	Milligram/l N	10	B	
43	Nitritt (NO_2^- N)	Milligram/l N	0,05	B	
44	pH (Surhetsgrad)		6,5 – 9,5	C	Vannet skal ikke være korrosivt. For ikke kullsyreholdig vann i flasker eller annen emballasje med henblikk på frambud er grenseverdiene $4,5 \leq \text{pH} \leq 9,5$. For vann i flasker eller annen emballasje med henblikk på frambud som: a) naturlig har, eller b) blir kunstig anrikt av karbondioksid, kan minimumsverdien være lavere enn 4,5.
45	Plantevernmidler – enkeltvis	Mikrogram/l	0,10	B	Grenseverdien gjelder for hvert enkelt plantevernmiddel. ¹ For aldrin, dieldrin, heptaklor og heptakloreperoxid er grenseverdien

<i>Nr.</i>	<i>Parameter</i>	<i>Enhet</i>	<i>Grenseverdi</i>	<i>Tiltakstype</i>	<i>Merknader</i>
					0,030 mikrogram/l. Det er bare nødvendig å kontrollere de plantevernmidler som med en viss sannsynlighet kan være til stede i den aktuelle vannforsyning.
46	Plantevernmidler – total	Mikrogram/l	0,50	B	Plantevernmidler – total er lik summen av de enkelte plantevernmidlene som undersøkes og kvantifiseres i måleprogrammet, jf. merknader for plantevernmidler – enkeltvis.
47	Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH)	Mikrogram/l	0,10	B	Gjelder summen av konsentrasjoner av følgende komponenter: – benzo(b)fluoranten – benzo(k)fluoranten – benzo(ghi)perylen – indeno(1,2,3-cd)pyren
48	Radon	Bequerel/l (Bq/l)	100	C	Trenger ikke måles dersom det er dokumentert at verdiene er vesentlig under grenseverdien. Dersom radonkonsentrasjonen i vann fra enkelthusholdningers vannforsyning overskrider 500 Bq/l, bør det iverksettes tiltak.
49	Selen	Mikrogram/l Se	10	B	
50	Sulfat	Milligram/l SO ₄ ²⁻	100	C	Vannet skal ikke være korrosivt.
51	Tetrakloreten og trikloreten	Mikrogram/l	10	B	Summen av konsentrasjoner av de angitte parametere.
52	Total indikativ dose	Millisievert/år (mSv/år)	0,10	C	Omfatter ikke tritium, kalium-40, radon og radons datterprodukter. Trenger ikke måles dersom det er dokumentert at verdiene er vesentlig under grenseverdien. Dokumentasjonen skal sendes til den Helsedepartementet bestemmer.
53	Totalt organisk karbon (TOC)	Milligram/l C	5,0	C	Det er ikke nødvendig å måle denne parameteren for forsyninger på mindre enn 10.000 m ³ pr. døgn.
54	Trihalometaner – total	Mikrogram/l	50	B	Gjelder summen av konsentrasjoner av følgende komponenter: – kloroform – bromoform – dibromklormetan – bromdiklormetan
55	Tritium	Bequerel/l (Bq/l)	100	C	Trenger ikke måles dersom det er dokumentert at verdiene er vesentlig under grenseverdien.

1 Med plantevernmidler menes: organiske insektmidler, organiske ugressmidler, organiske soppmidler, organiske nematodemidler, organiske middmidler, organiske algemidler, organisk rottegift, organiske slimmidler, lignende produkter (bl.a. vekstregulatorer) og deres relevante metabolitter og nedbrytnings- og reaksjonsprodukter.

Tabell 3.2 Parametere som beregnes

Nr.	Parameter	Enhet	Grenseverdi	Tiltakstype	Merknader
56	Akrylamid	Mikrogram/l	0,10	Se merknad	Parameteren trenger ikke analyseres i vannet, men kun beregnes. Ved bruk som kjemisk produkt til behandling av drikkevann refererer verdien seg til restkonsentrasjonen av monomer i vann, beregnet ut fra maksimalt innhold av monomer i polymerløsningen og doseringsmengde. Dersom beregninger viser at verdiene overskrides må doseringen reduseres. Ved bruk i materialer i kontakt med vann refererer verdien seg til restkonsentrasjonen av monomer i vann, beregnet i henhold til spesifikasjoner av maksimum utløsning fra tilsvarende polymer i kontakt med vann (gjelder epoxybelegg, -tettmasser og -ionebyttemasser).
57	Epiklorhydrin	Mikrogram/l	0,10	Se merknad	Samme merknad som for akrylamid.
58	Vinylklorid	Mikrogram/l	0,50	B	Parameteren trenger ikke analyseres i vannet, men kun beregnes. Verdien refererer seg til restkonsentrasjonen av monomer i vann, beregnet i henhold til spesifikasjoner av maksimum utløsning fra tilsvarende polymer i kontakt med vann (gjelder PVC-materialer).

Tabell 4. Minimum årlig prøvetakingsfrekvens som skal danne grunnlag for rapportering til tilsynsmyndighet. (For flaskevann se egen tabell)

Vannleveranse (personer) ¹	Nettkontroll (prøveomganger) ²	Enkel rutinekontroll (prøver) ^{3,4}	Utvidet rutinekontroll (prøver) ^{3,5}
50–500	12 ⁶	4 ⁶	1 ⁶
501–1.000	12	4	1
1.001–5.000	24	4	1
5.001–50.000	48	4	1
		+ 3 prøver for hver påbegynte 5.000 personer av det totale antall forsynt	+ 1 prøve for hver påbegynte 16.500 personer av det totale antall forsynt
50.001–500.000	48	4	3
		+ 3 prøver for hver påbegynte 5.000 personer av det totale antall forsynt	+ 1 prøve for hver påbegynte 50.000 personer av det totale antall forsynt
> 500.000	48	4	10
		+ 3 prøver for hver påbegynte 5.000 personer av det totale antall forsynt	+ 1 prøve for hver påbegynte 125.000 personer av det totale antall forsynt

- 1 Dersom vannverket i tillegg til leveranse til husholdningsabonnenter (forbrukere), leverer vesentlige mengder vann til næringsmiddelbedrifter, sykehjem, institusjoner, hoteller eller tilsvarende, må dette tas hensyn til ved fastsettelse av prøvetakingsfrekvens. Behovet for prøvetaking ved mindre vannleveranser enn til 50 personer fastsettes av aktuell tilsynsmyndighet. Det samme gjelder ved sesongdreven vannforsyning.
- 2 Nettkontrollen skal gi et representativt bilde av vannkvaliteten levert gjennom året. Kolonnen angir minste antall prøveomganger per år. Nødvendig antall prøver i hver prøveomgang må fastsettes ut fra vannforsyningsssystemets kompleksitet og kritiske punkter. Minimum antall parametere som skal analyseres i hver prøve fremgår av tabell 6.
- 3 Enkel og utvidet rutinekontroll skal til sammen gi et representativt bilde av vannkvaliteten til abonnent/forbruker gjennom året (jf. tabell 6) for parametere i tabell 1, 2 og 3. Kolonnene angir antall prøver per år. Prøvene kan være de samme som inngår i nettkontrollen.
- 4 Aktuell tilsynsmyndighet kan redusere antall prøver som inngår i enkel rutinekontroll med inntil 50% av det som er angitt i tabell 4, forutsatt at analyser (jf. tabell 6) over minst to påfølgende år viser at parameterverdiene er stabile og vesentlig lavere enn de respektive grenseverdier, og at det ikke foreligger forhold som medfører fare for akutt forringelse av vannkvaliteten. Dersom resultatene senere viser økte verdier må frekvensen vurderes på nytt.
- 5 Utvidet rutinekontroll skal analyseres med den angitte frekvens med mindre vannverkseier kan dokumentere at det er usannsynlig at en gitt parameter (jf. tabell 6) vil overskride grenseverdien. Aktuell tilsynsmyndighet kan da for et bestemt tidsrom fastsette en lavere frekvens for den/de parameter(e) dette gjelder.
- 6 Økning eller reduksjon av antall prøver/prøveomganger for vannforsyning av denne størrelse kan vurderes av aktuell tilsynsmyndighet i hvert enkelt tilfelle.

Prøvetakingsfrekvens for tappepunkter i næringsmiddelbedrifter skal minst følge «enkel rutinekontroll». Prøvetakingsplan fastsettes av aktuell tilsynsmyndighet, jf. annet næringsmiddelregelverk.

Tabell 5. Minimum årlig prøvetakingsfrekvens, av vann tappet på flaske eller annen emballasje med henblikk på frambud, som skal danne grunnlag for rapportering til tilsynsmyndighet

Produsert vannmengde (m ³ /døgn) ¹	Enkel rutinekontroll (prøver) ²	Utvidet rutinekontroll (prøver) ²
Mindre eller lik 10	1	1
Mellom 10 og 60	12	1
Mer enn 60	1 for hver påbegynte 5 m ³	1 for hver påbegynte 100 m ³

1 Vannmengden skal regnes som gjennomsnitt over et kalenderår.

2 Enkel og utvidet rutinekontroll skal til sammen gi et representativt bilde av vannkvaliteten til forbruker gjennom året (jf. tabell 6). Kolonnene angir antall prøver per år.

Tabell 6. Parametere som skal analyseres ved nettkontroll, enkel rutinekontroll og utvidet rutinekontroll, og som skal danne grunnlag for rapportering til tilsynsmyndighet

Tabell 6.1 Nettkontroll og enkel rutinekontroll

Parameter	Nettkontroll	Enkel rutinekontroll	Anmerkninger
Kimtall 22 °C	X	X	
Koliforme bakterier	X	X	Ved påvisning under nettkontrollen skal observasjonen verifiseres til presumtiv <i>E. coli</i> , ellers til <i>E. coli</i> .
<i>E. coli</i>	V	X	
Intestinale enterokokker	V	X	
pH	Z	X	Parameteren kan settes som V istedenfor Z dersom verdiene er stabile.
Konduktivitet	V	X	
Turbiditet	X	X	
Lukt	V	X	
Smak	V	X	
Farge	X	X	
Ammonium		X	
Nitritt		X	Bare når kloramin benyttes til desinfeksjon.
Aluminium		X	Bare når aluminium blir brukt i vannbehandlingen.
Jern		X	Bare når jern blir brukt i vannbehandlingen.
Kimtall 36 °C		X	Bare dersom vann produseres i flasker eller annen emballasje med henblikk på frambud.
<i>Clostridium perfringens</i>		X	Parameteren trenger ikke måles i grunnvann dersom overflatevann ikke påvirker grunnvannskvaliteten.
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>		X	Bare når vann produseres i flasker eller annen emballasje med henblikk på frambud.

Forklaring til rubrikkene:

X: Obligatorisk.

Z: Obligatorisk, men se merknad.

V: Aktuell tilsynsmyndighet kan vurdere i hvilken grad parameteren trenger å undersøkes.

Analyse av vann fra tappepunkter i næringsmiddelbedrifter skal minst følge «nettkontroll». For øvrige parametere i tabellene 1–3 kan det benyttes data fra vannverket.

Tabell 6.2 Utvidet rutinekontroll

Alle de øvrige parametrene i tabell 1, 2, 3 skal inngå i utvidet rutinekontroll med mindre vannverkseier kan dokumentere at det er usannsynlig at en gitt parameter vil overskride grenseverdien. Aktuell tilsynsmyndighet kan da for et bestemt tidsrom fastsette at parametere dette gjelder, ikke trenger analyseres. *Clostridium perfringens* trenger ikke måles i grunnvann dersom overflatevann ikke påvirker grunnvannskvaliteten.

Tabell 7. Minimumsfrekvens for prøvetaking av råvann som skal danne grunnlag for rapportering til tilsynsmyndighet

<i>Vannleveranse. Angitt som antall personer forsynt</i>	<i>Antall prøver per år¹</i>
< 10.000	4
10.000–30.000	8
> 30.000	12

1 Råvann skal minst overvåkes med den angitte frekvens for de parametere som inngår i tabell 1, 2 og 3 når det er grunn til å anta at disse tilføres vannkilden i mengder av betydning for grenseverdiene. Prøvene kan tas på inntaket til behandlingsanlegget. Som et minimum skal alltid parametrene i tabell 6.1 nettkontroll (unntatt smak) inngå i overvåkingsprogrammet av råvannet. Vannverkseier skal utarbeide et prøvetakings- og analyseprogram som sikrer tilstrekkelig dokumentasjon av verdiene for disse parametrene og som i tillegg gir tilfredsstillende dokumentasjon av:

- om vannkilden er en hygienisk barriere
- om vannbehandlingen omfatter de nødvendige prosessstrinn.

*Tabell 8. Analysemetoder og kvalitetskrav til analysene**A. Krav til kvalitetskontroll*

Godkjenningspliktige vannforsyningssystem skal for enkel og utvidet rutinekontroll benytte analyselaboratorium som blir kontrollert av et akkrediteringsorgan eller av en person som er godkjent av SNT for formålet. Analyser for nettkontroll skal utføres etter anerkjente og/eller standardiserte metoder, og ved et laboratorium som har system for kvalitetssikring av analysene. Uttak, transport og oppbevaring av prøver skal likeledes utføres etter anerkjente arbeidsrutiner og prosedyrer.

B. Parametere det er bestemt analysemetoder for

Følgende metoder angis enten som referanse eller som alternativ metode inntil det er fastsatt CEN/ISO-metode:

	<i>Referansemetode</i>	<i>Alternativ metode</i>
<i>Escherichia coli</i> og koliforme bakterier	NS-EN ISO 9308–1	Colilert-18/Quantitray
Koliforme bakterier	NS 4788	
Termotolerante koliforme bakterier og presumtiv <i>E. coli</i>	NS 4792	
Intestinale enterokokker	NS-EN ISO 7899–2	
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	prEN 12780	
Kimtall 22 °C og 36 °C	NS-EN ISO 6222	
<i>Clostridium perfringens</i>	mCP agar	NS-ISO 6461–2 med verifisering
Lukt og smak	NS-EN 1622 (bare ved enkel og utvidet rutinekontroll)	
Turbiditet	NS-EN ISO 7027	

C. Parametere det er bestemt kvalitetskrav for

For parametrene nedenfor er det fastsatt kvalitetskrav i form av nøyaktighet, presisjon og påvisningsgrense som den anvendte analysemetoden minst skal oppfylle ved måling av konsentrasjoner tilsvarende grenseverdien. Uansett analysemetodens følsomhet skal resultatet angis med minst samme antall desimaler som grenseverdien gjengitt i tabell 3.

<i>Parameter</i>	<i>Nøyaktighet i % av grenseverdien¹</i>	<i>Presisjon i % av grenseverdien²</i>	<i>Påvisningsgrense i % av grenseverdien³</i>
1,2-dikloreten	25	25	10
Aluminium	10	10	10
Ammonium	10	10	10
Antimon	25	25	25
Arsen	10	10	10
Benzen	25	25	25
Benzo(a)pyren	25	25	25
Bly	10	10	10
Bor	10	10	10
Bromat	50	50	50
Cyanid	20	20	20
Fluorid	10	10	10
Jern	10	10	10
Kadmium	10	10	10
Klorid	10	10	10
Kjemisk oksygenforbruk, COD-Mn (KMnO ₄)	25	25	10
Konduktivitet	10	10	10
Kopper	10	10	10
Krom	10	10	10
Kvikksølv	20	10	20
Mangan	10	10	10
Natrium	10	10	10
Nikkel	10	10	10
Nitrat	10	10	10
Nitritt	10	10	10
PAH	25	25	25
Plantevernmidler	25	25	25
Selen	10	10	10
Sulfat	10	10	10
Tetrakloreten og trikloreten	25	25	10
Trihalometaner	50	50	20

1 Nøyaktighet er uttrykk for systematisk feil, og er differansen mellom middelverdien av et stort antall gjentatte målinger og sann verdi, dividert på sann verdi. Uttrykket betegnes også for «avvik fra sann verdi».

2 Presisjon er uttrykk for tilfeldige feil, og uttrykkes ved standardavviket i spredning av resultater omkring middelverdien, dividert på sann verdi. Akseptabel presisjon er to ganger det relative standardavviket.

3 Påvisningsgrensen er enten:

- tre ganger relativt standardavvik ved gjentatte bestemmelser for en representativ prøve med lav konsentrasjon, eller
- fem ganger relativt standardavvik ved gjentatte bestemmelser for en blindprøve.

D. Parametere det ikke er bestemt metode for:

Farge. Totalt organisk karbon. Hydrokarboner. Glykoler.

5. des. Nr. 1373 2001

Vedtak om endring i delegering til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning, og forskrift om saksbehandling i kommunen og om intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen i saker etter konsesjonslova, odelslova og jordlova.

Fastsett av Landbruksdepartementet 5. desember 2001 med heimel i kgl.res. av 13. desember 1974 nr. 4049, kgl.res. av 19. desember 1975 nr. 2, kgl.res. av 23. desember 1988 nr. 1073, kgl.res. av 15. desember 1989 nr. 1243, kgl.res. av 17. juli 1992 nr. 837 og kgl.res. av 12. mai 1995 nr. 413, jf. lov av 31. mai 1974 nr. 19 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) § 2 og § 21, lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 27a. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I vedtak av 30. mai 2000 nr. 620 om delegering til kommunen, fylkeslandbruksstyret, fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning, og forskrift om saksbehandling i kommunen og om intern arbeidsdeling mellom fylkeslandbruksstyret og fylkesmannen i saker etter konsesjonslova, odelslova og jordlova blir det gjort følgende endringer:

§ 1–1 nytt nr. 6 skal lyde:

- 6) lemping av konsesjonsvilkår i saker som nevnt under nr. 1 til 5, jf. konsesjonslova § 9 andre punktum.

§ 1–1 noverande nr. 6 til 13 blir nr. 7 til nytt 14.

§ 2–1 nr. 7 skal lyde:

- 7) søknad om konsesjon og lemping av vilkår i saker der kommunen ikkje kan ta avgjerd.

§ 2–1 noverande nr. 8 og 10 blir oppheva.

§ 2–1 noverande nr. 9 blir nytt nr. 8.

§ 2–2 nytt nr. 5 skal lyde:

- 5) frist for panthavar til å bringe tvangsbruk som er i strid med konsesjonslova § 3 andre ledd til opphør, jf. konsesjonslova § 25.

§ 2–2 noverande nr. 5 blir nr. 6.

§ 2–2 nytt nr. 7 skal lyde:

- 7) bortfall av rettar etter konsesjonslova § 26 andre ledd, jf. § 3 og § 25.

§ 2–2 nytt nr. 8 skal lyde:

- 8) forlenging av frist for vidaresal etter konsesjonslova § 6 første ledd nr. 5 tredje punktum.

§ 2–2 noverande nr. 6 blir nr. 9.

§ 2–3 nr. 1 skal lyde:

- 1) unntak frå konsesjonsplikt, jf. konsesjonslova § 2.

§ 2–3 nr. 2 skal lyde:

- 2) konsesjon på overtaking av aksjer og lemping av vilkår satt i samband med overtaking av aksjer, jf. konsesjonslova § 4.

Ny § 2–4 skal lyde:

§ 2–4. *(om når Statens landbruksforvaltning kan fastsette forskrift mv.)*

Statens landbruksforvaltning kan fastsette forskrift i saker som gjeld:

- 1) spørsmål om gebyr for behandling av konsesjonssaker mv. og til å endre og oppheve forskrift om dette, jf. forvaltningslova § 27a.

§ 3–1 skal lyde:

Kommunen sine avgjerder etter § 1–1 nr. 1 til 6 kan klagast inn for fylkesmannen.

§ 3–3 første ledd skal lyde:

Fylkeslandbruksstyret sine avgjerder etter § 2–1 kan klagast inn for Statens landbruksforvaltning.

§ 3–4 andre ledd oppheves.

Nytt kapittel 4 skal lyde:

Kapittel 4. Delegering til Bergvesenet.

§ 4–1. *(om oppfølging av konsesjonsvilkår)*

Bergvesenet får fullmakt til å føre den kontroll som er tillagt kommune og fylkesmann etter konsesjonslova § 24 første ledd, i de tilfelle overtredinga gjeld vilkår som er tilrådd fastsett av Bergvesenet.

Melding om brot sendes kommunen.

Noverande kapittel 4 til 7 blir kapittel 5 til 8.

Kapittel 5 tittelen skal lyde:

Kapittel 5. Delegering av myndigheit til kommunene i Oppland, Sogn og Fjordane og Nordland. (Avgjerd av konsesjonssaker.)

§ 5–1 skal lyde:

Kommunane i Sogn og Fjordane, Oppland og Nordland får fullmakt til å avgjere saker som gjeld konsesjon ved overtaking av fast eigedom og spørsmål om lemping av konsesjonsvilkår i saker der disse kommunane kan ta avgjerd.

Fullmakta gjeld ikkje søknader om konsesjon på overtaking av aksjer.

§ 5–3 skal lyde:

Reglane i dette kapitlet gjeld inntil vidare.

II

1. Føresegnene trer i kraft 1. januar 2002.
2. Samtidig vert rundskriv M-69/95 og delegeringsføresegnene tatt inn der oppheva.

7. des. Nr. 1374 2001**Forskrift om regulering av fisket etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 7. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9. Kunngjort 14. desember 2001.

*Kapittel 1. Generelle bestemmelser***§ 1. Generelt forbud**

Det er forbudt å fiske og levere torsk med konvensjonelle redskap nord for 62° N med norske fartøy. Forbudet gjelder også for forsøksfiske og for norske fartøy som benyttes i fiske etter torsk i dette området av andre enn norske statsborgere, eller de som er likestilt med norske statsborgere etter lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1 annet ledd.

§ 2. Kvote

Uten hinder av forbudet i § 1 kan fartøy som omfattes av bestemmelsene i denne forskrift, og som driver fiske med konvensjonelle redskap, fiske inntil 137.457 tonn rund vekt nord for 62° N.

§ 3. Gruppekvoter

1. Fartøy under 28 meter største lengde i gruppe I, jf. forskrift av 19. november 2001 nr. 1290 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 1, kan fiske inntil 104.103 tonn.
  - a) Fartøy under 10 meter største lengde kan fiske inntil 13.794 tonn.
  - b) Fartøy fra og med 10 til og med 14,99 meter største lengde kan fiske inntil 39.819 tonn.
  - c) Fartøy fra og med 15 til og med 20,99 meter største lengde kan fiske inntil 31.231 tonn.
  - d) Fartøy fra og med 21 til og med 27,99 meter største lengde kan fiske inntil 19.259 tonn.
2. Fartøy i gruppe II, jf. forskrift av 19. november 2001 nr. 1290 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 7, kan fiske inntil 13.746 tonn.
3. For fartøy i gruppe I og gruppe II fastsettes en bifangst-/bufferkvote på 2.000 tonn.
4. Fartøy på eller over 28 meter største lengde, jf. forskrift av 19. november 2001 nr. 1289 om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2002 § 2, kan fiske inntil 17.608 tonn.

§ 4. Fiske på andre lands kvoter

Forbudet i § 1 gjelder ikke når fisket foregår innenfor en kvote tildelt av annen stat. Slikt fiske må være godkjent av Fiskeridepartementet i samsvar med prosedyrer avtalt mellom Norge og vedkommende stat.

Søknad om godkjenning sendes Fiskeridirektoratet vedlagt kopi av avtalen om fiske på annet lands kvote. I avtalen må det spesifiseres hvilke fartøy avtalen gjelder, hvilket fiskeslag og hvilket kvantum som skal fiskes, hvilket redskap som skal nyttes og i hvilken periode og i hvilket område det skal fiskes.

Fiske på andre lands kvoter kan ikke starte før Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse i form av kvotetildelingsbrev.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket med norske fartøy på andre lands kvoter dersom vedkommende stats totale kvote er beregnet oppfisket.

Ved kvoteavregning skal norske faktorer benyttes for omregning fra produktvekt til rund vekt.

§ 5. Påskestopp

Det er forbudt å fiske torsk og ha torsk som bifangst i Norges økonomiske sone nord for 62° N i følgende tidsrom:

Fra lørdag 23. mars kl. 1700 til mandag 1. april kl. 1600. For trålere og for fartøy som fisker med snurrevad gjelder stoppen til tirsdag 2. april kl. 1000.

Nord for 70°20' N gjelder forbudet bare innenfor 12 mil av grunnlinjene.

*Kapittel 2. Fartøy under 28 meter største lengde som tilfredsstillter kravene til deltakelse i gruppe I***§ 6. Maksimalkvotene mv.**

Fartøy som tilfredsstillter vilkårene for deltakelse i forskrift av 19. november 2001 nr. 1290 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2001 § 1, kan fiske følgende kvanta torsk rund vekt, jf. § 3 første ledd:

<i>Lengdegrupper:</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Maksimalkvote i tonn:</i>
0 – 6,9 m.s.l.	1,00	17,4
7 – 7,9 m.s.l.	1,21	21,2
8 – 8,9 m.s.l.	1,36	23,7
9 – 9,9 m.s.l.	1,71	29,9
10 – 10,9 m.s.l.	1,00	34,0
11 – 11,9 m.s.l.	1,29	43,9
12 – 12,9 m.s.l.	1,58	53,7
13 – 13,9 m.s.l.	1,97	66,9
14 – 14,9 m.s.l.	2,26	76,8
15 – 15,9 m.s.l.	1,00	79,9
16 – 16,9 m.s.l.	1,12	89,8
17 – 17,9 m.s.l.	1,25	99,6
18 – 18,9 m.s.l.	1,37	109,5
19 – 19,9 m.s.l.	1,48	118,4
20 – 20,9 m.s.l.	1,58	126,3
21 – 21,9 m.s.l.	1,00	126,7
22 – 22,9 m.s.l.	1,04	132,3
23 – 23,9 m.s.l.	1,09	138,0
24 – 24,9 m.s.l.	1,13	142,7
25 – 25,9 m.s.l.	1,16	147,4
26 – 26,9 m.s.l.	1,20	152,1
27 – 27,9 m.s.l.	1,24	156,8

Fiskeridirektoratet skal foreta siste refordeling av maksimalkvotene nevnt i første ledd senest 20. november.

§ 7. *Samlekvote*

Fartøy under 15 meter største lengde reguleres med samlekvote av torsk, hyse og sei.

Størrelsen på samlekvoten er lik summen av maksimalkvotene for torsk, hyse og sei, etter at maksimalkvotene for sei og hyse er regnet om til torskeenheter.

Sei og hyse er vektet i forhold til torsk på følgende måte: 1 kg sei er lik 0,3 torskeenheter og 1 kg hyse er lik 0,7 torskeenheter. 1 kg torsk er lik 1 torskeenheter.

Fartøy som nevnt i første ledd gis ikke adgang til å fiske bifangst av torsk utover den totale samlekvoten av artene torsk, hyse og sei.

Samlekvote av artene torsk, hyse og sei er en garantert kvote for fartøy som nevnt i første ledd.

Det enkelte fartøy kan ikke fiske mer enn 90% av samlekvoten som torsk.

§ 8. *Periodisering*

Minst 20% av gruppekvote for fartøy på eller over 15 meter største lengde skal fiskes etter 1. september.

§ 9. *Beregning av kvote ved utskifting og forlengelse av fartøy under 28 meter største lengde*

Ved utskifting eller forlengelse til større fartøy etter 21. desember 1998 skal erstatningsfartøyets kvote beregnes etter utskiftingsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato. Ved avgjørelsen legges tidspunktet for innføring i merkeregisteret til grunn.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra kravet om at utskiftingen eller forlengelsen må være innført i merkeregisteret innen skjæringsdatoen

- dersom manglende registrering skyldes forhold på myndighetenes hånd,
- ved nybygg hvis fartøyet er kontrahert før 21. desember 1998, og deler av kjøpesummen er betalt før 21. desember 1998 og nybygget senest er ført i merkeregisteret 31. desember 1999, eller
- ved forlengelse hvis fartøyet er forlenget før 21. desember 1998, og den nye lengden senest er ført i merkeregisteret 31. desember 1998.

Ved utskifting til mindre fartøy etter 31. desember 2001 skal kvoten beregnes etter utskiftingsfartøyets lengde.

Kapittel 3. Fartøy på 28 meter største lengde og over

§ 10. *Fartøykvote for fartøy på eller over 28 meter største lengde*

Fartøy som tilfredsstillter vilkårene for deltakelse etter forskrift av 19. november 2001 nr. 1289 om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse, sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2002 § 2, kan fiske følgende kvanta torsk rund vekt, jf. § 3 fjerde ledd:

<i>Fartøyets hjemmelslengde; i meter største lengde</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Fartøykvote i tonn:</i>
Gruppe II	0,081	14,6
8 – 8,9 m.s.l.	0,115	20,7
14 – 14,9 m.s.l.	0,376	67,7
15 – 15,9 m.s.l.	0,432	77,8

<i>Fartøyets hjemmelslengde; i meter største lengde</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Fartøykvote i tonn:</i>
17 – 17,9 m.s.l.	0,544	97,9
20 – 20,9 m.s.l.	0,712	128,2
21 – 21,9 m.s.l.	0,763	137,4
23 – 23,9 m.s.l.	0,853	153,6
26 – 26,9 m.s.l.	0,954	171,7
28 – 28,9 m.s.l.	1,000	180,0
29 – 29,9 m.s.l.	1,020	183,6
30 – 30,9 m.s.l.	1,050	189,0
31 – 31,9 m.s.l.	1,070	192,6
32 – 32,9 m.s.l.	1,090	196,2
33 – 33,9 m.s.l.	1,120	201,6
over 34 m.s.l.	1,140	205,2

Den kvoten et fartøy kan fiske etter denne paragraf, kan ikke overskrides selv om fartøyet fisker etter andre fiskeslag enn torsk.

For fartøy som fisker med line eller med redskap i kombinasjon med line må minst 30% av det enkelte fartøys kvote fiskes etter 1. september.

§ 11. Beregning av kvote ved utskifting og forlengelse av fartøy på 28 meter største lengde og over

Ved utskifting eller forlengelse til større fartøy på eller over 28 meter største lengde etter 9. desember 1994 skal erstatningsfartøyet kvote beregnes etter utskiftingsfartøyet lengde før nevnte skjæringsdato.

Ved utskifting eller forlengelse av fartøy under 28 meter største lengde til fartøy på eller over 28 meter største lengde i perioden fra 9. desember 1994 til 18. desember 1998 skal erstatningsfartøyet kvote beregnes etter utskiftingsfartøyet lengde.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra bestemmelsen i første ledd når det foreligger distriktsmessige hensyn. Søknad om slik dispensasjon må være Fiskeridirektoratet i hende innen 1. mars.

Kapittel 4. Fartøy som tilfredsstillter kravene til deltakelse i gruppe II

§ 12. Maksimalkvote mv.

Fartøy som tilfredsstillter vilkårene etter forskrift av 19. november 2001 nr. 1290 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 7, kan maksimalt fiske følgende kvanta torsk rund vekt med konvensjonelle redskap, jf. § 3 annet ledd:

<i>Fartøylengde:</i>	<i>Maksimalkvote i tonn</i>	<i>Herav garantert kvantum i tonn</i>
under 8 m.s.l.	12,1	5
8 – 9,9 m.s.l.	17,4	7
10 – 14,9 m.s.l.	19,7	
over 15 m.s.l.	22,8	

Fartøy under 10 meter største lengde kan fortsette fisket innenfor garantert kvantum selv om gruppekvoten eller periodekvoten er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet skal foreta siste refordeling av maksimalkvotene nevnt i første ledd senest 20. november.

§ 13. Periodisering

Fartøy som deltar i gruppe II kan i perioden 1. januar til og med 30. april fiske inntil 8.746 tonn. For perioden 1. mai til og med 31. desember avsettes 5.000 tonn.

Kapittel 5. Fellesbestemmelser m.m.

§ 14. Trålere med kombinasjonsdrift

Fartøy som har tillatelse til å drive trålfiske etter torsk, jf. forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål, og som driver slikt fiske i kombinasjon med konvensjonelle redskap, kan ikke fiske mer enn kvoten for vedkommende størrelsesgruppe med mindre fartøyet er tildelt større kvote i medhold av forskrift om regulering av trålfiske etter torsk og hyse nord for 62° N i 2002.

§ 15. Levering av fangst mv.

Hvert fartøy kan bare fiske og levere én kvote. Dette gjelder også ved eierendring og utskifting, med unntak av de tilfeller der utskiftingen skyldes forlis.

Det kvantum som kan fiskes av det enkelte fartøy, må fiskes og leveres av dette fartøyet, og kan ikke overføres til annet fartøy. Det er også forbudt å motta og levere fangst fisket av annet fartøy.

§ 16. Bifangst

Når fisket er stoppet eller et fartøy har fisket maksimalkvoten etter § 6 eller § 12, kan fartøy fra og med 15 til og

med 27,99 meter største lengde som deltar i gruppe I og fartøy som deltar i gruppe II, ha inntil 10% bifangst av torsk ved fiske etter andre fiskeslag.

Bifangsten regnes i rund vekt pr. uke basert på summen av alle sluttседler/bryggesedler undertegnet i tidsrommet fra mandag kl. 0000 til søndag kl. 2400.

Det er ikke adgang til å ha bifangst av torsk ved fiske etter rognkjeks.

§ 17. *Oppdrett/føring av fisk*

Dersom fangster eller deler av fangster skal leveres/anvendes til oppdrett/føring, skal det på skjema fastsatt av Norges Råfisklag føres leverings-/overføringsoppgave. Den skal inneholde opplysninger om fartøyets navn og registreringsnummer, fiskeslag, vekt, størrelsessortement og tidspunkt for overlevering. Oppgaven sendes umiddelbart til Norges Råfisklag.

§ 18. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten, gruppekvotene eller periodekvotene er beregnet oppfisket.

§ 19. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

Kapittel 6. Straff og ikraftredelse

§ 20. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser i eller gitt i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 21. *Ikraftredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

7. des. Nr. 1375 2001

Forskrift om forlengelse av prøveordning med promilleprogram.

Fastsatt ved kgl.res. 7. desember 2001 med hjemmel i Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10 § 53 nr. 6 og vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 31 annet og tredje ledd. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

I

Prøveordningen med promilleprogram fastsatt i forskrift av 28. juni 1996 nr. 618 forlenges til 31. desember 2003.

II

Justis- og politidepartementet gis fullmakt til å bestemme hvilke fylker som skal innlemmes i prøveordningen i henholdsvis 2002 og 2003.

7. des. Nr. 1376 2001

Delegering av myndighet til Luftfartstilsynet etter luftfartsloven § 15–3.

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 7. desember 2001 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15–3. Kunngjort 14. desember 2001.

I

Med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15–3 delegeres Luftfartstilsynet myndighet til å fastsette en midlertidig forskrift om konsesjon til å anlegge, drive og inneha landingsplass, jf. § 7–5 (som trer i kraft 1. januar 2002).

II

Vedtaket trer i kraft 10. desember 2001 og gjelder til og med 31. desember 2001.

10. des. Nr. 1377 2001

Forskrift om innbetaling av påslag på nettariffen til Energifondet (forskrift om Energifondet).

Fastsatt av Olje- og energidepartementet 10. desember 2001 med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven) § 4–4 og § 7–6. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. *Formål*

Forskriften skal sikre en effektiv innbetaling og kontroll av bidrag til Energifondet.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift forstås med:

- a) *Omsetningskonesjonær*: Enhet som har konsesjon meddelt etter energiloven § 4–1.
- b) *Distribusjonsnett*: Overføringsnett med nominell spenning opp til og med 22 kV.
- c) *Forvalter av Energifondet*: Den som til enhver tid er satt til å forvalte midlene fra Energifondet.

§ 3. *Påslag og bidrag til Energifondet*

Omsetningskonesjonær som tarifferer for uttak av elektrisk energi fra distribusjonsnett skal i forbindelse med fakturering legge et påslag på tariffen på 0,3 øre/kWh på alt uttak.

Bidraget som omsetningskonesjonær skal betale til Energifondet er 0,3 øre/kWh multiplisert med den energimengden som er fakturert slutt kunder i distribusjonsnett.

§ 4. *Regnskap*

Det skal etableres egne regnskaps- og balansekonti som tydeliggjør fakturering mot og innbetalinger fra slutt kunder i distribusjonsnett, samt overføring av bidrag til Energifondet.

§ 5. *Innbetaling og oppgave*

Omsetningskonesjonær skal sende forvalter av Energifondet terminvise oppgaver. Hver termin omfatter to kalendermåneder. 1. termin omfatter januar og februar, 2. termin mars og april, 3. termin mai og juni, 4. termin juli og august, 5. termin september og oktober og 6. termin november og desember.

Opgaven skal vise samlet fakturert mengde elektrisk energi i den angjeldende terminen.

Opgaven må være kommet frem til forvalter av Energifondet innen 1 måned og 10 dager etter utløpet av hver termin.

Bidrag for fakturert mengde elektrisk energi i den angjeldende termin forfaller til betaling samtidig med oppgavefristen. Bidrag skal betales uavhengig av faktiske innbetalinger til omsetningskonesjonær fra slutt kunder i distribusjonsnett.

Avvik mellom fakturert uttak av elektrisk energi og faktisk forbruk av elektrisk energi skal korrigeres ved motregning eller etterbetaling til Energifondet i forbindelse med den terminen avregning av avviket mot slutt kunder faktureres.

Omsetningskonesjonærs revisor skal årlig verifisere fakturerte mengder elektrisk energi og bidrag til Energifondet.

§ 6. *Kontroll*

Forvalter av Energifondet fører kontroll med at energiloven § 4–4 og bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift overholdes.

Forvalter av Energifondet skal ha rett til å foreta bokettersyn og kreve alle opplysninger som er nødvendige for gjennomføring av kontroll.

§ 7. *Dispensasjon*

Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002. Uttak av elektrisk energi før ikrafttredelsesdatoen er ikke grunnlag for påslag på nettariffen og betaling av bidrag til Energifondet.

10. des. Nr. 1378 2001

Forskrift om adgang til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild for fartøy under 27,50 meter største lengde i 2002.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. *Vilkår for deltakelse*

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde under 27,50 meter og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- c) eier av fartøyet må ha deltatt med eget fartøy i fisket etter norsk vårgytende sild med not eller snurrevad og det må ha blitt levert sild med fartøyet i minst ett av årene 1998, 1999, 2000 eller før 24. september 2001, og
- d) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for deltakelse i fisket med not.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

Eier av fartøy mellom 27,50 og 33,50 meter største lengde som hadde tillatelse til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild i 1985, kan delta med fartøyet uavhengig av lengdevilkåret i første ledd bokstav a.

Eier av fartøy med godkjent lastekapasitet over 1.500 hl som deltok i fisket etter norsk vårgytende sild i 2000 eller 2001 kan delta med fartøyet uavhengig av lastekapasitetsbegrensningen i første ledd bokstav a.

Den som hadde kystnottillatelse, ekstraordinær landnottillatelse i 1985 eller som deltok i fisket etter norsk vårgytende sild på kystfiskekvoten i 1985 eller tidligere, eller som driver med garn, kan delta i fisket selv om vedkommende står på blad A i fiskermanntallet.

§ 2. Godkjenning

Eier og fartøy må ha en særskilt godkjenning for 2002 fra et av Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for deltakelse er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning og utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 3. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav c når fartøyet ble kontrahert, herunder vesentlig ombygging av eksisterende fartøy, før 1. september 2001 eller avtale om kjøp av fartøyet ble inngått før 1. september 2001, og fartøyet ble overtatt etter 1. desember 2000.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav c når aktivitet som beskrevet i nevnte bestemmelse ikke er oppfylt på grunn av at eier har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjoner eller offentlige verv.

Søknad om slik dispensasjon må være Fiskeridirektoratet i hende innen 1. mars 2002.

§ 4. Utskifting av fartøy

Deltakeradgang i fisket etter norsk vårgytende sild kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i fisket kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket i samme gruppe med erstatningsfartøy.

Adgang til å delta i fisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

§ 5. Salg av fartøy

Salg av fartøy som har adgang til å delta i fisket, medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om slik tillatelse skal fremmes gjennom Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

§ 6. Tillatelse på grunnlag av tidligere eierskap

Person som hadde eierinteresser i juridisk person (selskap) med aktivitet som beskrevet i § 1 første ledd bokstav c, kan etter søknad gis adgang til å delta, dersom den juridiske personen er oppløst.

Søknad om adgang til å delta etter denne paragraf sendes Fiskeridirektoratet. Det skal ved behandling av søknaden legges vekt på hvorvidt et flertall av de tidligere eierinteressene i selskapet støtter søknaden.

§ 7. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, gi tillatelse til at adgangen til å delta overføres til annet fartøy.

Fiskeridirektoratet kan ved dispensasjon etter første ledd sette som vilkår at hovedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på 27,50 meter eller mer.

§ 8. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan likevel:

- a) gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.
- b) selge fartøyet. Ved salg av fartøyet kan ny eier etter søknad gis adgang til å delta i fisket dersom vilkårene i § 5 er oppfylt.

§ 9. Manglende trygdeinnbetaling

Eier av fartøy som blir slettet av fiskermanntallet på grunn av manglende trygdeinnbetaling, jf. § 1 annet ledd i lov av 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere, mister adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske.

Ved senere innbetaling av premie og derved gjenopptakelse i fiskermanntallet, kan eier av fartøy ved melding til Fiskeridirektoratet, delta i fiske med virkning fra ny manntallsføring. Melding må sendes via Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

§ 10. Ervervstillatelse

Ved erverv (eierskifte), utskifting og ombygging, herunder forlengelse, av fartøy med største lengde på 15,68 meter (50 fot) eller mer, må det være gitt tillatelse i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, for at tillatelse til deltakelse i fisket etter norsk vårgytende sild kan gis.

§ 11. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

10. des. Nr. 1379 2001**Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2002 for fartøy mellom 13 og 21,35 meter største lengde.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 14. desember 2001.

*Kapittel 1. Fartøy mellom 13 og 21,35 meter største lengde som deltar med not***§ 1. Vilkår for deltakelse**

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde mellom 13 og 21,35 meter og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøyet må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2001,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for deltakelse i fisket med not.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

*Kapittel 2. Fartøy mellom 13 og 21,35 meter største lengde som deltar med garn og/eller snøre.***§ 2. Vilkår for deltakelse**

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret, ha en største lengde mellom 13 og 21,35 meter og ha en lastekapasitet på 1.500 hl eller mindre,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- fartøyet må ha hatt adgang til å delta i fisket i 2001,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for deltakelse i fisket med garn og/eller snøre.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

*Kapittel 3. Fellesbestemmelser***§ 3. Godkjenning**

Eier og fartøy må ha en særskilt godkjenning for 2002 fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for deltakelse er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 4. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 første ledd bokstav c og § 2 første ledd bokstav c når eier av fartøy mellom 13 og 21,35 meter største lengde har besittet offentlige verv eller verv i fiskeriorganisasjon, og disse vervene medførte at eier ikke ble tildelt deltakeradgang da ordningen ble innført i 1997. Søknad om slik dispensasjon må sendes Fiskeridirektoratet innen 1. mars 2002.

Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfelle gi fartøy over 21,35 meter største lengde adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell. Slik dispensasjon kan gis til eiere av eldre fartøy som tradisjonelt har drevet et kystnotfiske etter makrell.

§ 5. Utskifting av fartøy

Deltakeradgang i fisket etter makrell kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i fisket, kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket i samme gruppe med erstatningsfartøy. Adgang til å delta i fisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad om tillatelse etter annet ledd skal fremmes gjennom Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

§ 6. Salg av fartøy

Salg av fartøy som har adgang til å delta i fisket medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om tillatelse etter annet ledd skal fremmes gjennom Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

§ 7. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 1 siste ledd og § 2 siste ledd.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde over 21,35 meter.

§ 8. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan likevel:

- a) gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt,
- b) selge fartøyet. Ved salg av fartøyet kan ny eier etter søknad gis adgang til å delta i fisket dersom vilkårene i § 6 er oppfylt.

§ 9. Ervervstillatelse

Ved erverv (eierskifte), utskifting og ombygging, herunder forlengelse, av fartøy med største lengde på 15,68 meter (50 fot) og over, må det være gitt tillatelse i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst, for at tillatelse til deltakelse i fisket etter makrell kan gis.

§ 10. Manglende trygdeinnbetaling

Eier av fartøy som blir slettet av fiskermanntallet på grunn av manglende trygdeinnbetaling, jf. lov av 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere § 1 annet ledd, mister adgangen til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell.

Ved senere innbetaling av premie og derved gjenopptakelse i fiskermanntallet, kan eier av fartøy ved melding til Fiskeridirektoratet, delta i fisket med virkning fra ny manntallsføring. Melding må sendes via Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

Kapittel 4. Straff og ikrafttredelse**§ 11. Straff**

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

10. des. Nr. 1380 2001**Forskrift om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell for fartøy under 13 meter i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 14. desember 2001.

Kapittel 1. Fartøy under 13 meter største lengde som deltar med not**§ 1. Vilkår for deltakelse**

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 13 meter,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- c) eier av fartøyet må ha deltatt i fisket etter makrell med not, og levert mer enn 5 tonn makrell med eget fartøy i minst ett av årene 1998, 1999 eller 2000,
- d) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for deltakelse i fisket med not.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 2. Vilkår for begrenset deltakelse

For å kunne delta i fisket med begrenset deltakelse, må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 13 meter,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- c) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for makrellfiske.

Kapittel 2. Fartøy under 13 meter største lengde som deltar med garn og/eller snøre**§ 3. Vilkår for deltakelse**

For å kunne delta i fisket må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 13 meter,

- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
  - c) eier av fartøyet må ha deltatt i fisket etter makrell med garn og snøre eller not, og levert mer enn 5 tonn makrell med eget fartøy i minst ett av årene 1998, 1999 eller 2000,
  - d) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for deltakelse i fisket med garn og/eller snøre.
- Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.
Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 4. *Vilkår for begrenset deltakelse*

For å kunne delta i fisket med begrenset deltakelse, må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha en største lengde under 13 meter,
- b) eier av fartøyet og høvedsmann må være ført i fiskermanntallet,
- c) fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for makrellfiske.

Kapittel 3. Fellesbestemmelser

§ 5. *Godkjenning*

Eier og fartøy må ha en særskilt godkjenning for 2002 fra Fiskeridirektoratets regionkontor, som viser at vilkårene for deltakelse er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning, utstyr og om fremstilling for kontroll.

§ 6. *Dispensasjon*

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 bokstav c og § 3 bokstav c når fartøyet ble kontrahert før 1. februar 2001 eller avtale om kjøp av fartøyet ble inngått før 1. februar 2001, og fartøyet ble overtatt etter 14. august 2000.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 bokstav c og § 3 bokstav c dersom manglende aktivitet skyldes forlis eller havari som har medført vesentlig driftsavbrudd.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 1 bokstav c og § 3 bokstav c når aktivitetskravet ikke er oppfylt på grunn av at eier har hatt tillitsverv i fiskeriorganisasjoner eller offentlige verv.

Søknad om slik dispensasjon må være Fiskeridirektoratet i hende innen 1. mars 2002.

§ 7. *Utskifting av fartøy*

Deltakeradgang i fisket etter makrell kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i fisket, kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket i samme gruppe med erstatningsfartøy.

Eier som oppfyller vilkårene i forskrift av 5. desember 2000 nr. 1227 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2001 (deltakelse med notfartøy mellom 13 og 21,35 meter) § 1, kan etter søknad gis adgang til å delta med fartøy under 13 meter.

Eier som oppfyller vilkårene i forskrift av 5. desember 2000 nr. 1227 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell i 2001 (deltakelse med garn-/snørefartøy mellom 13 og 21,35 meter) § 9, kan etter søknad gis adgang til å delta med fartøy under 13 meter med garn og snøre.

Adgang til å delta i fisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Søknad om slik tillatelse skal fremmes gjennom Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

§ 8. *Salg av fartøy*

Salg av fartøy som har adgang til å delta i fisket medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i fisket medfører at selgers adgang til å delta med erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om tillatelse etter annet ledd skal fremmes gjennom Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

§ 9. *Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)*

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 1 tredje ledd og § 3 tredje ledd.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at høvedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta i fisket med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på 13 meter eller mer.

§ 10. *Deltakeradgang på grunnlag av tidligere eierskap*

Person som hadde eierinteresser i juridisk person (selskap) med aktivitet som beskrevet i § 1 bokstav c og § 3 bokstav c, kan etter søknad gis adgang til å delta, dersom den juridiske personen er oppløst.

Søknad om adgang til å delta etter denne paragraf sendes Fiskeridirektoratet. Det skal ved behandling av søknaden legges vekt på hvorvidt et flertall av de tidligere eierinteressene i selskapet støtter søknaden.

§ 11. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, bortfaller adgangen til å delta i fisket.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan likevel:

- a) gis adgang til å delta i fisket dersom de øvrige vilkår for deltakelse er oppfylt,
- b) selge fartøyet. Ved salg av fartøyet kan ny eier etter søknad gis adgang til å delta i fisket dersom vilkårene i § 6 er oppfylt.

§ 12. *Manglende trygdeinnbetaling*

Eier av fartøy som blir slettet av fiskermanntallet på grunn av manglende trygdeinnbetaling, jf. lov av 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere § 1 annet ledd, mister adgangen til å delta i kystfartøygruppens fiske etter makrell.

Ved senere innbetaling av premie og derved gjenopptakelse i fiskermanntallet, kan eier av fartøy ved melding til Fiskeridirektoratet, delta i fisket med virkning fra ny manntallsføring. Melding må sendes via Fiskeridirektoratets regionkontor eller fiskerikontor.

Kapittel 4. Straff og ikrafttredelse

§ 13. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, straffes i henhold til lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 14. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

10. des. Nr. 1381 2001

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 18–5 niende ledd. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 18–5–4 annet punktum oppheves.

§ 18–5–13 skal lyde:

§ 18–5–13. *Befaring etter skatteloven § 18–5 fjerde ledd tredje punktum*

Det kan gjennomføres befaring av kraftanlegg for vurdering av gjenstående levetid for driftsmidler i kraftanlegg. For befaringen gjelder reglene i ligningsloven tilsvarende.

§ 18–5–14, § 18–5–16, § 18–5–17, § 18–5–18 og § 18–5–19 oppheves.

Nåværende § 18–5–15 blir ny § 18–5–14.

§ 18–5–20 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000 og eiendomsskatteåret 2001.

10. des. Nr. 1382 2001

Forskrift om endring i forskrift om utforming og utrusting av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften).

Fastsatt av Oljedirektoratet 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10–18, lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 3 første til fjerde ledd og § 9 nr. 2, og kgl.res. av 31. august 2001 nr. 1016 § 25 og § 57 første ledd bokstav c. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 3. september 2001 nr. 1100 om utforming og utrusting av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 1, definisjonen av brannskiller av klasse B, bokstav a skal lyde:

- a) det hindrer spredning av flammer i minst en halv time av normert brannprøve,

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.

11. des. Nr. 1383 2001**Forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrister i rekestrål i Nordsjøen.**

Fatsatt av Fiskeridirektoratet 11. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 10. oktober 1989 nr. 1103 om maskevidde, bifangst og minstemål m.v. i trålfiske etter reker og sjøkreps § 3. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for norske og utenlandske fartøy som fisker med rekestrål i området sør for 62° N og vest for en linje gjennom Lindesnes fyr og Hansholmen fyr. For utenlandske fartøy er virkeområdet avgrenset til den del av området som er underlagt norsk jurisdiksjon.

Forskriften gjelder i tillegg til Fiskeridirektoratets forskrift av 14. september 2000 nr. 968 om utforming og innmontering av sorteringsrist i rekestrål.

§ 2. Spileavstand

Sorteringsristens spileavstand skal ikke overstige 22 mm.

§ 3. Montering

Sorteringsristen skal monteres tverrveien i trålen, på en slik måte at alle sidene av risten er festet til trålen, og at midten på risten er festet til leisene, eller til den naturlige midten på forlengelsen dersom det kun er en leis. Sorteringsristen monteres i forkant av fiskeposen eller i fiskeposens forlengelse i de tilfeller der forlengelsen har samme omkrets som fiskeposen.

§ 4. Fiskeutslipp**a) i trålkonstruksjonen:**

I trålens overpanel skal det være et fiskeutslipp i forkant av sorteringsristens overkant, for å lede bort utsortert fisk fra fangstredskapet.

Fiskeutslippets åpning skal være i forkant av sorteringsristens overkant. Fiskeutslippets bakkant skal være lik sorteringsristens bredde. Fiskeutslippet skjæres stolperett fremover fra begge sider av risten til en spiss.

b) i sorteringsristen:

Risten skal være konstruert av metall og fiskeutslippet skal være i øvre del av rammen, ha en åpning på minimum 300 mm., og være lik sorteringsristens bredde.

§ 5. Sorteringsristens materiale, samt lengde og bredde

Risten skal være konstruert i metall. Ramme av aluminium eller stål, skal benyttes. Spilene skal være av aluminium, stål eller glassfiberarmert polyester.

Ristens lengde skal ikke overstige 1,5 meter.

Ristens bredde skal ikke overstige 1,3 meter.

§ 6. Helningsvinkel

Helningsvinkelen på sorteringsristen skal ikke overstige 50°.

§ 7. Ledetunnel/ledepanel

Avstanden mellom sorteringsristens nedkant og ledetunnel/ledepanel skal være minst 50 cm.

Maskevidden i ledetunnel/ledepanel kan være mindre enn 35 mm.

§ 8. Rammetykkelse og spiletykkelse

Sorteringsristens rammetykkelse på standard metallrist skal være minimum 20 mm i diameter.

Sorteringsristens spiletykkelse skal være minimum 12 mm i diameter når det benyttes aluminium eller glassfiberarmert polyester. Ved bruk av stål skal spile-tykkelsen være minimum 10 mm i diameter.

Sorteringsristen skal ha minimum 2 tverrbånd. Tverrbåndene skal ha minimum tykkelse som tilsvarer spilene når det benyttes henholdsvis aluminium eller stål. Ved bruk av spiler laget av glassfiberarmert polyester skal sorteringsristen ha minimum 1 tverrbånd. Dette tverrbåndet skal ha minimum samme tykkelse som spilene.

§ 9. Støttekjetting eller støttetau

Dersom en velger å benytte støttekjetting eller støttetau for å stabilisere vinkelen på risten, skal lengden av kjettingen eller tauet være minimum like stor som lengden fra ristens festepunkt i leis til kjettingen eller tauet sitt festepunkt på leis, pluss halve ristens innmonteringslengde målt langs leis.

Støttekjettingen eller støttetauet festes minimum 1,6 meter foran risten målt fra ristens festepunkt på leis til kjettingen eller tauet sitt festepunkt på leis.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002.

11. des. Nr. 1384 2001**Forskrift om omsetningsforbud for tyrkiske fiken.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 11. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 6 første ledd jf. § 4 åttende ledd, jf. kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312, og forskrift av 12. august 1996 nr. 804 om maksimumsgrenser for innhold av aflatoksin i næringsmidler § 2 første ledd, jf. EØS-avtalen vedlegg II (forordning (EF) nr. 194/97, endret ved forordning (EF) nr. 1525/98 og forordning (EF) nr. 1566/1999). Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. Det er forbudt å fremby tyrkiske fiken av merket Nutana Figner Netto 500 g som er merket «Ekstra store og smagfulde. Et rent naturprodukt», batch nr. 38 101, importert av Validus A/S, 3050 Mjøndalen.

§ 2. Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift kommer bestemmelser om straff i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. til anvendelse.

§ 3. Denne forskrift trer i kraft straks.

11. des. Nr. 1385 2001**Forskrift om opphevelse av forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for rakfisk.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 11. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 6 første ledd, jf. § 4 åttende ledd, jf. kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312. Kunngjort 14. desember 2001.

I

Forskrift av 14. desember 2000 nr. 1299 om omsetningsforbud, inntil videre, for rakfisk, oppheves.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

11. des. Nr. 1386 2001**Forskrift om opphevelse av forskrift om omsetningsforbud, inntil videre, for rakfisk.**

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 11. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 6 første ledd, jf. § 4 åttende ledd, jf. kgl.res. av 29. april 1988 nr. 312. Kunngjort 14. desember 2001.

I

Forskrift av 18. desember 2000 nr. 1316 om omsetningsforbud, inntil videre, for rakfisk oppheves.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

13. des. Nr. 1387 2001**Forskrift om endring i forskrift om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.**

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 13. desember 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 sjette ledd jf. § 10–7 første ledd bokstav h. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 25. mars 1997 nr. 265 om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel gjøres følgende endring:

§ 8 første ledd skal lyde:

Det kan bare gis stønad til gjenanskaffelse av kjøretøy dersom medlemmet fyller vilkårene i de foregående paragrafene og kjøretøyet er brukt i minst ti år. Vilåret om brukstid gjelder bare for bil. Dersom medlemmet mottar stønad til gjenbrukbart kjøretøy, regnes brukstiden fra det tidspunkt kjøretøyet første gang ble registrert.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.

13. des. Nr. 1388 2001**Forskrift om barnetillegg til mottakere av rehabiliteringspenger.**

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 13. desember 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–10 femte ledd. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. Barnetillegg

Til et medlem som forsørger barn, ytes det barnetillegg med 17 kroner pr. dag. Barnetillegget ytes for fem dager pr. uke.

Som barn regnes også fosterbarn (se barnevernloven § 4–22) dersom medlemmet har forsørget barnet i de to siste årene før krav om barnetillegg blir satt fram. Hvis særlige forhold gjør det rimelig, kan trygdekontoret fravike dette kravet.

Et barn anses ikke som forsørget i henhold til folketrygdloven § 10–10 femte ledd dersom det enten har inntekt inkludert kapitalinntekt som er større enn grunnbeløpet, eller har rett til barnepensjon etter folketrygdloven kapittel 18.

§ 2. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1389 2001**Delegering av myndighet til Justis- og politidepartementet etter lov om Svalbard § 4.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

Kongens myndighet etter lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4 til å fastsette alminnelige forskrifter om bygningsvesenet på Svalbard delegeres til Justis- og politidepartementet.

14. des. Nr. 1390 2001**Forskrift om endring i forskrifter og opphevelse av forskrifter i forbindelse med innføring av lokaldemokrati i Longyearbyen.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, lov av 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester § 1–2 annet ledd og lov av 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard § 1–5. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 14. desember 2001.

I

I forskrift av 15. juni 1928 nr. 3357 om læge- og sundhetsforholdene på Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd skal lyde:

Sysselmannen kan treffe de foranstaltninger som er nødvendig for å fjerne eller forebygge forhold som er skadelige for den almindelige sundhet. I dette øiemed har han adgang til selv eller ved nogen annen som han har bemyndiget dertil, å foreta undersøkelse i privat bolig eller på privat grunn, men sysselmannen må på forhånd underrette vedkommende om, at sådan undersøkelse vil bli foretatt og hvem der skal foreta den. Departementet kan legge sysselmannens myndighet etter § 3 – § 12 til representativt folkevalgt organ.

§ 23 skal lyde:

De beslutninger som sysselmannen eller den som er tillagt myndigheten etter § 3 fatter i henhold til forskriftene, kan påklages til vedkommende departement. De blir dog – i den utstrekning vedtaksorganet bestemmer – gjeldende inntil departementet har truffet annen bestemmelse.

II

I forskrift av 20. august 1993 nr. 815 om brannvern på Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 1–3 skal lyde:

Forskriften stiller krav til allmennheten og til eier og bruker av bygninger, anlegg, områder mv., samt til Sysselmannen, representativt folkevalgt organ og virksomheter som har ansvar for brannvernet.

§ 1–5 første ledd skal lyde:

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan fravike denne forskrift dersom spesielle grunner gjør det nødvendig eller rimelig.

§ 1–6 skal lyde:

Klageinstans for vedtak etter forskriften er:

1. Direktoratet for brann- og elsikkerhet når avgjørelsen er truffet av Sysselmannen eller representativt folkevalgt organ.
2. Arbeids- og administrasjonsdepartementet når avgjørelsen er truffet av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

§ 1–8 første punktum skal lyde:

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan ilegge tvangsmulkt dersom fristen for å utføre pålegg ikke overholdes.

§ 2–1 første ledd skal lyde:

Departementet ved Direktoratet for brann- og elsikkerhet er den sentrale myndighet for forvaltningen av forskriften.

§ 2–2 nytt annet ledd skal lyde:

Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan delegere Sysselmannens kompetanse etter denne forskrift til representativt folkevalgt organ.

§ 5–9 første ledd første punktum skal lyde:

Pålegg gitt av Sysselmannen eller av Direktoratet for brann- og elsikkerhet skal gis skriftlig og med frist for utførelse.

III

I forskrift av 1. september 1995 nr. 772 om lov om barneverntjenesters anvendelse på Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 1 – § 5 skal lyde:

§ 1. *Barnevernlovens anvendelse*

Barnevernloven gjelder med de særregler som er fastsatt i denne forskrift. Barnevernloven § 6–9 kommer likevel ikke til anvendelse for saksbehandling etter loven utført av Sysselmannen eller den som er tillagt myndighet etter § 3 første ledd.

§ 2. *Hvem forskriften gjelder for*

Tiltak som omhandlet i barnevernloven kan treffes overfor barn som oppholder seg på Svalbard.

§ 3. *Ansvarsfordeling*

Barneverntjenestens oppgaver etter barnevernloven utføres av Sysselmannen. Departementet kan legge Sysselmannens myndighet til representativt folkevalgt organ.

Saker som etter loven § 7–2 hører under fylkesnemndas myndighetsområde skal fremmes av Sysselmannen eller den som er tillagt myndighet etter første ledd, og skal avgjøres av Fylkesnemnda for sosiale saker i Troms og Finnmark.

Troms fylkeskommune har ansvaret for å yte tjenester til barnet i henhold til loven § 8–2.

Fylkesmannen i Troms skal føre tilsyn med barneverntjenesten på Svalbard og ellers utføre de oppgaver som følger av barnevernloven § 2–3 tredje ledd.

§ 4. *Klage*

Enkeltvedtak truffet av Sysselmannen eller den som er tillagt myndighet etter § 3 første ledd, og som etter lovens kapittel 7 ikke hører under fylkesnemndas myndighetsområde, kan påklages til fylkesmannen i Troms.

§ 5. *Utgifter*

Utgifter som påløper ved tiltak etter barnevernloven og som iverksettes på Svalbard dekkes av Sysselmannen eller den som er tillagt myndighet etter § 3 første ledd. Det ytes statsrefusjon for dekning av utgifter til tiltak som iverksettes på fastlandet. Før slikt krav fremmes, må eventuell mulighet til hel eller delvis refusjon etter loven § 9–2 og § 9–3 være utnyttet. Alle krav om refusjon skal fremmes for fylkesmannen i Troms.

IV

I forskrift av 12. desember 1997 nr. 1296 om ligningsmyndigheter og skatteoppkrever for Svalbard, og om overgangsregler gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Svalbard skal ha egen ligningsnemnd og overligningsnemnd. Ligningsnemnda for Svalbard består av tre personer med varamedlemmer som velges av lokalstyret selv i Longyearbyen lokalstyre. Leder og nestleder velges av nemnda. Overligningsnemnda for Svalbard består av en leder med varaleder som velges av fylkestinget i Troms og to personer med varamedlemmer som velges av lokalstyret selv. Nestleder velges av nemnda.

V

I forskrift av 6. august 1971 nr. 3434 om utvidelse av Svalbardutvalgets stedlige virkeområde m.v. gjøres følgende endringer:

Punkt II og punkt III oppheves.

VI

Forskrift av 12. august 1981 nr. 3360 om instruks for Svalbardrådet, fastsatt av Justis- og politidepartementet i medhold av punkt III i forskrift av 6. august 1971 nr. 3434 om utvidelse av Svalbardutvalgets stedlige virkeområde, oppheves.

Forskrift av 10. juni 1993 nr. 554 om valg av medlemmer og varamedlemmer til Svalbardrådet, fastsatt av Justis- og politidepartementet i medhold av punkt III i forskrift av 6. august 1971 nr. 3434 om utvidelse av Svalbardutvalgets stedlige virkeområde, oppheves.

VII. Ikraftsetting

Endringene og opphevelsene under I til VI gjelder fra 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1391 2001**Forskrift om revisjon m.m. for Longyearbyen lokalstyre.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 44 fjerde ledd. Kunngjort 14. desember 2001.

§ 1. Lokalstyret selv kan ansette revisor, eller inngå avtale med revisor i en kommune eller en distriktsrevisjon om revisjon av Longyearbyen lokalstyres virksomhet.

§ 2. Forskrift av 13. januar 1993 nr. 4045 om revisjon gjelder tilsvarende for revisjon av Longyearbyen lokalstyre så langt den passer.

§ 3. Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1392 2001**Forskrift om saksbehandlingsregler for Longyearbyen lokalstyre og om de folkevalgtes rettigheter og plikter (saksbehandlingsforskriften).**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 37 tredje ledd og § 38. Kunngjort 14. desember 2001.

*Kapittel 1. Forskriftens anvendelsesområde***§ 1. Bestemmelsenes anvendelsesområde**

Bestemmelsene gjelder for lokalstyret, administrasjonsutvalget og faste utvalg.

Bestemmelsen gjelder også for andre folkevalgte organer, så langt lokalstyret ikke har bestemt noe annet.

Bestemmelsene gjelder ikke for foretak opprettet i medhold av kommunelovens kapittel 11. Bestemmelsene i § 3 til § 5 kommer likevel til anvendelse.

*Kapittel 2. Saksbehandlingsregler***§ 2. Konstituerende møte mv. i lokalstyret**

Så snart valgoppgjøret er avsluttet, innkalles til konstituerende møte i det nyvalgte lokalstyret. Møtet kalles sammen av tjenestegjørende leder med minst 14 dagers varsel, og holdes innen utgangen av november måned. Det er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.

I det konstituerende møtet velges administrasjonsutvalg, leder og nestleder for den nye valgperioden, samt valgstyre. I møtet bør det også velges medlemmer til faste utvalg, komiteer og ledere for disse, hvis det ikke er overlatt til vedkommende utvalg selv å foreta dette valget.

Lokalstyret og administrasjonsutvalget trer i funksjon fra det konstituerende møtet. Leder, nestleder og de valgte organer trer i funksjon fra det tidspunkt de er valgt.

For utvalg som ikke blir valgt i det konstituerende møtet, forlenges de sittende medlemmers funksjonstid inntil nyvalg foretas.

Det nyvalgte lokalstyret treffer selv vedtak om neste års budsjett.

§ 3. Forholdsvalg – listeforslag

Valg foregår på grunnlag av på forhånd innleverte lister med forslag til kandidater. Partier eller grupperinger som er representert i det velgende organ, kan bare levere ett listeforslag hver. Listen kan inneholde inntil dobbelt så mange forskjellige navn som det skal velges medlemmer. Kandidater fra et parti eller en gruppering kan bare føres opp på partiets eller grupperingens listeforslag, eller på en fellesliste som utgår fra flere partier eller grupperinger.

Skal det velges fire medlemmer eller flere, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidater på den enkelte liste. Skal det velges to eller tre medlemmer, skal begge kjønn være representert. Ved valg av folkevalgte organer som etter lov bare består av medlemmer av kommunestyre eller fylkesting, og ved valg av arbeidsutvalg for folkevalgte organer, skal disse regler følges så langt det er mulig.

Listeforslaget skal være underskrevet av minst ett medlem av det parti eller den gruppering som framsetter forslaget. Den som underskriver må være medlem av det velgende organ. Foreslås kandidat som kan kreve seg fritatt fra valg, skal det være innhentet samtykke fra denne.

§ 4. Forholdsvalg – valgoppgjøret

Ved valgoppgjøret fordeles medlemsplassene på listene i forhold til deres stemmetall, ved bruk av delingstall 1, 2, 3, 4 osv. Har flere lister samme kvotient, tilfaller plassen den av listene som har størst stemmetall. Har de samme stemmetall, avgjøres valget ved loddtrekning. Når det er avgjort hvor mange medlemsplasser en liste vil få, foretas en ny stemmeopptelling for listens kandidater. En går fram slik:

- a. Først telles de navn som står som nr. 1 på stemmesedlene. Den kandidat som får flest stemmer ved denne opptellingen, er valgt.
- b. Skal listen ha mer enn én plass, teller en deretter opp de navn som står som nr. 2 på stemmesedlene. Den kandidat som får flest stemmer ved de to opptellingene, når en ser bort fra den allerede valgte, er valgt.
- c. På samme måte fortsetter en inntil alle plasser listen skal ha er besatt, med de modifikasjoner som følger av bestemmelsen i denne paragrafs bokstav e. Hvis flere kandidater har fått like mange stemmer, anses den valgt som står først i rekkefølgen på listen.
- d. Ved opptellingen ses bort fra andre navn enn de som står på den innleverte valgliste.
- e. Viser det seg at et kjønn etter denne framgangsmåte vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene fra en liste som får fire eller flere medlemmer, eller ikke blir representert fra en liste som får to eller tre medlemmer, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn så langt mulig opp på listen i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse.
- f. Hver liste skal såvidt mulig tildeles så mange varamedlemmer som den får medlemmer, med et tillegg av to. Varamedlemsplassene fordeles ved fortsatt opptelling på samme måte som bestemt for medlemmene i bokstavene a – e ovenfor.

§ 5. Flertallsvalg. Ansettelse

Ved flertallsvalg og ansettelse er den eller de valgt eller ansatt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer, med de modifikasjoner som følger av denne paragrafs andre ledd. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning. Ved denne er den eller de valgt eller ansatt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres ansettelse av møtelederen, mens valg avgjøres ved loddtrekning.

Skal det velges fire medlemmer eller flere, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent blant de som velges. Skal det velges to eller tre medlemmer skal begge kjønn være representert. Viser det seg ved opptellingen etter første ledd at ett kjønn etter denne framgangsmåten vil få færre medlemmer enn det som følger av disse regler, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn opp i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse. Ved valg av folkevalgte organer som etter lov bare består av medlemmer av lokalstyret, og ved valg av arbeidsutvalg for folkevalgte organer, skal disse reglene følges så langt det er mulig.

Varamedlemmer velges på samme måte som bestemt for medlemmer i første og andre ledd ovenfor.

§ 6. Møteprinsippet

Folkevalgte organer treffer sine vedtak i møte.

Når en sak skal avgjøres av annet organ enn lokalstyret, kan lederen for organet beslutte saken tatt opp til behandling ved fjernmøte eller ved skriftlig saksbehandling. Dette kan likevel bare gjøres når det er påkrevd å få avgjort saken før neste møte, og det enten ikke er tid til å kalle sammen til ekstraordinært møte, eller saken ikke er så viktig at dette må anses nødvendig.

Forskrift fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet om fjernmøter og skriftlig saksbehandling av 13. januar 1993 nr. 4035 gjelder tilsvarende.

Det skal føres møtebok over forhandlingene i alle folkevalgte organer. Lokalstyret fastsetter selv nærmere regler om føring av møtebok.

§ 7. Åpne eller lukkede møter

Møter i folkevalgte organer skal holdes for åpne dører hvis ikke annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller vedtak etter denne paragraf.

Møteleder skal på anmodning gi tillatelse til at forhandlingene i åpne møter tas opp på lydband, video e.l., eller kringkastes over radio eller fjernsyn, såfremt dette ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet.

Et folkevalgt organ kan vedta å behandle en sak for lukkede dører hvor hensynet til personvern eller andre

tungtveiende private eller offentlige interesser tilsier dette. Debatt om dette foregår for lukkede dører hvis møteleder krever det eller vedkommende organ vedtar det. Personalsaker skal alltid behandles for lukkede dører.

Lokalstyret selv kan av hensyn til personvern gi bestemmelser om at møtene i andre organer eller i visse sakstyper i andre organer skal holdes for lukkede dører.

Lokalstyret selv kan også ellers, når det er nødvendig på grunn av et bestemt angitt forhold ved den særskilte sak eller sakstype, bestemme at møtene i andre organer eller i visse sakstyper i andre organer skal holdes for lukkede dører, når organet ikke selv skal treffe vedtak i saken.

§ 8. Fastsetting av møter. Sakliste. Innkalling. Møteledelse

Møte i folkevalgte organer skal holdes på de tidspunkter som er vedtatt av organet selv, eller av lokalstyret, og ellers når organets leder finner det påkrevd eller minst 1/3 av medlemmene krever det.

Lederen av folkevalgt organ setter opp sakliste for det enkelte møte. Innkalling til møtet skal sendes organets medlemmer med høvelig varsel, og skal inneholde en oversikt over de saker som skal behandles.

Saklisten til møtet og andre dokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelig for allmennheten. Møte som skal holdes for åpne dører, skal gjøres kjent på hensiktsmessig måte.

Møte i folkevalgte organer ledes av organets leder eller nestleder. Har begge forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg.

§ 9. Vedtaksførhet

Et folkevalgt organ kan bare treffe vedtak hvis minst halvparten av medlemmene har vært til stede under forhandlingene og avgitt stemme i vedkommende sak.

§ 10. Endring av sakliste. Forespørsler

Folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte saklisten. Det kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på saklisten, såfremt ikke møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette.

Ethvert medlem kan rette forespørsler til lederen i møtet, også om saker som ikke står på saklisten.

§ 11. Avstemninger

Vedtak treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis, hvis ikke annet følger av denne forskrift. Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er møteleders stemme avgjørende.

Ved behandlingen av økonomiplan eller årsbudsjett i lokalstyret stemmes det ved den endelige avstemning over forslag til økonomiplan eller årsbudsjett som helhet. Er det framsatt alternative forslag, og ingen av disse får flertall ved første gangs avstemning, stemmes det deretter alternativt mellom de to forslag som fikk flest stemmer ved denne.

Valg av leder og nestleder for folkevalgte organer holdes som flertallsvalg.

Valg av medlemmer av folkevalgte organer holdes som forholdvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som flertallsvalg.

Ved valg og ansettelse kan hvert enkelt medlem kreve skriftlig avstemning.

§ 12. Reglement

Lokalstyret fastsetter selv ved reglement nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer.

Kapittel 3. De folkevalgtes rettigheter og plikter

§ 13. Valgbarhet. Plikt til å ta imot valg

Valgbar og pliktig til å ta imot valg til faste utvalg er den som har stemmerett til lokalstyret og som valgdagen står innført i befolkningsregisteret som bosatt i Longyearbyen. Den som i forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen § 8 er utelukket fra valg til lokalstyret, er også utelukket fra valg til faste utvalg. Den som ikke har nådd stemmerettsalder, er valgbar, men har ikke plikt til å ta imot valg.

Rett til å kreve seg fritatt for valg har den som har gjort tjeneste som medlem av vedkommende organ de siste fire år. Den som er medlem av et parti som er registrert etter valgloven § 17, kan nekte valg på grunnlag av listeforslag som ikke er framsatt av dette partiet.

Den som har tapt sin stemmerett eller foretar revisjon for Longyearbyen lokalstyre, er utelukket fra valg til også andre folkevalgte organer enn nevnt i første ledd. Den som er ansvarlig for regnskapet i kommunalt foretak er utelukket fra valg til styret for foretaket. En kandidat som ellers ville vært utelukket fra valg på grunn av sin stilling, er likevel valgbar hvis han eller hun har fratrudd stillingen når organet trer i funksjon.

§ 14. Rett og plikt til å delta i møter i folkevalgte organer. Inhabilitet. Rett til dokumentinnsyn

Den som er valgt som medlem av et folkevalgt organ plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall.

Arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang dette er nødvendig på grunn av møteplikt i folkevalgte organer. Arbeidstaker har også rett til permisjon fra sitt arbeid i fire år eller for resten av valgperioden for å utføre heltids- eller deltidsverv i Longyearbyen lokalstyre.

Medlem som er til stede i et folkevalgt organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å avgi stemme. Ved valg og ansettelse er det adgang til å stemme blankt.

Om inhabilitet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- a. Inhabilitet inntreffer ikke ved valg til offentlige tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b. Ansatte i Longyearbyen lokalstyre som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som inhabile når saken behandles i folkevalgt organ. Ved behandling av årsbudsjett og økonomiplan gjelder ikke første punktum.
- c. Ved behandling av klager etter forvaltningsloven § 28 andre ledd er ansatte eller folkevalgte som var med på å treffe det påklagede vedtak, eller som medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for dette, inhabile ved klageinstansens behandling av saken og ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.
- d. Er en overordnet ansatt inhabil i en sak, kan direkte underordnet ansatt ikke delta ved klageinstansens behandling av saken, eller ved tilretteleggelsen av saken for klageinstansen.

Vedkommende organ kan fritta et medlem fra å delta ved behandlingen av en sak når han eller hun ber om det før saken tas opp til behandling, og vektige personlige grunner tilsier dette.

Lokalstyret kan selv fastsette reglement for de folkevalgtes rett til innsyn i saksdokumenter og til informasjon om saker som er under behandling.

§ 15. Uttreden. Suspensjon

Den som taper valgbarheten til et folkevalgt organ i valgperioden trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra Longyearbyen for ett år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Lokalstyret kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet.

Dersom det blir utferdiget siktelse eller reist tiltale mot en folkevalgt for et straffbart forhold som nevnt i straffelovens kapittel 11, 24, 25, 26, 33 eller 40, og forholdet ifølge siktelsen eller tiltalen knytter seg til utøving av verv eller tjeneste for lokalstyret, kan lokalstyret selv vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort.

§ 16. Opprykk og nyvalg

Har medlemmer forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmer såvidt mulig i den nummerorden de er valgt. Er medlemmene valgt ved forholdsvalg, innkalles varamedlemmer fra den gruppe hvor det er forfall.

Hvis medlemmer av lokalstyret eller administrasjonsutvalget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et lokalstyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i administrasjonsutvalget, skal varamedlem fra det underrepresenterte kjønn tre inn så langt det er mulig.

Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn lokalstyret eller administrasjonsutvalget trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Er organet valgt ved forholdsvalg, skal det suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.

Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges ny leder.

Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til administrasjonsutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av lokalstyret blitt utilstrekkelig, kan lokalstyret selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer.

Er organet valgt ved forholdsvalg, skal suppleringsvalg skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn.

Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn administrasjonsutvalget kan delegeres til administrasjonsutvalget.

§ 17. Arbeidsgodtgjøring. Dekning av utgifter og økonomisk tap

Den som har et tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av lokalstyret selv.

Tap av inntekt og påførte utgifter som følge av tillitsverv erstattes opp til et visst beløp pr. dag, fastsatt av lokalstyret selv. Det skal fastsettes ulike satser for legitimerede og ulegitimerede tap.

Den som har et tillitsverv, kan få skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet, etter nærmere regler fastsatt av lokalstyret selv.

§ 18. Pensjonsordning

Lokalstyret kan selv vedta å opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for folkevalgte i Longyearbyen lokalstyre.

Forskrift fastsatt av Sosial- og helsedepartementet om pensjonsordninger for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune av 22. april 1997 nr. 374 gjelder tilsvarende.

§ 19. Ikrafttredelse

Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1393 2001**Forskrift om lokalstyrevalg i Longyearbyen.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 34 fjerde ledd. Kunngjort 14. desember 2001.

*Kapittel 1. Valgmåte, valgkrets, valgorganer***§ 1. Valgmåte og tidspunkt**

Valg til lokalstyret holdes som direkte valg.

Valget finner sted i oktober måned hvert fjerde år. Valgperioden er 4 år og gjelder fra det tidspunkt det nyvalgte lokalstyret har konstituert seg, jf. saksbehandlingsforskriften § 2.

Suppleringsvalg til lokalstyret avholdes etter behov i henhold til egne regler, jf. kapittel 7.

§ 2. Valgkrets

Valg til lokalstyret gjennomføres i én valgkrets.

§ 3. Valglokaler. Materiell

Longyearbyen lokalstyre holder valglokaler og alt nødvendig materiell i forbindelse med valget.

§ 4. Valgstyre. Valgstyrets oppgaver

Valget ledes av et valgstyre som skal forberede og avvikle valg til lokalstyret, samt godkjenne valg av nye vararepresentanter ved et eventuelt suppleringsvalg i valgperioden.

Valgstyret oppnevnes av lokalstyret selv i dets konstituerende møte, jf. saksbehandlingsforskriften § 2. Valgstyret består av minst 3 personer med varamedlemmer som har stemmerett ved valget og velges for hele valgperioden.

Valgstyret fastsetter dato for valget. Valgstyret skal kunngjøre datoen senest 30 dager før valgdagen.

Valgstyret utarbeider nødvendige retningslinjer for gjennomføring av valget, herunder eventuelle retningslinjer om forhåndsstemmegivning.

*Kapittel 2. Stemmerett og manntall***§ 5. Stemmerett**

Stemmerett har enhver norsk statsborger som

- fyller eller har fylt 18 år i valgåret,
- ikke har mistet stemmeretten etter Grunnloven § 53 og
- er innført i befolkningsregisteret for Svalbard som bosatt i Longyearbyen når listen over stemmeberettigede settes opp og fortsatt bor der på valgdagen.

Personer som ikke er norske statsborgere har stemmerett når vedkommende har vært bosatt i Longyearbyen de tre siste årene før valgdagen og ellers fyller de vilkår som gjelder for norske statsborgere. Personer som er statsborgere i ett av de andre nordiske land har stemmerett dersom de den 31. mars i valgåret er registrert som bosatt i Longyearbyen og ellers fyller de vilkårene som gjelder for norske statsborgere.

§ 6. Liste over stemmeberettigede

Valgstyret skal sørge for at det blir utarbeidet en liste over stemmeberettigede. Listen skal legges ut til gjennomsyn senest 21 dager før valgdagen.

Mener noen som ikke er ført opp i listen seg stemmeberettiget, kan vedkommende klage til valgstyret. Det samme gjelder dersom noen mener at en person feilaktig er ført opp som stemmeberettiget.

Klage må begrunnes og fremsettes skriftlig senest 14 dager før valgdagen. Valgstyret avgjør klagen senest 7 dager før valgdagen. Valgstyrets vedtak kan påklages, jf. kapittel 6.

*Kapittel 3. Valgbarhet og plikt til å motta valg***§ 7. Valgbarhet**

Valgbar til lokalstyret er enhver som har stemmerett etter § 5, og som ikke er utelukket eller fritatt.

§ 8. Utelukkelse fra valg

Utelukket fra valg til lokalstyret er:

- Sysselmanen og assisterende sysselman
- Administrasjonssjefen i Longyearbyen lokalstyre og vedkommendes stedfortreder
- Leder av forvaltningsgren i Longyearbyen lokalstyre
- Sekretær for lokalstyret
- Administrerende direktør i Svalbard Samfunnsdrift AS og vedkommendes stedfortreder
- Ansvarlig for regnskapsfunksjonen i Longyearbyen lokalstyre

- Revisor for Longyearbyen lokalstyre.

§ 9. *Fritaksgrunner*

Rett til å kreve seg fritatt for valg til lokalstyret har:

- den som ved valgårets utløp har gjort tjeneste som medlem av lokalstyret de siste fire år
- den som har rett til fritak i medhold av lov
- den som er medlem av et parti som er registrert etter valgloven § 17, når vedkommende er oppført som kandidat på et listeforslag som ikke er fremsatt av dette partiet
- den som overfor valgstyret godtgjør at han/hun ikke vil kunne skjøtte sine plikter som medlem av lokalstyret uten uforholdsmessig vanskelighet.

Kapittel 4. Listeforslagene og behandlingen av disse

§ 10. *Forslagsrett*

Enhver som har stemmerett ved valget kan sette frem forslag til valgliste i valgkretsen.

§ 11. *Krav til valgliste*

Et forslag til valgliste må for å kunne godkjennes fylle følgende krav:

- a) Det må være innlevert senest 1. september i valgåret, og ha en overskrift som angir det parti eller den gruppe det går ut fra og som ikke kan lede til forveksling. Utgår listen fra et parti som er registrert etter valgloven § 17, skal partibetegnelsen i listeoverskriften være enslydende med partiets navn.
- b) Det må være utfyllt i tydelig rekkefølge med så mange forskjellige eller en gang gjentatte navn som det skal velges representanter. Gjentatte navn skal stå først på listen, og gjentakelsen skal skje på plassen nærmest etter. Dessuten kan listeforslaget i fortsatt rekkefølge utfylles med inntil 15 andre forskjellige navn. Kandidatene skal være betegnet med fornavn og etternavn, og – hvis det er nødvendig for å unngå forveksling – med stilling og/eller bostedsadresse.
- c) Det må være underskrevet av minst 15 personer med stemmerett ved valget. Underskriverne må ikke stå som forslagsstillere på noe annet forslag. Utgår forslaget fra parti som er registrert etter valgloven § 17, er det nok at forslaget er underskrevet av leder og sekretær for partiets lokalavdeling på Svalbard. Dersom partiet ikke har lokalavdeling på Svalbard, gjelder bestemmelsene i bokstav c, første og annet punktum.
- d) Det må ikke ha kandidat felles med andre forslag.
- e) Det skal angi tillitsvalgt, med vararepresentant blant dem som har underskrevet listeforslaget, som valgstyret kan henvende seg til ved forhandlinger om listeforslaget. Listeforslaget bør videre inneholde en fortegnelse over et tillitsutvalg på 5 personer med 3 vararepresentanter blant forslagsstillerne som kan gi erklæring om å kalle tilbake listeforslaget. Er det ikke utpekt tillitsutvalg, anses de 5 første forslagsstillerne som tillitsutvalg og de tre neste som vararepresentanter. Styret for den partiavdeling som har underskrevet et listeforslag i samsvar med bokstav c, anses i dette tilfelle som tillitsutvalg.

§ 12. *Tilbakekallelse av listeforslag*

Et forslag til valgliste kan kalles tilbake av forslagens tillitsutvalg. Erklæring om tilbakekallelse må være innlevert senest 15. september i valgåret.

§ 13. *Underretning til listekandidatene*

Valgstyret skal underrette samtlige kandidater på listeforslagene. I underretningen skal det opplyses om at den som ønsker å kreve seg fritatt for valg må fremsette skriftlig krav om dette til valgstyret innen 15. september i valgåret.

Underretning er ikke nødvendig til de personer som har underskrevet listeforslaget, og disse anses å ha samtykket i å stå på listen.

Står en forslagsstiller på flere listeforslag for samme valg, skal vedkommende gis pålegg om å si fra innen en bestemt frist hvilket forslag han/hun vil stå på. Svarer vedkommende ikke, strykes han/hun som forslagsstiller av alle forslag. Står en kandidat på flere listeforslag, skal vedkommende gis pålegg om å si fra innen 15. september hvilket forslag han/hun vil stå på. Svarer vedkommende ikke blir han/hun stående på det forslag som først er innlevert uten senere å være tilbakekalt, men strykes av de andre forslagene.

§ 14. *Godkjenning av valglistene*

Valgstyret avgjør om forslagene til valglistene skal godkjennes.

En kandidat som ikke er valgbar, strykes av listeforslaget med mindre det blir dokumentert at vedkommende fyller valgbarhetsvilkårene på valgdagen. En kandidat som blir fritatt etter reglene i § 9 strykes av listeforslaget.

Den tillitsvalgte bestemmer hvilket navn som skal settes inn på en plass som er blitt ledig fordi en kandidat er blitt strøket av listen. Skjer ikke det, rykker de etterfølgende kandidater opp i uforandret rekkefølge.

Dersom det skal settes inn et nytt navn i stedet for et som er strøket, må den tillitsvalgte legge fram skriftlig erklæring fra den nye kandidaten om at vedkommende er villig til å stå på listen. Det kan ikke settes inn navn som allerede er ført opp på et annet innlevert listeforslag.

Har flere valglistene samme overskrift, eller overskrifter som ikke tydelig skiller seg fra hverandre, og saken ikke blir ordnet ved forhandlinger, seires det forslaget som er innlevert først. Enerett til partinavn etter valgloven § 17 går likevel alltid foran.

§ 15. Trykking av stemmesedler

Valgstyret skal senest 2 uker før valgdagen kunngjøre de lister som er godkjent. Valgstyret skal også sørge for at det blir trykt opp et tilstrekkelig antall stemmesedler av alle godkjente valglister.

§ 16. Endring av stemmesedler

Ved utforming av stemmesedler skal det trykkes en kolonne med ruter på venstre side av kandidatens navn. Kolonnen skal ha overskriften «Kum.». Det skal i tillegg trykkes et felt for oppføring av kandidater fra andre lister.

Det skal også trykkes en veiledning som beskrevet nedenfor på stemmesedlene. Veiledningen bør trykkes i skriftstørrelse som minimum tilsvarer Arial 11.

Veiledning:

«Vil du endre på stemmeseddelen, kan du:

1. Gi kandidaten en tilleggsstemme (kumulere)

Det gjør du ved å sette «X» i ruten ved siden av navnet til kandidaten. Du kan gi én tilleggsstemme til så mange kandidater du vil.

2. Stryke kandidater

Det gjør du ved å sette strek over navnet til kandidaten. Du kan stryke så mange kandidater du vil.

3. Gi en stemme til kandidater fra andre lister

Det gjør du ved å skrive opp navnet/navnene en gang. Det gjør du i feltet under. Du kan ikke føre opp mer enn inntil 5 navn fra andre lister. Fører du opp kandidater fra andre lister, taper listen du stemmer på, et tilsvarende antall listestemmer.

Du må endre stemmeseddelen som forklart over. Andre måter å rette på vil ikke telle med i valgoppgjøret.

Bruk blå/svart penn eller blyant.»

Er samme navn ført opp flere ganger enn tillatt medregnes bare det lovlig oppførte antall. Stemmeopptellingen for navn som er ført opp fra andre valglister, skjer som bestemt i valgloven § 48. Navn på personer som ikke står på noen valglister, settes ut av betraktning.

*Kapittel 5. Valgoppgjøret***§ 17. Valgoppgjøret**

Valgoppgjøret skjer som for reglene om kommunestyrevalg i valgloven § 64 og § 65.

§ 18. Valgprotokoll

Resultatet av valget føres inn i en protokoll og underskrives av valgstyret. Resultatet meddeles omgående til lokalstyret ved oversendelse av protokollen. Protokollen oppbevares av Longyearbyen lokalstyre. De stemmeberettigede orienteres om utfallet av valget ved oppslag og på annen høvelig måte.

*Kapittel 6. Prøving av valgets gyldighet – klage***§ 19. Klage**

Valgstyrets vedtak om stemmerett etter § 6 og valgstyrets øvrige vedtak om adgang til å avgi stemme kan påklages til Justis- og politidepartementet etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI. Klagerett har den som vedtaket går imot, og enhver annen som har stemmerett til lokalstyret.

Reglene i valgloven kapittel 5 gjelder tilsvarende så langt de passer, men departementets vedtak kan ikke påklages til Stortinget.

Klage etter denne paragrafen leveres til valgstyret. Lederen for valgstyret sender snarest mulig klagen til Justis- og politidepartementet. Vedkommende opplyser om klageren har klagerett og om når valgstyret mottok klagen. Lederen legger ved nødvendig utskrift av valgboken og de dokumenter som kan antas å ha betydning for saken.

§ 20. Klager over forberedelsen og gjennomføringen av valget

Valgstyrets vedtak i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av valg kan påklages til Justis- og politidepartementet. Klagerett har enhver som har stemmerett til lokalstyret.

§ 19 annet og tredje ledd gjelder tilsvarende for klager etter denne paragraf.

*Kapittel 7. Suppleringsvalg i valgperioden***§ 21. Nytt valgoppgjør**

Blir en representantplass i lokalstyret ubesatt etter at vararepresentantene er rykket opp, enten fordi det er valgt noen som har unnslått seg for å motta valg, jf. § 9, eller på grunn av omstendigheter som inntreffer etter valget, skal lederen av lokalstyret sørge for at valgstyret uten opphold foretar nytt valgoppgjør.

Valgstyret skal også foreta nytt valgoppgjør når en vararepresentantplass er blitt ledig av en grunn som nevnt i første ledd, og lederen i lokalstyret finner dette påkrevd.

§ 22. Suppleringsvalg

Er antallet av vararepresentanter eller av en gruppes vararepresentanter i lokalstyret blitt utilstrekkelig, og forholdet ikke kan avhjelpes ved nytt valgoppgjør etter § 21 annet ledd, kan vedkommende gruppe selv utpeke den

som skal rykke inn på den ledige vararepresentantplassen. Gruppen underretter deretter valgstyret, som velger vedkommende som vararepresentant dersom vilkårene for dette er tilstede.

Kapittel 8. Ikrafttredelse

§ 23. Ikrafttredelse

Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.

16. okt. Nr. 1394 2001

Forskrift om endring i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 16. oktober 2001 med hjemmel i forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. § 7-1, og lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven) § 7-6. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer gjøres følgende endringer:

§ 1-3 følgende definisjoner skal lyde:

Avkastning: driftsresultat sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Driftsresultatet er gitt ved årlig inntektsramme for eget nett fratrukket kostnader i eget nett.

Avkastningsgrunnlag: gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for investert nettkapital, tillagt 1 prosent for netto arbeidskapital. Investert nettkapital er gitt ved førstegangs historisk anskaffelseskostnad. Andel av felles driftsmidler er inkludert.

Effektivitetskrav: årlig reduksjon i årlig inntektsramme for eget nett og for fellesnett basert på det enkelte nettselskaps effektivitet og et generelt effektivitetskrav.

Merinntekt: positiv differanse mellom faktiske inntekter ved salg av nettjenester fratrukket årlig inntektsramme for eget nett, av innbetalt eiendomsskatt og kostnader ved eksternt kjøp av nettjenester.

Mindreinntekt: negativ differanse mellom faktiske inntekter ved salg av nettjenester fratrukket årlig inntektsramme for eget nett, innbetalt eiendomsskatt og kostnader ved eksternt kjøp av nettjenester.

Reguleringsperiode: periodisk gjennomgang av beregningsgrunnlaget for årlig inntektsramme for eget nett. Reguleringsperioden er minimum 5 år.

§ 1-3 definisjonen av Inntektsramme skal lyde:

Årlig inntektsramme for eget nett: den samlede årlige inntekten fra salg av nettjenester som NVE tillater et nettselskap å hente inn. Årlig inntektsramme for eget nett skal dekke kostnader i egen nettvirksomhet eksklusiv innbetalt eiendomsskatt og kjøp av nettjenester fra andre nett.

Overskriften i del IV skal lyde:

Del IV. Inntekter for nettvirksomheten

Kapittel 7 og 8 skal lyde:

Kapittel 7. Generelt om inntekter for nettvirksomheten

§ 7-1. Årlig inntektsramme

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter årlig inntektsramme for nettselskapets eget nett, jf. kapittel 8. For fastsettelse av årlig inntektsramme for fellesnett gjelder særskilte bestemmelser, jf. kapittel 12.

§ 7-2. Generelt om nettselskapets inntekter

Nettselskapet skal beregne tariffer og prissette nettjenestene slik at inntekten det enkelte år så langt som mulig ikke overstiger årlig inntektsramme for eget nett og kostnader som kan dekkes inn som et tillegg, jf. § 8-3 tredje ledd.

Nettselskapet kan ved beregningen ta hensyn til en forventet endring i konsumprisindeksen, og legge til grunn en forventet kraftpris for beregning av nettap. Nettselskapet kan årlig ta hensyn til forventet endring i rentenivået, jf. § 7-6.

§ 7-3. Årlig inntektsramme for eget nett, avkastning og effektivitet

Årlig inntektsramme for eget nett fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

Nettselskapets avkastning beregnes som driftsresultatet sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Driftsresultatet er gitt ved årlig inntektsramme for eget nett fratrukket samlede kostnader i eget nett, jf. § 7-4.

Når årlig inntektsramme for eget nett fastsettes, skal det tas hensyn til den generelle produktivitetsutviklingen og til nettselskapenes effektivitet, jf. § 8-2.

Uavhengig av effektivitet kan nettselskapet oppnå en avkastning på minimum 2% og maksimum 20%, målt som et aritmetisk gjennomsnitt over reguleringsperioden.

§ 7-4. Kostnader som skal dekkes innenfor årlig inntektsramme

Nettselskapets årlige kostnader i nettvirksomheten inkludert avkastning på total investert kapital må dekkes innenfor årlig inntektsramme for eget nett, herunder følgende kostnader knyttet til overføring av kraft:

- a) drift, vedlikehold og investering i nettanlegg
- b) tariffing
- c) måling, avregning og kundehåndtering
- d) tilsyn og sikkerhet
- e) driftskoordinering
- f) pålagte beredskapstiltak
- g) pålagt kraftsystemplanlegging
- h) øvrige driftskostnader
- i) kapitalkostnader; avskrivninger, nedskrivninger og avkastning på total investert kapital
- j) nettap
- k) systemtjenester og spesialregulering, mv.
- l) inntektsskatt.

§ 7-5. Fordeling av årlig inntektsramme for eget nett på nettnivåer

Nettselskapet plikter å se til at fordelingen av årlig inntektsramme for eget nett på sentral-, regional- og distribusjonsnett skjer etter objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Nettselskapet skal kunne dokumentere fordelingen.

§ 7-6. Referanserente og risikopremie

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter årlig en referanserente. Referanserenten fremkommer som langsiktig, risikofri rente tillagt en risikopremie. Den langsiktige risikofrie renten er representert ved statsobligasjonsrenten slik denne fremkommer i Finansdepartementets årlige vedtak om rentesatser for beskatning av kraftforetak. Den årlige risikopremien utgjør 2 prosentpoeng.

Kapittel 8. Periodiske fastsettelse av inngangsverdier og effektivitetskrav og årlige fastsettelse av inntektsrammer

§ 8-1. Inngangsverdier og fastsettelse av inntektsrammen

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak før inngangen til en ny reguleringsperiode konsesjonærens inngangsverdier basert på følgende innrapporterte verdier:

- a) inflasjonsjusterte gjennomsnittlige drifts- og vedlikeholdskostnader for de årene som Norges vassdrags- og energidirektorat bestemmer
- b) inflasjonsjusterte avskrivninger på investert nettkapital i det året som Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter
- c) inflasjonsjustert avkastningsgrunnlag per 31. desember i det året som Norges vassdrags- og energidirektorat bestemmer
- d) gjennomsnittlig nettap i MWh for de årene som Norges vassdrags- og energidirektorat bestemmer.

Ved fastsettelsen av inngangsverdiene kan Norges vassdrags- og energidirektorat i særlige tilfeller foreta korrigeringer i forhold til de innrapporterte verdiene i regnskapene.

Inngangsverdiene blir lagt til grunn ved beregningen av årlig inntektsramme gjennom hele perioden, jf. § 8-3.

§ 8-2. Effektivitetskrav

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak ved inngangen til en ny reguleringsperiode de effektivitetskrav som gjelder ved beregningen av den årlige inntektsrammen gjennom perioden, jf. § 8-3. Effektivitetskravet består av følgende komponenter:

- a) et generelt effektivitetskrav på 1,5 prosent gjeldende for samtlige konsesjonærer.
- b) et individuelt effektivitetskrav som differensieres mellom nettselskapene på grunnlag av sammenlignende effektivitetsanalyser eller individuelle vurderinger.

§ 8-3. Fastsettelse av årlig inntektsramme for eget nett

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak årlig inntektsramme for konsesjonærens eget nett etter utgangen av det enkelte år.

Årlig inntektsramme for eget nett fastsettes på bakgrunn av inngangsverdiene, jf. § 8-1 første ledd, fratrukket effektivitetskrav, jf. § 8-2, med årlig;

- a) inflasjonsjustering av verdiene i § 8-1 første ledd bokstavene a og b,

- b) beregning av avkastning på bakgrunn av referanserenten, jf. § 7–6 og inflasjonsjustert avkastningsgrunnlag, jf. § 8–1 første ledd bokstav c,
- c) beregning av nettap i kroner på bakgrunn av verdien i § 8–1 første ledd bokstav d og faktisk markedspris på kraft, og
- d) tillegg for kostnader ved nyinvesteringer etter § 8–4.

Kostnader ved kjøp av netjtjenester fra andre nettselskaper, kostnader ved leie av andre nettselskapers anlegg og innbetalt eiendomsskatt kan dekkes inn som et tillegg til årlig inntektsramme for eget nett.

§ 8–4. Årlig tillegg for nyinvesteringer

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak etter utløpet av det enkelte år et tillegg i inntektsrammen for å ta hensyn til nyinvesteringer. Tillegget fastsettes på bakgrunn av en eller flere nøytrale parametere.

§ 8–5. Endring av årlig inntektsramme for eget nett som følge av statlige pålegg og andre særlige grunner

Dersom statlige myndigheter pålegger tiltak som medfører kostnader ut over det som med rimelighet må påregnes dekket innenfor årlig inntektsramme for eget nett, kan Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak vedta en endring i fastsettelsen av årlig inntektsramme for eget nett.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan etter søknad fra konsesjonær eller på eget tiltak vedta en endring av årlig inntektsramme for eget nett dersom særlige grunner tilsier det.

§ 8–6. Håndtering av mer- eller mindreinntekt

Nettselskapet skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett. Merinntekt skal tilbakeføres kundene, mens mindreinntekt kan hentes inn fra kundene.

Ved håndteringen av merinntekt og mindreinntekt som oppstår som følge av KILE, jf. kapittel 9, skal det tas hensyn til hvordan faktisk KILE-beløp kan påregnes å utvikle seg over tid i forhold til forventet KILE-beløp. Nettselskapet skal rapportere særskilt merinntekt og mindreinntekt som oppstår i forbindelse med KILE.

Håndtering av mer- eller mindreinntekt overfor kundene skal skje ved en justering av tariffen og priser ved salg av netjtjenester. Ved beregning av neste års tariffen skal det tas hensyn til den antatte saldo for mer- eller mindreinntekt med sikte på å redusere denne saldoen. Merinntekt skal renteberegnes årlig mens mindreinntekt kan renteberegnes årlig. Beløpet som skal renteberegnes er gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for mer- eller mindreinntekt. Langsiktig, risikofri rente, jf. § 7–6, skal benyttes som rentesats. For mindreinntekt kan en lavere rentesats benyttes.

Dersom utgående saldo for merinntekt er høyere enn inngående saldo for merinntekt, skal det beregnes rentesrente av inngående saldo for merinntekt. Dersom utgående saldo for merinntekt er mindre enn inngående saldo for merinntekt, skal det beregnes rentesrente av utgående saldo for merinntekt. Langsiktig, risikofri rente, jf. § 7–6, skal benyttes som rentesats.

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter årlig nettselskapets mer- eller mindreinntekt ved enkeltvedtak.

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter etter utløpet av hver reguleringsperiode mer- eller mindreavkastning. Eventuell meravkastning eller mindreavkastning håndteres på samme måte som mer- eller mindreinntekt.

§ 8–7. Periodiske revurderinger av inntektsrammene

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter tidligst hvert 5. år nytt beregningsgrunnlag for nettselskapenes årlige inntektsramme for eget nett. Nye inngangsverdier fastsettes ved enkeltvedtak på grunnlag av nettselskapenes avkastning, effektivitet og nødvendige kostnader. Nye inngangsverdier er grunnlaget for årlig oppdatering i neste periode, jf. § 8–3.

Ved fastsettelse av nye inngangsverdier tillegges følgende faktorer vekt:

- a) utvikling i nettselskapets effektivitet
- b) utvikling i nettselskapets kostnadsnivå
- c) utvikling i nettselskapets avkastning
- d) utvikling i leveringskvaliteten
- e) nettselskapets arbeid med tilsyn og sikkerhet
- f) utvikling i realisert økning i levert energi
- g) utvikling i referanserenten
- h) utvikling i investeringer
- i) øvrige relevante faktorer.

Nettselskaper som har hatt en bedre produktivitetsutvikling enn det effektivitetskravet i foregående periode la opp til, og der produktivitetsforbedringen er reell, vil ved inngangen til ny reguleringsperiode få fastsatt en inntektsramme som er høyere enn det kostnader og avkastning i henhold til referanserenten skulle tilsi.

Kapittel 10 og 11 skal lyde:

Kapittel 10. Omfordeling av årlige inntektsrammer i eget nett

§ 10-1. Adgang til å forhandle om omfordeling av inntektsrammer

Nettselskapene kan forhandle om omfordeling av inntektsrammene seg i mellom, under forutsetning av at nettselskapenes samlede årlige inntektsramme ikke øker. Norges vassdrags- og energidirektorat skal innen tre uker etter at nettselskapene er blitt enige om en omfordeling av inntektsrammene, underrettes skriftlig. Norges vassdrags- og energidirektorat endrer inngangsverdiene og fastsetter årlig inntektsramme ved enkeltvedtak med virkning fra det år partene blir enige om.

§ 10-2. Overdragelse av nettanlegg

Dersom kjøper eller selger ved overdragelse av eksisterende nettanlegg blir enige om en endring av årlig inntektsramme for eget nett, skal Norges vassdrags- og energidirektorat orienteres skriftlig om de økonomiske konsekvenser for inntektsrammene senest tre uker etter at konsesjon i henhold til energilovens kapittel 3 er meddelt.

Orienteringen skal være signert av avtalepartene og være vedlagt en oversikt over endringer i avtalepartenes inngangsverdier og årlige inntektsramme for eget nett og de kostnader som ligger til grunn for disse, jf. § 8-1 til § 8-3.

På grunnlag av orienteringen fastsetter Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak nye inngangsverdier og årlig inntektsramme for eget nett for kjøper og selger med virkning fra det år partene blir enige om. Partenes samlede årlige inntektsramme for eget nett endres ikke som følge av overdragelsen.

§ 10-3. Endring av bokført verdi ved overdragelse av nettanlegg

Ved omfordeling av inntektsramme etter § 10-2, skal avtalepartenes bokførte kapital justeres med driftsmiddelets bokførte verdi. Eventuell gevinst eller tap, dvs. differansen mellom salgspris og driftsmiddelets bokførte verdi, påvirker ikke nettselskapets årlige inntektsramme for eget nett.

§ 10-4. Oppkjøp og sammenslåing

Ved oppkjøp eller sammenslåing legges summen av de årlige inntektsrammene for de nettselskapene som er involvert til grunn for beregning av ny årlig inntektsramme. Oppkjøp eller sammenslåinger skal ikke medføre at den samlede årlige inntektsrammen øker.

Norges vassdrags- og energidirektorat skal informeres skriftlig om konsekvensene for inngangsverdiene og de årlige inntektsrammene av både kjøper og selger, senest tre uker etter at de nødvendige tillatelser fra myndighetene er gitt.

På grunnlag av den skriftlige orienteringen fastsetter Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak nye inngangsverdier og årlige inntektsrammer for avtalepartene med virkning fra det år partene blir enige om.

Kapittel 11. Årlig inntektsramme for systemansvarlige**§ 11-1. Generelt om den økonomiske reguleringen av systemansvarlig**

Den som er tildelt oppgaven som systemansvarlig for det norske kraftsystemet, reguleres med en samlet inntektsramme som inkluderer både kostnader knyttet til egne nettanlegg og kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret.

§ 11-2. Samlet årlig inntektsramme

Samlet årlig inntektsramme for systemansvarlig fastsettes inntil videre med utgangspunkt i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og overføringstariffer av 11. mars 1999 nr. 302, slik den forelå per 13. desember 2000.

§ 12-1, § 12-2 og § 12-3 skal lyde:

§ 12-1. Generelt om fellesnett

Etableringen av fellesnett skal ikke medføre at den samlede årlige inntektsrammen for egne nett for de involverte nettselskaper øker.

§ 12-2. Operatørens ansvar

Operatør er ansvarlig for tariffing av netjtjenestene, jf. § 7-1. Operatør skal avregne kostnadene ved eksternt kjøp av netjtjenester og nettap.

Operatør er ansvarlig for å få etablert en ramme for nettap i MWh for nettområdet.

§ 12-3. Årlig inntektsramme for fellesnett

Ved etablering av fellesnett påvirkes nettselskapets årlige inntektsramme for eget nett ved at nettap knyttet til de nettanlegg som inngår i fellesnettet overføres til operatør.

Nettselskapene skal i samråd med operatør avgjøre nettapets størrelse i MWh som skal overføres til operatør. Norges vassdrags- og energidirektorat skal orienteres senest innen tre uker fra det tidspunkt dette er besluttet.

På grunnlag av orienteringen fastsetter NVE en inntektsramme med tilhørende effektivitetskrav for fellesnettet.

Nettselskapet skal overfor operatør av fellesnettet kunne dokumentere og redegjøre for den andelen av årlig inntektsramme for eget nett som skal betales av operatør. Denne andelen av årlig inntektsramme for eget nett skal være utarbeidet på grunnlag av objektive, dokumenterbare og ikke-diskriminerende kriterier. Operatør kan kreve beregningsgrunnlaget attestert av revisor.

Norges vassdrags- og energidirektorat foretar gjennom enkeltvedtak nødvendige endringer i årlig inntektsramme for fellesnett, og årlig inntektsramme for eget nett for henholdsvis operatør og øvrige nettselskaper.

For mer- eller mindreinntekt som oppstår i operatørens regnskap gjelder § 8–6 tilsvarende. Mer- eller mindreinntekten skal håndteres av operatøren.

Dersom operatørens kostnader overstiger de kostnader som er forutsatt dekket innenfor operatørens inntektsramme, skal disse merkostnadene dekket av de deltagende nettselskaper.

Norges vassdrags- og energidirektorat avgjør ved enkeltvedtak om og når operatørens årlige inntektsramme for fellesnett kan utvides til å omfatte andre kostnader.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2002.

5. des. Nr. 1395 2001

Forskrift om beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk.

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 5. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 30. juni 2000 nr. 701 om prisutjevningsordningen for melk § 3 første ledd bokstav h, jf. lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 6 og § 11 andre og tredje ledd. Kunngjort 18. desember 2001.

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å fastslå hvilke prinsipper og regler som skal benyttes av markedsregulator og Statens landbruksforvaltning ved beregning av råvareverdier i prisutjevningsordningen for melk.

Hensikten med beregningene er:

- å prognosere råvareverdier for de enkelte pris- og biproduktgrupper i prisutjevningsordningen
- å undersøke om markedsregulators faktiske og samlede (gjennomsnittlige) råvareverdiuttak per pris- og biproduktgruppe er i samsvar med de forutsetninger som er satt i jordbruksavtalen og forskrift om prisutjevningsordningen for melk
- å overvåke at konkurransehennende kryssprissubsidiering, innenfor hver enkelt gruppe av produkter, ikke oppstår.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift menes med

- råvarer*: melkeråstoff som kommer inn under prisutjevningsordningen for melk: helmelk ku, geitemelk, kufløte, kumyse og kjernemelk av ku.

Det vises for øvrig til de til enhver tid gjeldende definisjoner av melk, melkeprodukter, markeder, prisgrupper og råvareverdi i forskrift om prisutjevningsordningen for melk.

§ 3. Prinsipper for beregning av råvareverdier

Følgende prinsipper ligger til grunn for beregning av råvareverdier:

- hvert enkelt produkt skal håndteres ett sted (i kun én gruppe).
- hvert enkelt produkt skal plasseres der råvaren det gjøres beregning for utgjør hovedbestanddelen av produktet etter nærmere definisjoner med unntak for ikke smakstilsatte flytende melkeprodukter med fettinnhold høyere enn helmelk som skal verdiberegnes i biproduktgruppe 1.
- beregningene gjennomføres og avsluttes gruppe for gruppe.
- andre råvarer enn hovedbestanddelen skal beregnes som kostnad med sin tilhørende, beregnede råvareverdi.
- overskudd av fløte ut fra helmelken som settes inn ved framstilling av ulike produkter skal beregnes som inntekt for alle aktuelle grupper og produkter til en verdi av produksjonsfløte som er fastsatt i jordbruksavtalen.
- tilførsel av fløte ut over helmelken som settes inn ved framstilling av ulike produkter skal beregnes som kostnad for alle aktuelle grupper og produkter. Tilført fløte er priset til produksjonsfløteverdien i jordbruksavtalen med unntak for sure, søte og ikke smakstilsatte produkter omsatt i dagligvaremarkedet og tørrmelksprodukter med fettinnhold over skummetmelkpulver.
- forskrift om prisutjevningsordningen for melk § 6 differensierer verdien av fløte i enkelte prisgrupper. I prisgruppene sure, søte og ikke smakstilsatte produkter omsatt i dagligvaremarkedet er verdien av tilført fløte satt til råvareverdien av fløte til kremfløte. I prisgruppen for tørrmelk er verdien av all fløte i tørrmelksprodukter med fettinnhold over skummetmelkpulver satt til råvareverdien av fløte til smør.
- salgspriser skal hentes fra markedsregulators interne pris- og salgsstatistikk.
- det tas hensyn til alle former for rabatter og ytelser. Disse føres som kostnader, fakturert rabatt eller manuell rabatt.
- foredlingskostnadene hentes fra markedsregulators produktkalkyler (ABC-kalkyler). SLF må vurdere om prinsipielle og større endringer i kostnadsnivåer i produktkalkylene skal tas hensyn til ved beregning av råvareverdier.
- som hovedregel brukes markedsregulators omregningsfaktorer for å finne melkebehovet bak produktene i råvareverdiberegningene.

§ 4. Diagram for beregning av råvareverdi i prisgruppene

	Brutto salgsinntekt
–	Fakturerte rabatter
–	Manuelle rabatter
–	Foredlingskostnader fra markedsregulators produktkalkyler (– produsentrettede kostnader)
+	Verdi biproduktoverskudd (fløte)
–	Verdi råvarer som tilføres (fløte, myse, kumelk, geitemelk, kjernemelk)
=	Rest til betaling av anvendt råvare
Råvareverdi =	Rest til betaling av anvendt råvare/anvendt råvare

§ 5. Diagram for beregning av råvareverdi i biproduktgruppene

	Brutto salgsinntekt
–	Fakturerte rabatter
–	Manuelle rabatter
–	Foredlingskostnader fra markedsregulators produktkalkyler (– produsentrettede kostnader)
–	Verdi råvarer som tilføres
=	Rest til betaling av anvendt råvare
Råvareverdi =	Rest til betaling av anvendt råvare/anvendt råvare

§ 6. Diagram for beregning av råvareverdi for tørrmelk i prisgruppe 6

Forskrift om prisutjevningsordningen for melk definerer alle tørrmelksprodukter med fettinnhold over skummetmelk også som biprodukter som skal ha tilskudd etter fettinnhold. Alle tørrmelksprodukter verdiberegnes i prisgruppe 6. Råvareverdien for disse produktene i prisgruppe 6 skal beregnes etter følgende prinsipper:

	Brutto salgsinntekt
–	Fakturerte rabatter
–	Manuelle rabatter
–	Foredlingskostnader fra markedsregulators produktkalkyler (– produsentrettede kostnader)
+	Verdien av volum fløte mellom skummetmelk og helmelk til produksjonsfløteverdien
–	Verdi av all fløte beregnet ut fra skummetmelk til smørverdi
=	Rest til betaling av anvendt råvare
Råvareverdi =	Rest til betaling av anvendt råvare/anvendt råvare

§ 7. Utfylling av prinsippene for beregning av råvareverdier

Prinsippene utfylles ut fra følgende regler:

- melkeprodukter med mindre enn 50% vektandel melkeråstoff i produktet holdes utenfor ved beregning av råvareverdier
- SLF kan holde nylanserte produkter utenfor beregning av råvareverdier til neste jordbruksavtaleperiode
- mysoster og mysostprodukter med mindre enn 3 liter myse per kg produkt holdes utenfor ved beregning av råvareverdi for myse.

§ 8. Gjennomgang av de enkelte pris- og biproduktgruppene

SLF utarbeider og oppdaterer løpende detaljert liste over produkter i de enkelte pris- og biproduktgrupper. Listen ligger som vedlegg nr. 1 til forskriften.¹ I det følgende listes det opp de pris- og biproduktgruppene det skal beregnes råvareverdier for samt særlige regler for noen grupper:

- Sure smakstilsatte produkter, dagligvare – prisgruppe 1A
- Ikke smakstilsatte produkter, dagligvare – prisgruppe 2A
- Ikke smakstilsatte produkter, industri – prisgruppe 2B
- Søte, smakstilsatte produkter, dagligvare – prisgruppe 3A
- Ferske oster, dagligvare – prisgruppe 4A
- Ferske oster, industri – prisgruppe 4B
- Modna oster, dagligvare – prisgruppe 5A
I samsvar med hovedprinsippene skal brunostene kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost.
- Modna oster, industri – prisgruppe 5B
I samsvar med hovedprinsippene skal brunostene kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost.
- Modna oster, merkevareeksport – prisgruppe 5C
I samsvar med hovedprinsippene skal brunostene kun råvareverdiberegnes i biproduktgruppen for mysost.
- Tørrmelk, industri – prisgruppe 6B

k) Geitemelksprodukter, dagligvare – prisgruppe 7A

Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0.

Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet slik:

Liter geitemelk
 + Liter geitefløte * 11,0
 = Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte.

Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

l) Geitemelksprodukter, industri – prisgruppe 7B

Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0.

Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet slik:

Liter geitemelk
 + Liter geitefløte * 11,0
 = Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte.

Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

m) Geitemelksprodukter, merkevareeksport – prisgruppe 7C

Alt forbruk av geitefløte omregnes til geitemelk med omregningsfaktoren 11,0.

Det innebærer at i produkter der geitefløte inngår, blir anvendt geitemelk beregnet slik:

Liter geitemelk
 + Liter geitefløte * 11,0
 = Anvendt geitemelk

Råvareverdien for geitemelk beregnes deretter på vanlig måte.

Det skal ikke settes verdi på geitemyse.

n) Fløte til konsum, dagligvare – biproduktgruppe 1

o) Fløte til smør, alle markeder – biproduktgruppe 2

p) Myse til mysost, alle markeder – biproduktgruppe 3

q) Kjernemelk, alle markeder – biproduktgruppe 4.

¹ Vedlegget gjengis ikke her, men kan fås ved henvendelse til Statens landbruksforvaltning.

§ 9. Kontrollen av enkeltprodukter

SLF utarbeider og oppdaterer løpende detaljert liste over enkeltprodukter det skal beregnes råvareverdier for. Listen ligger som vedlegg nr. 2 til forskriften.¹ SLF velger ut enkeltprodukter med konkurranseflate med hensyn på å undersøke om konkurransehennende kryssprissubsidiering forekommer. Råvareverdien til disse produktene beregnes ut fra de prinsipper og regler som er fastslått i denne forskriften.

¹ Vedlegget gjengis ikke her, men kan fås ved henvendelse til Statens landbruksforvaltning.

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2002. Forskriften legges til grunn med virkning fra 5. desember 2001 når det gjelder rapporteringen i henhold til endret forskrift om prisutjevningsordningen for melk § 16.

5. des. Nr. 1396 2001

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2001.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 5. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2000 nr. 1341 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2001 § 33. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 20. desember 2000 nr. 1341 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2001 gjøres følgende endring:

§ 5 nytt andre ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan etter 4. desember 2001 foreta refordeling på restkvantum som ikke er fordelt. Fordelingen skjer etter loddtrekning mellom fartøy som har rett til å delta etter første ledd. Deltakende fartøy kan maksimalt fiske 100 tonn. Fartøy som ikke ønsker å delta må straks gi melding til Norges Sildesalgslag.

II

Endringen trer i kraft straks.

10. des. Nr. 1397 2001**Forskrift om konsesjon til å anlegge, drive eller inneha landingsplasser mv. (BSL E 1–1).**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–5 fjerde ledd, jf. delegeringsvedtak av 7. desember 2001 nr. 1376. Kunngjort 18. desember 2001.

1. Formål

Formålet med denne forskriften er å gi overgangsbestemmelser om konsesjon til å anlegge, drive eller inneha landingsplasser.

2. Virkeområde

Denne forskriften omfatter søknad om konsesjon for å anlegge, drive eller inneha landingsplass og behandlingen av denne. Denne forskriften gjelder også for landingsplasser som i dag har tillatelse.

3. Søknad om konsesjon

Innehaver av mer enn en landingsplass som ikke tidligere var omfattet av konsesjonskravet kan søke om en felles konsesjon for alle landingsplassene i en overgangsperiode. Søknaden må inneholde en kort redegjørelse for dagens drift av landingsplassene, gjeldende vilkår som gjelder i dag og som er forutsatt å gjelde i overgangsperioden.

Gjeldende retningslinjer, inntatt som vedlegg til denne forskriften, videreføres for landingsplasser som har konsesjon eller tillatelse, samt for landingsplasser som blir etablert i overgangsperioden. Vedlegget er en del av forskriften.

Søknad om konsesjon til å anlegge, drive eller inneha landingsplasser sendes Luftfartstilsynet.

4. Gebyr

Det må betales gebyr for behandling av søknad om konsesjon i samsvar med det til enhver tid gjeldende gebyrregulativ. For utstedelse av felleskonsesjon for mer enn en landingsplass, betales kun ett gebyr.

Behandlingen av søknaden vil ikke bli påbegynt før gebyret er betalt.

5. Endring av konsesjonsvilkår

Dersom Luftfartstilsynet finner at det er behov for å endre de fastsatte vilkår i konsesjons-/tillatelsesperioden kan dette gjøres i den utstrekning det også tidligere var anledning til å endre vilkårene i konsesjons-/tillatelsesperioden.

6. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

7. Klage

Enkeltvedtak truffet av Luftfartstilsynet med hjemmel i denne forskrift kan påklages til Samferdselsdepartementet i henhold til forvaltningsloven.

Klage sendes via Luftfartstilsynet.

8. Ikrafttredelse

Denne forskrift gjelder fra 1. januar 2002 og senest frem til 1. januar 2007.

Fra samme dato er forskrift av 5. april 1974 nr. 10 om landingsplass til ikke allmenn bruk (BSL E 1–2) opphevet ved kgl.res.

Vedlegg**Krav til søknad om konsesjon til å anlegge, drive eller inneha landingsplass****1. Generelt**

1.1 I henhold til lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart § 7–5 kreves det konsesjon for å kunne anlegge, inneha og drive landingsplass. Myndighet til å gi konsesjon er i vedtak av 5. desember 2001 nr. 1342 delegert til Luftfartstilsynet.

1.2 Søknaden sendes direkte til Luftfartstilsynet som sørger for å sende søknaden på høring i medhold av lov om luftfart § 7–6.

2. Søknad om første gangs konsesjon

2.1 For en landingsplass som ikke er anlagt eller som skal gis konsesjon for første gang, må søknaden inneholde følgende:

a. Forslag til navn på landingsplass.

Den offisielle betegnelsen på landingsplasser består vanligvis av tre elementer hvor det første vanligvis knytter til plassen til nærmeste by eller tettsted. Det andre elementet er enten lufthavn, flyplass, helikopterplass eller sjøflyplass. Det tredje elementet angir et lokalt stedsnavn som bl.a. kan benyttes som kallesignal.

b. Innehaver/eier av landingsplassen.

c. Eiendomsforhold, herunder redegjørelse for søkerens eiendomsrett/bruksrett til grunnen hvor landingsplassen ligger eller skal ligge, samt andre forhold av rettslig betydning for den virksomhet driften av landingsplassen innebærer.

- d. Landingsplassens anvendelsesområde og forventet utvikling, herunder:
    - aktuelle luftfartøytyper,
    - antall bevegelser (starter, landinger) i uken og på årsbasis,
    - under hvilke forhold landingsplassen skal benyttes (dagslys/mørke, instrumentforhold, sommer/vinter),
    - om landingsplassen forventes å ha en eller flere av følgende aktiviteter:
      - lufrutetraffikk eller annen regelbundet luftfartsvirksomhet,
      - hoved- eller sekundærbase for ervervsmessig luftfartsforetak,
      - base for skoleflyging med motorfly.
  - e. Reguleringsplan for landingsplassen og områdene omkring.
  - f. Støyberegning i henhold til Miljøverndepartementets retningslinjer, T-1277.
  - g. Utsnitt av kart i målestokk 1:50.000 som viser landingsplassens beliggenhet og utstrekning.
- 2.2 For landingsplasser som skal være åpne for allmennheten, kreves i tillegg:
- a. Redegjørelse for konsesjonssøkers selskapsform, økonomiske status og administrative oppbygging.
  - b. Redegjørelse for prosjektets investeringskostnader og finansieringsplan.
  - c. Redegjørelse for forventede driftsutgifter for landingsplassen.
  - d. Kalkyle over forventede inntekter i form av luftfartsavgifter og eventuelt andre inntekter ved landingsplassen.
3. *Fornyelse av konsesjon*
- 3.1 Konsesjon til å inneha og drive landingsplass gis for en bestemt gyldighetstid, jf. lov om luftfart § 7–7, og konsesjonshaver kan bare drive landingsplassen så lenge konsesjonen er gyldig, jf. lov om luftfart § 14–23.
  - 3.2 Konsesjonshaver bør sende søknad om fornyet konsesjon senest 4 måneder før gyldighetstidens utløp.
  - 3.3 Søknad om fornyet konsesjon bør inneholde:
    - a. Navnet på landingsplassen.
    - b. Innehaver/eier av landingsplassen.
    - c. Opplysninger om eventuelle endringer i eier og ansvarsforhold og eventuelt andre forhold som kan ha betydning for konsesjonen og vilkår som er knyttet til konsesjonen.
    - d. Oppdaterte opplysninger om landingsplassens anvendelsesområde og forventet utvikling, herunder:
      - aktuelle luftfartøytyper,
      - antall bevegelser (starter, landinger) i uken og på årsbasis,
      - under hvilke forhold landingsplassen skal benyttes (dagslys/mørke, instrumentforhold, sommer/vinter),
      - om landingsplassen skal ha en eller flere av følgende aktiviteter:
        - lufrutetraffikk eller annen regelbundet luftfartsvirksomhet,
        - hoved- eller sekundærbase for ervervsmessig luftfartsforetak,
        - base for skoleflyging med motorfly.
4. *Gebyrer*
- 4.1 Det skal betales gebyr til Luftfartstilsynet for behandling av søknad om konsesjon i henhold til enhver tid gjeldende gebyrregulativ.
  - 4.2 Gebyr for utstedelse av konsesjon og for fornyelse av konsesjon må betales til Luftfartstilsynet samtidig med søknaden. Saksbehandlingen vil ikke bli påbegynt før betalingen er mottatt.

10. des. Nr. 1398 2001

Forskrift om endring i forskrift om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften).

Fastsatt av Oljedirektoratet, Statens forurensningstilsyn og Statens helsetilsyn 10. desember 2001 med hjemmel i lov av 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10–18, lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 3 første til fjerde ledd, lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 40 og § 42, lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell (helsepersonelloven) § 16 andre ledd og § 76 siste ledd, lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 1–2 tredje ledd og § 8–4 og kgl.res. av 31. august 2001 nr. 1016 § 25 og § 57 første ledd bokstav d. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 3. september 2001 nr. 1157 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 17 andre ledd skal lyde:

Ved beslutning om varighet og omfang av slik innkvartering, jf. også styringsforskriften § 8 om beslutningsunderlag og beslutningskriterier, skal konsekvensen utredes og kompenserende tiltak settes i verk slik at sikkerheten blir ivaretatt og det sikres nødvendig restitusjon og hvile etter § 31 om tilrettelegging av arbeid tredje ledd.

§ 18 andre ledd bokstav c skal lyde:

- c) systemer for arbeidstakermedvirkning foreligge, jf. rammeforskriften § 6 om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning,

§ 19 andre punktum skal lyde:

I tillegg skal personellet kunne håndtere fare- og ulykkessituasjoner, jf. styringsforskriften § 11 om bemanning og kompetanse og denne forskriften § 21 om trening og øvelser.

§ 29 første ledd skal lyde:

Den ansvarlige skal sikre at forhold som er av betydning for en helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig utføring av aktivitetene, blir overvåket og holdt under kontroll til enhver tid.

§ 36 andre punktum skal lyde:

Jf. også denne forskriften § 28 om tiltak ved utføring.

§ 52 skal lyde:

Miljøovervåking av forurensning som følge av operasjonelle utslipp, skal utføres i henhold til denne forskriften vedlegg 1 om krav til miljøovervåking av petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel. Overvåkingen skal omfatte både havbunnen og vannsøylen. Statens forurensningstilsyn kan i særlige tilfeller gi pålegg om miljøundersøkelser som omfatter andre deler av influensområdet enn de som er omfattet av vedlegg 1.

§ 56 andre ledd skal lyde:

Operatøren skal vurdere kjemikaliene i henhold til denne forskriften vedlegg 2 om krav knyttet til bruk og utslipp av offshorekjemikalier og velge de kjemikaliene som har minst potensial for miljøskade ved utslipp til sjø.

§ 57 første ledd skal lyde:

Operatøren skal søke Statens forurensningstilsyn om tillatelse til bruk og utslipp av kjemikalier i henhold til denne forskriften vedlegg 2 om krav knyttet til bruk og utslipp av offshorekjemikalier. Operatøren skal også søke dersom kjemikalier eller kjemikalieholdig vann planlegges injisert.

§ 61 paragrafens tittel og første ledd første punktum skal lyde:

§ 61. Måling av mengde olje, andre stoff og vann som slippes ut

Utslippenes innhold av olje og andre stoff skal måles.

§ 65 første ledd skal lyde:

Ved samarbeid om felles bruk av ulike operatørers beredskapsressurser som nevnt i rammeforskriften § 30 om samarbeid om beredskap andre ledd, skal samarbeidet avtales og beredskapen baseres på områdevis beredskapsanalyser, jf. også denne forskriften § 69 om regional beredskap mot akutt forurensning.

Vedlegg 2 første overskrift skal lyde:

Krav knyttet til bruk og utslipp av offshorekjemikalier

Vedlegg 2 forordets andre ledd første punktum skal lyde:

Dokumentet *Krav knyttet til bruk og utslipp av offshorekjemikalier* er en del av regelverket og omfatter vilkår i forbindelse med boring, produksjon og andre offshoreaktiviteter.

Vedlegg 2 punkt 1 første punktum skal lyde:

Dette dokumentet omfatter krav knyttet til bruk og utslipp av kjemikalier i forbindelse med boring, produksjon og andre offshoreaktiviteter.

Vedlegg 2 tabell 1 nr. 2, feltet i kolonnen kommentar skal lyde:

Gjelder også leteboring

Vedlegg 2 tabell 1 nr. 13, feltet i kolonnen kommentar tredje setning skal lyde:

Se også aktivitetsforskriften § 58 om beredskapskjemikalier

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

11. des. Nr. 1399 2001

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråds resolusjon nr. 864 av 15. september 1993.

Fastsatt av Utenriksdepartementet 11. desember 2001 med hjemmel i lov av 7. juni 1968 nr. 4 om gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd, jf. kgl.res. av 24. september 1993 nr. 907 § 10. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 24. september 1993 nr. 907 om gjennomføring av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråds resolusjon nr. 864 av 15. september 1993 gjøres følgende endringer:

Ny fotnote 2 til § 2 første ledd og § 4 tredje ledd skal lyde:

Se vedlegget til forskriften. Du kan også finne listen over personer som omfattes av sanksjonene på FNs hjemmeside <http://www.un.org/Docs/sc/committees/Angola/AngolaPressEng.htm>.

Nytt vedlegg skal lyde:

Vedlegg. FNs liste over personer som omfattes av de finansielle sanksjonene og av reiserestriksjonene

SC/7162. 4 October 2001. Security Council Committee on sanctions against UNITA issues revised list of UNITA officials and adult members of their immediate families

(Reissued as received.)

The following was issued on 2 October by the Security Council Committee established pursuant to resolution 864 (1993) concerning the situation in Angola:

In accordance with the mandate entrusted to it by the Security Council under paragraph 11 (a) of resolution 1127 (1997) of 28 August 1997, the Security Council Committee established pursuant to resolution 864 (1993) concerning the situation in Angola has released today the following updated list of senior officials of the National Union for the Total Independence of Angola (UNITA) and adult members of their immediate families, whose entry or transit is to be prevented by all States, and whose travel documents, visas or residence permits are to be suspended or cancelled in accordance with paragraphs 4 (a) and 4 (b) of the aforementioned resolution.

It should also be noted that paragraph 11 of Security Council resolution 1173 (1998) stipulates that all States, except Angola, in which there are funds and financial resources, including any funds derived or generated from property of UNITA as an organization or of senior officials of UNITA or adult members of their immediate families designated pursuant to paragraph 11 of resolution 1127 (1997), shall require all persons and entities within their own territories holding such funds and financial resources to freeze them and ensure that they are not made available directly or indirectly to or for the benefit of UNITA as an organization or of senior officials of UNITA or adult members of their immediate families designated pursuant to paragraph 11 of resolution 1127 (1997).

Senior Unita Officials and Immediate Adult Family Members:

1. Abreu Geraldo; alias «Kamorteiro»; Title: Chief of Staff
2. Apolo Pedro; title: Gen.
3. Arlindo; alias «Mindo»; title: Col.
4. Baptista Joao; alias «Zaboba»; Togo; title: Col.
5. Bikingui Aleluia
6. Cambica Estevao; Namibia
7. Chali Eduardo; Zambia
8. Chicala Odeth Ludivna; title: Pres. Women's Wing Lima; DOB: 05/08/1959; POB Bela Vista; Prov.: Huambo
9. Chimuco Vaso Mbundi Inacio; title: Gen.
10. Chinjamba Andre; title: Col.
11. Chiquele Chaves; title: Brig.
12. Chissende Ezequias; alias «Buffalo Bill»; title: Brig.
13. Chissuaka Augusto; alias «Kibidy»; title: Gen.; DOB:1957; POB: Bie
14. Chisuku Henriques; Namibia; title: Coordinator
15. Chiteculo Adelio; Belgium/France; title: Ass. Rep
16. Chiteculo Amadeu; title: Gen.
17. Chiulo Antonio; Alias «Chilyolo, Cheya, title: Gen.
18. Chivela Lino; Namibia; title: Finance
19. Chivula Joao; Spain
20. Chiwale Jose Samuel; title: Gen.
21. Contreiras Manuel; Belgium
22. Dachala Dekas; status: «Karrica»'s brother
23. Dachala Marcelo Moïnse; alias «Karrica», Burkina Faso; title: Procure and Diamond Trade
24. Dachala Marcial Adriano; title: Sec., Info; DOB: 11/08/1956; POB: Bela Vista, prov.: Huambo
25. De Bala Assobio; title: Col.
26. Dembo Amandio Joao; Togo; title: student; DOB: 12/10/1980
27. Dembo Antonio Sebastiao; Togo; title: student; DOB: 25/11/1980
28. Dembo Antonio; title: VP; DOB: 25/08/1944; POB: Nambuanguo; Prov.: Luanda
29. Deolindo Jonas; title: Col.
30. Dias Leon; Ireland, title: Rep.
31. Dinis Raul; Portugal; title: Commerce
32. Ecolelo Eliote; title: Brig.

33. Epalanga Arcadio; title: Brig.
34. Epalanga Leonardo; alias «NATO»; title: Col.
35. Epalanga Samuel Martins; title: Gen.
36. Fernandes Alzira Maria; Burkina Faso; DOB: 25/08/1965
37. Fernandes Antonio; Germany
38. Ferraz Orlando; Germany
39. Fontoura Carlos; Portugal; title: Dep to R. Oliveira (Finance)
40. Franca Joaquim Rufino; title: Brig.
41. Francisco Carlos; Germany; title: Asst. Rep.
42. Furtado Jamie; Morocco
43. Gerson Jose Antonio; alias «Catrukas»; title: Col.
44. Guerra Cristo Antonio; Germany
45. Jeremias Dekas Denis; Togo; DOB: 03/05/1972
46. Junior, Adalberto Costa; Italy; title: Rep; Pass. Issue: Portuguese & Cote D'Ivoire
47. Junjuvivi Arkindo; alias «Zaboza»; title: Brig.
48. Justino Joffre; Portugal; title: Pol. Activities
49. Kanganje Azevedo de Oliveira; Belgium; title: Rep.
50. Kachivango Diniz; alias «Dekas»; Togo
51. Kakumba Jorge Marques; Ivory Coast; title: Regional Rep.
52. Kaley Alexandre
53. Kalipe Rafael da Silva; title: Brig.
54. Kaluassi Oseias; title: Col.
55. Kalufele Jose Dias; Togo; title: Student; DOB: 28/12/1980
56. Kalunda Alfonso Figueiredo Pinto; title: Col.
57. Kalungulungo Terencio; title: Brig.
58. Kamalata Abilio; alias «Numa»
59. Kamalata Francisco
60. Kamalata Sebastiao Dembo; alias «Man Sebas»; Togo
61. Kamanha Andre; title: Brig.
62. Kanhanga Alberto; title: Brig.
63. Kanjungo Fernando Ngueve; alias «Sheltox Silviondela»
64. Kantumbele Feliz; Togo
65. Kanyualuku Julian; Burkina Faso; title: Comm.
66. Kapingala J. Maria; title: Col.
67. Kapule Domino; Togo
68. Kassesse Estevao; alias «Rhino»; title: Gen.
69. Kassesse, Pedro; Togo
70. Katata D. «Veneno»; title: Brig.
71. Katchiungo Jose Pedro; Portugal; title: Central. Intell. & Security
72. Katende Joao; Burkina Faso; title: Diamond dealer
73. Kokelo David; Ivory Coast; title: Rep.
74. Kulunga Francesco; title: Gen.
75. Liahuka Tony; title: Brig.
76. Londoimbali Nganga; title: Col.
77. Lumay Mbalau; title: Gen.
78. Lusadissu Antonio; Germany
79. Machado Sabino; title: Col.
80. Makeisse Eduardo; Belgium
81. Manuel Mbala; Germany
82. Martinho Vindes Martinho; Togo; DOB: 09/01/1979
83. Matos Abelardo Benjamin; title: Brig.
84. Mbule Jose Major; title: Brig.
85. Mendonca Antonio; Namibia
86. Miguel Alberto Mario Vasco; alias «Vatuva»; title: Gen.
87. Morgado Carlos; Portugal; title: Rep.
88. Muekalia Domingos Jardo. US Wash.; title: Rep.; Pass.n°. or Travel doc. n°.: PS AE/6774 94; Pass. Issue: Ivory Coast; DOB: 20/09/1959; POB: Mungo
89. Mulato Joaquim Ernesto; Togo; title: Rep.
90. Mulato Helena Mbundu; Togo; DOB: 19/11/1980
91. Mundombe Helder; alias «Boris»; Burkina Faso; title: Lieut.
92. Mundombe Joao; Togo
93. Mundombe Marlene Dachala; Togo

94. Nhany Franco Marcolino; Portugal; title: Asst. Rep.
95. Oliveira Jose; Portugal
96. Passile Dina; Namibia; title: Officer of Lima
97. Paulo Aniceto Lucas (Gato); title: Brig.
98. Paulo Armindo Lucas; alias «Lucamba»; title: Sec.Gen.
99. Paulo Luisa Lusinga (Gato); Portugal; title: Daughter A. Paulo
100. Paulo Pedro (Gato); Togo
101. Pedro Elian Bravo da Rosa Mahungo; alias «Kalias»
102. Pelembe Florindo; title: Brig.
103. Pena Esteves; alias «Camy»; title: Brig.
104. Pena Edna Kassandali; DOB: 21/03/1982; prov.: Bie
105. Pena Lizette Satumbo; Togo; DOB: 26/08/1958
106. Perestrelo Bartolomeu; title: Brig.
107. Pindi Andre; title: Prov. Sec.
108. Prata Jorge; title: Dir/Diamond Dealing
109. Roma Daniel; US
110. Sachiambo Aida Elidio Paulo; title: Brig.
111. Sachiambo Aninhas; title: Col.
112. Sachiambo Tony; title: Col.
113. Sakaita Aleluia Chofeka Cilala; alias «Feka»; France; title: Savimbi son
114. Sakaita Almendo; France; title: Savimbi son
115. Sakaita Angela Nassova; Ivory Coast; title: Savimbi daughter
116. Sakaita Celita Navimibi; Togo; title: Savimbi daughter; DOB: 19/02/1979
117. Sakaita Dorio de Rolao Preto Sakatu; France; title: Savimbi son
118. Sakaita Duraõ de Montenegro Ceya; France; title: Savimbi son
119. Sakaita Eloi Sassandaly; Ivory Coast; title: Savimbi son; DOB: 10/04/1982
120. Sakaita Helena Mbundu; France; title: Savimbi daughter
121. Sakaita Jose Chavala; alias «Joss»; Ivory Coast; title: Savimbi son
122. Sakaita Kassy; Burkina Faso; title: Savimbi daughter
123. Sakaita Luis Chilombo; Ivory Coast; title: Savimbi daughter
124. Sakaita Pedro Sachiambo; Benin; title: Savimbi son; DOB: 18/09/1979
125. Sakaita Rafael Massanga; Ivory Coast; title: Savimbi daughter
126. Sakaita Rosa Chikumbo; Burkina Faso; title: Savimbi daughter; DOB: 10/12/1977
127. Sakaita Tao Kanganjo; Benin; title: Savimbi son
128. Sakaita Victoria Kassandaly; Ivory Coast
129. Sakala Alcides; title: Sec. Foreign Relations
130. Sally Mohamed; Belgium; title: Secretary
131. Samakuva Isaias; France
132. Samakuva Virgilio; Spain
133. Sanguende Davi Jorge Marcelino; France
134. Sapalalo Altino; alias «Bock»; title: Gen.
135. Sapalalo Catarina; alias «Tiny»; Ivory Coast; title: Daughter of Gen. «Bock»
136. Sapalalo V. Motoso Salumbo; Togo
137. Sapalalo Antonio; US
138. Sassamba Adolfo; Namibia
139. Satumbo Esperanca Dachala; Togo
140. Savimbi Jonas; title: President
141. Segunda Domingos; Namibia
142. Sequeira Jose; Portugal
143. Silva Rui; Portugal
144. Soc Ferdando; title: Brig.
145. Tadeu Mines; South Africa
146. Tchindandi Joao Baptista; alias «Black Power»; title: Gen.
147. Teca Rogeiro; Belgium; title: Finance & Diamonds
148. Urbano Antonio Manuel; alias «Chassano»; Portugal
149. Vahekeni Joao; Switzerland; title: Rep.
150. Venancio Rui; Portugal
151. Vianana Artur; title: Gen.
152. Viera Antero Morais; title: Brig.
153. Vindes Augusto; Togo; title: Student; DOB: 17/02/1980
154. Vindes Joao Baptiste Rodrigues; Burkina Faso; title: Rep.
155. Wambembe Issac; Portugal; title: Rep.

156. Yembe Anetro Kufuna; title: Gen.
157. Zinga Manuel; Belgium

II

Endringene trer i kraft straks.

11. des. Nr. 1400 2001**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2001.**

Fastsatt av Fiskeridirektøren 11. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2000 nr. 1340 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2001 § 22. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 20. desember 2000 nr. 1340 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2001 gjøres følgende endring:

§ 15 første, annet og tredje ledd skal lyde:

Fartøy med torsketråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som fabrikktrålere, kan fiske inntil 480 tonn sei rund vekt.

Fartøy med torsketråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere, kan fiske inntil 363 tonn sei rund vekt.

Fartøy med torsketråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som småtrålere, kan fiske inntil 280 tonn sei rund vekt.

II

Endringen trer i kraft straks.

11. des. Nr. 1401 2001**Forskrift om endring i forskrift om utforming og innmontering av sorteringsrist i rekestrål.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 11. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 10. oktober 1989 nr. 1103 om maskevidde, bifangst og minstemål m.v. i trålfiske etter reker og sjøkreps § 3, forskrift av 21. september 1994 nr. 881 om maskevidde, bifangst og minstemål m.m. ved fiske i fiskevernsone ved Svalbard § 6 og forskrift av 21. september 1994 nr. 882 om maskevidde, bifangst og minstemål m.m. ved fiske i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 6. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 14. september 2000 nr. 968 om utforming og innmontering av sorteringsrist i rekestrål gjøres følgende endringer:

§ 7 nytt annet ledd skal lyde:

Maskevidden i ledetunnel/ledepanel kan være mindre enn 35 mm.

§ 12 nytt annet ledd skal lyde:

Maskevidden i ledetunnel/ledepanel kan være mindre enn 35 mm.

§ 15 nytt annet ledd skal lyde:

Fra 1. januar 2002 gjelder denne forskrift også i området sør for 62° N og vest for en linje gjennom Lindesnes fyr og Hansholmen fyr.

II

Endringene trer i kraft straks.

11. des. Nr. 1402 2001**Forskrift om endring i forskrift om regulering av trålfiske etter torsk og hyse nord for 62° N i 2001.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 11. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 19. desember 2000 nr. 1321 om regulering av trålfiske etter torsk og hyse nord for 62° N i 2001 § 14. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 19. desember 2000 nr. 1321 om regulering av trålfiske etter torsk og hyse nord for 62° N i 2001 gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd skal lyde:

Ferskfisktrålere over 250 BRT og 115 fot største lengde, rundfrysetrålere over 400 BRT, saltfisktrålere over 400 BRT og fabrikkskip kan fiske inntil 635 tonn torsk rund vekt og 230 tonn hyse rund vekt.

§ 6 nr. 1 til 3 skal lyde:

1. Fartøy under 60 BRT og 21 meter største lengde, kan fiske inntil 146 tonn torsk rund vekt og 53 tonn hyse rund vekt med trål.
2. Fartøy mellom 60 og 250 BRT og mellom 21 og 34 meter største lengde, kan fiske inntil 222 tonn torsk rund vekt og 81 tonn hyse rund vekt med trål.

Fartøy som i ett av de tre siste år har hatt kvote som tilsvarer mer enn 50% av en stortrålerkvote, kan tildeles en kvote som tilsvarer mellom 50 og 75% av en stortrålerkvote. Ved fastsettelse av kvote for disse fartøyene kan det tas hensyn til fartøyets størrelse, tidligere deltakelse, alternative driftsmuligheter samt de fastsatte konsesjonsvilkår for vedkommende fartøy.

3. Fartøy som er større enn 250 BRT og 34 meter største lengde og som i kraft av konsesjonsvilkårene har en begrenset rett til kvote, kan tildeles en kvote utover 222 tonn torsk rund vekt og 81 tonn hyse rund vekt, dog begrenset til 75% av en stortrålerkvote. Ved fastsettelse av kvote for disse fartøyene kan det tas hensyn til fartøyets størrelse, tidligere deltakelse, alternative driftsmuligheter samt de fastsatte konsesjonsvilkår for vedkommende fartøy.

II

Endringene trer i kraft straks.

12. des. Nr. 1403 2001

Forskrift om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 12. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 9 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 18. desember 2001.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske og levere hyse med norske fartøy nord for 62° N i 2002.

§ 2. Kvote

Uten hinder av forbudet i § 1 kan fartøy som fisker med konvensjonelle redskap, unntatt not, fiske inntil 31.518 tonn hyse rund vekt nord for 62° N.

§ 3. Gruppekvoter og periodisering

1. Fartøy under 28 meter største lengde kan fiske inntil 25.845 tonn hyse rund vekt.
Av totalkvantumet på 25.845 tonn rund vekt avsettes det 11.672 tonn til fartøy under 15 meter største lengde som reguleres med samlekvote.
For fartøy som ikke reguleres med samlekvote avsettes 4.677 tonn rund vekt til fiske i perioden fra og med 1. januar til og med 30. april. Fra og med 1. mai til og med 18. august avsettes det 4.252 tonn rund vekt og fra og med 19. august til og med 31. desember 5.244 tonn rund vekt.
2. Fartøy på eller over 28 meter største lengde kan fiske inntil 5.673 tonn hyse rund vekt.

§ 4. Fiske på andre lands kvoter

Forbudet i § 1 gjelder ikke når fisket foregår innenfor en kvote tildelt av en annen stat. Slikt fiske må være godkjent av Fiskeridepartementet i samsvar med prosedyrer avtalt mellom Norge og vedkommende stat.

Søknad om godkjenning sendes Fiskeridirektoratet vedlagt kopi av avtalen om fiske på annet lands kvote. I avtalen må det spesifiseres hvilke fartøy avtalen gjelder, hvilket fiskeslag og hvilket kvantum som skal fiskes, hvilket redskap som skal nyttes og i hvilken periode og i hvilket område det skal fiskes.

Fiske på andre lands kvoter kan ikke starte før Fiskeridirektoratet har gitt tillatelse i form av kvotetildelingsbrev.

Fiskeridirektoratet kan stoppe norske fartøys fiske på andre lands kvoter dersom vedkommende stats kvote er beregnet oppfisket.

Ved kvoteavregning skal norske faktorer benyttes for omregning fra produktvekt til rund vekt.

§ 5. Påskestopp

Det er forbudt å fiske hyse og ha hyse som bifangst i Norges økonomiske sone nord for 62° N i følgende tidsrom:

Fra lørdag 23. mars kl. 1700 til mandag 1. april kl. 1600. For trålere og fartøy som fisker med snurrevad gjelder stoppen til tirsdag 2. april kl. 1000.

Nord for 70°20' N gjelder forbudet bare innenfor 12 mil av grunnlinjene.

Kapittel 2. Fartøy under 28 meter største lengde

§ 6. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket etter hyse for fartøy under 28 meter største lengde må følgende vilkår være oppfylt:

- a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- b) eier av fartøyet og hovedsmann må være ført i fiskermanntallet.

§ 7. Maksimalkvote

Fartøy under 28 meter største lengde som oppfyller vilkårene i § 6, kan fiske følgende kvanta rund vekt:

Lengdegrupper:	Kvotefaktor:	Maksimalkvote i tonn:	Herav garantert kvantum i tonn:
under 10 m.s.l.	1,00	14,0	5,0
10,00 – 14,99 m.s.l.	1,25	17,5	
15,00 – 20,99 m.s.l.	2,00	28,0	
21,00 – 27,99 m.s.l.	2,25	31,4	

Fartøy under 10 meter største lengde som ikke er regulert med samlekvote, kan fortsette fisket innenfor et garantert kvantum på 5 tonn selv om gruppekvoten eller periodekvoten er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet skal foreta eventuell refordeling av maksimalkvoten senest 20. november.

§ 8. Samlekvote

Fartøy under 15 meter største lengde med adgang til å delta i fisket etter torsk i gruppe I, jf. forskrift av 19. november 2001 nr. 1290 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 1, reguleres med samlekvote av torsk, hyse og sei.

Størrelsen på samlekvoten er lik summen av maksimalkvotene for torsk, hyse og sei, etter at maksimalkvotene for sei og hyse er regnet om til torskeenheter.

Sei og hyse er vektet i forhold til torsk på følgende måte: 1 kg sei er lik 0,3 torskeenheter og 1 kg hyse er lik 0,7 torskeenheter. 1 kg torsk er lik 1 torskeenhet.

Fartøy som nevnt i første ledd gis ikke adgang til å fiske bifangst av hyse utover den totale samlekvoten av artene torsk, hyse og sei.

Samlekvote av artene torsk, hyse og sei er en garantert kvote for fartøy som nevnt i første ledd.

§ 9. Bifangst

Når fisket er stoppet eller når det enkelte fartøy har fisket sin maksimalkvote, kan fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap og som ikke er regulert med samlekvote, ha inntil 25% bifangst av hyse ved landing. Det er likevel tillatt å ha inntil 50% bifangst av hyse i de enkelte fangster.

Bifangsten på 25% etter første ledd første punktum regnes i rund vekt pr. uke basert på summen av alle sluttседler/bryggesedler undertegnet i tidsrommet fra mandag kl. 0000 til søndag kl. 2400.

Bifangst fisket før fartøyets maksimalkvote er tatt blir avregnet maksimalkvoten.

Det enkelte fartøy kan etter at maksimalkvoten er tatt totalt ikke fiske mer hyse som bifangst enn 40% av fartøyets maksimalkvote, jf. § 7. Dersom et fartøy fisker opp sitt bifangstkvantum kan fartøyet for resten av året ikke fiske hyse som bifangst.

Kapittel 3. Fartøy på eller over 28 meter største lengde

§ 10. Vilkår for deltakelse

Fartøy som tilfredsstillter vilkårene for deltakelse etter forskrift av 19. november 2001 nr. 1289 om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2002, kan delta i fisket etter hyse.

§ 11. Fartøykvote

Fartøy på eller over 28 meter største lengde som oppfyller vilkårene i § 10, kan maksimalt fiske 70 tonn hyse rund vekt.

Fartøy som fisker med line eller i kombinasjon med line må avsette 30% av fartøykvoten til et fiske etter 1. september.

Kapittel 4. Fellesbestemmelser m.m.

§ 12. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 13. Stopp i fisket

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten, gruppekvotene eller periodekvotene er beregnet oppfisket.

§ 14. Levering av fangst mv.

Hvert fartøy kan bare fiske og levere én kvote. Dette gjelder også ved eierendring og utskifting, med unntak av de tilfeller der utskiftingen skyldes forlis.

Det kvantum som kan fiskes av det enkelte fartøy, må fiskes og leveres av dette fartøyet, og kan ikke overføres til annet fartøy. Det er også forbudt å motta og levere fangst fisket av annet fartøy.

Kapittel 5. Straff og ikrafttredelse**§ 15. Straff**

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser i eller gitt i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 16. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

12. des. Nr. 1404 2001**Forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 12. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 13 og § 45 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl. res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 18. desember 2001.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser**§ 1. Generelt forbud**

Det er forbudt å fiske og levere sei med norske fartøy nord for 62° N i 2002.

Forbudet i første ledd omfatter også EU-sonen nord for 62° N.

§ 2. Totalkvote

Uten hensyn til forbudet i § 1 kan norske fartøy fiske inntil 142.000 tonn sei i Norges økonomiske sone nord for 62° N.

§ 3. Gruppekvoter og periodisering

1. Fartøy som fisker med konvensjonelle redskap kan fiske inntil 53.960 tonn rund vekt.

a) Fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap kan fiske inntil 48.024 tonn rund vekt. Av totalkvantumet på 48.024 tonn rund vekt avsettes det 19.375 tonn til fartøy under 15 meter største lengde som reguleres med samlekvote.

For fartøy som ikke reguleres med samlekvote avsettes 12.892 tonn rund vekt til fiske i perioden fra og med 1. januar til og med 30. april. Fra og med 1. mai til og med 31. august avsettes det 8.595 tonn rund vekt og fra og med 1. september til og med 31. desember 7.162 tonn rund vekt.

b) Fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap kan fiske inntil 5.936 tonn rund vekt. Av dette kvantumet avsettes 750 tonn til bifangst.

2. Notfartøy kan fiske inntil 35.500 tonn rund vekt. Av gruppekvoten avsettes 40% til et fiske i perioden fra 1. januar til og med 14. juli og 60% til et fiske fra og med 12. august. Fra og med 15. juli til og med 11. august er det forbudt å drive notfiske etter sei.

3. Trålfartøy kan fiske inntil 52.540 tonn rund vekt. Av dette kvantumet avsettes 1.000 tonn til dekning av bifangst.

a) Fartøy med torsketrållatelse, jf. forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 2–1, kan fiske inntil 42.032 tonn rund vekt.

b) Fartøy med seitrållatelse, jf. forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 7–1, kan fiske inntil 9.508 tonn rund vekt.

§ 4. Påskestopp

Det er forbudt å fiske sei og ha sei som bifangst i Norges økonomiske sone nord for 62° N i følgende tidsrom:

Fra lørdag 23. mars kl. 17.00 til mandag 1. april kl. 16.00. For trålere og fartøy som fisker med snurrevad gjelder stoppen til tirsdag 2. april kl. 10.00.

Nord for 70° 20' N gjelder forbudet bare innenfor 12 mil av grunnlinjene.

Kapittel 2. Fiske med konvensjonelle redskap**§ 5. Vilkår for deltakelse**

For å kunne delta i fisket etter sei med konvensjonelle redskap må følgende vilkår være oppfylt:

a) fartøyet må være registrert i merkeregisteret,

b) eier og høvedsmann av fartøyet må være innført i fiskermanntallet,

- c) fartøy på eller over 28 meter største lengde kan delta i garnfisket når de fyller vilkårene for slik deltakelse fastsatt i forskrift av 19. november 2001 nr. 1289 om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei m.v. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2002.

§ 6. *Maksimalkvote for fartøy under 28 meter*

Fartøy under 28 meter største lengde som tilfredsstillter vilkårene i § 5 bokstavene a og b, kan fiske følgende kvanta sei rund vekt, jf. § 3 nr. 1 bokstav a:

<i>Lengdegrupper:</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Maksimalkvote i tonn:</i>	<i>Herav garantert kvantum i tonn:</i>
under 10 m.s.l.	1,00	18,0	5,0
10,00 – 14,99 m.s.l.	1,60	28,8	
15,00 – 20,99 m.s.l.	3,00	54,0	
21,00 – 27,99 m.s.l.	4,20	75,6	

Fartøy under 10 meter største lengde som ikke er regulert med samlekvote, kan fortsette fisket innenfor et garantert kvantum på 5 tonn selv om gruppekvoten eller periodekvoten er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet skal foreta eventuell refordeling av maksimalkvoten nevnt i første ledd senest 20. november.

§ 7. *Samlekvote*

Fartøy under 15 meter største lengde med adgang til å delta i fisket etter torsk i gruppe I, jf. forskrift av 19. november 2001 nr. 1290 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2002 § 1, reguleres med samlekvote av torsk, hyse og sei.

Størrelsen på samlekvoten er lik summen av maksimalkvotene for torsk, hyse og sei, etter at maksimalkvotene for sei og hyse er regnet om til torskeenheter.

Sei og hyse er vektet i forhold til torsk på følgende måte: 1 kg sei er lik 0,3 torskeenheter og 1 kg hyse er lik 0,7 torskeenheter. 1 kg torsk er lik 1 torskeenhet.

Fartøy som nevnt i første ledd gis ikke adgang til å fiske bifangst av torsk, hyse og sei utover den totale samlekvoten.

Samlekvote av artene torsk, hyse og sei er en garantert kvote for fartøy som nevnt i første ledd.

§ 8. *Maksimalkvote for fartøy på eller over 28 meter*

Fartøy på eller over 28 meter største lengde som tilfredsstillter vilkårene i § 5 bokstavene a, b og c, kan maksimalt fiske 220 tonn sei rund vekt, jf. § 3 nr. 1 bokstav b.

§ 9. *Bifangst for fartøy under 28 meter*

Når fisket er stoppet eller når det enkelte fartøy har fisket sin maksimalkvote, kan fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap og som ikke er regulert med samlekvote, ha inntil 25% bifangst av sei ved landing. Det er likevel tillatt å ha inntil 50% bifangst av sei i de enkelte fangster.

Bifangsten på 25% etter første ledd første punktum regnes i rund vekt pr. uke basert på summen av alle sluttседler/bryggesedler undertegnet i tidsrommet fra mandag kl. 00.00 til søndag kl. 24.00.

Bifangst fisket før fartøyets maksimalkvote er tatt blir avregnet maksimalkvoten.

Det enkelte fartøy kan etter at maksimalkvoten er tatt totalt ikke fiske mer sei som bifangst enn 40% av fartøyets maksimalkvote, jf. § 6. Dersom et fartøy fisker opp sitt bifangstkvantum kan fartøyet for resten av året ikke fiske sei som bifangst.

§ 10. *Bifangst for fartøy på eller over 28 meter*

Fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap og som ikke fyller vilkårene for å delta i det direkte fiske etter sei med garn, kan ved fiske etter andre fiskeslag ha bifangst av sei (under 50%) i de enkelte fangster og av landet fangst i den tid det direkte fisket med konvensjonelle redskaper er åpent.

Når det direkte fisket med konvensjonelle redskaper er stoppet eller når det enkelte fartøy har fisket sin maksimalkvote, kan fartøy på eller over 28 meter ha inntil 10% bifangst av sei i de enkelte fangster og av landet fangst.

Kapittel 3. Fiske med not

§ 11. *Vilkår for deltakelse*

For å kunne delta i fisket etter sei med not må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet,
- fartøy fra og med 13 meter største lengde og under 27,5 meter største lengde (under 90 fot) må ha hatt adgang til å delta i fisket etter sei med not i 2001,
- fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for å drive fiske etter sei med not.

Dersom ikke alle vilkårene er oppfylt til enhver tid, vil adgangen til å delta falle bort.

Adgangen til å delta kan ikke overføres til annet fartøy.

§ 12. Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra vilkårene i § 11 første ledd bokstav c når eier av fartøy har hatt offentlige verv eller verv i fiskeriorganisasjon, og disse vervene medførte at eier ikke ble tildelt deltakeradgang da ordningen ble innført i 1999.

§ 13. Begrensning i deltakelsen

Eier av fartøy som deltar i notfisket med fartøy over 13 meter største lengde kan ikke delta i notfisket med annet fartøy under 13 meter største lengde.

§ 14. Godkjenning

Eier og fartøy som fisker med not må ha særskilt godkjenning fra Fiskeridirektoratets regionkontor som viser at vilkårene i § 11 er oppfylt.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser vedrørende kravet til egnethet, bemanning og utstyr, jf. § 11 første ledd bokstav d, og om fremstilling for kontroll.

§ 15. Maksimalkvote

Fartøy som tilfredsstiller vilkårene i § 11, kan fiske følgende kvanta sei rund vekt, jf. § 3 nr. 2:

<i>Lengdegrupper:</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Maksimalkvote i tonn:</i>
under 15 meter	1,00	167
15 – 20,9	1,33	252
21 – 22,9	1,65	340
23 – 25,9	1,98	409
26 meter og over	2,30	475

Seinotkvoten til fartøy som er regulert med samlekvote, jf. § 7, reduseres med et kvantum tilsvarende fartøyets maksimumskvote av sei i det konvensjonelle fisket jf. § 6.

§ 16. Salg av fartøy

Salg av fartøy som har adgang til å delta i seinotfisket medfører ikke at ny eier gis tilsvarende adgang.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier tillatelse til å delta i seinotfisket dersom vilkårene i § 11 er oppfylt.

Adgang for ny eier til å delta i seinotfisket medfører at selgers adgang til å delta med et erstatningsfartøy bortfaller.

§ 17. Utskifting av fartøy

Deltakeradgang i seinotfisket kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av fartøy som har adgang til å delta i seinotfisket kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i seinotfisket med et erstatningsfartøy. Deltakeradgang i seinotfisket med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Ved utskifting og forlengelse til større fartøy etter 28. april 1999 skal erstatningsfartøyet kvote beregnes etter utskiftingsfartøyet lengde før nevnte skjæringsdato. Ved avgjørelsen legges tidspunktet for innføring i merkeregisteret til grunn.

§ 18. Midlertidig tillatelse til å benytte annet fartøy (leiefartøy)

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra forbudet i § 11 siste ledd for fartøy fra og med 13 meter største lengde og under 27,5 meter største lengde som fyller vilkårene for å delta i seinotfisket.

Fiskeridirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for slik tillatelse, herunder at hovedsmann samt hele eller deler av mannskapet skal delta med leiefartøyet.

Det kan ikke gis tillatelse til å benytte leiefartøy som har en største lengde på 27,5 meter eller mer.

§ 19. Dødsfall

Dersom fartøyeier dør, faller adgangen til å delta i seinotfisket med fartøyet bort.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan likevel:

- a) gis adgang til å delta i seinotfisket når vilkårene i § 11 er oppfylt.
- b) selge fartøyet. Ved salg av fartøy med adgang til å delta i seinotfisket, kan ny eier gis adgang til å delta i seinotfisket dersom vilkårene i § 11 og § 16 er oppfylt.

Deltakeradgang etter denne paragraf kan gis av Fiskeridirektoratet etter søknad.

Kapittel 4. Fiske med trål**§ 20. Fartøykvote for fartøy med torskestråltillatelse**

Fartøy med torskestråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som fabrikktrålere, kan fiske inntil 564 tonn sei rund vekt.

Fartøy med torskestråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere, kan fiske inntil 426 tonn sei rund vekt.

Fartøy med torskestråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som småtrålere, kan fiske inntil 247 tonn sei rund vekt.

Minst 20% av det enkelte fartøys kvote skal fiskes etter 1. september.

§ 21. *Fartøykvote for fartøy med seitråltillatelse*

Fartøy med seitråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav b, kan fiske følgende fartøykvoter, angitt i rund vekt:

<i>Kvotefaktor</i>	<i>Fartøykvote i tonn</i>
0,35	257
0,75	551
0,85	624
1,00	735

Fiskeridirektoratet avgjør hvilken gruppe det enkelte fartøy med seitråltillatelse tilhører. Ved avgjørelsen skal legges til grunn fartøyets størrelse i henhold til merkeregisteret pr. 1. januar 1998.

Ved utskifting eller forlengelse til større fartøy etter 1. januar 1998 skal erstatningsfartøyets kvote beregnes etter utskiftingsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato.

Minst 20% av det enkelte fartøys kvote skal fiskes etter 1. september.

Kapittel 5. *Fellesbestemmelser*

§ 22. *Kombinasjonsdrift*

Fartøy som fisker med flere redskap kan samlet fiske den høyeste maksimalkvoten som gjelder for en av gruppene fartøyet deltar i. Kvantum fisket med det enkelte redskap kan ikke overskride maksimalkvoten for dette redskap. Trålerne fiske med konvensjonelle redskap belastes gruppekvoten til trålerne.

§ 23. *Levering av fangst mv.*

Hvert fartøy kan bare fiske og levere én kvote. Dette gjelder også ved eierendring og utskifting, med unntak av de tilfeller der utskiftingen skyldes forlis.

Det kvantum som kan fiskes av det enkelte fartøy, må fiskes og leveres av dette fartøyet, og kan ikke overføres til annet fartøy. Det er også forbudt å motta og levere fangst fisket av annet fartøy.

Bestemmelsen i første ledd annet punktum gjelder ikke trålere.

§ 24. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når totalkvoten, gruppekvotene eller periodekvotene er beregnet oppfisket.

§ 25. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

Kapittel 6. *Straff og ikrafttredelse*

§ 26. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 27. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002. Samtidig oppheves Fiskeridepartementets forskrift av 19. november 2001 nr. 1288 om adgang til å delta i fisket etter sei med not nord for 62° N for fartøy under 27,5 meter største lengde i 2002.

12. des. Nr. 1405 2001

Delegering av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter lov om Svalbard § 25 første ledd.

Fastsatt av Sysselmannen på Svalbard 12. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 25 første ledd. Kunngjort 18. desember 2001.

Sysselmannen bemyndiger herved Longyearbyen lokalstyre til å holde kart- og delingsforretninger, tildele offisielle registerbetegnelser i forbindelse med at målebrev settes opp, tinglyse målebrev og rapportere opplysninger til det offisielle grunneiendoms-, adresse- og bygningsregister (GAB). Bemyndigelsen gjelder fra 1. januar 2002 og for Longyearbyen arealplanområde. Utøvelse av myndighet etter lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 25 første ledd utenfor Longyearbyen arealplanområde skal fortsatt behandles av Sysselmannen.

12. des. Nr. 1406 2001**Delegering av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 3–1.**

Fastsatt av Sysselmannen på Svalbard 12. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard § 3–1 første ledd, jf. lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. Kunngjort 18. desember 2001.

Med hjemmel i forskrift av 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard § 3–1 første ledd delegerer Sysselmannen, fra 1. januar 2002, til Longyearbyen lokalstyre å avgjøre søknader om skjenkebevillinger i Longyearbyen arealplanområde i forbindelse med nyetableringer av skjenkesteder og søknader fra bevillingshavere om varige endringer i eksisterende bevilling. Delegeringsvedtaket omfatter også avgjørelsesmyndighet hva angår fornyelse av tildelte bevillinger hvert annet år.

Sysselmannen ber om at lokalstyret innhenter uttalelse fra Sysselmannen før søknad om skjenkebevilling avgjøres på tilsvarende måte som kommunestyret på fastlandet etter lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. § 1–7.

Bevillingssøknader som gjelder servering utenfor Longyearbyen arealplanområde skal fortsatt behandles av Sysselmannen. Det samme gjelder inntil videre søknader om tidsbegrensede endringer i eksisterende bevilling og søknader om bevilling for en enkelt anledning.

12. des. Nr. 1407 2001**Forskrift om opphevelse av forskrift om fritak for eller nedsettelse av merverdiavgift og engangsavgift på motorvogner som innføres ved eiers flytting til Norge.**

Fastsatt av Finansdepartementet 12. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter, Stortingsvedtak av 28. november 2000 nr. 1246 om særavgifter til statskassen for budsjetterminen 2001, Om avgift på motorvogner, B, I. Engangsavgift på motorvogner m.m. § 6 annet og tolltariffens innledende bestemmelser § 11 nr. 14. Kunngjort 18. desember 2001.

I

Forskrift av 19. mars 2001 nr. 267 om fritak for eller nedsettelse av merverdiavgift og engangsavgift på motorvogner som innføres ved eiers flytting til Norge oppheves med virkning fra 1. januar 2002. Dette gjelder ikke forskriften § 8, § 9 og § 12 som oppheves fra 1. juni 2005.

II

Forskrift av 19. mars 2001 nr. 267 om fritak for eller nedsettelse av merverdiavgift og engangsavgift på motorvogner som innføres ved eiers flytting til Norge gjelder likevel for personer som flytter til Norge før 1. juni 2003 dersom motorkjøretøyet er anskaffet før 11. oktober 2001. Med anskaffelse menes inngåelse av bindende kjøpekontrakt.

III

Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.

12. des. Nr. 1408 2001**Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 94 om endringer i apotekloven og legemiddeloven.**

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 12. desember 2001 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 94 om endringer i apotekloven og legemiddeloven del III, jf. kgl.res. av 15. juni 2001 nr. 666. Kunngjort 18. desember 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 94 om endringer i apotekloven og legemiddeloven trer i kraft fra 1. januar 2002 for så vidt gjelder ny § 18 i legemiddeloven og opphevelse av apotekloven § 9–3.

13. des. Nr. 1409 2001**Forskrift om adgang til å utbetale rehabiliteringspenger uten reduksjon for visse persongrupper i institusjon.**

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 13. desember 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–14 første ledd. Kunngjort 18. desember 2001.

§ 1. Epileptikere, psykiatriske pasienter og psykisk utviklingshemmede som har rett til fri forpleining i statlig eller fylkeskommunal helseinstitusjon, kan få utbetalt full ytelse uten hinder av bestemmelsene i folketrygdloven § 10–14. Det er et vilkår at vedkommende har avtalt med institusjonen at han eller hun skal betale en del av boutgiftene, og at institusjonen har påtatt seg å organisere trening for å øve opp evnen til å leve et mer selvstendig liv, så som å bo i egen bolig og å dekke sine utgifter selv.

§ 2. Avtalen som er nevnt i § 1, skal inneholde følgende punkter:

1. Personopplysninger som navn og personnummer.
2. Opplysninger om ytelser fra folketrygden.
3. Opplysninger om den institusjonen som skal ha ansvaret for selvstendighetstreningen.
4. Opplegget for selvstendighetstreningen.
5. Angivelse av det tidsrommet som regnes som nødvendig for å realisere opplegget.
6. En redegjørelse for hvordan differansen mellom full ytelse og den ytelsen klienten har rett til etter bestemmelsene i folketrygdlovens § 10–14 skal brukes. Forutsetningen er at differansen skal brukes til å øve klienten i å ta aktivt ansvar for utgifter som husleie, kostutgifter m.m. Løpende utgifter som husleie skal være tilnærmet lik markedspris.

Avtalen skal være underskrevet av klienten og institusjonen.

§ 3. Trygdekontoret gjør vedtak om å se bort fra folketrygdloven § 10–14 på grunnlag av en søknad fra institusjonens ansvarlige overlege. Vedtaket gjøres ut fra avtalen mellom klienten og institusjonen, og en vurdering av klientens evner og muligheter til over tid å kunne føre en mer selvstendig tilværelse.

Det kan gjøres vedtak om å utbetale full ytelse for et tidsrom på opptil seks måneder om gangen.

Når det er gjort vedtak etter denne forskriften, faller samtidig vedtak etter folketrygdloven § 22–4 og § 22–5 bort.

§ 4. Forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

13. des. Nr. 1410 2001

Forskrift om regulering av vinterloddefisket i Barentshavet i 2002.

Fastsatt av Fiskeridepartementet 13. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11 og § 45, og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 18. desember 2001.

Kapittel I. Forbud og totalkvote mv.

§ 1. Forbud

Det er forbudt å fiske og levere lodde i 2002.

Forbudet nevnt i første ledd gjelder norske fartøy i det nordøstlige Atlanterhav og i Barentshavet (ICES statistikkområder I og II). Forbudet gjelder også for norske fartøy som nyttes til loddefiske i dette området av andre enn norske statsborgere eller de som er likestilt med norske statsborgere etter lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 1 annet ledd.

§ 2. Totalkvote og virkeområde

Uten hensyn til forbudet i § 1 kan norske fartøy i perioden fra 15. januar til og med 30. april fiske totalt 383.000 tonn i området sør for 74° N, med unntak av Fiskevernsonen rundt Svalbard.

§ 3. Definisjoner

Med «fiske og levere» forstås i denne forskrift at vedkommende fartøy som har adgang til å delta, tar utseiling til feltet, fisker med eget redskap og fører selv fangsten til fiskemottaket. Levering omfatter både lossing og omsetning av fangsten med utstedelse av pliktig sluttседdel. For fartøy som ikke selv kan føre fangst eller for fartøy som må låssette skjer levering ved opptak fra lås/pose i sjøen til førings-/kjøperfartøy. Ved opptak veies kvantumet, og førings-/kjøperfartøy og fisker utsteder bryggeseddler etter lagets bestemmelser.

Med «lasteromskapasitet» forstås i denne forskrift fartøyets samlede lasteromskapasitet regnet ut fra de rom og tanker som kan nyttes til føring av løsført fangst. Fryserom som også kan nyttes til løsført råstoff regnes med i fartøyets lasterom for løsført fangst. 10 hl svarer til 1 m³ lasteromsvolum i henhold til denne forskrift.

Kapittel II. Ringnotgruppen

§ 4. Vilkår for deltakelse

Fartøy med ringnottillatelse, jf. forskrift av 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fisket med ringnot, kan delta.

§ 5. Gruppekvote

Fartøy i ringnotgruppen kan fiske og levere inntil 294.910 tonn.

§ 6. Fartøykvote

Ringnotfartøy som har adgang til å delta, tildeles fartøykvoter med utgangspunkt i følgende basiskvoter:

1.500 hl	+40% av konsesjonskapasiteten fra	0	– 4.000 hl
	+30% av konsesjonskapasiteten fra	4.000	– 6.000 hl
	+20% av konsesjonskapasiteten fra	6.000	– 10.000 hl
	+10% av konsesjonskapasiteten		over 10.000 hl

Kvoten til det enkelte fartøy fremkommer ved å multiplisere basiskvoten for fartøyet med den faktoren en får ved å dividere gruppekvoten med summen av basiskvotene. Faktoren fastsettes av Fiskeridirektoratet.

Basiskvoten blir omregnet slik at 1 hektoliter = 0,1 tonn (100 kilogram).

Kapittel III. Trålgruppen

§ 7. Vilkår for deltakelse

Fartøy som er over 27,5 meter største lengde og har loddetrållatelse, jf. forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 9–1, kan delta.

§ 8. Gruppekvote

Fartøy i trålgruppen kan fiske og levere inntil 42.130 tonn.

§ 9. Maksimalkvote

Deltakende fartøy kan fiske på maksimalkvoter. Maksimalkvotene blir utregnet på følgende måte:

Det etableres en basiskvote for hvert enkelt fartøy etter følgende nøkkel:

50 tonn	+50% av bruttotonnasje fra	0	– 99 tonn
	+40% av bruttotonnasje fra	100	– 199 tonn
	+30% av bruttotonnasje fra	200	– 299 tonn
	+20% av bruttotonnasje fra	300	– 399 tonn
	+10% av bruttotonnasje fra	400	– 600 tonn

Maksimalkvoten til det enkelte fartøy fremkommer ved å multiplisere basiskvoten for vedkommende fartøy med den faktoren en får ved å dividere gruppekvoten med summen av basiskvotene.

Ved beregning av basiskvote gjelder tonnasje i henhold til Skipskontrollens målebrev/identitetsbevis utstedt før 31. desember 1998. Øket bruttotonnasje som følge av ombygging eller utskifting etter denne dato skal ikke legges til grunn som beregningsgrunnlag.

Fiskeridirektoratet fastsetter faktoren og kan endre denne.

Kapittel IV. Kystfartøygruppen

§ 10. Vilkår for deltakelse

Eier med fartøy som oppfyller følgende vilkår, kan delta:

- Fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ikke være over 27,5 meter største lengde og ha en lasteromskapasitet på inntil 1.500 hl.
- Eier og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet.
- Fartøy som skal nytte trål må ha loddetrållatelse, jf. forskrift av 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 9–1.

Fartøy på inntil 33,5 meter største lengde som har adgang til å delta i kystgruppens fiske etter norsk vårgytende sild i 2002 kan likevel delta.

Fartøy som før 31. desember 2001 hadde en lasteromskapasitet over 1.500 hl og som tidligere har deltatt i fisket etter lodde i Barentshavet, kan likevel delta.

Fartøy med lastekapasitet over 1.500 hl som har adgang til å delta etter tredje ledd, vil ikke kunne delta dersom fartøyets lastekapasitet ved ombygging økes utover fartøyets eksisterende lastekapasitet.

§ 11. Gruppekvote

Fartøy i kystfartøygruppen kan fiske og levere inntil 45.960 tonn.

§ 12. Maksimalkvoter

Fartøy som gis adgang til å delta tildeles maksimalkvoter i henhold til følgende basiskvoter:

Fartøy inntil 27,5 meter største lengde: 1,00.

Fartøy på eller mellom 27,5 meter største lengde og 33,5 meter største lengde: 1,25.

Maksimalkvoten til det enkelte fartøy fremkommer ved å multiplisere basiskvoten for vedkommende fartøy med den faktoren en får ved å dividere gruppekvoten med summen av basiskvotene. Faktoren fastsettes av Fiskeridirektoratet.

Kapittel V. Fellesbestemmelser

§ 13. Kvoteutnyttelse

Intet fartøy eller eier av fartøy kan fiske og levere mer enn én kvote.

Det enkelte fartøys kvote kan ikke overføres til annet fartøy, men må fiskes og leveres av det fartøy som er tildelt

kvoten. Det er også forbudt å motta og levere fangst fisket av annet fartøy. Forbudet gjelder ikke overføring av fangst mellom notfartøy under fiske på feltet for å unngå neddreping.

§ 14. *Påmelding*

Fartøy i trål- eller kystfartøygruppen som ønsker å delta i loddefisket må være skriftlig påmeldt til Norges Sildesalgslag, Harstad innen 11. januar 2002.

Ingen fartøy kan være påmeldt eller delta i mer enn en gruppe.

§ 15. *Leiefartøy*

Det er forbudt å benytte leiefartøy.

§ 16. *Føringsfartøy*

Etter godkjenning fra Fiskeridirektoratet kan fiskefartøy nyttes som føringsfartøy. Fartøyets kvote skal være fisket og levert. Det kan settes vilkår ved bruk av fartøy som føringsfartøy.

§ 17. *Siste utseilingsdato*

Siste utseilingsdato settes til 7 dager etter at konsumloddefisket har startet. Fiskeridirektoratet fastsetter siste utseilingsdato.

Fiskeridirektoratet kan ved forlis og havari som medfører vesentlig driftsavbrudd, dispensere fra kravet om siste utseilingsdato.

§ 18. *Omregningsfaktorer*

Ved loddeproduksjon er omregningsfaktoren 2,0 slik at 1 tonn rognlodde blir avregnet med 2 tonn fersk lodde på kvoten.

Ved lodderognproduksjon er omregningsfaktoren 7,58 slik at 1 tonn lodderogn avregnes med 7,58 tonn fersk lodde på kvoten.

Summen av alle leverte produkter, inklusive kapp og faks, skal ikke overstige den fastsatte kvote for det enkelte fartøy.

§ 19. *Bifangst*

Det er ikke tillatt å ha innblanding av torsk, hyse, sild eller blåkveite i loddefangster.

§ 20. *Dumping og neddreping*

Det er forbudt å kaste ut fangst eller fiskeavfall. Det er også forbudt å slippe fangst som er død eller døende.

I fiske med not er det forbudt å slippe fangst etter at pumping av fangsten er startet.

§ 21. *Inspektør om bord*

Fiskeridirektoratet kan plassere inspektører om bord i det enkelte fartøy for inspeksjonsoppdrag og observatører kan plasseres om bord for observasjon og registrering av fisket.

§ 22. *Stengte områder*

Det er ikke tillatt å fiske lodde innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene.

Fiskeridirektoratet kan fastsette forskrift om områdebegrensning m.v. i fisket etter lodde i Barentshavet i 2002, herunder tillate fisket innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene når fangster inneholder mindre enn:

300 eksemplarer av artene torsk, hyse, sild og blåkveite under minstemål pr. tonn lodde, eller

35 kg torsk over minstemål pr. 100 tonn lodde, eller

10% av lodde under minstemål på 11 cm.

§ 23. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når gruppekvoten eller totalkvoten er beregnet oppfisket.

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket selv om det enkelte fartøy ikke har fisket hele fartøykvoten.

§ 24. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

Kapittel VI. Straff og ikrafttredelse

§ 25. *Straff*

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirking og forsøk.

§ 26. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

14. des. Nr. 1411 2001**Forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 7. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

§ 1. Det er forbudt å bruke beltemotorsykkel på offentlig veg.

§ 2. Vegkontoret kan ved forskrift tillate bruk av beltemotorsykkel på visse offentlige veger i fylket. Før vedtak treffes, skal vedkommende politidistrikt, kommune, fylkeskommune og fylkesmann høres.

§ 3. Forbud mot kjøring på offentlig veg etter § 1 gjelder ikke ved kryssing av offentlig veg på kortest mulig strekning, og heller ikke når kjøring på offentlig veg er nødvendig på grunn av terrengforhold. Før innkjøring på offentlig veg skal føreren stanse beltemotorsykkelen. Føreren har vikeplikt for trafikanter som befinner seg på den offentlige veggen.

§ 4. Uten hinder av forbudet i § 1 er bruk av beltemotorsykkel på offentlig veg tillatt i sammenheng med

- a) politi-, ambulanse-, brann-, rednings-, helse- og veterinærtjeneste,
- b) kjøring som nødvendig del av reindrift, husdyrbruk eller skogbruk,
- c) post- og teletjeneste,
- d) forsvarrets øvelser, forflytninger og transporter, og
- e) offentlig oppsyns-, tilsyns- og servicetjeneste eller tilsvarende private tjenester som utføres på vegne av offentlig myndighet.

§ 5. Når spesielle grunner foreligger, kan vegkontoret, etter at vedkommende politidistrikt har uttalt seg, tillate kjøring på offentlig veg som ellers ville ha vært forbudt etter denne forskrift. Tillatelsen kan gis for et bestemt tilfelle eller et bestemt tidsrom. Vegkontoret kan sette vilkår for tillatelsen.

§ 6. Beltemotorsykkel brukt på offentlig veg må ikke kjøres fortere enn 30 km i timen.

Når det er nødvendig eller til vesentlig lette i tjenesten kan det som er fastsatt i denne forskrift om høyeste tillatte hastighet fravikes av utrykningskjøretøy og fører av kjøretøy i politiets tjeneste.

§ 7. Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2002.

Samtidig blir følgende forskrifter opphevet:

- Forskrift av 30. november 1984 nr. 1955 om bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg
- Forskrift av 30. januar 1995 nr. 142 om bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlige veger, Buskerud
- Forskrift av 28. august 1996 nr. 876 om bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlige veger, Troms
- Forskrift av 17. september 1992 nr. 722 om bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på visse offentlige veger, Nordland
- Forskrift av 3. januar 1986 nr. 53 om forbud mot kjøring med beltemotorsykkel (snøscooter) på visse offentlige veier i Sør-Trøndelag
- Forskrift av 11. desember 1985 nr. 2179 om forbud mot kjøring med beltemotorsykkel (snøscooter) på visse veger i Nord-Trøndelag
- Forskrift av 5. desember 1984 nr. 2079 om forbud mot kjøring med beltemotorsykkel (snøscooter) på visse offentlige veger i Finnmark.

14. des. Nr. 1412 2001**Forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 4, § 6 og § 11. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

§ 1. *Virkeområde*

Denne forskrift gjelder for kjøring med motorvogn utenom veg og på veg som ikke er åpen for alminnelig ferdsel.

§ 2. *Definisjoner*

Med veg forstås det samme som i trafikkreglene § 1.

Ellers gjelder definisjonene i vegtrafikkloven og forskrifter gitt med hjemmel i denne.

§ 3. *Vikeplikt*

1. Kjørende har vikeplikt for kjøretøy som kommer fra høyre. Det samme gjelder når kjørende som vil svinge til venstre, vil få andre på sin høyre side.
2. Fører av motorvogn har uansett vikeplikt i forhold til annen ferdsel.
3. Om nødvendig skal kjørende som møtes, i god tid vike tilstrekkelig til høyre og om nødvendig kjøre sakte eller stanse.

§ 4. Særlige bestemmelser om kjørefarten

1. Kjørende må kunne stanse på den strekning som den kjørende har oversikt over, og foran enhver påregnelig hindring.
2. Kjørende plikter i særlig grad å holde tilstrekkelig liten fart og om nødvendig stanse i møte med ikke motorisert ferdsel.
3. I terreng må det med motorvogn ikke kjøres fortere enn 70 km i timen.
4. Beltemotorsykkel med slede må ikke kjøres fortere enn 60 km i timen uten passasjerer og 40 km i timen med passasjerer.

§ 5. Fravikelse av hastighetsbestemmelser

Når det er nødvendig eller til vesentlig lette i tjenesten, kan det som er fastsatt i denne forskrift om høyeste tillatte hastighet fravikes av fører av utrykningskjøretøy og fører av kjøretøy i politiets tjeneste.

§ 6. Bruk av lys

Under kjøring skal påbudt fjernlys, nærlys eller godkjent kjørelys alltid være tent. Fjernlys må ikke benyttes slik at andre blir blendet.

§ 7. Signal og tegn

Til veiledning for andre og for å hindre fare skal det gis nødvendig signal eller tegn. Unødig eller hensynsløs bruk av lyd- eller lyssignal er forbudt.

§ 8. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2002.

14. des. Nr. 1413 2001**Forskrift om endring i forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler).**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 2, § 4, § 6 og § 11. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 21. mars 1986 nr. 747 om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) gjøres følgende endringer:

§ 1 nr. 1 bokstav a skal lyde:

- a) *Veg*: Offentlig eller privat veg, gate eller plass (herunder opplagsplass, parkeringsplass, holdeplass, bru, vinterveg unntatt merket løype for beltemotorsykkel, ferjekai eller annen kai som står i umiddelbar forbindelse med veg) som er åpen for alminnelig ferdsel.

§ 13 nr. 4 skal lyde:

4. På vegstrekning med særskilt fartsgrense høyere enn 80 km i timen må motorvogn med tillatt totalvekt over 3.500 kg eller motorvogn med tilhenger ikke kjøres fortere enn 80 km i timen.

§ 15 nr. 5 skal lyde:

5. Tillatt hjelpelys må ikke nyttes til annet formål enn det er bestemt for. Kurve-/tåkelys kan ikke nyttes sammen med nærlys.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2002.

14. des. Nr. 1414 2001**Forskrift om endring i forskrift om forenklet forelegg i vegtrafikksaker.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i vegtrafikklov av 18. juni 1965 nr. 4 § 2 og § 31b. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker gjøres følgende endringer:

§ 1 nr. 1 innledningen skal lyde:

1. Overtredelse av vegtrafikkloven § 5, jf. trafikkskilt 362 og 366 og/eller fartsgrense etter vegtrafikkloven § 6, samt overtredelse av forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg eller overtredelse av § 4 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel

§ 1 nr. 6 ny bokstav f skal lyde:

- f) i henhold til § 3 i forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsyssel (snøscooter) på offentlig veg eller § 3 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel

§ 1 nr. 7 bokstav a, b og c skal lyde:

- a) uten å gi påbudt tegn, trafikkreglene § 14 og § 7 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
b) uten å ha påbudt lys tent, trafikkreglene § 15 og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel
c) med lys som blir brukt på feilaktig måte, trafikkreglene § 15 og § 6 i forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2002.

14. des. Nr. 1415 2001

Ikrafttredelse av lov av 14. desember 2001 nr. 96 om endring i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret).

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 14. desember 2001 nr. 96 om endring i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret) del II. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

Lov av 14. desember 2001 nr. 96 om endring i lov om rettsgebyr (differensiering av rettsgebyret) trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1416 2001

Ikraftsettning av lov av 14. desember 2001 nr. 98 om endringer i rettergangslovgevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.).

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med heimel i lov av 14. desember 2001 nr. 98 om endringer i rettergangslovgevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) del IX. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

Lov av 14. desember 2001 nr. 98 om endringer i rettergangslovgevinga m.m. (namn på fyrsteinstansdomstolane m.m.) tek til å gjelde 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1417 2001

Delvis ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven).

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven) § 51. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven), bestemmelsene i § 22, § 52 nr. 4, nr. 5, nr. 6, nr. 7 og nr. 8 og § 53 nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 4, nr. 7, nr. 9, nr. 10, nr. 12, nr. 13, nr. 14, nr. 15, nr. 16 og nr. 18, gjelder fra 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1418 2001

Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.).

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.) del IV. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.) del II trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1419 2001**Forskrift om opphevelse av forskrift om anlegg, drift m.v. av landingsplass som ikke er til allmenn bruk (BSL E 1–2).**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–10 og § 7–11. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

I

Forskrift av 5. april 1974 nr. 10 om anlegg, drift m.v. av landingsplass som ikke er til allmenn bruk (BSL E 1–2) oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1420 2001**Forskrift om forbud mot utførsel av kulturminner.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 23 og § 28, forskrift av 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven § 12 nr. 3 og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28. Fremmet av Kulturdepartementet. Kunngjort 18. desember 2001.

§ 1. Formålet med forskriften er gjennom praktisering av utførselsforbudet i lov om kulturminner § 23, å verne og ta vare på faste og løse kulturminner som en del av Norges kulturarv og historie, og å sikre dokumentasjon og kunnskap om de kulturminner som tillates ført ut av landet.

§ 2. Uten skriftlig tillatelse etter § 6 er det etter lov om kulturminner § 23 forbudt å føre kulturminner ut av landet. I kulturminneloven § 23 bokstav a til f er det gitt eksempler på kategorier av kulturminner som kommer inn under forbudet:

- a) Automatisk fredete kulturminner i medhold av lov om kulturminner.
- b) Bygninger av alle slag og deler av slike, mynter, arkivsaker, manuskripter, segl og signeter, møbler og annet innbo eller løsøre, drakter, våpen og liknende ting av kunst-, kultur- eller personalhistorisk interesse som er eldre enn 100 år. Når særlige grunner taler for det, kan departementet fastsette at utførselsforbudet skal omfatte slike gjenstander uten hensyn til alder.
- c) Samiske kulturminner uten hensyn til alder.
- d) Minner om fremstående eller sentrale personer og minner fra virksomheter og hendelser av betydning for norsk historie uten hensyn til alder.
- e) Malerier, skulpturer og annen bildende kunst, kunsthåndverk og prototyper for designprodukter eldre enn 50 år.
- f) Båter, motorvogner, luftfartøy og skinnegående materiell eller deler av slike eldre enn 50 år.

§ 3. Forbudet i § 2 gjelder ikke slike kulturminner i offentlig eller privat eie som føres ut av landet midlertidig i forbindelse med utlån til utstillinger, når utlånet og forsendelsen skjer gjennom et museum i Norge som har personale med vitenskapelig kompetanse på feltet.

Til kulturminnene nevnt i § 2 bokstavene b – e medregnes ikke personlige effekter yngre enn 200 år eller kulturminner som nevnt i § 2 bokstav f, som skal brukes under opphold i utlandet og som skal bringes tilbake til Norge innen ett år etter utreise.

Til kulturminnene nevnt i § 2 bokstav c medregnes ikke slike som tilhører sin opphavsmann eller nye produkter, produsert for salg.

Til kulturminnene nevnt i § 2 bokstav d medregnes ikke slike som vedkommende fremstående eller sentrale person selv fører ut av landet, med mindre utførsel er forbudt etter andre bestemmelser i denne forskriften.

Til kulturminnene nevnt i § 2 bokstav e medregnes ikke slike som tilhører sin opphavsmann.

§ 4. Utførselstillatelse skal normalt gis hvis kulturminnet ikke er av stor betydning for forskning eller bevaring og formidling av Norges kulturarv.

Utførselstillatelse kan gis permanent eller for et angitt tidsrom.

§ 5. Søknad om utførsel av kulturminner som kan høre inn under lov om kulturminner § 23, skrives på skjema fastsatt av departementet. Søknaden skal inneholde opplysninger om kulturminnets art, materiale, alder, størrelse, ervervs måte og -tidspunkt, hvem det er ervervet fra, og navn og adresse på søker og mottaker. Videre skal det gjøres rede for årsaken til at det søkes om utførselstillatelse og det skal følge med to fotografier av kulturminnet.

Søknaden sendes den institusjonen som har vedtaksmyndighet etter § 6 i god tid før utførsel skal skje. Dersom søkeren er i tvil om hvor søknaden skal sendes, kan den sendes til Norsk museumsutvikling, som videresender den til riktig vedtaksmyndighet etter § 6.

Om nødvendig kan det kreves at søkeren fremlegger tilleggsopplysninger og/eller foreviser kulturminnet.

§ 6. Utførselstillatelse kan gis av følgende institusjoner, hver innenfor sitt fagområde:

Forsvarsmuseet, Kunsthindustrimuseet i Oslo, Nasjonalbiblioteket, Nasjonalgalleriet, Norsk Folkemuseum, Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum, Norsk Sjøfartsmuseum, Norsk Teknisk Museum, Riksantikvaren, Riksarkivet, Ringve museum, Samiid Vuorka-Davvirat (De samiske samlinger) og Universitetets kulturhistoriske museer (Universitetet i Oslo).

Vedtaksinstitusjonene skal rådspørre regionale faginstitusjoner ved behov.

Vedtaksmyndigheten gir søkeren skriftlig melding om vedtaket og sender kopi av vedtaket og søknaden til Norsk museumsutvikling.

§ 7. Norsk museumsutvikling er klageinstans i saker som gjelder forbud mot utførsel av kulturminner med unntak av saker som er avgjort av Riksantikvaren, der Miljøverndepartementet er klageinstans, og saker som gjelder samiske kulturminner, der Sametinget er klageinstans.

Klage fremsettes for det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket og forvaltningslovens regler om klage i kap. VI gjelder tilsvarende.

§ 8. Etter lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll kap. III fører tollvesenet kontroll med at kulturminner ikke føres ut av landet i strid med denne forskrift. Tollovens bestemmelser og tilhørende forskrifter gjelder tilsvarende så langt de passer og ikke annet er bestemt.

§ 9. Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2002. Samtidig oppheves forskrift om forbud mot utførsel av kulturminner fastsatt den 15. februar 1979 nr. 8789.

17. des. Nr. 1421 2001

Forskrift om planlegging og gjennomføring av rekvisisjon av kraft og tvangsmessige leveringsinnskrenkninger ved kraftrasjonering.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 17. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 7-1 og lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7-6. Kunngjort 18. desember 2001.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Denne forskrift skal sikre at kraftrasjonering blir gjennomført på en samfunnsmessig rasjonell måte, slik at energien blir best mulig utnyttet ut fra hensynet til allmenne og private interesser.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift kommer til anvendelse på den som i medhold av § 5A-2 i energiloven er utpekt som rasjoneringsmyndighet. Forskriften kommer også til anvendelse på enhver som helt eller delvis eier eller driver nett eller produksjon, den som driver organisert markedsplass i medhold av energiloven § 4-5, samt omsettere og sluttbrukere.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

Avsavsverdi: den økonomiske verdi av ulempen en kraftforbruker opplever ved å bli rasjonert.

Energi: elektrisk energi og varmeenergi produsert i fjernvarmeanlegg.

Produsent: den som forestår produksjon av energi i medhold av konsesjon etter energiloven.

Rasjoneringsmyndighet: den som i medhold av § 5A-2 annet ledd i energiloven er utpekt som rasjoneringsmyndighet.

Rekvisisjon av kraft: tvangsmessig avståelse av energi fra produsent.

Systemansvarlig: den som i medhold av § 5A-1 annet ledd i energiloven er tildelt myndigheten til å utøve systemansvaret.

Tvangsmessige leveringsinnskrenkninger: tvangsmessige reduksjoner i levert energi gjennom utkobling av forbruk, som ikke allerede følger av inngåtte avtaler.

Kapittel 2. Iverksettelse og opphør av rasjonering. Prosedyrer for gjennomføring

§ 4. Iverksettelse og opphør av rasjonering

Når rasjoneringsmyndigheten anser at det foreligger en reell risiko for at en rasjonerings situasjon vil inntreffe, skal den gjøre departementet kjent med dette. Tilsvarende skal den informere departementet når vilkårene for rasjonering ikke lenger anses å være tilstede. Iverksettelse og opphør av rasjonering besluttes av departementet i medhold av § 5A-2 første ledd i energiloven.

Når allmenne hensyn tilsier det, skal rasjoneringsmyndigheten i samråd med departementet informere allmennheten om forhold knyttet til den aktuelle situasjon. Rasjoneringsmyndigheten skal til enhver tid ha planer for å kunne gi slik informasjon.

§ 5. Planer og prosedyrer for gjennomføring av rasjonering

Rasjoneringsmyndigheten skal til enhver tid være informert om forhold som har betydning for vurderingen av kraftoppdekningen.

Rasjoneringsmyndigheten skal sørge for at det til enhver tid er utarbeidet nødvendige planer og prosedyrer for sikker og effektiv varsling og rapportering om iverksettelse, gjennomføring og opphør av rasjonering.

Kapittel 3. Virkemidler og prioritering av tilgjengelig energi under rasjonering**§ 6. Tvangsmessige leveringsinnskrenkninger**

Til fremme av de formål som fremgår av § 1, kan rasjoneringsmyndigheten eller den rasjoneringsmyndigheten gir fullmakt, foreta tvangsmessige leveringsinnskrenkninger. Slike leveringsinnskrenkninger skal søkes gjennomført etter saklige og kontrollerbare kriterier, og til minst mulig ulempe for dem som berøres.

Rasjoneringsmyndigheten skal sørge for at det til enhver tid foreligger planer for gjennomføringen av tvangsmessige leveringsinnskrenkninger.

§ 7. Rekvisisjon

Til fremme av de formål som fremgår av § 1, kan rasjoneringsmyndigheten eller den rasjoneringsmyndigheten gir fullmakt, kreve at en eller flere produsenter avstår energi.

Den som kravet om avståelse etter første ledd er rettet mot, plikter å medvirke til avståelsen.

Den som må avstå energi etter denne paragraf, har krav på erstatning i henhold til alminnelige ekspropriasjons- og erstatningsrettslige regler.

§ 8. Prinsipper for gjennomføring av tiltak etter denne forskrift

Rasjoneringsmyndigheten skal så langt råd er legge til rette for bruk av markedsmessige virkemidler, før, under og etter iverksettelse av kraftrasjonering.

§ 9. Prioritering

Under rasjonering skal tilgjengelig energi prioriteres etter følgende overordnede hensyn:

- a) liv og helse,
- b) vitale samfunnsinteresser innenfor administrasjon og forvaltning, informasjon, sikkerhet, infrastruktur, forsyninger mv. og
- c) næringsliv og berørte økonomiske interesser.

Ved prioritering av forbruk etter første ledd bør det legges vekt på avsavnsverdier.

Rasjoneringsmyndigheten skal til enhver tid påse at det foreligger planer for prioriteringen etter første ledd. Planene skal utarbeides i samarbeid med berørte myndighetsorganer og representanter for berørte private interesser.

Kapittel 4. Øvrige bestemmelser**§ 10. Tilsyn og kontroll**

Norges vassdrags- og energidirektorat, eller den Norges vassdrags- og energidirektorat gir fullmakt, fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i denne forskrift blir overholdt.

Rasjoneringsmyndigheten skal, i samarbeid med øvrige forvaltningsorganer og andre berørte, påse at utarbeidelse av planer, prosedyrer, varslings- og rapporteringssystemer, øvingsopplegg mv. etter denne forskrift gjennomføres på en formålstjenlig måte.

De som omfattes av denne forskrift, skal medvirke til gjennomføring av tilsyn etter første ledd. Dette omfatter blant annet å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre tilsyn.

De som omfattes av denne forskrift, kan bringe uenighet om forståelsen og gjennomføringen av bestemmelser i forskriften inn for departementet for avgjørelse.

§ 11. Medvirkning og samarbeid

De som omfattes av denne forskrift, skal medvirke og samarbeide slik at rasjoneringsmyndigheten kan utøve sine oppgaver på en samfunnsmessig rasjonell måte.

§ 12. Plikt til å følge rasjoneringsmyndighetens pålegg

De som omfattes av denne forskrift, plikter å rette seg etter de pålegg som gis av rasjoneringsmyndigheten eller den rasjoneringsmyndigheten har gitt fullmakt til å gi pålegg.

§ 13. Pålegg

Rasjoneringsmyndigheten eller den rasjoneringsmyndigheten gir fullmakt, kan gi de pålegg som er nødvendig for gjennomføring av denne forskrift.

For overtredelse av pålegg gitt i medhold av første ledd kan NVE, etter energilovens § 7–3 første ledd, fastsette tvangsmulkt.

§ 14. Dispensasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskrift.

§ 15. Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002.

17. des. Nr. 1422 2001**Forskrift om endring i forskrift om kvoteordningen for melk.**

Fastsatt av Landbruksdepartementet 17. desember 2001 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 19, lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 27a og kgl.res. av 6. desember 1996 nr. 1125. Kunngjort 18. desember 2001.

I

I forskrift av 17. desember 1997 nr. 1450 om kvoteordningen for melk gjøres følgende endring:

§ 11 annet ledd skal lyde:

For bruk som nevnt i første ledd med kvote på 30.000 liter kumelk og/eller 15.000 liter geitemelk, skal en ved konvertering og fastsetting av ny kvote, legge til grunn gjennomsnittet av leveransen innenfor kvote de siste to år for det/de dyreslag som har minimumskvot.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.

4. des. Nr. 1450 2001**Forskrift om maritime elektriske anlegg.**

Fastsatt av Produkt- og Elektrisitetstilsynet 4. desember 2001 med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 2, Kronprinsreg.res. av 14. desember 1990 nr. 991 og delegeringsvedtak av 3. desember 2001 nr. 1345, jf. EØS-avtalens vedlegg XIII pkt. 56g (direktiv 97/70/EF), pkt. 56f (direktiv 98/18/EF) og EØS-avtalens vedlegg II kap. XXXI pkt. 1 (direktiv 94/25/EF). Kunngjort 20. desember 2001.

Forord

Forskriften er fastsatt med hjemmel i lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Formålet med forskriften er å oppnå forsvarlig elsikkerhetsnivå ved maritime elektriske anlegg og av elektrisk utstyr tilkoblet slike anlegg.

Forskriften erstatter forskrifter for elektriske anlegg – Maritime installasjoner av 1. mars 1990 nr. 125.

Forskriften inneholder funksjonskrav til hvordan et maritimt elektrisk anlegg sikkerhetsmessig skal være. Den juridisk bindende forskriftsteksten må ses i sammenheng med veiledningen og de normer som er angitt i forskriftens § 5. Det kan være andre måter å oppfylle forskriftens juridiske funksjonskrav på enn de som er oppgitt i normene. Dersom veiledningen og de oppgitte normer benyttes, vil det imidlertid være en antagelse for at forskriftens juridiske krav er oppfylt. I vedlegg II i denne forskrift finnes et supplement til IEC 60092-serien (NEK 410:2000) som kan legges til grunn dersom denne serien blir benyttet som metode for å oppfylle forskriftens krav. Dette vedlegget er som øvrig veiledningstekst ikke juridisk bindende.

De virksomheter som omfattes av forskriftens bestemmelser, plikter å ha internkontroll som sikrer oppfyllelse av kravene i forskriften jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) fastsatt ved kgl.res. av 6. desember 1996 nr. 1127.

Forskriften gjennomfører direktiv 97/70/EF om harmonisering av sikkerhetsregler for fiskefartøy med lengde 24 m og derover jf. EØS-avtalens vedlegg XIII, direktiv 98/18/EF om sikkerhetsstandarder for passasjerskip jf. EØS-avtalens vedlegg XIII nr. 56f, og direktiv 94/25/EF om fritidsbåter jf. EØS-avtalens vedlegg II.

Når det gjelder tilsyn med maritime elektriske anlegg, så er dette regulert i en særskilt avtale med Sjøfartsdirektoratet. Likeledes er tilsyn med offshore installasjoner regulert i avtale med Oljedirektoratet.

*Kapittel I – Innledende bestemmelser***§ 1. Formål**

Formålet med forskriften er å oppnå forsvarlig elsikkerhetsnivå i maritime elektriske anlegg og ved bruk av elektrisk utstyr tilkoblet slike anlegg.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for prosjektering, utførelse, drift, endring og vedlikehold av maritime elektriske anlegg på norske skip, flyttbare innretninger, sjøredskaper og fritidsfartøy. Forskriften gjelder også for elektrisk utstyr som er tilkoblet maritime elektriske anlegg.

Forskriften gjelder ikke for:

- Elektronisk radio-, telekommunikasjons- og informasjonsutstyr og
- skip- eller sjøredskaper til militært bruk.

For skip som kommer inn under bestemmelsene i SOLAS (International Convention for the Safety of Life at Sea) gjelder konvensjonens bestemmelser uavkortet.

§ 3. Definisjoner

Ekspløsjonsfarlig område (Ex-område)

Område hvor en eksplosiv atmosfære er eller kan være tilstede i slike mengder at det kreves spesielle foranstaltninger i forbindelse med blant annet konstruksjon, installasjon og bruk av elektrisk utstyr eller andre tennkilder.

Forestå drift

Å ha overordnet faglig ledelse, og å påse at elektriske anlegg planlegges, utføres og opereres på en slik måte at bestemmelser i forskrifter vedrørende meldinger og samtykker, teknisk utførelse, kvalifikasjoner og sikkerhetsprosedyrer er ivaretatt.

Forestå utførelse av elektriske anlegg

Å ha overordnet faglig ledelse med ansvar for at elektriske anlegg blir utført i henhold til gjeldende forskrifter, herunder at det benyttes utstyr som tilfredsstillende gjeldende bestemmelser om dokumentasjon og at det benyttes kvalifisert personell.

Forestå vedlikehold

Å ha overordnet faglig ledelse, og å påse at vedlikehold planlegges og utføres slik at elektriske anlegg og elektrisk utstyr er i forskriftsmessig stand.

Frakobling

En sikkerhetsfunksjon som innebærer å bryte tilførselen til alle eller enkelte deler av anlegget ved at disse delene adskilles fra strømkilden(e).

Fritidsfartøy

Fartøy av enhver art og med enhver fremdriftsform, der skroglengden er mellom 2,5 meter og 24 meter og som omfattes av forskrift av 14. juni 1996 nr. 580 om produksjon og omsetning m.v. av fritidsfartøy.

Jord- og kortslutningssikker forlegging

Jord- og kortslutningssikker forlegging kan oppfylles ved:

- a. Enleder kabel uten metallkappe/armering/omfletting.
- b. Enleder isolerte ledninger montert på støtter av isolerende materiale. Gjennomføringer av isolerende materiale. Tilstrekkelig avstand mellom ledningene innbyrdes og til underlag, egne fester dog unntatt.
- c. Uisolerte ledere montert på isolatorer og med isolatorgjennomføringer. Tilstrekkelig avstand mellom lederne innbyrdes og til underlag, egne fester dog unntatt.
- d. Enleder uisolerte ledninger i isolerende rør med en ledning i hvert rør.

Prosjektering

Prosjektering dekker alt fra detaljplanlegging, utarbeidelse av beskrivelse og tegninger av større elektriske maritime anlegg til enkel planlegging av en enkelt kurs.

Reder

Den som utstyret og driver et skip for egen regning.

Sjøredskaper

Flytende og flyttbare innretninger som plattformer, lektere, mudderapparater, flytekraner, flytedokker m.m.

Passasjerskipklasser:

Klasse A: passasjerskip som går i annen innenriks fart enn fart som omfattes av klasse B, C og D.

Klasse B: passasjerskip som går i innenriks fart der det ikke på noe tidspunkt er mer enn 20 sjømil fra kysten, der skipbrudne personer kan ilandsettes ved middels tidevannshøyde.

Klasse C: passasjerskip som går i innenriks fart i havområder der sannsynligheten for signifikant bølgehøyde på mer enn 2,5 m er mindre enn 10% i en ettårsperiode ved helårsdrift, eller i en bestemt begrenset periode av året ved drift utelukkende i en slik periode (for eksempel sommerdrift), der det ikke på noe tidspunkt er mer enn 15 sjømil fra nødhavn, og ikke mer enn 5 sjømil fra kysten, der skipbrudne personer kan ilandsettes ved middels tidevannshøyde.

Klasse D: passasjerskip som går i innenriks fart i havområder der sannsynligheten for signifikant bølgehøyde på mer enn 1,5 m er mindre enn 10% i en ettårsperiode ved helårsdrift, eller i en bestemt begrenset periode av året ved drift utelukkende i en slik periode (for eksempel sommerdrift), der det ikke på noe tidspunkt er mer enn 6 sjømil fra nødhavn, og ikke mer enn 3 sjømil fra kysten, der skipbrudne personer kan ilandsettes ved middels tidevannshøyde.

Kapittel II – Pliktsubjekt og sikkerhetskrav

§ 4. Hvem forskriften retter seg mot

Reder skal sørge for at anlegg som omfattes av denne forskriften til enhver tid tilfredsstillende sikkerhetskravene i forskriften. Ved bruk og tilkobling av elektrisk utstyr til anlegg skal det vises aktsomhet slik at det ikke oppstår fare for liv, helse eller materielle verdier.

Enhver som prosjekterer, utfører, endrer eller foretar vedlikehold av anlegg, er ansvarlig for at arbeidet som foretas er i samsvar med forskriftens krav.

For eier av fritidsfartøy påhviler de samme plikter som for reder.

§ 5. Oppfyllelse av sikkerhetskrav

Forskriften, supplert med tilhørende veiledning, vedlegg og normer, viser samlet det sikkerhetsnivået som skal legges til grunn. Ved valg av annen løsning, eller ved kombinasjon av deler av normer, skal det dokumenteres at tilsvarende sikkerhetsnivå oppnås.

Kapittel III – Dokumentasjon, informasjon og melding

§ 6. Kontroll. Erklæring om samsvar. Dokumentasjon

Før anlegg tas i bruk og etter hver endring, skal reder sørge for at det er kontrollert og prøvet for å sikre at det tilfredsstiller forskriftens sikkerhetskrav.

Enhver som er ansvarlig for prosjektering, utførelse eller endring av anlegg skal utstede erklæring til reder om samsvar med sikkerhetskravene i denne forskrift.

Som underlag for slik erklæring skal det være utarbeidet dokumentasjon som gjør det mulig å vurdere om anlegget er i samsvar med forskriftens krav.

Dokumentasjonen skal utformes i henhold til gjeldende IEC-normer, eller norske normer.

Det må foreligge en oversikt over anvendte normer, eventuelt en detaljert beskrivelse av løsninger som er valgt for å oppfylle forskriftens krav når normer ikke er anvendt.

Dersom det er nødvendig å ta spesielle forholdsregler i anlegget for å oppfylle kravene om elektromagnetisk kompatibilitet, skal den som prosjekterer eller utfører anlegget utarbeide instruksjon for bruk og vedlikehold av disse tiltakene. Slik instruksjon skal være lett tilgjengelig om bord.

Reder skal sørge for at det forefinnes erklæring om samsvar om bord.

Erklæring om samsvar må minst inneholde følgende:

- Navn og adresse til den/de ansvarlige for prosjektering, utførelse eller endring av anlegget,
- identifikasjon av anlegget,
- betegnelse på normer anvendt helt eller delvis, eller andre tekniske spesifikasjoner som anlegget er basert på i tilfelle normer ikke er anvendt,
- forsikring om at anlegget oppfyller kravene til sikkerhet i denne forskriften,
- underskrift av den/de ansvarlige for prosjektering, utførelse eller endring av anlegget og
- dato for erklæringen.

For elektriske anlegg i Ex-områder gjelder spesielle dokumentasjonskrav, jf. § 20.

Denne paragrafen gjelder ikke fritidsfartøy.

§ 7. Oppbevaring av dokumentasjon

Reder må til enhver tid sørge for at erklæring om samsvar og dokumentasjon som er nødvendig for anleggets drift forefinnes om bord, jf. § 6. Annen dokumentasjon knyttet til utstedelse av erklæring om samsvar, må oppbevares av rederen.

Enhver som i henhold til § 6 utsteder erklæring om samsvar skal oppbevare kopi av erklæringen i minst ti år regnet fra den dag erklæring om samsvar er utstedt.

Denne paragrafen gjelder ikke for fritidsfartøy.

§ 8. Melding

Før utførelse og endring av maritime elektriske anlegg påbegynnes skal reder sørge for at det blir sendt melding om arbeidet til tilsynsmyndigheten. For mindre endringer kreves det ikke melding.

Meldingen skal minst inneholde

- opplysninger om hva meldingen omfatter,
- skipets/sjøredskapets byggenummer, eventuelt navn og kjenningsignal,
- reders navn og adresse,
- navn på prosjekterende og utførende virksomhet,
- grensesnitt mellom utførende ved eventuelle delte entrepriser og
- antatt tidspunkt for ferdigstilling.

Unntatt fra melding er anlegg med nominell spenning ikke høyere enn 50 V vekselspenning og 120 V likespenning så fremt de ikke er plassert i eksplosjonsfarlige områder.

Denne paragrafen gjelder ikke fritidsfartøy.

§ 9. Melding av ulykker/uhell

Personskader eller materielle skader som er forårsaket av elektrisitet skal snarest mulig meldes til Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Kapittel IV – Grunnleggende sikkerhetskrav ved prosjektering, utførelse, endring, drift og vedlikehold

§ 10. Planlegging og vurdering av risiko

Maritime elektriske anlegg skal være slik at liv, helse og materielle verdier er beskyttet mot fare og skader ved normal bruk og slik at anlegget blir egnet til den forutsatte bruk.

Det skal gjennomføres en risikoanalyse for å kartlegge risiki i og i tilknytning til det elektriske anlegget. Det skal tas hensyn til de resultater risikoanalysen frembringer i det elektriske anlegget.

Anlegg og utstyr må tåle de dynamiske og statiske påkjenninger som kan påregnes.

§ 11. Tilgjengelighet og vedlikehold

Anlegget skal være slik

- at det er tilgjengelig for ettersyn, vedlikehold, reparasjon, betjening og prøving,
- at det er tilstrekkelig plass til å skifte ut og montere enkeltenheter og
- at slikt arbeid kan foretas uten fare for den som utfører arbeidet.

Utstyr som under drift krever tilsyn eller betjening skal være plassert tilgjengelig og på egnede steder som er godt belyst, og hvor kontroll og betjening under drift kan skje uten fare.

Anleggsdeler som ikke lenger er i bruk, skal enten vedlikeholdes i samsvar med forskriften, fjernes eller sikres og tydelig merkes.

For store system der dette ikke er praktisk mulig anses imidlertid tydelig merking og sikring av systemet som tilstrekkelig.

§ 12. Fordelingssystem

Anlegget skal være slik at fordelingssystem som benyttes for hele eller deler av anlegget sammen med de sikkerhetstiltak som er påkrevd for de ulike fordelingssystemene, ikke medfører

- farlig strømgjennomgang,
- for høye temperaturer som kan føre til forbrenning, brann, eksplosjonsfare eller andre skadelige virkninger,
- avbrudd som kan medføre fare for liv, helse eller materielle verdier,
- skadelig påvirkning på andre deler av anlegget eller utstyr i anlegget eller utstyr tilkoblet dette.

Fordelingssystemet skal være egnet for formålet.

For alle spenningsystemer tillates ikke skrog eller metallstruktur som returleder.

§ 13. Jordingssystem

Jordingssystemet skal være tilpasset det fordelingssystemet som er valgt for hele eller deler av anlegget, slik at det ikke oppstår farlig strømgjennomgang eller for høye temperaturer som kan føre til forbrenning eller brann.

§ 14. Beskyttelse mot elektriske støt ved normal bruk

For å beskytte mot elektrisk støt ved normal bruk skal det være iverksatt tiltak for beskyttelse mot fare som kan oppstå ved direkte berøring av spenningsatte deler av anlegg og utstyr.

§ 15. Beskyttelse mot elektrisk støt ved feil

For å beskytte mot elektrisk støt ved feil skal det være iverksatt tiltak for beskyttelse mot fare som kan oppstå ved berøring av utsatte anleggsdeler som er blitt spenningsatte som følge av feil (indirekte berøring).

§ 16. Beskyttelse mot skadelige termiske virkninger

Elektriske anlegg og utstyr skal være slik at de ikke representerer noen fare for antennelse av brennbare materialer på grunn av for høy temperatur eller lysbue. Det skal ved normal drift heller ikke være noen fare for at mennesker eller befraktede dyr kan bli utsatt for forbrenning.

Termiske apparater skal ha innretning som virker slik at apparatene kobles ut før farlige temperatur oppstår, med mindre apparatet er tillatt brukt uten slik innretning. Utkoblingsinnretningen skal ha friutløsning og manuell tilbakestilling. Når det i tillegg til overtemperaturvern er termostat, skal disse virke uavhengig av hverandre. Feil ved den ene eller dets tilledninger, skal ikke kunne sette den andre ut av funksjon.

§ 17. Beskyttelse mot overstrøm

Liv, helse og materielle verdier skal være beskyttet mot skade på grunn av for høye temperaturer eller elektromekaniske påkjenninger som skyldes enhver form for påregnelige overstrømmer i strømførende ledere.

§ 18. Beskyttelse ved feilstrømmer

Andre ledere enn strømførende ledere og enhver annen del beregnet på å føre en feilstrøm som følge av isolasjonssvikt eller feil, skal kunne føre denne feilstrømmen uten å skade anlegg og utstyr.

§ 19. Beskyttelse mot overspenning

Liv, helse og materielle verdier skal være beskyttet

- mot skadelig virkning av isolasjonssvikt eller feil mellom strømkretser med ulike spenninger og
- mot skade som skyldes andre uønskede høye spenninger.

§ 20. Beskyttelse mot antennelse i eksplosjonsfarlige områder

Anlegg innenfor eksplosjonsfarlige områder skal være slik at det ikke frembringer fare for antennelse i slike områder.

Det skal til enhver tid foreligge oppdatert dokumentasjon med klassifisering av områder nevnt i første ledd, jf. § 7.

§ 21. Beskyttelse mot fare ved gjeninnkobling

Liv, helse og materielle verdier skal være beskyttet mot farlige situasjoner som kan oppstå eller skade som skyldes gjeninnkobling etter helt eller delvis utfall av spenningen. Dersom gjeninnkobling av vern kan skape en farlig situasjon, skal ikke gjeninnkobling skje automatisk.

§ 22. Variasjoner i spenning og frekvens

Anlegg skal være slik at variasjoner i spenning og frekvens ikke er større enn det tilkoblet anlegg og utstyr er beregnet for.

§ 23. Ventilasjon for akkumulatorbatterier

Det skal sørges for tilstrekkelig ventilasjon for å unngå oppsamling av gass som kan avgis fra batteriene.

§ 24. Beskyttelse mot ytre påvirkninger

Anlegget og det materiell og utstyr som inngår i dette skal være tilpasset de ytre påvirkninger som kan ventes.

§ 25. Nødutkobling

I anlegg hvor det er nødvendig med rask (manuell) utkobling for å unngå fare, skal det være installert utstyr for nødutkobling. Slikt utstyr skal være godt synlig og lett tilgjengelig, og skal kunne betjenes uten fare.

Arrangementene for nødstoppe skal være slik anordnet at de ikke kobler fra andre forbrukere enn det som er nødvendig og skal sikres mot utilsiktet utkobling.

§ 26. Utstyr for frakobling

Det skal være installert utstyr for frakobling av anlegget, kurser eller enkelte utstyrsenheter, slik at vedlikehold, prøving, feilsøking og reparasjon kan foretas uten fare.

§ 27. Avbrudd i strømtilførsel

Anlegg der avbrudd i strømtilførselen kan medføre fare for liv, helse og materielle verdier skal planlegges og utføres slik at vedlikehold, utskiftning m.m. kan skje uten at fare oppstår.

Dersom uventet strømavbrudd vil kunne medføre fare for liv, helse og store materielle verdier skal det være nødstrømforsyning i tillegg til ordinær strømforsyning. I kretser som forsynes med nødstrøm skal det være selektivitet for vern.

§ 28. Merking av kabler, vern og annet materiell

Det skal i tillegg til merking fra fabrikant, i nødvendig grad foretas entydig merking slik at kabler, utstyr, vern og annet materiell kan identifiseres. Merking skal også foretas i den utstrekning det er nødvendig for å unngå fare.

Merking om bord i skip og sjøredskaper i innenriks fart skal være med norsk tekst, mens merking om bord i skip og sjøredskaper i utenriks fart skal være med engelsk tekst.

§ 29. Elektriske og elektromagnetiske forstyrrelser

Anlegg skal være slik at de ikke frembringer elektriske og elektromagnetiske forstyrrelser som overstiger et nivå der utstyr eller anlegg av sikkerhetsmessig betydning ikke fungerer etter sin hensikt.

Anlegg og utstyr som inngår i dette skal ha tilstrekkelig indre immunitet overfor ytre elektromagnetisk påvirkning slik at anlegget kan fungere sikkert og etter sin hensikt.

§ 30. Mekaniske og brannsikkerhetsmessige egenskaper

Det elektriske anlegget skal være slik utført at skipets/sjøredskapets mekaniske og brannsikkerhetsmessige egenskaper ikke blir svekket.

§ 31. Tilkobling av utstyr

Elektrisk utstyr som inngår i eller skal tilkobles et anlegg skal installeres, vedlikeholdes og brukes i henhold til fabrikantens anvisninger.

§ 32. Egenskaper for elektrisk utstyr/materiell

Alt elektrisk utstyr og materiell som inngår i eller skal tilkobles anlegg, skal ha slike egenskaper at det er tilpasset anleggets formål og funksjon.

§ 33. Tilkobling med bevegelige ledninger

Bevegelig ledning med jordleder skal ha jordingsplugg. Bevegelig ledning uten jordleder skal ha plugg uten jordingskontakt.

Bevegelig ledning for utstyr klasse II (dobbelisolert utstyr) skal ikke ha jordleder, men kan ha jordingsplugg.

Bevegelig ledning skal være tilkoblet i det rom hvor tilhørende utstyr benyttes. Dette gjelder ikke utstyr beregnet for å flyttes under bruk eller kortvarig bruk.

Kapittel V – Tillegg for fiskefartøy med lengde på 15 meter og derover – Sikkerhetsforanstaltninger mot støt, brann og andre farer som skyldes elektrisitet

§ 34. Jording

Ubeskyttede, permanente festede metalldele i elektriske maskiner eller utstyr som ikke er forutsatt å være strømførende, men som kan bli strømførende når feil oppstår, skal være jordet, med mindre:

- de tilføres en spenning som ikke overstiger 55 V likestrøm eller 55 V vekselstrøm mellom lederne; autotransformatorer skal ikke brukes for denne alternative spenningen, eller
- de tilføres en spenning som ikke overstiger 250 V via skilletransformatorer som bare forsyner en forbruker, eller
- de er konstruert etter prinsippet om dobbeltisolasjon.

Bærbart elektrisk utstyr skal drives med sikker spenning. Ubeskyttede metalldele av slikt utstyr som ikke er ment å være strømførende, men som kan bli strømførende når feil oppstår, skal være jordet. Tilsynsmyndigheten kan kreve ekstra tiltak for bærbare elektriske lamper, verktøy eller lignende apparater til bruk i lukkede eller svært fuktige rom der det kan foreligge spesiell risiko på grunn av ledningsevne.

Elektriske apparater skal være slik konstruert og installert at de ikke forårsaker skade når de brukes eller berøres på normal måte.

§ 35. Hoved og nødtavler

Hoved- og nødtavler skal være slik arrangert at de gir tilstrekkelig lett adgang til utstyr og betjeningsanordninger uten fare for betjeningen. Tavlenes sider og bakvegg, og forsider der det er nødvendig, skal være beskyttet på passende måte. Ubeskyttede strømførende deler med spenninger til jord som overstiger den spenning tilsynsmyndigheten fastsetter, skal ikke være plassert på forsiden av slike tavler. Det skal være ikke-ledende materialer eller rister foran og bak tavlen der dette er nødvendig.

§ 36. Fordelingssystemer

Fordelingssystem med tilbakeledning gjennom skrog skal ikke benyttes til drivkraft, oppvarming eller belysning på fartøyer med lengde på 75 m og derover.

Kravet utelukker ikke, på betingelser akseptert av tilsynsmyndigheten bruk av:

- katodisk beskyttelse ved påtrykt strøm
- begrensede og lokalt jordede systemer eller
- systemer for overvåking av isolasjonstilstand forutsatt at sirkulerende strøm ikke overstiger 30 milliampér under de ugunstigste forhold.

Når systemet for tilbakeledning gjennom skrog benyttes, skal alle avsluttende underkretser (alle kretser montert etter siste beskyttende innretning) være av toledertype, og det skal tas ekstra sikkerhetsforanstaltninger til tilsynsmyndighetens tilfredshet.

§ 37. Overvåking av isolasjonsnivået til jord

Når det benyttes isolert fordelingssystem, enten primært eller sekundært, for drivkraft, oppvarming eller belysning, skal det være montert en innretning som kan overvåke isolasjonsnivået til jord.

Når fordelingssystemet er i samsvar med første ledd, og det benyttes en spenning som overstiger 55 V likestrøm eller 55 V vekselstrøm mellom lederne, skal det være montert utstyr som kontinuerlig overvåker isolasjonsnivået til jord. Utstyret skal gi hørbar eller synlig indikasjon om unormalt lave isolasjonsverdier.

Kravene i første ledd kommer til anvendelse for fordelingssystemer som er begrenset i omfang, og med spenning som ikke overstiger 250 V likestrøm eller 250 V vekselstrøm mellom lederne, forutsatt at dette tilfredsstiller tilsynsmyndighetens krav.

§ 38. Kabler

Bortsett fra spesielle tilfeller der tilsynsmyndigheten kan gi dispensasjon, skal all metallkledning og armering av kabler være elektrisk sammenhengende og jordet.

Alle elektriske kabler skal minst være av brannhemmende type og skal være slik installert at deres opprinnelige brannhemmende egenskaper ikke forringes. Tilsynsmyndigheten kan tillate bruk av spesielle kabeltyper når dette er nødvendig til spesielle formål, blant annet radiofrekvenskabler, som ikke oppfyller ovennevnte krav.

Kabler og ledningsnett som benyttes til hoved- eller nødkraft, belysning, intern kommunikasjon eller signaler, skal så langt det er praktisk mulig legges utenom bysse, maskinrom av kategori A og andre områder med høy brannrisiko, vaskerom, rom for håndtering og foredling av fisk, samt andre rom med høyt innhold av fuktighet. Kabler som forbinder brannpumper til nødtavlen skal være av en type som er motstandsdyktig mot brann dersom de er lagt gjennom områder med høy brannrisiko. Så langt det lar seg gjøre, bør alle slike kabler legges slik at de ikke settes ut av funksjon av varme i skott forårsaket av brann i tilstøtende rom.

Når kabler trekkes gjennom rom der det foreligger risiko for brann eller eksplosjon i tilfelle elektrisk feil, skal det tas særskilte forholdsregler mot slik risiko til tilsynsmyndighetens tilfredshet.

Kabler og ledninger skal være festet slik at gnissing og annen skade unngås.

Avslutninger og koplere skal være slik at kabelens opprinnelige elektriske, mekaniske og brannhemmende egenskaper beholdes, om nødvendig også kabelens motstandsdyktighet mot brann.

Kabler installert i kjøle- og fryserom skal være egnet for lave temperaturer og høy fuktighet.

§ 39. Vern

Alle kretser skal være beskyttet mot kortslutning. Kretsene skal også være beskyttet mot overbelastning, med de unntak som framgår av regel IV/13 i direktiv 97/18/EF (om styreanordninger), eller som tilsynsmyndigheten i særlige tilfeller kan akseptere.

Overbelastningsvernet for hver enkelt krets skal ha sin gradering eller aktuelle innstilling permanent angitt på det sted hvor innretningen befinner seg.

§ 40. Lysarmaturer

Lysarmaturer skal være montert på en måte som hindrer temperaturstigninger som kan skade kabler og ledninger, og slik at omkringliggende materiale ikke blir overopphetet.

§ 41. Lyskurser

Lys- eller kraftkurser som ender i rom der det foreligger risiko for brann eller eksplosjon, skal være utstyrt med skillebrytere utenfor rommet.

§ 42. Akkumulatorbatterier

Rom for akkumulatorbatteri skal være bygget og ventilert til tilsynsmyndighetens tilfredshet.

Elektrisk og annet utstyr som kan utgjøre en kilde til antennelse av brennbare damper, skal ikke tillates i slike rom med de unntak som er gitt i § 43.

Akkumulatorbatterier skal ikke plasseres i innredningen med mindre avgasser ikke kan utgjøre eksplosjonsfare, for eksempel ved at de er hermetisk lukket.

§ 43. Plassering av elektrisk utstyr

I rom der brennbare blandinger kan forventes oppsamlet, og i ethvert rom som fortrinnsvis er beregnet for plassering av akkumulatorbatteri, skal det ikke installeres elektrisk utstyr med mindre tilsynsmyndigheten er forvisset om at det er:

- av vesentlig betydning i driftssammenheng,
- av en type som ikke kan antenne den aktuelle blandingen,
- relevant i det aktuelle rommet, og
- behørig sertifisert for sikker bruk i de typer støv, damper og gasser som kan forventes å oppstå.

§ 44. Lynavledere

Lynavledere skal være montert på alle master eller toppmaster av tre. På fartøyer bygget av ikke-ledende materialer skal lynavlederne være forbundet via egnede ledere til en kopperplate festet til fartøyets skrog godt under vannlinjen.

Kapittel VI – Tillegg om sikkerhetsstandarder for passasjerskip**§ 45. Sikkerhetstiltak mot støt, brann og andre farer som skyldes elektrisitet (R 45)**

Nye skip i klasse B, C og D og eksisterende skip i klasse B:

- .1 Udekkede metalldele i elektriske maskiner eller utstyr som ikke er ment å være strømførende, men som kan bli strømførende som følge av feil, skal jordes, med mindre maskinene eller utstyret:
  - har en tilførselsspenning som ikke overstiger 50 V likestrøm eller 50 V spenningsverdi mellom ledere; autotransformatorer skal ikke brukes for å oppnå denne spenningen, eller
  - får tilførsel til en spenning som ikke overstiger 250 V ved sikkerhetsisolerende transformatorer som forsyner bare en forbruksinnretning, eller
  - er konstruert i samsvar med prinsippet om dobbelt isolasjon.
- .2 Alle elektriske apparater skal være konstruert og installert slik at de ikke forårsaker skade ved berøring.
- .3 Sidene, baksiden og om nødvendig forsiden av tavler skal være passende beskyttet. Udekkede strømførende deler med en spenning til jord som overstiger spenningen som angitt over, skal ikke være installert på forsiden av slike tavler. Der det er nødvendig, skal tavlen være utstyrt med isolerende matter eller gitter på forsiden og baksiden.
- .4 I isolerte fordelingsystemer skal det være utstyr som kan overvåke isolasjonsnivået til jord og gi en akustisk eller optisk indikasjon på unormalt lave isolasjonsverdier.
- .5.1 Alt metalltrekk og all metallarmering av kabler skal være elektrisk sammenhengende og jordnet.
- .5.2 Alle elektriske kabler og ledninger forlagt utenom utstyr, skal minst være av brannhemmende type og skal være installert slik at deres opprinnelige brannhemmende egenskaper ikke er redusert. Der det er nødvendig for bestemt bruk, kan flaggstatens administrasjon tillate bruk av spesielle typer kabler, f.eks. radiofrekvenskabler, som ikke tilfredsstiller forannevnte bestemmelser.

Nye skip i klasse B, C og D:

- .5.3 Kabler og ledninger for kraft, belysning og intern kommunikasjon og signaler som er av vesentlig betydning eller som er nødvendig i en nødsituasjon, skal så langt mulig legges utenom bysser, vaskerom, maskinrom i kategori A og deres kapper og andre områder med høy brannrisiko. På nye og eksisterende ro-ro-passasjerskip skal kabler til nødalarm og høyttalersystemer installert på eller etter den dato (1. juli 1998) som er nevnt i

artikkel 14 nr. 1 i direktiv 98/18/EF, godkjennes av flaggstatens administrasjon, under hensyn til rekommendasjoner utarbeidet av IMO. Kabler som forbinder brannpumper med nødtavler, skal være av en type som er motstandsdyktig mot brann der de er ført gjennom områder med høy brannrisiko. Der det er praktisk mulig skal alle slike kabler legges på en måte som utelukker at de gjøres ubrukbare som følge av oppvarming av skottene på grunn av brann i tilstøtende rom.

- .6 Kabler og ledninger skal være installert og festet slik at skamfiling og annen skade unngås. Avslutninger og ledd i alle ledere skal være laget slik at kabelens opprinnelige elektriske, mekaniske, flammehemmende og, om nødvendig, flammebestandige egenskaper bevares.

Nye skip i klasse B, C og D og eksisterende skip i klasse B:

- .7.1 Hver enkelt strømkrets skal være beskyttet mot kortslutning og mot overbelastning, unntatt i tilfeller tillatt etter direktiv 98/18/EF, regel II-1/C/6 og II-1/C/7 (elektriske og elektrohydrauliske styremaskiner, jf. § 46).

Nye skip i klasse B, C og D:

- .7.2 Lysarmaturer skal være arrangert slik at temperaturstigninger som kan forårsake skade på kabler og ledninger, unngås, og slik at det forhindres at omgivende materiale blir overopphetet.
- .8.1 Akkumulatorbatterier skal ha passende kasser, og rom som hovedsakelig brukes til oppbevaring av dem, skal være forsvarlig konstruert og effektivt ventilert.
- .8.2 Elektrisk eller annet utstyr som kan utgjøre en tennkilde for brennbare damper, skal ikke tillates i disse rommene.
- .9 Fordelingssystemer skal være arrangert slik at brann i en hvilken som helst vertikal hovedsone i henhold til direktiv 98/18/EF, regel II-2/A/2.9, ikke vil innvirke på virksomhet av vesentlig betydning for sikkerheten i noen annen slik sone. Dette kravet vil være oppfylt dersom hoved- og nødtilførselsledninger som føres gjennom en slik sone, er så godt atskilt både vertikalt og horisontalt som praktisk mulig.

§ 46. Tilleggskrav til elektrisk og elektrohydraulisk styremaskin (R 30)

Nye skip i klasse B, C og D og eksisterende skip i klasse B:

- .1 Det skal installeres en innretning som viser at motorene til elektriske og elektrohydrauliske styremaskiner er i gang, på kommandobroen og ved en passende manøverbass for hovedmaskineriet.

Nye skip i klasse B, C og D:

- .2 Hver elektriske eller elektrohydrauliske styremaskin som omfatter en eller flere kraftenheter, skal betjenes av minst to egne strømkretser som mates direkte fra hovedtavlen; en av kretsene kan likevel forsynes gjennom nødtavlen. En elektrisk eller elektrohydraulisk reservestyremaskin forbundet med elektrisk eller elektrohydraulisk hovedstyremaskin kan være koblet til en av strømkretsene som forsyner denne hovedstyremaskinen. Strømkretsene som forsyner en elektrisk eller elektrohydraulisk styremaskin, skal ha tilstrekkelig ytelse til å forsyne alle motorer som kan forbindes med dem samtidig og som kan måtte være i funksjon samtidig.

Nye skip i klasse B, C og D og eksisterende skip i klasse B:

- .3 Det skal finnes kortslutningsvern og alarm for overbelastning for slike strømkretser og motorer. Vern mot overstrøm, herunder startstrøm dersom slik finnes, skal være for minst det dobbelte av full belastningsstrøm for den motoren eller strømkretsen som har slikt vern, og skal være arrangert slik at det tillater passende startstrøm å passere.

Nye skip i klasse B, C og D:

Alarmene som kreves, skal være både akustiske og optiske og skal være plassert på et lett synlig sted i hovedmaskinrommet eller kontrollrommet der hovedmaskineriet normalt kontrolleres fra. Disse alarmene skal også oppfylle kravene i regel II-1/E/6 (vedr. Alarmsystem) i direktiv 98/18/EF når regelen får anvendelse.

- .4 Når en reservestyremaskin som etter regel II-1/C/6.3.3 i direktiv 98/18/EF skal være maskindrevet, ikke drives med elektrisk kraft eller drives med en elektrisk motor som først er beregnet for annet utstyr, kan hovedstyremaskinen mates gjennom en strømkrets fra hovedtavlen. Når en slik elektrisk motor som først er beregnet på annet utstyr, er arrangert for å drive en slik reservestyremaskin, kan flaggstatens administrasjon frafalle kravene i pkt. .3 dersom den er tilfreds med vernearrangementet sammen med kravene i direktivets regel II-1/C/6.4.1 og .4.2 som får anvendelse på reservestyremaskinen.

§ 47. Beskyttelse av spesialrom (R 37)

Nye skip i klasse B, C og D:

- .1 Forhåndsregler mot antennelse av brannfarlige damper:
  - 1. På et dekk eller en plattform, dersom slik er installert, der det fraktes kjøretøyer og der det kan ventes at eksplosive damper kan danne seg, unntatt plattformer med åpninger av tilstrekkelig størrelse til at bensingass kan trenge nedover, skal utstyr som kan utgjøre en tennkilde for brannfarlige damper, og særlig elektrisk utstyr og ledninger, være montert minst 450 mm over dekket eller plattformen. Elektrisk utstyr montert mer enn 450 mm over dekket eller plattformen skal være av en type som er slik innebygd

Undertegnede erklærer at anlegget er kontrollert (se § 7) og oppfyller sikkerhetskravene i forskriftens kapittel IV. Dokumentasjon i henhold til § 6 er overlevert reder/eier.

Sted/dato   Underskrift/Firmastempel

Underskrivers navn: Stilling:
(blokkbokstaver)

Eksempel på erklæring om samsvar fra prosjekterende.

Erklæring om at prosjektering er i samsvar med forskrift om maritime elektriske anlegg (se § 6)

Prosjektert av: Adresse:

Type anlegg: Adresse:

Anvendte normer (se forskriftens § 5):

Nr.   Navn

Eventuelle andre tekniske spesifikasjoner:

Undertegnede erklærer at anlegget er planlagt slik at det oppfyller sikkerhetskravene i forskriftens kapittel IV. Dokumentasjon i henhold til § 6 er overlevert reder/eier.

Sted/dato   Underskrift/Firmastempel

Underskrivers navn: Stilling:
(blokkbokstaver)

Vedlegg II

Dette vedlegget er å betrakte som et supplement til IEC 60092-serien (NEK 410:2000), og kan legges til grunn dersom denne serien benyttes som metode for å oppfylle forskriftens krav. Vedlegget er som øvrig veiledningstekst ikke juridisk bindende. Andre løsninger kan brukes forutsatt at samme sikkerhetsnivå opprettholdes. Dersom veiledning og de oppgitte normer benyttes vil det imidlertid være en presumpsjon for at forskriftens juridiske krav er oppfylt.

1 Definisjoner og generelle krav

1. Materialer som gjensidig virker korroderende

Ved utførelse av elektrisk utstyr og installasjoner skal det være tatt spesielle hensyn slik det ikke oppstår korrosjon ved kontakt mellom metaller med ulikt elektrolytisk potensial (NEK 410/IEC 60092.101.2.10).

2 Systemutførelse – generelt

1. Startanlegg for framdriftsmaskiner

Dersom det er elektrisk start av framdriftsmaskiner skal disse ha minst to batterier og være plassert i atskilte skap eller kasser eller i batterirom. Dersom batteriene er plassert i samme batterirom, skal de ikke være plassert over hverandre, eller på felles hyller. Batteriene skal ha atskilte kurser, forlagt så langt fra hverandre som praktisk mulig.

Startanlegg som tjener en framdriftsmaskin, skal ha vender for alternativ tilkobling av startmotoren til de to batteriene.

Startanlegg som tjener to eller flere framdriftsmaskiner, skal være fordelt mellom de to batterier, og skal være tilkoblet med separate kurser.

Alternativ tilkobling av et batteri til begge (eller alle) framdriftsmaskiner kan tillates.

Som ladeinnretning for startbatterier for drivmaskin for nødgenerator eller nødbrannpumpe tillates ikke ladedynamo drevet av vedkommende drivmaskin.

2. Startanlegg for nødgenerator, viktige forbrukere mv.

Startanlegg for hver drivmaskin for nødgenerator eller nødbrannpumpe og eventuelt andre drivmaskiner for viktige forbrukere, skal ha eget batteri som ikke brukes for andre formål.

For startarrangement for nødgeneratorsett vises det for øvrig til SOLAS 1974 med senere endringer chapter II-1 regel 44.

NEK 410/IEC 60092.201.6.2.4 stiller samme krav til startanlegg på generatorer for viktige forbrukere som for nødgeneratorer.

3. Startanlegg for drivmaskin som ikke tjener nødformål

Startanlegg som tjener drivmaskin som ikke er for nødformål, skal ha eget batteri, eller være tilkoblet med egen kurs til batteri for framdriftsmaskineri.

4. Startanlegg for mer enn én drivmaskin

Startanlegg som tjener mer enn en drivmaskin, skal ha minst to batterier som fastsatt for start av framdriftsmaskiner. Batterier for framdriftsmaskiner kan benyttes.

5. *Batterikapasitet*

Hvert batteri skal ha kapasitet for minst følgende antall startforsøk for de maskiner som det vanligvis forsyner. Hvert startforsøk skal være av minst 10 sekunders varighet:

- 12 starter for hver reverserbar framdriftsmaskin.
  - 6 starter for hver framdriftsmaskin som bare går en vei og som driver en vripropeller eller har en innretning slik at motoren kan startes uten belastning.
  - 3 starter for hver drivmaskin for generatorer, nødbrannpumpe og tilsvarende.
- Når startbatterier også tjener andre forbrukere, skal kapasiteten økes tilsvarende.
- Ved beregning av batterikapasitet må det også tas hensyn til:
- Batteriet vil sjelden være fulladet.
  - Reduksjon i kapasiteten på grunn av aldring.
  - Reduksjon av kapasiteten på grunn av høye eller lave temperaturer.
  - Reduksjon av kapasiteten på grunn av rask utladning.

(NEK 410/IEC 60092.201.6.2.1).

6. *Antall og ytelse av strømforsyningsenheter*

Bestemmelsen i NEK 410/IEC 60092.201.6.2.2 innebærer at det om nødvendig skal være anordnet utstyr for automatisk utkobling (tripping) av mindre viktige forbrukere for å hindre at generatoren faller ut pga. overbelastning. Se også NEK 410/IEC 60092.202.8.3.

7. *TN-system generelt*

Når det gjelder systembeskrivelser herunder dimensjonering av nøytralleder vises til relevante bestemmelser i NEK 400 (NEK 410/IEC 60092.201.7.1).

8. *Paralleldrift av generatorer i TN-anlegg*

Når generatorer drives i parallell i anlegg med jordet nøytralepunkt, må det sørges for at utjevningsstrømmen fra overharmoniske komponenter ikke overskrider skadelige verdier. Det henvises til retningslinjer som gis av generatorleverandøren (NEK 410/IEC 60092.201.7.1.3).

9. *Dublering av viktige forbrukere*

To eller flere viktige forbrukere som tjener samme formål skal ha tilførselskurser fordelt fra minst to fordelingstavler med egen kurs fra hovedtavlen eller nødtavlen.

Kablene til slike forbrukere skal i hele sin lengde være forlagt så langt fra hverandre som praktisk mulig. Kablene må dog så langt det er praktisk mulig ikke være forlagt i kollisjonssonen.

Med kollisjonssonen menes en sone fra borde med bredde 1/5 av skipets bredde på ethvert sted (NEK 410/IEC 60092.201.11).

10. *Landtilkobling*

Ved strømforsyning fra land må det være etablert forrigling eller venderarrangement som utelukker sammenkobling av generator og landtilkoblingskurs. 3-fase vekselstrømsanlegg skal dessuten ha faserekkefølgevender eller lignende anordning i landtilkoblingsskap eller tavle. Faserekkefølgevender kan dog sløyfes på skip med elektriker, når den bevegelige kabel fra land ikke er permanent tilkoblet og heller ikke kan tilkobles med apparatinntak om bord (NEK 410/IEC 60092.201.14).

11. *Beskyttelsesgrader*

I bysser, vaskerier og lignende kan det etter vurdering tillates komfyrer, stekeovner o.l. utstyr med IP 22 når de er beskyttet ekstra mot vannsprut fra spyling av skott og dørk (NEK 410/IEC 60092.201.26 og 307.3.1).

3 Systemutførelse – vern

1. *Generatorvern – gjeninnkobling*

Kortslutnings-, overstrøm- og retureffektrelser (tilbakestrømrelser) skal være slik at gjeninnkobling av effektbryteren kan foretas innen 30 sekunder, forutsatt at spenningen er innen 85%–110% av merkespenning (NEK 410/IEC 60092.202.8.2.1).

2. *Generatorvern – tilleggsbestemmelser for effektbrytere*

Automatsikringer med utløsekaraktistikk tilpasset generatorens merkestrømmer kan i anlegg med generatorytelse mindre enn 35 kVA brukes som generatorvern (NEK 410/IEC 60092.202.8.2.1).

3. *Retureffektvern*

Retureffektrelser for generatorer som drives i parallell skal vanligvis ha tidsforsinkelsen 3 –10 sekunder (NEK 410/IEC 60092.202.9.1).

4 Utstyr – generatorer og motorer

1. *Spenningsregulatorer*

Kravene til spenningsregulering skal så langt mulig også gjelde for generatorer med ytelse < 50 kVA (NEK 410/IEC 60092.301.4).

5 Utstyr – lavspenningstavler

1. Instrumentering m.m. – plassering

Instrumenter og betjeningsinnretninger, unntatt for skillebrytere, skal være plassert på tavlens front. Andre deler som skal kunne betjenes eller etterses, skal være plassert lett tilgjengelig bak hengslete dører. Når slike deler er plassert bak frontdører, skal uisolerte spenningsatte deler være beskyttet mot tilfeldig berøring med faste deksler av minst selvslukkende materiale som tilfredsstillende kravene til kapslingsgrad IP 20 (NEK 410/IEC 60092.302.7.6.101).

2. Instrumentering – sekundære fordelingsystem

Hvert sekundært fordelingsystem skal ha voltmeter (NEK 410/IEC 60092.302.7.6.101).

3. Utførelse av instrumenter

Ved bruk av viserinstrumenter skal skalaene på instrumenter ha rød strek ved merkeverdi (NEK 410/IEC 60092.302.7.6.101.4).

4. Mekanisk oppbygging og atskillelse

Kurser for generatorer, andre tilførselskurser og kurser for viktige forbrukere skal være plassert i egne celler, slik at lysbuer ikke kan forplante seg fra/til andre deler av anlegget. Det vises for øvrig til IEC 60439.7.7 samt vedlegg D i IEC 60439 (NEK 410/IEC 60092.302.7.7.101).

6 Utstyr – transformatorer for effekt og belysning

1. Transformatorer – koblingsgruppe

Y/Y-koblede transformatorer har relativ høy nullreaktans og bør derfor unngås i anlegg med direkte jordet nøytralpunkt dersom det er vanskelig å tilfredsstillende kravet til utkobling ved feil (NEK 410/IEC 60092.303.3).

2. PCB-holdige elektriske komponenter

Elektriske komponenter slik som transformatorer, omformere, kondensatorer etc. som inneholder kjolevæsker eller isolasjonsmaterialer av polyklorerte bifenyl (PCB) tillates ikke.

Miljøverndepartementet har fastsatt forskrifter for bruk av PCB og PCB-holdige produkter. Direktoratet for brann- og elsikkerhet er pålagt å føre tilsyn med at visse bestemmelser i disse forskrifter overholdes. (NEK 410/IEC 60092.303.3 og 401.15.2).

7 Utstyr – akkumulatorbatterier

1. Akkumulatorbatterier – ladeinnretning

Batterier skal ha egnet automatisk ladeinnretning. For batterier hvor kapasitet tas i betraktning ved fastsetting av antall og ytelse av strømforsyningsenheter, kan det kreves to innbyrdes uavhengige ladeinnretninger med atskilte tilførselskurser fra hovedtavlen.

Med egnet ladeinnretning menes at denne bl.a. skal være tilstrekkelig dimensjonert til å holde batteriet fulladet ved normal drift (NEK 410/IEC 60092.305.6).

8 Utstyr – varme og kokeapparater

1. Ovner for romoppvarming

Ovner kan være av følgende typer:

- gjennomsstrømningsovn
- panelovn
- ribbeovn.

Dette innebærer at flyttbare vifteovner ikke er tillatt.

Andre typer kan dog tillates etter nærmere vurdering i hvert enkelt tilfelle. Det vises for øvrig til relevante bestemmelser i NEK 400 (NEK 410/IEC 60092.307).

2. Varmelufts batterier

Varmelufts batterier skal ha termostater i tillegg til overtemperaturvern. Overtemperaturvernet skal være plassert på det stedet hvor høyeste temperatur opptrer. Det vises for øvrig til relevante bestemmelser i NEK 400 (NEK 410/IEC 60092.307).

3. Varmekabelanlegg

Varmekabelanlegg skal vanligvis ha jordfeilbryter eller jordfeilrelé med utløsestrøm ikke over 30 mA. Hvor dette er nødvendig av driftsmessige hensyn kan det etter nærmere vurdering benyttes utløsestrøm opp til og med 300 mA, dersom det på annen måte er tilstrekkelig sikret mot farlige berøringsspenninger.

Det vises for øvrig til relevante bestemmelser i NEK 400 (NEK 410/IEC 60092.307).

9 Installasjon og prøving av ferdig installasjon

1. Tavler – betjeningsganger

Foran hovedtavler skal det være fri høyde på minst 2 m.

Dører på hovedtavlers front og bakside skal i åpen stilling ikke hindre passasje (NEK 410/IEC 60092.401.11).

2. *Ladestasjoner*

Lading av batterier for trucker må foregå i ladestasjoner. Med slik ladestasjon forstås eget rom eller en bestemt del av et større rom, f.eks. lasterom. Denne bestemte del av rommet må ha en grunnflate som er minst det areal som opptas av truckene.

I ladestasjoner skal anleggsdelene vanligvis være i eksplosjonsbeskyttet utførelse. Dette gjelder dog ikke dersom batteriene er hermetisk lukket.

Stikkontakter i forriglet utførelse for tilkobling av ladeledningene kan være installert. De må ha kapsling minst IP 56 eller IP 44, avhengig av romkarakteren for øvrig (NEK 410/IEC 60092.401.17 og 401.19).

3. *Akkumulatorbatterier – plassering*

Rom, skap og kasser for batterier skal bare benyttes for dette formål (NEK 410/IEC 60092.401.17).

4. *Kabelgater*

Kabler og ledninger i temperaturklasser over 85 °C tillates ikke montert på brennbart underlag. Kabler og ledninger skal ikke i noe tilfelle kunne gi underlag og nærliggende brennbare materialer høyere temperaturer enn 80 °C.

Kabelbroer og -stiger, kabelrør og -kanaler skal ikke brukes for andre formål, f.eks. for føring av vann-, olje- eller andre rør.

Slike rør, rekkverk o.l. tillates vanligvis ikke som føringsunderlag for kabler (NEK 410/IEC 60092.401.31).

5. *Kabelgater – korrosjonsbeskyttelse. Mekanisk styrke.*

Kabelbroer og -stiger skal være av stål, og skal være korrosjonsbeskyttet. På åpent dekk og i lasterom skal korrosjonsbeskyttelsen vanligvis være varmforsinking. I særlig korrosjonsutsatte miljøer kan det stilles spesielle krav. Kabelbroer og -stiger skal tåle de mekaniske og elektrodynamiske påkjenninger som det må regnes med at de kan bli utsatt for. Ved dimensjonering av kabelbroer og -stiger for enleder kabler skal det tas spesielt hensyn til elektrodynamiske påkjenninger ved en mulig kortslutning (NEK 410/IEC 60092.401.31).

6. *Kabelgater – ekspansjon*

Kabelbroer og -stiger skal være slik utført og montert at de ikke opptar krefter eller overfører påkjenninger forårsaket av skipets bevegelser, forskjellige lastetilstander, temperaturvariasjoner mv. (NEK 410/IEC 60092.401.31).

7. *Kabelgater – seksjonering*

Kabelbroer, -rør og -kanaler langs hoveddekket skal være oppdelt i seksjoner. De skal være stivt festet til dekket i bare ett punkt og for øvrig være slik festet og understøttet at de kan gli (NEK 410/IEC 60092.401.31).

8. *Avmantlede kabledere – krav om isolasjonsstrømper*

Avmantlede kabledere skal ha påtrukket isolasjonsstrømpe av minst selvslukkende materiale dersom ledere vil kunne bli utsatt for mekaniske påkjenninger. Ledere som har brennbar lederisolasjon skal ha slik isolasjonsstrømpe dersom den avmantlede del er lengre enn 20 cm. Tilsvarende gjelder ledninger ved rørmunninger o.l. i koblingsbokser og -rom, skap mv. Isolasjonsstrømper må ha temperaturbestandighet minst tilsvarende kabelens temperaturklasse (NEK 410/IEC 60092.401.35).

9. *Kabler – mekanisk beskyttelse*

Beskyttelsesdeksler skal ha godstykkelse på minst 4 mm. Beskyttelsesrør skal ha godstykkelse på minst 2,5 mm.

Kabler forlagt på aluminiumsunderlag kan i stedet ha tilsvarende beskyttelse av aluminium. Godstykkelsen skal minst være 4 mm (NEK 410/IEC 60092.401.35.2).

10. *Kabler – festing*

Kravet om betryggende festing vil vanligvis være oppfylt når kabelen er klamret som følger:

- For kabler ved innføringen i kapslinger og rør når nærmeste klammer er plassert i avstand ikke større enn 10 x vedkommende kabels diameter.
- For kabler for øvrig når avstanden mellom klammerne ikke er større enn det som går frem av nedenstående tabell:

<i>Ytre diameter av kabel, m.m.</i>		<i>Maks. avstand mellom festepunkter</i>		
<i>over</i>	<i>opp til</i>	<i>Kabler uten metallomfletting eller armering (også kabler som ståltrådomfletting el. bare har blykappe)</i>	<i>Kabler med kopper-, bronse- eller armering</i>	<i>Mineralisolerte kabler med kappe av kopper eller rustfritt stål</i>
	8	200	250	300
8	13	250	300	370
13	20	300	350	450
20	30	350	400	450
30		400	450	450

(NEK 410/IEC 60092.401.38)

11. *Rør og kanaler for kabler**Korrosjonsbestandighet. Mekanisk styrke*

Rør og kanaler for kabler skal være av stål, og skal være korrosjonsbeskyttet. På åpent dekk og i lasterom skal korrosjonsbeskyttelsen være varmforsinking eller likeverdig.

Når de har aluminiumsunderlag, kan de være av aluminium.

Dimensjonering

Rør skal ha minst følgende midlere godstykkelse:

<i>Rørets utvendige diameter i mm</i>	<i>Minimum godstykkelse i mm</i>	<i>Rørets utvendige diameter i tommer</i>	<i>Minimum godstykkelse i mm</i>
16	1,5	5/8	1,5
20	1,5	3/4	1,5
25	1,6	1	1,8
32	1,6	1 1/4	1,8
40	1,6	1 1/2	2,0
50	1,8	2	2,0
63	1,9	2 1/2	3,0
		3	3,2
		3 1/2	3,2
		4	3,4
		5	3,6

Rør med større diameter skal ha midlere godstykkelse minst 4 mm.

Kanaler skal ha minst tilsvarende midlere godstykkelse, basert på kanalens utvendige tverrmål.

Rør med innvendig diameter større enn 304,8 mm (12") tillates ikke. Det samme gjelder kanaler med større ekvivalenttverrmål.

Godstykkelser på åpent dekk og i vann- og brennoljetanker

Rør på åpent dekk og i vann- og brennoljetanker skal ha minst følgende midlere godstykkelser:

<i>Rørets innvendige diameter mm</i>	<i>Minimum veggtykkelse mm</i>
$D \leq 57$	4,0
$57,0 \leq D \leq 152,4$	4,5
$152,4 \leq D \leq 304,8$	5,5

Kanaler skal ha minst tilsvarende godstykkelser, basert på kanalens innvendige ekvivalente tverrmål.

Gjennom tanker med brennbare væsker og i lasterom for brennbar last bør det brukes to konsentriske rør (NEK 410/IEC 60092.401.40).

12. *Kabler bak paneler og dekkplater*

Når kabler er forlagt bak paneler eller dekkplater, skal panelene eller platene være lett avtagbare. Kablene skal være umiddelbart tilgjengelige når panel eller dekkplater er tatt av.

Enkeltkabler til vegglamper, stikkontakter og brytere i tørre rom kan være montert bak veggpaneler av ikke brennbart materiale uten at disse er lett avtagbare.

Kravet om at paneler eller dekkplater skal være «lett avtagbare» medfører at panelene eller dekkplatene må være hengslet eller festet med skruer slik at de uten videre kan tas ned. Slike paneler eller dekkplater bør kunne tas ned uten å skade det interiørmessige (NEK 410/IEC 60092.401.41).

13. *Forlegging av kabel i termisk isolasjon*

Kabler skal ikke være forlagt i eller være dekket av termisk isolasjon, men kan være ført korteste vei gjennom slik isolasjon. Dog kan kabler i avsluttende grenledninger til mindre lyskurser, f.eks. i lugarer, forlegges i slik isolasjon dersom det kan dokumenteres at tilfredsstillende varmeavledning oppnås.

Kabler som er forlagt langs ytterdekk, – skott eller skroget, skal ligge på innsiden av eventuell termisk isolasjon (NEK 410/IEC 60092.401.41).

Det vises for øvrig til relevante bestemmelser i NEK 400.

14. *Røranlegg av plast*

Røranlegg av plast er kun tillatt i tørre rom i innredningen. For slike anlegg skal det være tatt spesielle forholdsregler vedrørende ekspansjon, festemåter og skjøting (NEK 410/IEC 60092.401.41).

Det vises for øvrig til relevante bestemmelser i NEK 400.

15. *Kabelendeavslutninger – avmantling og avisolering*

Kabler skal ikke være avmantlet i større lengde enn høyst nødvendig. Tilsvarende gjelder avisolering av ledere. Kabler skal være endeavsluttet i boks, koblingsrom eller skap som passer for formålet. (NEK 410/IEC 60092.401.46).

16. *Avgrening og skjøting av kabler – koblingsbokser*

I tørre rom i innredningen kan bokser være plassert skjult bak vegg- og takpaneler. Slike bokser skal

vanligvis være i utførelse minst IP 44. Plasseringen skal være tydelig avmerket utenpå panelet eller på tegninger. Panelene skal ha tilpassede åpninger som gir lett adkomst inn til boksene.

Åpningenes deksler skal være slik festet at de lett kan tas av uten å foreta demontering av annet utstyr.

Tilsynsmyndigheten kan vurdere lavere kapslingsgrad dersom det på stedet ikke er vesentlig fare for lekkasjer fra rør mv. og innredningen er av ikke brennbart materiale (NEK 410/IEC 60092.401.48).

17. *Prøving – isolasjonstilstand*

Maskiner, transformatorer, apparater og bruksgjenstander skal i såvel kald som driftsvarm tilstand hver for seg ha isolasjonsresistans minst:

$$(3 \times \text{merkespenningen i V}) / (\text{Ytelse i kVA} + 1.000) \text{ [M}\Omega \text{]}$$

Termiske apparater kan dog i driftsvarm tilstand ha lavere isolasjonsresistans, men ikke under følgende verdier:

– For apparater uten jordforbindelse:		50.000 Ω
– For apparater med jordforbindelse:	inntil 5 kW	50.000 Ω
	5–10 kW	40.000 Ω
	10–20 kW	30.000 Ω
	20–50 kW	20.000 Ω
	over 50 kW	10.000 Ω

I batterianlegg skal isolasjonsresistansen mellom hver batteripol og jord skal være minst 200 Ω pr. V driftsspenning (NEK 410/IEC 60092.401.55).

18. *Måling av isolasjonsresistans*

Måling av isolasjonsresistansen skal utføres med likestrøm og med en spenning minst 2 ganger anleggets nominelle spenning, men ikke mindre enn 250 V. Dog kreves ikke høyere målespenning enn 500 V ved anlegg for spenning opp til 1000 V.

Ved isolasjonsmåling må utvises forsiktighet slik at utstyr som ikke tåler målespenningen ikke blir skadet. Det kan f.eks. være nødvendig å kortslutte elektroniske komponenter som dioder og tyristorer under målingen (NEK 410/IEC 60092.401.55).

10 *Spesielle anlegg – AC forsyningsystemer med spenninger i området 1 kV opp til og med 11 kV*

1. *Anvendelsesområde*

Bestemmelsene i dette avsnitt kommer i tillegg til de generelle bestemmelser for anlegg om bord i skip og sjøredskaper og gjelder for vekselstrømsanlegg med nominell systemspenning over 1 kV og opp til og med 11 kV om bord i skip og sjøredskaper, herunder flyttbare boreplattformer.

Tilleggsbestemmelsene for høyspenningsanlegg er basert på NEK 410/IEC 60092.503 (1975) med de tillegg og endringer som fremkommer i dette avsnitt. Tilsynsmyndigheten kan etter nærmere vurdering og på et nærmere spesifisert grunnlag tillate høyere spenninger.

2. *Alminnelige bestemmelser*

2.1 *Utførelse*

Utstyr skal normalt være utført og prøvet i henhold til gjeldende IEC normer eller likeverdige og anerkjente nasjonale normer. Utførelsen skal dog være avpasset til de spesielle driftsforhold om bord.

2.2 *Beskyttelse mot spenningsførende deler – plassering*

2.2.1 *Anleggsdeler som ikke er berøringssikre, skal være anbragt utilgjengelig for uvedkommende.*

Berøringssikker anleggsdel, er anleggsdel som har jordet skjerm, jordet kapsling eller tilstrekkelig isolasjon.

2.2.2 *Spenningsførende deler som skal betjenes eller tilses, skal være anbragt på slik måte og med slik beskyttelse at de lett og uten fare kan betjenes eller tilses.*

2.2.3 *Advarselsskilt av anerkjent type skal være anbragt iøynefallende på høyspenningsutstyr og kabler og ved inngangen til og på passende steder inne i rom for høyspenningsanlegg.*

2.3 *Isolasjonstilstand*

2.3.1 *Anlegg med isolert nøytralpunkt eller anlegg hvor nøytralpunktet er jordet over en høyohmig motstand, skal i tillegg til mulighet for kontroll av isolasjonstilstanden ha:*

- faste innretninger som varsler isolasjonsfeil og jordslutninger i anlegget, eller
- automatisk utkopling av kurs med jordslutning.

2.3.2 *Anlegg hvor nøytralpunkt er jordet over en lavohmig motstand eller anlegg med direkte jordet nøytralpunkt, skal ha utrustning for automatisk utkopling ved jordslutning ved 1/3 av maksimalt beregnet jordfeilstrom. Ved lavere jordfeilstrom skal det være anordnet alarm.*

2.4 *Luftavstander og krypestrømvastander*

2.4.1 *Uisolerte ledere som ikke er jordet, skal innbyrdes og fra andre ledende gjenstander og fra vegg, tak og egne beskyttelseskledninger normalt ha en avstand av minst 5 cm + 0,5 cm for hver 1 kV driftsspenning, såfremt det ikke ved spenningsprøve etter norske eller andre likeverdige normer kan dokumenteres at*

isolasjonsholdfastheten er tilfredsstillende med mindre avstand. Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan etter vurdering i hvert enkelt tilfelle akseptere minimumsavstander.

Andre minimumsavstander som Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan legge til grunn er bl.a. følgende:

Nominell spenning, V	Minimum luftavstander, mm for	
	Hovedtavler og generatorer	Annet utstyr
< 1.100	14*	14
< 3.300	32	26
< 6.600	60	50
≤ 11.000	100	80

* For samleskinner og andre blanke ledningsforbindelser i hovedtavler skal luftavstand dog være minst 25 mm.

2.4.2 Ustyr skal ha tilfredsstillende krypestrømsavstander

Som tilfredsstillende krypestrømsavstander regnes bl.a. følgende minimumsverdier:

Hovedtavler og generatorer:

Nominell spenning V	Min. krypestrømsavstander, mm for krypestrømindeks			
	300 V	375 V	500 V	> 600 V
< 1.100	26*	24*	22*	20*
< 3.300	63	59	53	48
< 6.600	113	108	99	90
≤ 11.000	183	175	162	150

* For samleskinner og andre blanke ledningsforbindelser i hovedtavler skal krypestrømsavstand dog være minst 35 mm.

Annet utstyr:

Nominell spenning V	Min. krypestrømsavstander, mm, for krypestrømindeks			
	300 V	375 V	500 V	> 600 V
< 1.100	18	17	15	14
< 3.300	42	41	38	26
< 6.600	83	80	75	70
≤ 11.000	146	140	130	120

2.5 Jording

2.5.1 Jordleder skal normalt være av kopper med tverrsnitt minst 30 mm². Strømtettheten i jordleder av kopper skal ikke overstige 150 A/mm² under de aktuelle jordfeil.

2.5.2 Det skal være anordnet nødvendige muligheter for arbeidsjording i henhold til forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av høyspenningsanlegg (fsh). I tavler og skap hvor det ikke er anordnet pålitelig forrigling mhp. feilbetjening skal det være fast monterte jordingsbrytere som er dimensjonert for innkopling ved driftsspenning, for alle innkommende og utgående kurser og for alle samleskinner. Andre steder kan jording og kortslutning utføres med fast montert jordingsbryter, flyttbart jordingsapparat eller annet egnet jordingsutstyr.

2.5.3 Lavspenningsviklinger på måletransformatorer skal være jordet. Jordledningen skal normalt være av kopper med tverrsnitt minst 4 mm². Jordledningen kan være forbundet direkte til transformatorens jordede kapsling eller underlag.

Dimensjonering av jordingsbrytere vil bli vurdert bl.a. på grunnlag av IEC-Publikasjon 129 (1984).

2.6 Kapslinger

2.6.1 Kapslinger skal minst tilfredsstillende 201.26 med mindre høyere kapslingsgrad kreves etter pkt. 6.2 – 6.4.

2.6.2 Roterende maskiner og nøytralpunktmodstander skal ha kapslingsgrad minst IP 43, dog kan IP 23 aksepteres når de er plassert i rom som bare er tilgjengelig for kvalifisert personell. Koplingsbokser skal være av kapslingsgrad minst IP 44.

Rom for maskineri vil i alminnelighet betraktes å være tilgjengelig for kvalifisert personale. Det samme gjelder andre rom som holdes låst under ansvar av skipets offiserer.

2.6.3 Transformatorer skal ha kapslingsgrad IP 23 når de er plassert i rom som bare er tilgjengelige for kvalifisert personale og minst IP 54 når de er plassert andre steder. Alternativt kan transformatorer med lavere kapslingsgrad være plassert i separat, avlåst rom.

2.6.4 Tavler og kapslinger for apparater skal ha kapslingsgrad minst IP 32.

2.7 Overspenningsvern

Når et anlegg med lavere spenning forsynes fra et høyspenningsanlegg skal viklingen for den lavere spenning ha overspenningsvern, f.eks. nøytralpunktavleder eller direkte jording av nøytralpunkt. Alternative løsninger kan godtas etter vurdering i hvert enkelt tilfelle.

- 2.8 *Stillstandsvarme*
Utstyr som ikke er i kontinuerlig drift, og som ikke er plassert i oppvarmede og ventilerte rom, skal normalt ha varmelement som automatisk koples inn når utstyret koples ut.
3. *Fordelingssystemer og spenninger*
- 3.1 *Fordelingssystemer*
Følgende fordelingssystemer tillates:
- 3.1.1 3-fase, 3-leder med høyohmig jordet nøytralpunkt.
- 3.1.2 3-fase, 3-leder med lavohmig jordet nøytralpunkt.
- 3.1.3 3-fase, 3-leder med direkte jordet nøytralpunkt.
- 3.1.4 3-fase, 3-leder med nøytralpunkt jordet med spesielt utstyr etter Direktoratet for brann- og elsikkerhets nærmere vurdering.
- 3.1.5 3-fase, 3-leder med isolert nøytralpunkt.
For anlegg med isolert nøytralpunkt vil det for utstyr og kabler bli krevet høyere prøvingsspenninger enn det anleggets nominelle driftsspenning normalt kunne tilsi. For roterende maskiner, krafttransformatorer, strøm- og spenningstransformatorer, kabler, brytere og sikringsutstyr for bruk i systemer med isolert nøytralpunkt skal spenningen for høyspenningsprøven være minst 7,5 ganger den nominelle spenning mellom fase og nøytralpunkt.
Andre prøvingsspenninger kan bli vurdert av tilsynsmyndigheten i hvert enkelt tilfelle.
Med et høyohmig jordet nøytralpunkt forstås et system hvor nøytralpunktet er jordet over en motstand med størrelse lik eller litt mindre enn 1/3 av den kapasitive reaktans av en fase mot jord.
Med et lavohmig jordet nøytralpunkt forstås et system hvor nøytralpunktet er jordet over en motstand med størrelse slik at jordslutningsstrømmen blir minimum 20% og maksimum 100% av merkestrømmen for den største generatoren.
I system med et isolert nøytralpunkt skyldes kravet om de spesielle høye prøvespenningene de høye overspenningene som kan forekomme ved intermitterende jordslutning i slike anlegg, innenfor de aktuelle spenningsområder.
- 3.2 *Maksimal spenninger*
Det tillates maksimalt 11 kV nominell systemspenning. For styrestrømsystemer tillates maksimalt 250 V nominell systemspenning.
Følgende ansees som standard nominelle systemspenninger:
3, 3.3, 6, 6.6, 10 og 11 kV.
4. *Strømkilder og strømforsyningsanlegg*
- 4.1 *Generatorer*
- 4.1.1 Når det brukes kjøling med vann-luft varmevekslere, skal disse normalt være av dobbeltrør type. Det skal være lekkasjeovervåking med alarm som trer i funksjon når vann trenger inn mellom rørene.
- 4.1.2 Generatorer med kjøling som er avhengig av hjelpekraft f.eks. vannpumpe eller separat vifte, skal enten være forriglet slik at generatorene utkoples hvis hjelpekraften svikter, eller generatorene skal være utstyrt med innebygde temperaturredetektorer som gir alarm når tillatt maksimaltemperatur er nådd og utkopling ved 10% høyere temperatur.
- 4.1.3 Alle roterende maskiners viklinger skal være utstyrt med temperaturfølere for overvåking og alarm. Kurser for temperaturredetektorer for viklingene kan bli forlangt utstyrt med overspenningsvern, jf. pkt. 2.7 over.
- 4.2 *Krafttransformatorer*
Spesielle forholdsregler kan om nødvendig bli krevd for å hindre uheldige virkninger av innkoplingsstrømstøt.
- 4.3 *Nøytralpunktforbindelser*
For hver nøytralpunktforbindelse skal det være mulighet for frakopling. Dersom bryter skal brukes for frakopling, skal denne ha låseanordning.
5. *Fordelingsanlegg, tavler, betjenings- og kontrollutstyr*
- 5.1 *Fordelingsanlegg*
- 5.1.1 Hovedtavlen samleskinner skal være oppdelt i minst to seksjoner, forbundet med effektbryter eller lastskillebryter.
Kurser for generatorer og viktige forbrukere skal være fordelt mellom seksjonene slik at anlegget kan holdes i drift med en seksjon utkoplet.
- 5.1.2 Når en tavle er avhengig av hjelpekraft skal det være et separat system for hver seksjon. Det skal vanligvis være lagret energi for minst to operasjoner av samtlige brytere.
For utkopling av brytere gjelder dette for alle brytere samtidig uten unormalt spenningsfall i hjelpekraftkursen eller trykkfall i trykksystemet.
- 5.2 *Generatorkurser*
Generatorkurser skal ha effektbryter.
I tillegg til vanlig vern skal vernet gi beskyttelse ved kortslutning eller jordslutning i generatoren

eller i kabelforbindelsen fra generator til tavle, ved hjelp av utkobling av generatorbryteren og avmagnetisering av generatoren.

I anlegg hvor nøytralpunktet er isolert eller jordet over en høyohmig motstand godtas alarm i stedet for utkobling ved jordslutning i generatoren eller kabelforbindelsen fra generator til tavle.

5.3 *Utgående kurser*

Utgående kurser skal normalt ha effektbryter.

Sikringseffektbryter kan tillates forutsatt at arrangementet er slik at sikringene kan skiftes i spenningsløs tilstand uten fare for å komme innenfor risikoavstanden.

Sikringer tillates ikke som overstrømsvern.

Det tillates at bryterutstyr for utgående kurser benyttes som motorstartere forutsatt at det tåler både startstrømmen og det antall inn- og utkoblinger som det må regnes med.

Noen typer sikringer har for liten bryteevne i strømområdet mellom fullast og kortslutning. Det er forutsetningen at vernet for effektbrytere løser ut i dette strømområdet.

5.4 *Krafttransformatorer*

5.4.1 Tilførselskurser til krafttransformatorers primærside skal ha bryterutstyr og vern i henhold til pkt. 5.3 over. Når samtidighetsfaktor er benyttet ved dimensjonering av transformatorer, skal det dessuten være arrangert alarm for overstrøm eller overtemperatur.

5.4.2 Når transformatorer kan parallellkoples, skal det være bryterutstyr på sekundærsiden, og forriglet slik at bryteren eller kontakten på sekundærsiden utkoples automatisk når bryter eller sikringer på primærsiden løser ut.

5.5 *Spenningstransformatorer*

Spenningstransformatorer skal ha sikringer på sekundærsiden. Slike sikringer kan sløyfes for kursen til den spenningskjennende delen i spenningsregulatorer for generatorer.

5.6 *Landtilkopling og kurser til andre skip*

Landtilkopling og kurser til andre skip tillates etter vurdering av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

5.7 *Konstruksjon av tavler*

5.7.1 Tavler skal være konstruert som metallskottet etter normene i IEC-Publikasjon 60298 (1990) «AC metal enclosed switchgear and controlgear for rated voltages above 1 kV and up to and including 52 kV», og med de endringer og tillegg som fremgår av det følgende.

Innvendige skillevegger av andre materialer kan aksepteres av Direktoratet for brann- og elsikkerhet. For utgående kurser hvor tilbakespenning ikke er mulig, kan skillevegg mellom kabelltilkopling og bryterutstyr sløyfes.

Med metallskottet apparatanlegg menes apparatanlegg med ytre metallkapslinger, hvor komponenter er plassert i adskilte metallkapslede rom. Metallkapslinger skal være jordet.

5.7.2 Apparanlegg skal være dimensjonert for de påkjenninger som de kan bli utsatt for ved kortslutning. Dokumentasjon kan bli forlangt.

5.7.3 Fabrikanten skal utstede prøverapport med alle nødvendige oppgaver i henhold til IEC-Publikasjon 60298. For impulsprøvespenning nyttes i nevnte publikasjon «List 2» for anlegg som ikke har automatisk utkobling ved jordfeil; for øvrige anlegg nyttes «List 1».

5.7.4 Alle effektbrytere og sikringseffektbrytere skal kunne frakoples samleskinnene, enten med skillebryter som har synlige bruddsteder eller påmontert pålitelig stillingsindikator for hvert bevegelig kontaktsystem, eller på annen synlig måte, f.eks. ved uttrekking av effektbryter i skillestilling.

Skillestrekningene skal tilfredsstille prøvekravene i IEC-Publikasjon 60129 (1984) «Alternating current disconnectors (isolators) and earthing switches.»

5.7.5 Det skal fortrinnsvis være låsbare dører på tavlen.

Alternative løsninger kan være:

– Tavlen plassert i eget låsbart rom eller inngjerding eller

– Andre løsninger som Direktoratet for brann- og elsikkerhet finner tilfredsstillende.

5.7.6 Styrestrøm- og signalkurser skal, med unntak av korte tilledninger til styrestrømtransformatorer, releer, hjelpekontakter mv., være montert adskilt fra hovedstrømkursene ved jordede skillevegger av metall, eller ved skillevegger av isolerende og selvslukkende materiale.

Kravet om skillevegger kan bl.a. tilfredsstilles ved bruk av rør.

Alternativt kan kabelforbindelser aksepteres.

Sikringer for styrestrøm- og signalkurser som krever ettersyn mens utstyret er i drift, skal være tilgjengelige uten at man kommer innenfor risikoavstanden.

5.8 *Betjeningsganger*

Foran tavlen skal det være betjeningsgang med bredde minst 1 m. Åpne tavledører eller brytere uttrukket skal ikke hindre passasje. Etter vurdering av Direktoratet for brann- og elsikkerhet kan adgang fra to sider bli forlangt.

6. *Kabler og ledninger*

6.1 *Utførelse*

- 6.1.1 Kabler og ledninger skal tilfredsstillende anerkjente elektrotekniske normer.
- 6.1.2 Kabler for fast forlegging skal vanligvis tilfredsstillende spesifikasjonene i IEC-Publikasjon 60502 (1997/98) «Power cables with extruded insulation and their accessories for rated voltages from 1 kV up to 30 kV», men med følgende spesielle krav:
- Som lederisolasjon tillates vanligvis bare tverrbundet polyetylen (XLPE) og etylen-propylen gummi (EPR). Butyl, PVC og termoplastisk polyetylen (PE) tillates ikke.
  - «Conductor screening» kreves for alle kabler med XLPE-isolasjon, og for EPR-isolerte kabler med spenning U/U over 3.6/6 kV.
  - «Insulation screening» kreves for alle kabler.
  - Som kappemateriale skal vanligvis anvendes en av de typer som er angitt i IEC-Publikasjon 60092–359, dvs. PVC, polykloropren eller klorsulfonert polyetylen.
  - Andre utførelser og materialer kan bli godkjent etter vurdering i hvert enkelt tilfelle avhengig av bruksområdet.
- 6.1.3 Fleksible kabler/bevegelige ledninger for flyttbare apparater og maskiner tillates bare etter særskilt vurdering av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.
- 6.1.4 Kablers og ledningers spenningsklasse. U skal minst tilsvare anleggets nominelle systemspenning.
I anlegg med høyohmig jordet nullpunkt uten automatisk utkobling ved jordfeil, og på anlegg med isolert nullpunkt, regnes systemspenningen som spenningsklasse U mot jord.
I f.eks. et 6 kV anlegg med isolert nullpunkt kan man ikke bruke kabler med spenningsklasse $U_0/U = 3.6/6$ kV, men må bruke 6/10 kV. U_0 er fasespenning og U er systemspenning.
- 6.2 *Montering*
- 6.2.1 Høyspenningskabler og -ledninger skal være montert adskilt fra kabler med lavere spenning, dvs. ikke i samme kabelbunt og rør.
- 6.2.2 Forlegging av høyspenningskabler i innredningen tillates bare etter særskilt vurdering av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.
- 6.2.3 Høyspenningskabler skal være merket, jf. pkt. 2.2.3 over.
- 6.2.4 For uisolerte ledninger gjelder avstandsbestemmelsene i pkt. 2.4.1 over.
- 6.2.5 For den del av en kabelendeavslutning eller skjot som ikke er beskyttet av jordet skjerm av metall gjelder avstandsbestemmelsene i pkt. 2.4.1 over.
Dersom en kabelendeavslutning er montert i samsvar med fabrikantens monteringsanvisning, kan monteringsanvisningen som regel betraktes som tilstrekkelig dokumentasjon. Tilfredsstillende prøverapport må på forlangende fremlegges.
Kabelendeavslutninger skal ikke være i kapslinger hvor utstyr for lavere spenning forefinnes, jf. pkt. 5.7.6 over.
- 6.3 *Strømbelastning*
Som tillatt strømbelastning gjelder verdiene for temperaturklasse 85 °C i IEC 60092.201.32 tabell 6 og 352.6 tabell 1, redusert med 10%.
- 6.4 *Prøving*
Etter installasjon skal kabler og ledninger med endeavslutninger og eventuelle skjøter spenningsprøves i henhold til «clause 18» i IEC-Publikasjon 60502 (1997/98), dvs. med likespenning minst 4 U_0 i 15 minutter, hvor U_0 er kabelens merkefasespenning. Alternativt kan prøving med vekselspanning godkjennes etter råd fra kabelfabrikantene.
7. *Bryterutstyr, stikkontakter*
- 7.1 *Bryterutstyr*
Brytere og sikringer skal være konstruert etter gjeldende IEC-normer.
Med gjeldende IEC-normer menes:
– IEC-Publikasjon 60056 «High-voltage alternating-current circuitbreakers.»
– IEC-Publikasjon 60129 «Alternating current disconnectors and earthing switches.»
– IEC-publikasjonsserie 60282 «High-voltage fuses.»
- 7.2 *Stikkontakter*
Stikkontakter tillates bare etter særskilt vurdering av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.
8. *Motorer*
For motorer gjelder bestemmelsene for generatorer, så langt disse er anvendelige.

Vedlegg III

Kontrollhyppighet for periodisk tilsyn

<i>Skipstype</i>	<i>Kontrollhyppighet</i>	<i>Kommentar</i>
Passasjerskip og fartøy med tillatelse til begrenset passasjerbefordring	hvert 5. år	Nasjonal fart
Fiske- og fangstfartøy	hver 12. md.	Internasjonal fart
Lektere	hvert 4. år	F.o.m. sertifikatforfall etter 1. juli 2000
	hvert 5. år	

<i>Skipstype</i>	<i>Kontrollhyppighet</i>	<i>Kommentar</i>
Lasteskip	hvert 5. år	
– Oljevern fartøy uten direkte kontakt med olje	hvert 5. år	
– Oljevern fartøy i direkte kontakt med olje	hvert 2. år	Alternativt: I løpet av det tredje året i sertifikatperioden
Fiske- og fangstfartøy (< 15 m)	hvert 5. år	Kontroll foretas av akseptert foretak.

Merknader

Til § 1

Forskriften gjelder for både lavspennings- og høyspenningsanlegg.

Elsikkerhet omfatter de faremomenter som elektrisiteten representerer i seg selv, som berøringsfare og brann og sikkerhetsmessige forhold knyttet til bruk av elektrisitet og elektrisk utstyr.

Med elsikkerhet menes bl.a. følgende:

- beskyttelse mot berøringsfare,
- beskyttelse mot lysbue/varmgang (personskade, brannfare, eksplosjoner),
- konsekvens-/følgeskader,
- beskyttelse mot elektrostatiske utladninger,
- beskyttelse mot at elektrisitet forårsaker uønskede kjemiske prosesser (for eksempel i koblinger og skrog),
- beskyttelse mot at elektromagnetiske felt får helseskadelig innvirkning,
- elektromagnetisk kompatibilitet,
- sikker utførelse, montering og vedlikehold av elektrisk utstyr,
- sikker systemløsning, utførelse, bruk og vedlikehold av maritime elektriske anlegg,
- sikre rutiner og sikkerhetstiltak ved arbeid på eller nær ved maritime elektriske anlegg,
- strømforsyning foregår på en sikker måte,
- kvalitet på strømforsyning,
- beskyttelse mot lynnedslag,
- sikre at strømbrudd ikke medfører fare for liv og helse.

Til § 2

Som norske skip, flyttbare innretninger og sjøredskaper regnes de som er registrert i for eksempel Norsk Ordinært Skipsregister (NOR) eller Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS).

Direktoratet for brann- og elsikkerhets tilsynsansvar på flyttbare innretninger innebærer oppgaver knyttet til utstedelse av maritime sertifikater. For øvrig er Oljedirektoratet tilsynsmyndighet etter lov om petroleumsvirksomhet av 29. november 1996 nr. 72 for sikkerheten på faste og flyttbare innretninger som driver petroleumsvirksomhet på den norske kontinentalsokkelen. I den forbindelse er Direktoratet for brann- og elsikkerhet bistandsetat for Oljedirektoratet med hensyn til elektriske anlegg på innretninger som brukes i petroleumsvirksomheten.

Sjøfartsdirektoratet (Sdir) er etter sjødyktighetsloven tilsynsmyndighet for skip og flyttbare innretninger. Direktoratet for brann- og elsikkerhets tilsynsansvar på skip innebærer blant annet oppgaver knyttet til å bistå Sdir i forbindelse med utstedelse av maritime sertifikater.

Omsetning av elektrisk utstyr er regulert i forskrift om elektrisk utstyr av 10. august 1995 nr. 713. Bruk og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr er regulert i forskrift om bruk og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr av 20. august 1999 nr. 955.

Forvaltes av Post- og teletilsynet

Forvaltes av Forsvarsdepartementet

SOLAS 1974 med senere endringer gjelder for skip over 500 bruttoregister tonn i internasjonal fart og passasjerskip registrert for mer enn 12 passasjerer i internasjonal fart. SOLAS er fastsatt av IMO (International Maritime Organization), og administreres av Sjøfartsdirektoratet.

For fritidsfartøy vises det i tillegg til forskrift av 14. juni 1996 nr. 580 om produksjon og omsetning m.v. av fritidsfartøy, fastsatt av Barne- og familiedepartementet og som forvaltes av Sjøfartsdirektoratet

Når det gjelder fiskeoppdrettsanlegg (merder, foringsflåter mv.) vises det til forskrift om elektriske lavspenningsanlegg av 6. november 1998 nr. 1060.

For anlegg om bord i skip og sjøredskaper som bygges i utlandet kan denne forskrift først gjøres gjeldende etter at skipet eller sjøredskaperen er registrert i norsk register.

Direktoratet for brann- og elsikkerhets engasjement før registrering i norsk register er således å betrakte som en forhåndsklarering av elektriske anlegg etter denne forskriften.

Til § 3

Skroglengde for fritidsfartøyer måles i samsvar med de harmoniserte standarder som fremgår av forskrift fastsatt av Barne- og familiedepartementet 14. juni 1996 nr. 580 om produksjon og omsetning m.v. av fritidsfartøy og med de unntak som der er oppgitt.

Til § 4

Hvem som kan forestå prosjektering, utførelse, endring og vedlikehold av maritime elektriske anlegg reguleres av forskrift om kvalifikasjoner for elektrofagfolk av 14. desember 1993 nr. 1133 (fke).

Både når det gjelder å forestå utførelse og reparasjon av maritime elektriske anlegg og å forestå drift og vedlikehold av disse anleggene, kommer forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av lavspenningsanlegg av 30. oktober 1998 nr. 1048 til anvendelse. Dersom det maritime anlegget har høyspenningsanlegg vil også forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av høyspenningsanlegg av 30. oktober 1998 nr. 1047 komme til anvendelse.

Når det gjelder kvalifikasjonskrav til mannskap vises til Sjøfartsdirektoratets forskrift av 29. april 1998 nr. 398 om kvalifikasjonskrav, utstedelse av sertifikater og om sertifikatrettigheter for personell på norske skip, avsnitt 16, kapittel V, § 14.

Til § 5

Veiledningens og normenes detaljerte anbefalinger er ikke juridisk forpliktende, dvs. at andre løsninger kan velges.

Normer som beskriver hvordan sikkerhetskravene i kapittel IV kan oppfylles:

- *IEC 60092-serien* Electrical Installations in Ships,
- *NEK EN 60079-serien* Elektriske anlegg i eksplosjonsfarlig omgivelser (for utførelse av tankskip vises imidlertid til IEC 60 092– 502 Tankers special features, jf. imidlertid § 2 vedrørende grensesnitt mellom SOLAS og denne forskriften),
- *IEC 61892-serien: Mobile and fixed offshore units – Electrical installations,*
- *IMOs resolution MSC.36(63)* International code of safety for high-speed craft (HSC code),
- *IMOs resolution A.686(17)* Code on alarms and indicators,
- *ISO 8383* Lifts on ships – spesific requirements,
- *AODC-koden: Code of practise for the safe use of electricity under water,*
- *MODU-koden: Code for the construction and equipment of mobile offshore drilling units,*
- *Nordisk Båtstandard* for de anlegg som er nevnt i Sjøfartsdirektoratets regler,
- *IEC 60439: Low-voltage switchgear and controlgear assemblies.* (tavlenormen),
- *IEC 60533: Electrical and electronic installations in ships – Electromagnetic compatibility (EMC),*
- *ISO/DIS 13297* – Small craft – electrical systems – alternating current installations,
- *ISO/DIS 10133* – Small craft – Electrical systems – extra low voltage d.c. installations,
- *NS-ISO 8849* – Mindre fartøyer. Elektriske lensepumper (=EN 28849:1993) (ISO 8849:1990),
- *ISO 10134* – Small craft – electrical devices – lightning protection,
- *NEK 400: Elektriske lavspenningsanlegg – installasjoner.* Bearbeidet oversettelse av CENELEC HD 384 og IEC 60363. (Relevante bestemmelser).

Når det gjelder NEK 400 vil relevante bestemmelser for bruk i maritime anlegg kunne være beskrivelse av fordelingssystemer, installasjoner i innredning slik som lugarer, badrom etc., svømmebasseng, termiske anlegg etc.

IEC 60092-serien er oversatt til norsk gjennom NEK 410 Norske normer for maritime elektriske anlegg – Installasjoner og utstyr om bord i skip. Ved uoverensstemmelser mellom IEC 60092-serien og NEK 410 er det IEC 60092-serien som gjelder.

Direktoratet for brann- og elsikkerhet har i vedlegg II til denne forskrift laget nødvendige tillegg som kan legges til grunn ved anvendelse av IEC 60092-serien.

Det forutsettes at det til enhver tid benyttes siste utgave av de normene som er angitt ovenfor. Referansene er derfor udaterte og uten referanse til hvilken utgave som legges til grunn.

«Norm» og «standard» er synonyme begreper. I denne forskriften benyttes gjennomgående begrepet «norm».

Til § 6

I erklæring om samsvar erklærer prosjekterende/utførende ovenfor reder/eier at det elektriske anlegget er i samsvar med forskriftens sikkerhetskrav.

I vedlegg I er det vist eksempel på slike erklæringer om samsvar.

Dokumentasjonen som er underlaget for å kunne utstede en erklæring om samsvar kan bl.a. omfatte følgende:

- Resultater av elektrotekniske systemanalyser og risikovurdering, jf. § 10 med veiledning,
- oppgave som viser vurderingsgrunnlaget for fastsettelse av generatorstørrelsene (effektbalanse),
- merkedata for generatorer med drivmaskiner, transformatorer, strømmettere og akkumulatorbatterier,
- enlinjeskjema for hele anlegget, inkludert bl.a. driftsfilosofi, dublering, forrigling, kabeltyper og tverrsnitt,
- arrangementstegninger som viser plassering av generatorer, transformatorer, hoved- og nødtavler, viktige forbrukere, kabelføringer for hovedkurser og kurser for nødstrømforsyning,
- komplett skjema og arrangementstegninger for hovedtavle og større fordelinger mv.,
- beskrivelse av nødstrømssystemet,
- dokumentasjon for lanterneanlegget,
- oversiktsskjema for styremaskinanlegget,
- spesiell dokumentasjon for anlegg i områder med brann- og eksplosjonsfare, herunder områdeklassifisering og sertifikater for elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlig område,

- kortslutningsberegninger som dokumentasjon på slutte- og bryteevne for alt koblings- og kontrollutstyr, herunder selektivitetsplan med innstilling av vern mv.,
- resultater av kontroll og utprøving av anlegget, og
- drift- og vedlikeholdsprosedyrer for anlegget med tilkoblet utstyr.

For anlegg med spenning under 50 V vises til installasjonsbevis 27, administrert av Sjøfartsdirektoratet.

Når det gjelder definisjon av viktig utstyr og viktige forbrukere vises det til Sjøfartsdirektoratets og Oljedirektoratets regler.

Ved endring av bestående anlegg må behovet for utarbeidelse av ny dokumentasjon vurderes konkret. Ved mindre endringer (jf. § 8) vil det være tilstrekkelig å foreta inntegning, retting e.l. på eksisterende dokumentasjon.

Elektrotekniske beregninger er nødvendige dersom oppfyllelse av forskriftens sikkerhetskrav ikke kan verifiseres på annen måte.

Når det gjelder erklæring om samsvar med mer for fritidsfartøy vises det til forskrift av 14. juni 1996 nr. 580 om produksjon og omsetning m.v. av fritidsfartøy § 4, § 5 og § 6, fastsatt av Barne- og familiedepartementet.

Eksempler på skjema som kan brukes ved erklæring om samsvar er lagt ut på etatens hjemmeside: <http://www.dbe.no>

Til § 7

Bestemmelsen skal sikre at oppdatert dokumentasjon er tilgjengelig og kan legges til grunn for ettersyn, vedlikehold, utbygging og andre endringer.

For elektriske anlegg i eksplosjonsfarlige områder gjelder spesielle dokumentasjonsbestemmelser, jf. § 20.

Til § 8

Melding sendes Direktoratet for brann- og elsikkerhet eller de som i henhold til § 48 i denne forskrift foretar tilsyn på vegne av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Direktoratet for brann- og elsikkerhet har utarbeidet eget skjema for melding av maritime elektriske anlegg. Skjemaet er tilgjengelig på etatens hjemmeside: <http://www.dbe.no>

Med «mindre endringer» menes endringer som ikke berører generatoranlegg, hovedtavler og større fordelingstavler, viktige forbrukere eller utvidelser som ikke kan få betydning for fastsettelse av generatorstørrelsene.

Etter at Direktoratet for brann- og elsikkerhet har mottatt melding, kan det kreves framlagt relevant dokumentasjon for å kunne vurdere om anlegget er prosjektert i samsvar med forskriftens krav. Det vises i denne forbindelse til veiledning til § 6. Dokumentasjon ut over det som er nevnt her, kan kreves i den utstrekning det er hensiktsmessig.

Til § 9

Meldeplikten ved ulykker/uhell har til hensikt å bidra til at årsaken kan finnes og derved bidra til å forebygge ytterligere skade og nye ulykker. Det er viktig at meldingen gis raskt, f.eks. pr. telefon, telefaks eller elektronisk post.

For melding av ulykker med personskader har Direktoratet for brann- og elsikkerhet utarbeidet et skjema «Rapport om ulykke med personskade». Skjemaet ligger inne på etatens hjemmeside: <http://www.dbe.no>

Til § 10

Elsikkerhetsbegrepet (jf. veiledningen til § 1) innebærer bl.a. en totalvurdering av de forhold som vedrører anleggets bruksområde for å sikre at det blir egnet til formålet.

Valg av løsning for anlegget, sammen med nødvendige vern og andre beskyttelsestiltak, forutsetter vurdering av risiko forbundet med det aktuelle anlegget. Dette innebærer også at anlegget skal ha tilfredsstillende pålitelighet i strømtilførselen ved at det tas hensyn til effektbehov, beskyttelse mot avbrudd og selektivitet for vern.

Bestemmelsen innebærer også at forsyning til viktige forbrukere som ikke er dubleret ikke skal falle bort ved første inntrufne jordfeil.

Tilfredsstillende pålitelighet innebærer videre at dersom det i henhold til Sjøfartsdirektoratets regler kreves nødstrømsforsyning for et anlegg skal dette være planlagt og utført i samsvar med denne forskriften.

Omfang av risikovurdering er sterkt knyttet til anleggets kompleksitet og antatt risiko.

Eksempler på anlegg hvor det er nødvendig med spesiell vurdering av risiko er

- passasjerskip,
- tankskip,
- flyttbare innretninger i offshorevirksomheten,
- Ex-områder,
- elektriske framdriftssystemer,
- heisinstallasjoner,
- elektriske anlegg i rom der elektromedisinsk utstyr skal plasseres og
- høyspenningsanlegg.

Til § 11

Ved planlegging og utførelse må det foretas en vurdering av hyppigheten og omfanget av det vedlikehold av anlegget som med rimelighet kan forventes. I denne vurderingen må det tas hensyn til bl.a.

- at enhver periodisk inspeksjon, prøving, reparasjon mv. som er nødvendig, må kunne utføres sikkert og lett og
- at effektiviteten av sikkerhetstiltakene opprettholdes.

Til § 12

For å oppnå et sikkerhetsmessig forsvarlig anlegg er det forutsatt at ulike fordelingssystemer må utstyres med beskyttelsestiltak tilpasset egenskapene til det enkelte system. I fordelingssystem med direkte jordet nøytralpunkt kan installert jordfeilbryter i kurser for lys og varme mv. være slikt tiltak.

Det vises til § 10 om planlegging og vurdering av risiko.

Bestemmelsen innebærer dessuten at TN-C system ikke er tillatt.

Bruk av høyspenning bør vurderes dersom antatt maksimal kortslutningsstrøm overstiger 50 kA (effektivverdi) eller stipulert merkeverdi på en av generatorene overstige 4 kA ved bruk av lavspenning.

Når det gjelder teknisk utførelse av tillatte fordelingssystem, herunder dimensjonering av N-leder, vises til relevante bestemmelser i NEK 400.

Til § 13

Når det gjelder utførelse av jordingssystemer kan «Retningslinjer for jording i maritime anlegg», utgitt av Produkt- og Elektrisitetstilsynet (nå Direktoratet for brann- og elsikkerhet), legges til grunn.

Om bord i skip med skrog av isolerende materiale og med systemspenning over 50 V, må anleggets jordingssystem være forbundet med kopperplate med areal minst 0,2 m². Kopperplaten må være festet på et sted hvor den vil være neddykket i sjøen under alle forhold.

Bestemmelsen innebærer også at jordede anleggsdeler selv ikke må danne serieforbindelse som beskyttelsesleder. Rørledninger kan dessuten ikke benyttes som jordforbindelse.

Til § 14

Beskyttelse kan oppnås

- ved å hindre at mennesker og befraktede dyr blir utsatt for strømgjennomgang, ved for eksempel kapsling eller isolering av spenningsatte deler, eller
- ved å begrense berøringsspenning til en ufarlig størrelse, for eksempel ved bruk av redusert spenning levert over en sikkerhetsstrømkilde.

Til § 15

Beskyttelse kan oppnås

- ved å hindre at mennesker og befraktede dyr blir utsatt for strømgjennomgang, ved å hindre at disse kommer i berøring med utsatte deler, eller
- ved å begrense slik spenning til ufarlig størrelse, for eksempel ved bruk av potensialutjevning, eller
- ved å sørge for hurtig automatisk utkobling av strømtilførselen når det oppstår en feil som kan føre til farlig strømgjennomgang for mennesker eller befraktede dyr som er i berøring med utsatte deler.

Til § 16

Det må tas spesielt hensyn til faren for høy overgangsmotstand i termineringspunkter for kabler/ledninger.

Annet ledd innebærer et avvik fra IEC 60092–307.

Til § 17

Overstrøm for ledere er enhver strøm høyere enn tillatt strømføringsevne, f.eks. som følge av overbelastning, kortslutning m.m.

Bestemmelsen innebærer blant annet at samleskinner og uisolerte ledere med fester skal ha tilstrekkelig mekanisk styrke til å tåle de dynamiske påkjenninger som kan oppstå ved kortslutning.

Beskyttelse kan oppnås

- ved å sørge for automatisk utkobling av slik overstrøm før denne antar skadelig størrelse, varigheten tatt i betraktning eller
- ved å begrense slik overstrøm til uskadelig størrelse og varighet,
- jord- og kortslutningssikker forlegging av usikrede forbindelsesledninger.

Når det gjelder forbindelsen mellom startbatterier og startmotor kan denne isteden for overstrømsvern ha bryter slik at forbindelsen raskt kan frakobles i tilfelle feil oppstår.

Til § 19

Bestemmelsens andre strekpunkt gjelder beskyttelse mot forhold som skyldes:

- overspenninger som oppstår på grunn av inn- og utkoblinger,
- andre overspenninger, f.eks. som følge av jordfeil i høyspenningsanlegg eller
- atmosfæriske overspenninger.

For å redusere sannsynligheten for skader på grunn av overspenninger slik

- at det oppnås et akseptabelt sikkerhetsnivå for liv, helse og materielle verdier og

– at krav til ønsket driftssikkerhet kan oppfylles, må det foretas vurdering av

- de overspenninger som kan opptre i anlegget og
- plassering og egenskaper for utstyr som skal beskytte mot overspenning.

I anlegg med lavere spenning som forsynes fra et høyspenningsanlegg, vil nøytralpunktavleder eller direkte jording av nøytralpunktet være relevante beskyttelsestiltak.

Til § 20

Bestemmelsen innebærer at det under prosjektering skal kartlegges hvilke områder som kan kategoriseres som eksplosjonsfarlige. Valg og installasjon av utstyr skal gjøres på en slik måte at anlegget ikke frembringer fare.

I veiledning til § 5 er det angitt normer som kan legges til grunn for områdeklassifisering, valg av utstyr, installasjon, vedlikehold og beskyttelsestiltak.

Når det gjelder elektriske anlegg på bildekk vises det til relevante deler av SOLAS og kap. VI i denne forskrift.

Til § 21

Bestemmelsen innebærer blant annet at motorer, som f.eks. ved uventet start kan medføre fare for betjeningen eller for anleggets sikkerhet, skal ha nullspenningsutløsning eller det må treffes andre tiltak som gir tilsvarende beskyttelse mot farlige situasjoner som kan oppstå, som for eksempel overstrømsreleer med manuell tilbakestilling.

Til § 22

Bestemmelsen innebærer at strømforsyningen må dimensjoneres slik at variasjoner i spenning og frekvens under normale forhold ikke er større enn det som er spesifisert for det enkelte utstyr som inngår i eller er tilkoblet anlegg. Dersom utstyr har høy innkoblingsstrøm og/eller høye kortvarige belastninger som medfører uønsket påvirkning på annet utstyr, må det tas hensyn til dette.

Til § 24

Med ytre påvirkninger menes for eksempel klimatiske forhold, innretningens bevegelser, sjokk og vibrasjon.

Dersom en utstyrsenhet er utført slik at den ikke vil tåle påkjenningene i det aktuelle miljøet, kan den likevel brukes dersom den får en egnet og tilstrekkelig tilleggsbeskyttelse. Når hovedtavler er plassert slik at det kan trenge fuktighet og oljedamp inn nedenfra, vil tette bunnplater med tette kabelgjennomføringer utgjøre slik tilleggsbeskyttelse.

Midlertidig forlegging og festing/opphenging av kabler og ledninger mens montasje pågår, skal være slik at kablene ikke utsettes for skadelige påkjenninger.

Til § 25

I henhold til Sjøfartsdirektoratets forskrift av 17. juni 1986 nr. 1296 om sikringstiltak mot brann på skip som ikke omfattes av Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS) skal bryterutstyr til bruk ved nødutkobling for maskin- og kjeleromsvifter, bryterutstyr for oljepumper og vifter for oljefyringsanlegg og ventilasjonsvifter for innredning være plassert utenfor vedkommende rom.

Til § 27

Bestemmelsen har til formål å sikre at anlegg planlegges og utføres på en slik måte at det tilrettelegges for drift og vedlikehold, herunder plass og tilgang for utskifting.

Behov for nødstrøm skal primært vurderes utfra fare for liv og helse, men kan også være relevant i forhold til å verne større materielle verdier.

Ved innkobling av utstyr som normalt gjør det nødvendig at flere generatorer drives i parallell for å unngå avbrudd i strømtilførselen, skal det være truffet tiltak som for eksempel forrigling som sikrer at utstyret bare kan innkobles når det er tilstrekkelig antall generatorer innkoblet.

Til § 28

Ved omvikling, reparasjon eller forandring må ny merking foretas dersom ytelse, spenning, strøm mv. endres. «Nedstempling» av generator kommer under denne bestemmelse.

Eksempler på områder hvor det er viktig med entydig merking:

- Ved av/på brytere, nødstoppbrytere, effektbrytere, sikringer og styreinnretninger dersom det er fare for forveksling,
- ved batterianlegg, herunder ladeinnretninger og batteribrytere,
- ved termineringspunkter for kabler og ledere for at disse skal kunne identifiseres ved tilsyn, prøving, feilsøking, reparasjon og ved endringer i anlegget eller
- ved jordledere og nøytralledere for å kunne identifisere disse ved alle tilkoblinger. PE-ledere anses som tilstrekkelig merket når det velges fargekombinasjonen gul/grønn,
- på høyspenningsutstyr og ved inngangen til og på passende steder inne i rom for høyspenningsanlegg.

Til § 29

For at kravene til elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) skal oppfylles, må det ved planlegging og utførelse av et anlegg tas hensyn til de instruksjoner som produsenten av hver enkelt del har gitt med hensyn til EMC. Likeledes at utstyr, materiell mv. som brukes og installasjonsmåten er tilpasset de spesielle forholdene i det konkrete anlegg.

Spesielle EMC-problemer som oppstår i et anlegg må ofte løses i fellesskap av de involverte, f.eks. utstyrproduzenten, prosjekterende og utførende parter.

Vanlige årsaker til elektriske forstyrrelser kan være

- lysrørarmaturer som ikke har støyfilter,
- mangelfull jording av utstyr,
- manglende eller feilaktig jording av kablers skjerm eller armering,
- dårlige kontaktforbindelser,
- manglende støydemper av maskiner,
- forstyrrelser generert av tyristorstyringer, omformere mv.,
- manglende eller mangelfull jording av aluminium overbygning på stålskip,
- statisk elektrisitet på grunn av kunststoffer i innredningen,
- feilaktig forlegning av kabler,
- gjensidig forstyrrelse mellom radiomottaker og radiosender, radar og TV eller
- atmosfæriske forstyrrelser.

Til § 30

Bestemmelsen kommer blant annet til anvendelse ved kabelgjennomføringer i skott og dekk.

Det vises for øvrig til Sjøfartsdirektoratets regler eller andre relevante bestemmelser.

Bestemmelsen innebærer dessuten at det ved valg av kabler om nødvendig skal treffes tiltak for å forhindre sekundære korrosjonsskader ved brann i kabler. Kabler skal være slik installert at eventuell brann i kabler eller kabelføringer ikke medfører at rømningsveier sperres.

Til § 31

Bestemmelsen innebærer bl.a. at utstyr skal tilkobles og brukes slik fabrikantens anvisninger foreskriver. Det må spesielt påses at utstyr som avgir varme, bl.a. lysutstyr, radio, TV blir plassert slik at ventileringen ikke hindres. Ved innbygging av lysarmatur må det derfor foretas vurdering av de brannsikkerhetsmessige egenskapene.

Utførelse og omsetting av elektrisk utstyr reguleres i forskrift om elektrisk utstyr av 15. august 1995 nr. 713.

Bruk og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr reguleres i forskrift om bruk og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr av 20. august 1999 nr. 955.

Til § 32

Bestemmelsen innebærer at utstyr som velges skal tåle de driftsbetingelser som eksisterer på skip, sjøredskaper og flyttbare installasjoner.

Eksempel på forhold som kan vurderes er:

- vibrasjoner,
- klimatiske forhold.

Til § 33

Bruk av bevegelig ledninger bør begrenses og de bør være så korte som mulig.

Med utstyr beregnet for å flyttes under bruk menes bruksapparater som f.eks. støvsuger og elektrisk håndverktøy.

Overgang fra fast forlagt kabel til bevegelig ledning for flyttbart utstyr utføres i alminnelighet ved bruk av stikkontakt og plugg. Er stikkontakttilkobling ikke hensiktsmessig, kan utstyr med bevegelig ledning tilkobles i boks med strekkavlastning.

Til en plugg skal det bare være tilkoblet en bevegelig ledning. Pluggen for skjøteledninger og avgreningspluggen tillates bare innsatt i fastmonterte stikkontakter.

Overgangsutstyr som gjør det mulig å bruke pluggen med merkestrøm mindre enn stikkontaktens, er ikke tillatt.

For fastmonterte motorer og utstyr som på grunn av bruken må tilknyttes med bevegelig ledning, for eksempel visse kraner og andre heisinnretninger, kan det benyttes systemspenning opp til 1000 V. De bevegelige ledninger skal tilknyttes med pluggen og stikkontakter i forriglet utførelse som er spesielt beregnet og merket for formålet, eller i spesielle koblingsbokser med dør som er forriglet med bryter.

Sistnevnte krav gjelder også ved tilkobling av kjølecontainere.

Til kapittel V

Kapittel V implementerer regel 18 i direktiv 97/18/EF om harmonisering av sikkerhetsregler for fiskefartøy med lengde 24 m og derover. Sjøfartsdirektoratet har gjort direktivet gjeldende for fiskefartøy på 15 meter og derover.

Til § 36

Når det gjelder tillatte fordelingssystem, inneholder direktivet ingen spesifikke krav for fartøy med lengde mindre enn 75 m. EU-kommisjonen har uttalt at det er opp til nasjonale myndigheter fastsette reguleringer for denne fartøystørrelse. Jf. § 12 i denne forskrift.

Til § 38

Maskinrom kategori A: rom som inneholder forbrenningsmotorer som benyttes:

1. enten til hovedframdrift, eller
2. til andre formål når slikt maskineri har en samlet ytelse på ikke mindre enn 375 kW, eller som inneholder oljefyrtede kjeler eller brennoljeeenheter.

Til kapittel VI

Kapittel VI implementerer de deler av direktiv 98/18/EF om sikkerhetsstandarder for passasjerskip som omhandler elektriske installasjoner.

(R.) henviser til tilsvarende bestemmelser i SOLAS 1974 med senere endringer (chapter II-1 construction – Subdivision and stability, machinery and electrical installations).

Til § 45

Implementerer direktivets Regel II-1/D/5.

Definisjon på maskinrom kategori A, jf. § 38.

Til § 46

Implementerer direktivets Regel II-1/C/7.

Til § 47

Implementerer direktivets Regel II-2/B/14.

Til § 48

Nærmere bestemmelser om når begjæring skal sendes er fastsatt i avtale mellom Sjøfartsdirektoratet og Direktoratet for brann- og elsikkerhet, og er angitt i vedlegg til denne forskrift.

Tilsyn omfatter bl.a. følgende tiltak:

- Fastsettelse av minimumskrav til de elektriske anlegg og driften av disse,
- Overordnet kontroll med at reder sørger for at anlegget og driften av dette til enhver tid tilfredsstiller gjeldende forskrifter,
- Stikkprøvekontroll ved tilsyn av gamle og nye anlegg, herunder gjennomgang av dokumentasjon m.m.,
- Informasjon og motivasjon for sikkerhetsarbeid,
- Samtykke til drift av anlegg (tilsynserklæring).

Bemyndigelser til å føre tilsyn med etterlevelse av denne forskrift er gitt til en del klassifikasjonsselskaper som ved fastsettelse av forskriften er:

- American Bureau of Shipping,
- Bureau Veritas,
- Det Norske Veritas,
- Germanischer Lloyd og
- Lloyds Register of Shipping.

Disse og andre virksomheter eller personer kan etter særlig avtale foreta tilsyn på vegne av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Når det gjelder gjennomføring av tilsynet vises det til avtale inngått mellom Produkt- og Elektrisitetstilsynet (nå Direktoratet for brann- og elsikkerhet) og Sjøfartsdirektoratet.

For innkreving av avgift vises det til lov av 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 4.

Ved bygging av skip og sjøredskaper i utlandet vises det til veiledning til § 2.

Til § 50

De sikkerhetskrav som er utformet i forskriften er etter Direktoratet for brann- og elsikkerhets mening så fundamentale at det kun i svært spesielle tilfeller vil være aktuelt å gi dispensasjon fra dem. Det forutsettes at det ligger en risikovurdering til grunn ved en eventuell dispensasjonssøknad.

Til § 51

Direktoratet for brann- og elsikkerhet er klageinstans for vedtak fattet av organ underlagt Direktoratet for brann- og elsikkerhet. Arbeids- og administrasjonsdepartementet er klageinstans for vedtak fattet av Direktoratet for brann- og elsikkerhet.

Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet fram til vedkommende part.

Klagen skal fremsettes for det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket.

11. des. Nr. 1451 2001**Forskrift om særavgifter.**

Fastsatt av Finansdepartementet 11. desember 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter, lov av 4. juni 1954 nr. 2 om sprit, brennevin, vin og isopropanol til teknisk og vitenskapelig bruk m.v., lov av 19. juni 1964 nr. 1 om tilvirkning og omdestillasjon av sprit, brennevin og isopropanol og om beskatning av sprit, brennevin, vin, fruktvin, mjød og isopropanol og Stortingets avgiftsvedtak. Kunngjort 20. desember 2001.

*Kapittel 1. Innledende bestemmelser***§ 1-1. Virkeområde**

Denne forskrift får anvendelse for

- a) avgifter som oppkreves etter lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter,
- b) avgifter som oppkreves etter lov av 19. juni 1964 nr. 1 om tilvirkning og omdestillasjon av sprit, brennevin og isopropanol og om beskatning av sprit, brennevin, vin, fruktvin, mjød og isopropanol,
- c) avgifter på brennevin og vin m.m. til teknisk, vitenskapelig og medisinsk bruk mv. (teknisk sprit) som oppkreves etter lov av 4. juni 1954 nr. 2 om sprit, brennevin, vin og isopropanol til teknisk og vitenskapelig bruk m.v.

§ 1-2. Definisjoner

- (1) Med avgiftspliktig vare menes en vare som er innført til eller produsert her i landet og som omfattes av Stortingets avgiftsvedtak.
- (2) Med produksjon menes enhver behandling, herunder pakking, ompakking eller montering, som medfører at varen blir avgiftspliktig eller endrer avgiftsmessig status.
- (3) Med registrert virksomhet menes virksomhet som er registrert etter bestemmelsene i § 5-1 til § 5-6.
- (4) Med godkjent lokale menes lager, produksjonslokale e.l. som er godkjent av tolldistriktet etter bestemmelsene i § 5-7.

*Kapittel 2. Alminnelige bestemmelser om avgiftsplikt***§ 2-1. Når avgiftsplikten oppstår**

- (1) For registrerte virksomheter oppstår avgiftsplikten ved
  - a) uttak fra virksomhetens godkjente lokaler, herunder tyveri og manko. Driftsmessig svinn anses ikke som uttak,
  - b) innførsel, når varene ikke legges inn på godkjent lokale,
  - c) ved opphør av registrering.
- (2) For uregistrerte importører oppstår avgiftsplikten ved innførselen.
- (3) For konkursbo eller panthaver oppstår avgiftsplikten ved uttak av avgiftspliktige varer dersom det ikke tidligere er beregnet avgift for disse.
- (4) For avgift på teknisk sprit, forbruksavgift på elektrisk kraft og avgift på sluttbehandling av avfall oppstår avgiftsplikten etter bestemmelsene i henholdsvis § 3-3-2, § 3-12-2 og § 3-13-2.
- (5) For bruker som er berettiget til helt eller delvis avgiftsfri bruk av ellers avgiftspliktige varer, oppstår avgiftsplikten også dersom varen brukes i strid med vilkårene for helt eller delvis fritak.

§ 2-2. Avgiftsfri overføring

Registrerte virksomheter kan overføre avgiftspliktige varer uten at avgiftsplikten oppstår til egne godkjente lokaler og til andre virksomheters godkjente lokaler dersom disse virksomhetene er registrert for samme vareomfang.

§ 2-3. Varer til avgiftsfri bruk (råvarer mv.)

- (1) Varer som etter Stortingets vedtak er fritatt for avgift som råstoff mv., kan kjøpes avgiftsfritt hos registrert virksomhet mot erklæring om at varene er til slik bruk. Den registrerte virksomheten kan føre slike varer uten avgift i avgiftsoppgaven.
- (2) Den som importerer varer som brukes som råstoff mv. i egen virksomhet, kan registreres som bruker og dermed innføre varer uten at avgiftsplikt oppstår.
- (3) Ikke registrert bruker kan søke om refusjon av innbetalt avgift. Søker må fremlegge dokumentasjon som viser at avgift er betalt, samt erklæring om at varene er til avgiftsfri bruk.

§ 2-4. Returvarer

- (1) Registrerte virksomheter kan føre tidligere beregnet avgift på returvarer til fradrag i avgiftsoppgaven på følgende vilkår:
  - a) varene er tilbakeført til den registrerte virksomhetens godkjente lokale,
  - b) varene er tilgangsført lagerbeholdningen,
  - c) det er utstedt kreditnota for vare- og avgiftsbeløp og
  - d) varene er returnert innen to år regnet fra faktureringsdato.
- (2) Dersom tilbakeføring til den registrerte virksomhetens godkjente lokale er upraktisk, kan tolldistriktet samtykke i at varene tilintetgjøres etter § 2-5 istedenfor å tilbakeføres. Vilråene i første ledd bokstav b-d gjelder tilsvarende.

§ 2-5. Tilintetgjøring av varer

(1) Ved tilintetgjøring av varer i den registrerte virksomhetens godkjente lokale gis fritak for avgift på følgende vilkår:

- a) tilintetgjøringen skjer i nærvær av tollvesenet om ikke tolldistriktet har gitt samtykke til annet, og
  - b) tilintetgjorte varer føres som uttak uten avgift i avgiftsoppgaven for samme avgiftstermin som tilintetgjøringen finner sted.
- (2) Tolldistriktet kan samtykke i at tilintetgjøringen skjer på annet sted når dette er mest praktisk.
- (3) For tollvesenets bistand ved tilintetgjøring av alkoholholdige drikkevarer oppkreves et gebyr på kr 500,-.

§ 2-6. Innførsel

Bestemmelser om innførsel av varer gitt i eller i medhold av lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll og Stortingets vedtak om tolltariffens innledende bestemmelser, gjelder så langt de passer og ikke annet er bestemt i eller i medhold av denne forskrift.

§ 2-7. Utførsel m.m.

- (1) Registrerte virksomheter kan føre varer som utføres uten avgift i avgiftsoppgaven. Tilsvarende gjelder avgift på varer som legges inn på tollager i samsvar med bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak.
- (2) Ikke registrerte importører kan søke tolldistriktet om refusjon.

§ 2-8. Dokumentasjon for avgiftsfritak

Krav om avgiftsfritak skal kunne dokumenteres. Med mindre annet er bestemt i denne forskriften, skal kravets omfang og vilkårene for at fritak er oppfylt, fremgå av dokumentasjonen.

Kapittel 3. Særskilte bestemmelser om de enkelte avgiftene**Kap. 3-1. Avgift på tobakkvarer****§ 3-1-1. Saklig virkeområde**

- (1) Avgiftsplikten omfatter varer som nevnt i denne bestemmelsen.
- (2) Som sigarer regnes følgende varer bestemt for røyking:
- a) sammenrullet tobakk uten omslag,
  - b) tobakk med ytre omslag (dekkblad) av naturtobakk,
  - c) tobakk med ytre omslag (dekkblad) av homogenisert tobakk når:
    1. varens største omkrets overstiger 40 mm,
    2. varen har ett eller flere indre omslag (omblad) av naturtobakk, eller
    3. varen har ett eller flere indre omslag (omblad) av homogenisert tobakk og minst ett av omslagene (dekk- eller omblad) er spiralformet med en stigningsvinkel på høyst 60 grader.
- (3) Som sigaretter regnes følgende varer bestemt for røyking:
- a) tobakk med ytre omslag av papir eller annet materiale som ikke er tobakk eller homogenisert tobakk,
  - b) tobakk med ytre omslag av homogenisert tobakk, når varen ikke er å anse som sigar etter annet ledd bokstav c.
- (4) Som røyketobakk regnes all bearbeidet tobakk som er bestemt for røyking, når varene ikke er å anse som sigarer eller sigaretter etter annet eller tredje ledd.
- (5) Som skråtobakk regnes sauset tobakk som foreligger spunnet eller sammenpresset i plater, biter eller lignende og som er bestemt for nytelse uten røyking.
- (6) Som snus regnes finmalt tobakk og all annen bearbeidet tobakk, med eller uten tilsetninger, som er bestemt for nytelse uten røyking, når varen ikke er å anse som skråtobakk etter femte ledd.
- (7) Som sigaretpapir og sigarethylser regnes varer av enhver art som er bestemt til bruk som omslag eller hylser for sigaretter som lages (rulles) til eget bruk.
- (8) Som omslag av homogenisert tobakk regnes omslag som på tørrstoffbasis inneholder minst 75 vektprosent naturtobakk.
- (9) Varer som ut fra reklame, etiketter o.l. er ment eller som tolldistriktet finner er tjenlig som erstatning for avgiftspliktige tobakkvarer, kan avgiftsbelegges som tobakkvarer.

§ 3-1-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

Ved beregning av avgift på sigarer, røyketobakk, skråtobakk og snus legges varens nettovekt til grunn. Ved beregning av avgift på sigaretter, sigaretpapir og sigarethylser legges antall stykk av innholdet i forbrukerpakningen til grunn.

Kap. 3-2. Avgift på alkoholholdige drikkevarer**§ 3-2-1. Saklig virkeområde**

- (1) Avgiftsplikten omfatter drikk med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent alkohol. Produksjon av øl og vin i produsentens hjem til eget bruk omfattes ikke av avgiftsplikten.
- (2) Avgiftsplikten omfatter ikke alkohol som omfattes av forskriften kap. 3-3.

(3) Ved avgrensning av begrepene alkoholholdig drikk, øl, brennevin og vin, legges definisjonene i lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. til grunn så langt disse passer og ikke annet er bestemt i eller i medhold av denne forskrift.

§ 3-2-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) For drikk med alkoholstyrke til og med 4,75 volumprosent beregnes avgiften pr. liter etter avgiftsgruppe. For drikk med alkoholstyrke over 4,75 volumprosent beregnes avgiften pr. liter og volumprosent alkohol.

(2) Avgiftsgrunnlaget er det alkoholinnhold som fremgår av emballasjen. Emballasjen skal være merket i samsvar med forskrift av 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv. av næringsmidler § 23.

(3) For feilmerkede varepartier som har høyere alkoholinnhold enn oppgitt, beregnes avgiften for hele partiet etter det høyeste alkoholinnholdet.

§ 3-2-3. Innførsel

Ved innførsel av avgiftspliktige varer som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol, må virksomheter som ikke er registrert forevise

- a) bevilling eller tillatelse fra Rusmiddeldirektoratet,
- b) tillatelse fra Utenriksdepartementet for så vidt gjelder fremmede makters representasjon eller
- c) tillatelse fra Forsvarsdepartementet for så vidt gjelder NATO-personell.

§ 3-2-4. Merking og måling

(1) Alle beholdere, gjærkar og lagerfat som brukes i produksjons- eller lagerlokale, ved transport eller ved innførsel og utførsel, skal ha nummer, produktangivelse og angivelse av rominnhold i liter. Gjærkarene skal ha innretning eller angivelse som enkelt gir anledning til å bestemme mengden i hvert enkelt gjærkar.

(2) Alle forbrukerpakninger som inneholder avgiftspliktige varer, skal være klart merket med rominnhold, produktets alkoholinnhold og produsentens navn og hjemsted. Forbrukerpakninger som inneholder øl til og med 4,75 volumprosent alkohol, skal merkes med avgiftsklasse. Det samme gjelder alle transportfat som inneholder øl.

(3) Tolldistriktet kan når som helst foreta ettermålinger av slike beholdere som er nevnt i denne bestemmelsen.

(4) Tolldistriktet kan i særskilte enkeltstående tilfeller gi tillatelse til annen merking.

Kap. 3-3. Avgift på teknisk sprit

§ 3-3-1. Saklig virkeområde

Avgiftsplikten omfatter alkohol med alkoholstyrke over 0,7 volumprosent alkohol som leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk (teknisk sprit).

§ 3-3-2. Når avgiftsplikten oppstår

Avgiftsplikten oppstår ved salg fra Arcus Produkter AS eller fra andre som har fått tillatelse til salg etter Finansdepartementets forskrift av 25. februar 1955 nr. 1 om omsetning og denaturering av sprit til teknisk, vitenskapelig og medisinsk bruk m.v.

§ 3-3-3. Avgiftsgrunnlag, -beregning og -sats

(1) Avgiften beregnes etter følgende grupper og satser:

a) *Avgiftsgruppe 1:*

Leger, tannleger, veterinærer, kommune/fylke, undervisning i ungdomsskole og videregående skole, næringsmiddelproduksjon og brennevin til industri, kr 466,00 pr. liter av 100 volumprosent alkohol.

b) *Avgiftsgruppe 2:*

Vitenskapelige og statlige høyskoler etter lov av 12. mai 1995 nr. 22, laboratorier, sykehus, blodbanker og statlige laboratorier, kr 177,00 pr. liter av 100 volumprosent alkohol.

c) *Avgiftsgruppe 3:*

Aroma- og essensproduksjon, tinkturproduksjon, farmasøytisk produksjon, sjokolade- og dropsindustri, kr 58,00 pr. liter av 100 volumprosent alkohol.

d) *Avgiftsgruppe 4:*

Isopropanol, denaturert sprit, ren sprit underlagt spritkontroll, universitetene etter lov av 12. mai 1995 nr. 22 og Norges landbrukshøyskole, kr 0,00 pr. liter av 100 volumprosent alkohol.

(2) Alkohol i essenser som innføres, avgiftsbelegges etter første ledd bokstav c.

(3) Spørsmål om plassering i avgiftsgruppe, fastsettelse av kvote og vilkår for kjøp avgjøres av Nemnda for teknisk sprit.

Kap. 3-4. Avgift på alkoholfrie drikkevarer

§ 3-4-1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter kullsyrefrie og kullsyreholdige alkoholfrie drikkevarer.

(2) Blandinger av avgiftspliktige og avgiftsfrie varer er avgiftspliktige.

(3) Fritak for avgift etter Stortingets vedtak om avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer § 2 bokstav a avgrenses etter Landbruksdepartementets forskrift av 10. desember 1971 nr. 1 for vegetabiliske konserver.

(4) Kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer som tilfredsstillter vilkårene i Landbruksdepartementets forskrifter for produksjon, merking og omsetning av spiseis fastsatt ved kgl.res. av 15. april 1977 nr. 9636, er ikke avgiftspliktige.

§ 3-4-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

Avgiften beregnes pr. liter.

Kap. 3-5. Avgifter på drikkevareemballasje (miljø- og grunnavgift)

§ 3-5-1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter inneremballasje til drikkevarer. Som inneremballasje anses den emballasjeenhet som drikkevaren er tappet på. På slik emballasje skal det beregnes følgende avgifter:

- a) Miljøavgift.
  - b) Grunnavgift. Avgiftsplikten omfatter kun engangsemballasje. Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.
- (2) Avgiftsplikten omfatter ikke emballasje med rominnhold på minst fire liter.
- (3) For øvrig gjelder bestemmelsene i § 3-4-1 tilsvarende.

§ 3-5-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

Avgiften beregnes pr. emballasjeenhet.

§ 3-5-3. Avgiftsreduksjon etter returandel

(1) For inneremballasje som inngår i et retursystem reduseres miljøavgiften med den returandel som er fastsatt i medhold av Miljøverndepartementets forskrift av 10. desember 1993 nr. 1182 om retursystemer for emballasje til drikkevarer.

(2) De enkelte returselskap skal gi Toll- og avgiftsdirektoratet (senere kalt direktoratet) melding om nye medlemmer innen den 15. i hver måned. Den enkelte medlemsbedrift kan betale redusert sats fra den 1. i måneden etter at direktoratet fikk slik melding.

Kap. 3-6. CO₂-avgift på mineralske produkter

§ 3-6-1. Saklig virkeområde

Avgiftsplikten omfatter:

- a) *Mineralolje*. Som mineralolje anses parafin, fyringsparafin, gassolje, diesolje og fyringsolje. Etter direktoratets nærmere bestemmelser omfattes også annen mineralolje som kan benyttes til avgiftspliktig formål.
- b) *Kull og koks*. Som kull og koks anses varer som ved innførselen eller omsetningen hører under tolltariffens posisjon eller varenummer:
  1. 27.01: Steinkull; brikker og liknende fast brensel fremstilt av steinkull.
  2. 27.02: Brunkull, også agglomerert, unntatt gagat (jett).
  3. 27.04: Koks og halvkok av steinkull eller brunkull, også agglomerert; retortkull.
  4. 27.08.2000: Bekkok fremstilt av steinkulltjære eller annen mineralsk tjære.
  5. 27.13.1100: Petrolkok, ubrent.
  6. 27.13.1200: Petrolkok, brent.
- c) *Bensin*. Som bensin anses også blandinger dersom bensin er hovedbestanddel og blandingen kan benyttes som motordrivstoff. Avgiftsplikten omfatter ikke white spirit, kristall (krystallolje) og dilutin.

§ 3-6-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Avgift på mineralolje beregnes pr. volumliter. Andel innblandet biodiesel i mineraloljen inngår ikke i avgiftsgrunnlaget. Importører skal kunne fremlegge prøve og analysesertifikat eller annen dokumentasjon fra produsent, som viser andel biodiesel i mineraloljen. Produsenter skal føre nøyaktig måling av biodiesel i mineraloljen.

(2) Avgift på kull og koks beregnes på grunnlag av varens vekt i kilo.

(3) Avgift på bensin beregnes pr. volumliter. Registrerte virksomheter kan føre bensin uten avgift i avgiftsoppgaven dersom bensinen er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit) i Norge.

§ 3-6-3. Avgiftsfritak for industriell virksomhet

(1) For varer som brukes som råstoff i industriell virksomhet, gis det refusjon av avgift i den utstrekning utslipp av karbon til luft er lavere enn karboninnholdet i de benyttede produkter skulle tilsi.

(2) Fritaket gjennomføres etter bestemmelsene i § 2-3.

§ 3-6-4. Avgiftsfritak for råvarer mv.

(1) Kull og koks til bruk som reduksjonsmiddel er fritatt for avgift. Fritaket omfatter bare den mengde kull eller koks som er nødvendig for å gjennomføre reduksjonsprosessen.

(2) Kull og koks til fremstilling av klinker i forbindelse med sementproduksjon og løs leca (lecaklinker) er fritatt for avgift.

(3) Fritakene gjennomføres etter bestemmelsene i § 2-3.

§ 3–6–5. Avgiftsfritak ved utførsel

Det gis fritak for avgift ved utførsel av mineralolje dersom det utføres over 4.000 liter. For bensin er grensen 400 liter.

Kap. 3–7. Svovellavgift på mineralske produkter mv.**§ 3–7–1. Saklig virkeområde**

Avgiftsplikten omfatter mineralolje. Som mineralolje anses parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje. Etter direktoratets nærmere bestemmelser omfattes også annen mineralolje som kan benyttes til avgiftspliktig formål.

§ 3–7–2. Når avgiftsplikten oppstår

For utslipp fra virksomheter som måler utslipp, oppstår avgiftsplikten når utslippet finner sted.

§ 3–7–3. Avgiftsgrunnlag, -beregning og -sats

Avgiften beregnes pr. volumliter.

§ 3–7–4. Avgiftsfritak ved utførsel

Det gis fritak for avgift ved utførsel av mineralolje dersom det utføres over 4.000 liter. For bensin er grensen 400 liter.

§ 3–7–5. Avgiftsreduksjon ved redusert svovelutslipp

(1) Svovellavgiften reduseres dersom utslippet av svovel til atmosfæren er mindre enn svovelinnholdet i de benyttede avgiftsbelagte produkter skulle tilsi, jf. Stortingets vedtak om svovellavgift § 3 nr. 1 bokstav d.

(2) For mineralolje gis det avgiftsreduksjon etter følgende tabeller:

Tabell a

Der det er betalt avgift etter Stortingets vedtak om svovellavgift § 1 nr. 1 (generell sats), gis refusjon etter følgende tabell:

Pst. svovel i oljen	Refusjon (øre/l) ved forskjellige rensegrader (%)								
	10–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75–84	85–94	95–100
T.o.m. 0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Over 0,05 t.o.m. 0,25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0
0,25 t.o.m. 0,50	0,0	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0	7,0	14,0	14,0
0,50 t.o.m. 0,75	0,0	0,0	7,0	7,0	7,0	14,0	14,0	14,0	21,0
0,75 t.o.m. 1,00	0,0	7,0	7,0	14,0	14,0	14,0	21,0	21,0	28,0
1,00 t.o.m. 1,25	7,0	7,0	14,0	14,0	21,0	21,0	28,0	28,0	35,0
1,25 t.o.m. 1,50	7,0	7,0	14,0	21,0	21,0	28,0	28,0	35,0	42,0
1,50 t.o.m. 1,75	7,0	14,0	14,0	21,0	28,0	28,0	35,0	42,0	49,0
1,75 t.o.m. 2,00	7,0	14,0	21,0	28,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0
2,00 t.o.m. 2,25	7,0	14,0	21,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0	63,0
2,25 t.o.m. 2,50	14,0	21,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0	63,0	70,0
2,50 t.o.m. 2,75	14,0	21,0	28,0	35,0	42,0	49,0	56,0	70,0	77,0
2,75 t.o.m. 3,00	14,0	21,0	28,0	42,0	49,0	56,0	63,0	77,0	84,0
3,00 t.o.m. 3,25	14,0	28,0	35,0	42,0	49,0	63,0	70,0	84,0	91,0
3,25 t.o.m. 3,50	14,0	28,0	35,0	49,0	56,0	63,0	77,0	91,0	98,0
3,50 t.o.m. 3,75	21,0	28,0	42,0	49,0	63,0	70,0	84,0	98,0	105,0
3,75 t.o.m. 4,00	21,0	28,0	42,0	56,0	63,0	77,0	84,0	105,0	112,0

Tabell b

Der det er betalt avgift etter Stortingets vedtak om svovellavgift § 1 nr. 2 (reduisert sats) gis refusjon etter følgende tabell:

Pst. svovel i oljen	Refusjon (øre/l) ved forskjellige rensegrader (%)								
	10–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75–84	85–94	95–100
T.o.m. 0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
over 0,05 t.o.m. 0,25	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	2,7	2,7
over 0,25 t.o.m. 0,50	0,0	0,0	0,0	2,7	2,7	2,7	2,7	5,4	5,4
over 0,50 t.o.m. 0,75	0,0	0,0	2,7	2,7	2,7	5,4	5,4	5,4	8,1
over 0,75 t.o.m. 1,00	0,0	2,7	2,7	5,4	5,4	5,4	8,1	8,1	10,8
over 1,00 t.o.m. 1,25	2,7	2,7	5,4	5,4	8,1	8,1	10,8	10,8	13,5
over 1,25 t.o.m. 1,50	2,7	2,7	5,4	8,1	8,1	10,8	10,8	13,5	16,2
over 1,50 t.o.m. 1,75	2,7	5,4	5,4	8,1	10,8	10,8	13,5	16,2	18,9
over 1,75 t.o.m. 2,00	2,7	5,4	8,1	10,8	10,8	13,5	16,2	18,9	21,6
over 2,00 t.o.m. 2,25	2,7	5,4	8,1	10,8	13,5	16,2	18,9	21,6	24,3

Pst. svovel i oljen	Refusjon (øre/l) ved forskjellige rensegrader (%)								
	10–24	25–34	35–44	45–54	55–64	65–74	75–84	85–94	95–100
over 2,25 t.o.m. 2,50	5,4	8,1	10,8	13,5	16,2	18,9	21,6	24,3	27,0
over 2,50 t.o.m. 2,75	5,4	8,1	10,8	13,5	16,2	18,9	21,6	27,0	29,7
over 2,75 t.o.m. 3,00	5,4	8,1	10,8	16,2	18,9	21,6	27,0	29,7	32,4
over 3,00 t.o.m. 3,25	5,4	10,8	13,5	16,2	18,9	24,3	27,0	32,4	35,1
over 3,25 t.o.m. 3,50	5,4	10,8	13,5	18,9	21,6	24,3	29,7	35,1	37,8

§ 3–7–6. Vilkår for avgiftsreduksjon

(1) Det er et vilkår for avgiftsreduksjonen at Statens forurensingstilsyn eller et akkreditert laboratorium, jf. § 5–12, har gitt uttalelse om den produksjonsmåte eller rensemetode som reduserer SO₂-utslippet. Av uttalelsen skal det fremgå hvilken grad av redusert SO₂-utslipp som forventes oppnådd ved produksjons- eller rensemetoden.

(2) Ved endring av produksjonsmåte eller rensemetode skal virksomheten straks gi melding om dette til tolldistriktet. Uttalelse fra Statens forurensingstilsyn eller akkreditert laboratorium må da innhentes på nytt etter reglene i første ledd.

(3) Ved bruk av mineralolje skal virksomheten minst en gang i kvartalet foreta måling av det reduserte svovelutslippet. Unntak fra kravet om kvartalsvise målinger kan gjøres i tilfelle der det dokumenteres at en fast andel av de benyttede, avgiftsbelagte produkters svovelinnhold bindes i produksjonsprosessen.

§ 3–7–7. Gjennomføring av avgiftsreduksjonen

(1) Registrerte virksomheter kan i avgiftsoppgaven deklare differansen mellom full avgiftssats og det refusjonsbeløp som refererer seg til redusert utslipp. Første gang avgiftsreduksjonen deklarerer, skal uttalelse fra Statens forurensingstilsyn eller et akkreditert laboratorium, jf. § 5–12, vedlegges avgiftsoppgaven. Registrerte virksomheter kan, ved endret produksjonsmåte eller rensemetode, jf. § 3–7–6 annet ledd, deklare ny binde- og/eller rensegrad, før uttalelse fra Statens forurensingstilsyn eller akkreditert laboratorium foreligger. Dersom det frem til ny uttalelse foreligger, er stipulert for høyt eller lavt utslipp, skal dette avregnes på neste periodes avgiftsoppgave.

(2) Ikke registrerte virksomheter kan søke om refusjon kvartalsvis. Søknad om refusjon sendes tolldistriktet. Søknaden skal vedlegges prøvningsrapport fra akkreditert laboratorium, jf. § 5–12.

Kap. 3–8. Avgift på smøreolje mv.

§ 3–8–1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter:

a) motor- og girsmøreolje (auto, marine og fly) og industrielle smøreoljer som hører under tolltariffens varenummer 27.10.1981, 27.10.1983, 27.10.1985, 27.10.1987, 27.10.1991, 27.10.1993, 27.10.1994, 27.10.1999, 27.10.9100, 27.10.9900, 34.03.1900 og 34.03.9900,

b) hydrauliske oljer som hører under tolltariffens varenummer 27.10.0099 og 38.19.0000.

(2) Avgiftsplikten gjelder mineraloljebaserte smøreoljer og tilsvarende produkter av annen opprinnelse.

(3) Avgiftsplikten omfatter ikke prosess-, transformator- og bryteroljer. Disse oljene er avgiftsfrie selv om de hører under varenummer som er nevnt i første ledd.

§ 3–8–2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Avgiften beregnes pr. volumliter.

(2) Dersom varen omsettes i detaljpakninger, skal det gis opplysning om varenhetens størrelse. Vare som er angitt i vekt, avgiftsbelegges pr. liter omregnet etter spesifikk vekt.

Kap. 3–9. Avgift på bensin

§ 3–9–1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter bensin. Videre omfattes blandinger dersom bensin er hovedbestanddel og blandingen kan benyttes som motordrivstoff. Avgiftsplikten omfatter ikke white spirit, kristall (krystallolje) og dilutin.

(2) Avgiften beregnes i tillegg til CO₂- og svovelavgift.

§ 3–9–2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Avgiften beregnes pr. volumliter.

(2) Registrerte virksomheter kan føre bensin uten avgift i avgiftsoppgaven dersom bensinen er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit) i Norge.

§ 3–9–3. Avgiftsfritak ved utførsel

Det gis fritak for avgift ved utførsel av bensin dersom det utføres over 400 liter.

§ 3–9–4. Tilskudd til båt eller snøscooter i veiløse strøk

(1) Det gis tilskudd som kompensasjon for avgift på bensin til båt eller snøscooter i veiløse strøk. Tilskudd gis til

- a) fastboende som er uten helårs veiforbindelse og som er avhengige av å bruke mer enn 100 liter bensin pr. år til egen motorbåt eller snøscooter for å komme frem til bilvei eller kai som har regulært daglig ruteanløp,
- b) eier av båt i Finnmark når båten hovedsakelig (minst 80 pst.) nyttes i næring på elver eller vassdrag i Finnmark. Det gis ikke tilskudd for fritidsbruk.
- (2) Det gis bare tilskudd for motorbåt eller snøscooter som er registrert.
- (3) Det gis ikke tilskudd til personer som får tilskudd gjennom tilskuddsordningen for fyrstjenestemenn eller reindrifftsavtalen til drift av snøscootere i reindriften. Det gis heller ikke tilskudd til bruk av båt som er registrert i merkeregisteret for fiskefartøyer når eieren er yrkesaktiv fisker eller fangstmann.
- (4) Ordningen gjennomføres ved at søknad om tilskudd sendes gjennom lensmann eller politi på bostedet til tolldistriktet. Søknad fremsettes en gang i året og skal sendes lensmann eller politi innen utgangen av januar det etterfølgende året.
- (5) Søknaden skal inneholde opplysninger om
- søkerens navn og postadresse,
  - registreringskjennetegnet for motorbåten eller snøscooteren,
  - søkerens bosted og den korteste avstanden fra bosted til bilvei eller til kai som angitt i første ledd,
  - hva slags bruk av egen motorbåt eller snøscooter søknaden gjelder,
  - forbruk av bensin i søknadsåret for å komme frem til vei eller kai,
  - søkeren får tilskudd gjennom ordninger nevnt i tredje ledd.
- (6) Distriktstollstedet utbetaler tilskudd etter følgende satser:

<i>Bensinforbruk:</i>	<i>Tilskudd kr:</i>
Under 100 liter	kr 0
100 – 299 liter	kr 955
300 – 599 liter	kr 1.814
600 – 899 liter	kr 2.802
900 – 1.199 liter	kr 3.704
1.200 – 1.499 liter	kr 4.596
1.500 liter og over	kr 5.487

Tilskudd gis årlig. Utbetalingen skjer etterskuddsvis.

Kap. 3–10. Grunnavgift på fyringsolje mv.

§ 3–10–1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter mineralolje. Som mineralolje anses parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje. Etter Toll- og avgiftsdirektoratets nærmere bestemmelser omfattes også annen mineralolje som kan benyttes til avgiftspliktig formål.

(2) Avgiften beregnes i tillegg til CO₂ - og svovelavgift.

§ 3–10–2. Unntak fra avgiftsplikten

Unntatt fra avgiftsplikten er olje som pålegges avgift etter forskriften kap. 3–11.

§ 3–10–3. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Avgiften beregnes pr. volumliter.

(2) Andel innblandet biodiesel i mineralolje inngår ikke i avgiftsgrunnlaget. Importører skal kunne fremlegge prøve og analysesertifikat eller annen dokumentasjon fra produsent, som viser andel biodiesel i mineraloljen. Produsenter skal føre nøyaktig måling av biodiesel i mineraloljen.

§ 3–10–4. Avgiftsfritak ved utførsel

Det gis fritak for avgift ved utførsel av mineralolje dersom det utføres over 4.000 liter.

Kap. 3–11. Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel)

§ 3–11–1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel). Som mineralolje anses parafin, fyringsparafin, gassolje, dieselolje og fyringsolje. Etter direktoratets nærmere bestemmelser omfattes også annen mineralolje som kan benyttes til fremdrift av motorvogn.

(2) Som mineralolje til fremdrift av motorvogn anses all mineralolje som ikke er merket på det tidspunkt avgiftsplikten oppstår. Avgift beregnes når den avgiftspliktige ikke på betryggende måte kan dokumentere at mineraloljen er merket etter reglene i § 3–11–3 til § 3–11–6.

(3) På vilkår fastsatt av direktoratet omfattes følgende produkter og anvendelsesområder ikke av merkebestemmelsene:

- tung fyringsolje (mineralolje som inneholder destillasjonsrest),
- tungdestillat (gassolje med tåkepunkt over fem °C),
- flyparafin levert til bruk for luftfartøy,
- mineralolje som nyttes som råstoff i industriell virksomhet, dersom den av hensyn til bruken ikke kan merkes,

- e) mineralolje som leveres i detaljpakning på maksimum fem liter, i den utstrekning det fremgår av pakningen at varen er til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.
- (4) Avgiften beregnes i tillegg til CO₂ - og svovelavgift.

§ 3–11–2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

- (1) Avgiften beregnes pr. volumliter.
- (2) Andel innblandet biodiesel i mineralolje inngår ikke i avgiftsgrunnlaget. Importører skal kunne fremlegge prøve og analysesertifikat eller annen dokumentasjon fra produsent, som viser andel biodiesel i mineraloljen. Produsenter skal føre nøyaktig måling av biodiesel i mineraloljen.

§ 3–11–3. Tillatelse til merking

- (1) Merking av mineralolje må bare foretas ved anlegg som har tillatelse av tolldistriktet. Tillatelse gis kun for anlegg hvor en registrert avgiftspliktig selv står for driften. Tolldistriktet kan av hensyn til en betryggende kontroll sette vilkår for tillatelsen.
- (2) Tillatelsen kan trekkes tilbake med en måneds varsel dersom forholdene ikke er betryggende. Dersom det avdekkes overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov av 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter, kan tillatelsen trekkes tilbake med øyeblikkelig virkning.

§ 3–11–4. Tidspunkt for merking av mineralolje – hovedregel

- (1) Merking skal senest skje på det tidspunkt avgiftsplikten oppstår. Mineraloljen skal være merket før den lastes om bord i transportmiddel.
- (2) Dersom merking skjer ved tilsetning på selve lagertanken, har tolldistriktet til enhver tid rett til å kreve opplysninger om hvilke lagertanker som inneholder merkede produkter og hvilke som inneholder umerkede.
- (3) Dersom merking skjer etter at oljen har forlatt lagertanken, skal det for hver leveranse registreres og dokumenteres mengde mineralolje og mengde tilsatt merkestoff. Tanker, fyllingsanlegg, styringsenheter mv. skal være betryggende sikret mot manipulering og mot at uvedkommende kan skaffe seg adgang til slike steder.

§ 3–11–5. Tidspunkt for merking av mineralolje – unntak

- Tolldistriktet kan gi tillatelse til at merking skjer på et senere tidspunkt enn angitt i § 3–11–4 første ledd dersom
- det foreligger spesielle forhold (force majeure mv.). Det er et vilkår at merking kan skje på betryggende måte. Tolldistriktet kan sette vilkår for tillatelsen, herunder at merking skal skje under tollvesenets kontroll. Kostnadene kan kreves dekket av rekvirenten,
  - en registrert virksomhet leverer mineralolje fra tankbåt, eller
  - særlige hensyn gjør det hensiktsmessig å foreta merking av mineralolje ved anlegg som drives av frittstående virksomheter. Anlegget må være underlagt en registrert virksomhets kontrollverk. Den registrerte virksomheten må ha full adgang til å kontrollere driften, og må ha instruksjonsmyndighet med hensyn til anleggets drift.

§ 3–11–6. Merkeoffer

Merking av mineralolje skal skje med følgende stoffer og i følgende mengde pr. liter levert olje:

- 0,005 gram 4-,N-etyl,N- [2- [1-(2-metylpropoxy)etoxyl] etyl] aminoazobenzen (Solvent Yellow 124), og
- 0,005 gram av følgende derivater av 1,4-diaminoantrakinon, enkeltvis eller i blanding:

1.			
1,4-bis-N-	-2-etylhexyl- og/eller -3-(2-etylhexyloxi)propyl- og/eller -3-metoxypropyl-	Aminoantrakinon	(Solvent Blue 79)
eller			
2.			
1,4-bis-N-	-etyl- og/eller -amyl- og/eller -2-etylhexyl-	Aminoantrakinon	(Solvent Blue 98)

eller

- andre tilsvarende antrakinonderivater i en slik mengde at de enkeltvis eller i blanding vil gi like sterk blå farge ved en spektrofotometrisk bestemmelse.

§ 3–11–7. Særskilt avgift ved urettmessig bruk av merket mineralolje

- (1) Merket mineralolje kan benyttes til de anvendelsesområder som er angitt i Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) § 3. Annen bruk av merket mineralolje anses som urettmessig.
- (2) Mineralolje anses som merket når den er merket etter reglene i § 3–11–3 til § 3–11–6 og andelen merket olje overstiger 3 pst. Mineralolje anses også som merket når den inneholder andre lands merkestoffer, med mindre oljen er merket som høyavgiftsbelagt.
- (3) Dersom det urettmessig er benyttet merket mineralolje, skal det beregnes avgift etter følgende tabell:

<i>Motorvognens tillatte totalvekt i kg</i>	<i>Avgift kr</i>
0 – 3.499	20.000,-
3.500 – 7.499	40.000,-
7.500 – 14.999	60.000,-
15.000 – 19.999	80.000,-
20.000 og over	100.000,-

(4) Avgiften nedsettes forholdsmessig dersom det dokumenteres at det på kjøretøyet ikke kan ha vært benyttet merket mineralolje urettmessig i en toårsperiode fra oppdagelsestidspunktet. Beløpet beregnes pr. påbegynt måned, likevel for minst to måneder. Beløpet avrundes oppad til nærmeste hele 100 kroner.

(5) Ved gjentakelse kan det ilegges dobbel avgift.

(6) Direktoratet kan i enkeltstående tilfeller frafalle eller sette ned avgiften for urettmessig bruk dersom det foreligger særlige omstendigheter.

Kap. 3–12. Forbruksavgift på elektrisk kraft

§ 3–12–1. Saklig virkeområde

(1) Avgiftsplikten omfatter forbruk av elektrisk kraft, herunder kraft som leveres uten vederlag og uttak til eget bruk.

(2) Forbruk som har direkte sammenheng med kraftproduksjon og fordeling, omfattes ikke av avgiftsplikten.

§ 3–12–2. Når avgiftsplikten oppstår

Avgiftsplikten oppstår ved levering av elektrisk kraft til forbruker og ved uttak til eget bruk hos produsenten.

§ 3–12–3. Avgiftsgrunnlag, -beregning og -sats

(1) Avgiften beregnes pr. kWh.

(2) Avgiften beregnes for hvert kvartal. Ved utskrivning av forskuddsfaktura for del av avlesningsperiode (a konto utskrivninger), skal det foretas skjønnsmessig avgiftsberegninger.

(3) Dersom avgiftssatsen endres i en avlesningsperiode, beregnes avgiften for perioden ut fra en forholdsmessig fordeling av det avgiftspliktige kvantum etter tidligere og ny sats.

§ 3–12–4. Avgiftsfritak for industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter, veksthusnæringen og fjernvarmeprodusenter

(1) Elektrisk kraft som leveres til industri, bergverk, arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon, veksthusnæringen og fjernvarmeprodusenter er fritatt for avgift.

(2) Fritaket gjelder elektrisk kraft som benyttes av bedriften selv, innenfor de deler av bedriften som er registrert under følgende næringshovedområder eller -grupper:

- a) bedrifter innenfor Statistisk sentralbyrås næringshovedområde C Bergverksdrift og utvinning,
- b) bedrifter innenfor Statistisk sentralbyrås næringshovedområde D Industri,
- c) arbeidsmarkedsbedrifter innenfor Statistisk sentralbyrås næringshovedgruppe 85.3 Sosial- og omsorgstjenester, dersom utøvelsen av virksomheten etter sin art tilsvarer virksomhet som faller innenfor næringshovedområde C eller D,
- d) bedrifter som har veksthus med elektrisk varmeanlegg,
- e) fjernvarmeprodusenter innenfor Statistisk sentralbyrås næringshovedgruppe 40.3.

§ 3–12–5. Avgrensning av fritaket

Fritaket i § 3–12–4 omfatter ikke elektrisk kraft til administrasjonsbygg. Som administrasjonsbygg anses bygg hvor arealet knyttet til administrasjon utgjør 80 pst. eller mer av byggets totale areal. Det skal betales avgift av all kraft levert til slike bygg. For bedrifter som har montert egne målere for kraft levert til administrasjonsbygg, skal faktisk forbruk legges til grunn ved fastsettelse av avgiftsgrunnlaget. Bedrifter uten slike målere skal opplyse kraftleverandøren om hvor stor andel av den leverte kraften som er avgiftspliktig.

§ 3–12–6. Vilkår for fritak for fjernvarmeprodusenter

Fjernvarmeprodusenter får bare fritak dersom bedriften, med unntak av en oppbyggingsperiode på inntil tre år, bruker minst 50 pst. avfall, bioenergi, spillvarme og/eller varmepumper som energikilde og bedriften leverer fjernvarme til forbrukere utenfor egen næringsvirksomhet.

§ 3–12–7. Gjennomføring av fritaket

(1) Fritaket gjennomføres ved at kraftleverandøren leverer kraft uten fakturering av avgift. For statskraftkontrakter hvor kraftprisen er avtalt inkludert avgift («1976-kontrakter» og «2 TWh-kontrakter») leveres kraft uten fakturering av avgift. Prisen reduseres med det beløp som tilsvarer el-avgiftssatsen for 1992 (4,15 øre pr. kWh) prisjustert for senere år.

(2) Dersom det for ett abonnement leveres kraft til formål som dels faller innunder og dels utenfor avgiftsfritaket, skal det foretas en fordeling av kraftforbruket.

§ 3–12–8. Dokumentasjon

Fritaksberettigede bedrifter må legge frem følgende dokumentasjon for kraftleverandøren:

- a) Bekreftelse på næringshovedområde fra Statistisk sentralbyrå, med mindre direktoratet bestemmer noe annet.
- b) Bedrifter i veksthusnæringen må også legge frem bekreftelse fra fylkeslandbrukskontoret eller landbrukskontoret om at de har veksthus med elektrisk varmeanlegg.
- c) Fjernvarmeprodusenter må også legge frem dokumentasjon på bruk av energikilde ved kopi av innvilget støtte til fjernvarmeanlegg eller annen lignende dokumentasjon. Fjernvarmeprodusenter under oppbygging må dokumentere dette ved for eksempel uttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat eller Enova SF.
- d) For arbeidsmarkedsbedrifter kan direktoratet fastsette krav om fremleggelse av tilleggsdokumentasjon for type produksjon.

Kap. 3–13. Avgift på sluttbehandling av avfall**§ 3–13–1. Saklig virkeområde**

- (1) Avgiftsplikten omfatter avfall innlevert til sluttbehandling.
- (2) Jordmasser mv. til endelig avslutning av deponi omfattes ikke av avgiftsplikten. Det samme gjelder masser til pålagt, jevnlig tildekking i tråd med retningslinjer gitt av forurensningsmyndighetene.
- (3) Forurensede jord- og løsmasser omfattes ikke av avgiftsplikten. Det er et vilkår for fritak at massene ble forurenset før 1. januar 1999. For avfall fra avfallsdeponi er det et vilkår for fritak at deponiet ble avsluttet før 1. januar 1999.
- (4) Energianlegg i industrien som benytter avfallsbaserte brensler i produksjonen, anses som gjenvinningsanlegg og omfattes ikke av avgiftsplikten.
- (5) Ensartet uorganisk materiale som legges inn på særskilt opplagsplass, omfattes ikke av avgiftsplikten, jf. Stortingets vedtak om avgift på sluttbehandling av avfall § 2 bokstav c. Med særskilt opplagsplass menes område avsatt for kun en avfallstype eller -blanding. Som ensartet uorganisk materiale anses materiale som ikke inneholder organisk karbon. Etter innhentet uttalelse fra forurensningsmyndighetene kan også materiale med mindre mengder organisk karbon anses som slikt materiale.

§ 3–13–2. Når avgiftsplikten oppstår

Avgiftsplikten oppstår ved innlevering av avfall til sluttbehandling.

§ 3–13–3. Definisjoner

- (1) Med sluttbehandling menes deponering og forbrenning av avfall.
- (2) Med avfall menes avfall etter lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall § 27.
- (3) Med deponi menes endelig anbringelsesplass for avfall.

§ 3–13–4. Avgiftsgrunnlag og -beregning

- (1) Avgiften beregnes på grunnlag av mengde avfall levert til sluttbehandling målt i tonn.
- (2) For deponi eller forbrenningsanlegg som ikke har installert vekt, beregnes avgiften på grunnlag av et maksimumsanslag for mottak av avfall pr. år. Maksimumsanslaget kan baseres på den mengden avfall deponiet eller anlegget har tillatelse fra forurensningsmyndighetene til å sluttbehandle. Avgiftsgrunnlaget pr. måned utgjør 1/12 av maksimumsanslaget.
- (3) For deponi eller forbrenningsanlegg uten vekt regnes avfallets volum (m^3) om til vekt (tonn) ved at volumet multipliseres med en faktor på 0,5.
- (4) For avfall levert direkte på avfallsplassen av private husholdninger som har betalt en enhetspris ved leveringen, beregnes avgiften av den vekt enhetsprisen er basert på. Dersom deponiet eller forbrenningsanlegget ikke tar betalt for slike leveringer, fastsettes avfallets vekt til 0,1 tonn pr. levering.
- (5) Påløpt avgift på avfall som tas ut fra registrert virksomhets deponi eller forbrenningsanlegg til ombruk, gjenvinning og sortering for gjenvinning eller til annen registrert virksomhets deponi eller forbrenningsanlegg, føres til fradrag i virksomhetens avgiftsoppgave. Dersom mengde tatt avfall overstiger mengden avgiftspliktig avfall som er innlevert i samme periode, føres overskytende til fradrag i avgiftsoppgaven for neste periode.

§ 3–13–5. Avgiftsreduksjon for forbrenningsanlegg med energiutnyttelse

- (1) For forbrenningsanlegg med energiutnyttelse gjøres fradrag i tilleggsavgiften i avgiftsoppgaven i forhold til anleggets energiutnyttelsesgrad. Med energiutnyttelsesgrad menes forholdet mellom eksternt og internt utnyttet energimengde og produsert energimengde ut av kjelsystem tilgjengelig for energiutnyttelse regnet i prosent.
- (2) Energiutnyttelsesgraden beregnes som et gjennomsnitt for hver måned, avrundet til nærmeste hele prosent.

Kap. 3–14. Avgift på trikloretten (TRI) og tetrakloretten (PER)**§ 3–14–1. Saklig virkeområde**

- (1) Avgiftsplikten omfatter trikloretten (TRI) og tetrakloretten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER. Videre omfattes TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter, dersom mengden TRI og PER overstiger henholdsvis 1 pst. og 0,1 pst. av produktets totale vekt.
- (2) Avgiftsplikten omfatter ikke TRI og PER som er gjenvunnet til eget bruk.

§ 3-14-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

- (1) Avgiften beregnes på grunnlag av varens nettovekt.
- (2) For TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter betales avgift av andelen TRI og PER.

Kap. 3-15. Avgift på båtmotorer**§ 3-15-1. Saklig virkeområde**

(1) Avgiftsplikten omfatter båtmotorer (fremdriftsmotorer) med minst ni hestekrefter, herunder motorer som er innmontert i båt. Videre omfattes industrimotorer eller andre motorer som markedsføres som egnet til marinisering, herunder løse motorblokker til slike motorer.

(2) Avgiftsplikten omfatter også motorer med utstyr for marinisering som tilbys for salg eller montering. Dette gjelder selv om tilbudet fremsettes av forskjellige leverandører og faktureres hver for seg, når motor og mariniseringsutstyr tilbys samlet for salg, f.eks. gjennom felles annonsering, markedsføring mv. Tilsvarende gjelder ved innførsel, selv om innførselen fordeles på flere sendinger og skjer fra forskjellige leverandører og til forskjellige mottakere.

§ 3-15-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Avgiftsgrunnlaget er båtmotorens effekt målt i hestekrefter, jf. ICOMIA STANDARD nr. 28. Komplette hekkagregater, utenbordsmotorer og andre båtmotorer med fremdriftsenhet, måles på propellaksel. Båtmotorer uten fremdriftsenhet måles på veivaksel. For løs motorblokk beregnes avgiften på veivaksel etter effekten på den båtmotor den er produsert for.

(2) Ved avgiftsberegningen skal effekten ikke settes lavere enn den høyeste motorstyrke som oppgis ved salg eller reklame her i landet.

§ 3-15-3. Avgiftsfritak for båtmotorer til skip og fiskefartøy

(1) Båtmotorer som leveres til bruk i fartøyer som er registrert i merkeregisteret for fiskefartøy, skipsregisteret (NOR) eller Norsk internasjonalt skipsregister (NIS), er fritatt for avgift. Fritaket omfatter ikke fritidsbåter.

(2) Fritaket omfatter også rednings- og hjelpebåter tilhørende fartøyer som nevnt i første ledd.

(3) Fritaket gjennomføres ved at båtmotorer leveres uten avgift mot erklæring om at båtmotoren er til bruk i fartøy som er eller vil bli registrert i skips- eller fiskebåtregisteret. Virksomhet som har beregnet avgift ved innførselen, kan søke tolldistriktet om refusjon av innbetalt avgift. Søker må da fremlegge erklæring som nevnt i første punktum.

(4) Båteier skal melde fra til tolldistriktet dersom fartøyets registrering innen tre år fra registreringstidspunktet endres slik at vilkårene for avgiftsfritak ikke lenger er til stede. I slike tilfeller skal avgift innbetales. Avgiften beregnes forholdsmessig pr. måned.

§ 3-15-4. Uregistrert importørs adgang til avgiftsfri innførsel

For anvendelser som er fritatt for avgift etter Stortingets avgiftsvedtak, kan tolldistriktet etter søknad gi ikke registrerte importører tillatelse til avgiftsfri innførsel av båtmotorer.

Kap. 3-16. Avgift på sukker m.m.**§ 3-16-1. Saklig virkeområde**

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeropløsning av varer som nevnt i bokstav a. Dette gjelder likevel ikke melkesukker, kunsthonning, karamell, sukkerkulør og honning,
- c) andre varer som tolldistriktet finner er tjenlige som erstatning for avgiftspliktige varer.

§ 3-16-2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

Avgiften beregnes av varens nettovekt. For den enkelte forbruksenhet og faktureringsenhet brukes tre desimaler.

§ 3-16-3. Avgiftsfritak for varer til ervervsmessig bruk

(1) Varer som omfattes av § 3-16-1 som benyttes i ervervsmessig produksjon av andre varer, er fritatt for avgift når:

- a) varer i flytende form leveres i enheter på minst 12,5 kg og andre varer leveres i inneremballasje på minst 25 kg, og
- b) varene innføres eller kjøpes hos registrert virksomhet mot erklæring om at varene skal benyttes i ervervsmessig produksjon av andre varer.

(2) Fritaket omfatter ikke varer til følgende virksomheter:

- a) anstalthusholdninger av alle slag o.l.,
- b) hoteller, restauranter, kafeer, kantiner, serverings- og cateringvirksomheter o.l.,
- c) kjøtt-, fiske-, delikatessforretninger o.l.

(3) Fritaket gjennomføres etter bestemmelsene i § 2-3.

§ 3–16–4. Tilskudd til biavl

(1) Det gis tilskudd som kompensasjon for avgift på sukker som brukes til biavl, jf. Stortingets vedtak om avgift på sukker § 4 bokstav f. Tilskudd gis til birøktere med mer enn fem innvintrede bifolk. Tilskudd gis bare for de kvanta sukker som faktisk er brukt. For bikuber som finnes i Aust- og Vest-Agder, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark gis det ikke tilskudd for mer enn 25 kg pr. kube pr. år. For bikuber i landets øvrige fylker gis det ikke tilskudd for mer enn 20 kg pr. kube pr. år.

(2) Birøkeren skal sende søknad om tilskudd i to eksemplarer til det lokale birøkerlag innen 15. oktober. Det lokale birøkerlag sender søknadene videre til Norges Birøkerlag AS innen 5. november, som samlet sender søknadene videre til direktoratet innen 15. desember.

(3) Tilskudd gis på grunnlag av avgiftssatsen pr. 1. september.

Kap. 3–17. Avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m.**§ 3–17–1. Saklig virkeområde**

Avgiftsplikten omfatter varer som hører under følgende varenummer i tolltariffen:

a) Sukkervarer (herunder hvit sjokolade):

1. 17.04.1000 – tyggegummi, også overtrukket med sukker, andre:

2. 17.04.9091 – karameller

3. 17.04.9092 – pastiller, sukkertøy og drops

4. ex 17.04.9099 – ellers, formet som (eller i form av), plater, stenger, figurer, kuler o.l.

b) Sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao:

1. ex 18.06.2090 – i blokker, plater eller stenger

2. 18.06.3100 – med fyll

3. 18.06.3200 – uten fyll

4. ex 18.06.9010 – annen sjokolade, herunder sukkervarer med innhold av kakao, støpt eller formet som figurer, kuler o.l.

c) Kjeks:

1. ex 19.05.3100 – søte kjeks og småkaker

2. ex 19.05.3200 – vafler og vaffelkjeks.

Varene er avgiftspliktige når de er:

1. helt overtrukket (eventuelt unntatt bunnen) med sjokolade-(kakao-) og/eller sukkerholdig masse

2. delvis overtrukket og/eller har mellomlag av slik masse som nevnt under 1, og hvor vekten av massen utgjør mer enn 50 pst. av kjeksens samlede vekt.

d) Drops, tyggegummi og andre godterier, herunder pastiller mv., uten innhold av sukker:

1. 21.06.9041 – drops

2. 21.06.9044 – tyggegummi, unntatt nikotintyggegummi

3. ex 21.06.9090 – andre godterier (tilsvarende varer som er avgiftspliktig etter bokstav a eller b).

e) Varer som hører under andre varenumre i tolltariffen fordi de er satt sammen eller pakket sammen med varer som ikke er nevnt i bokstav a– d. Avgiftsplikten omfatter ikke varer som er på eller i kaker under tolltariffens varenummer 19.05.9031.

§ 3–17–2. Avgiftsgrunnlag og -beregning

(1) Avgiften beregnes på grunnlag av varens nettovekt. For den enkelte forbruksenhet og faktureringsenhet brukes tre desimaler.

(2) Ikke spiselige bestanddeler av en vare regnes ikke med i nettovekten.

(3) For varer der det beregnes avgift etter § 3–17–1 bokstav e, skal det bare beregnes avgift av den avgiftspliktige delen.

§ 3–17–3. Avgiftsfritak for råstoff mv.

(1) Varer som brukes som råstoff mv. i egen bedrift til produksjon av avgiftsfrie varer er fritatt for avgift, jf. Stortingets vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m. § 2 bokstav d. Fritaket gjelder varer under tolltariffens posisjoner 17.04 og 18.06 i form av blokker, plater, stenger eller kuler mv.

(2) Varene er fritatt for avgift når

a) varene foreligger i enheter med nettovekt over to kg og

b) det dokumenteres gjennom produksjonskalkyler e.l. at varene er benyttet i produksjonen.

(3) Fritaket gjennomføres etter bestemmelsene i § 2–3.

Kapittel 4. Avgiftsfritak og reduserte satser for enkelte bruksområder

Kap. 4-1. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren

§ 4-1-1. Saklig virkeområde

(1) Det gis refusjon for innbetalt forbruksavgift på elektrisk kraft, CO₂-avgift på mineralolje og kull og koks, grunnavgift på fyringsolje mv., svovelavgift og avgift på smøreolje mv. på avgiftsbelagte produkter som leveres til bruk i driften av verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren i formidlingsøyemed.

(2) Som verneverdige fartøy anses:

- a) fartøy hvor det er inngått bevarings- og vedlikeholdsavtale mellom Riksantikvaren og eier om gitt tilsagn om tilskudd på 50.000 kroner eller mer. Avtalen skal være tinglyst i Skipsregisteret som en heftelse på fartøyet,
- b) fartøy definert som verneverdig etter Sjøfartsdirektoratets forskrift av 15. september 1992 nr. 695 § 2 nr. 3,
- c) fiskefartøy hvor det er inngått verneavtale mellom Riksantikvaren og eier om bevaring av eldre, bevaringsverdige fiskefartøy. Verneavtalen skal være tinglyst i Fiskebåtregisteret.

(3) Som museumsjernbane anses jernbane og jernbanemateriell som kulturminnemyndighetene anser verneverdig etter antikvariske prinsipper.

(4) Som teknisk og industrielt kulturminne og teknisk anlegg på museumssektoren anses teknisk innretning, bygning og anlegg på museumssektoren som kulturminnemyndighetene anser verneverdig etter antikvariske prinsipper (teknisk kulturminne).

§ 4-1-2. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes kvartalsvis til tolldistriktet.

Kap. 4-2. Fartøy som driver fiske og fangst i nære farvann

§ 4-2-1. Saklig virkeområde

Det gis refusjon for innbetalt CO₂-avgift på mineralolje og grunnavgift på fyringsolje mv. for avgiftsbelagte produkter levert til bruk om bord i fiske- og fangstfartøy som er innført i merkeregisteret for fiskefartøy.

§ 4-2-2. Vilkår

Det er et vilkår for refusjon at båteier eller høvedsmann er oppført i fiskermanntallets blad A eller B, eller fyller betingelsene for opptak. For utenlandske fiske- og fangstfartøy gis refusjon for avgift dersom fartøyet driver fiske og fangst i næringsøyemed.

§ 4-2-3. Fremgangsmåten for refusjon

(1) Søknad om refusjon sendes månedlig på fastsatt skjema til Garantikassen for fiskere.

(2) Søknad skal sendes innen utløpet av februar året etter bunkringsåret. Garantikassen for fiskere kan gi utsettelse dersom Garantikassen varsles før fristens utløp, og fristen av praktiske grunner ikke kan overholdes.

(3) Vedtak truffet av Garantikassen for fiskere kan påklages til Toll- og avgiftsdirektoratet.

Kap. 4-3. Fartøy som driver gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart

§ 4-3-1. Godstransport i innenriks sjøfart – saklig virkeområde

(1) Det gis refusjon for innbetalt CO₂-avgift på mineralolje og grunnavgift på fyringsolje mv. på avgiftsbelagte produkter levert til bruk om bord i fartøy som i næringsøyemed driver godstransport i innenriks sjøfart. For CO₂-avgift på mineralolje gis refusjon for differansen mellom full avgift og den reduserte sats som skal betales etter Stortingets avgiftsvedtak.

(2) Refusjonsordningen omfatter følgende fartøy:

- a) fartøy som er registrert i Norsk Skipsregister (NOR) etter lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten § 11 under type 0-4 eller som slepebåt under type 7A.
- b) fartøy som er registrert i NOR-registeret under type 5F eller 5I.5.

§ 4-3-2. Passasjertransport i innenriks sjøfart – saklig virkeområde

(1) Det gis refusjon for innbetalt grunnavgift på fyringsolje mv. på avgiftsbelagte produkter levert til bruk om bord i fartøy som i næringsøyemed driver passasjertransport.

(2) Refusjonsordningen gjelder fartøy som nevnt i § 4-3-1 annet ledd.

§ 4-3-3. Vilkår

(1) Fartøyet eier skal være registrert i foretaksregisteret etter lov av 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak § 2-1 eller § 2-2.

(2) Fartøyet må utelukkende brukes til gods- eller passasjertransport i eierens næringsvirksomhet.

(3) Fordelingen mellom gods- og passasjertransport skjer etter samme forholdstall som den næringsdrivende kan benytte ved fradragføring av inngående merverdiavgift.

§ 4-3-4. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes kvartalsvis til Trøndelag og Møre tolldistrikt (Trondheim distriktstollsted). Søknad sendes på fastsatt skjema innen to måneder etter utgangen av hvert kvartal.

Kap. 4-4. Skip i utenriks fart, fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann og innretninger på kontinentalsokkelen mv.**§ 4-4-1. Skip i utenriks fart – saklig virkeområde**

(1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter uten CO₂-avgift og svovelavgift på mineralolje, grunnavgift på fyringsolje mv. og avgift på smøreolje mv. til skip i utenriks fart.

(2) For avgiftsbelagte produkter levert fra ikke registrerte virksomheter gis det refusjon for tilsvarende innbetalte avgifter.

(3) Med skip i utenriks fart menes:

- a) skip som skal direkte til utenlandsk havn, Svalbard, Jan Mayen eller andre faste anlegg til havs utenfor Norges økonomiske sone, og hvor det er gitt melding om dette til tollvesenet,
- b) skip som skal til utenlandsk havn, Svalbard, Jan Mayen eller andre faste anlegg til havs utenfor Norges økonomiske sone via annen norsk havn, og hvor det er gitt melding om dette til tollvesenet. Det er et vilkår for fritak at fartøyet bare medbringer last eller passasjerer som kommer fra eller er bestemt til utenlandsk havn,
- c) værskip som skal ligge stasjonært i havområdene utenfor Norge.

§ 4-4-2. Fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann – saklig virkeområde

(1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter uten CO₂-avgift og svovelavgift på mineralolje, grunnavgift på fyringsolje mv. og avgift på smøreolje mv. til fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann.

(2) For avgiftsbelagte produkter levert fra ikke registrerte virksomheter gis det refusjon for tilsvarende innbetalte avgifter.

(3) Med fjerne farvann menes havområder hvor avstanden til norskekysten (grunnlinjen) er 250 nautiske mil eller mer.

§ 4-4-3. Innretninger på kontinentalsokkelen mv. – saklig virkeområde

(1) Registrerte virksomheter kan levere avgiftsbelagte produkter til innretninger på kontinentalsokkelen og spesialskip til oppdrag på kontinentalsokkelen med redusert CO₂-avgift på mineralolje og brensel, redusert svovelavgift og uten grunnavgift på fyringsolje mv. og avgift på smøreolje mv.

(2) For avgiftsbelagte produkter levert fra ikke registrerte virksomheter gis det refusjon for tilsvarende innbetalte avgifter. For CO₂-avgift og svovelavgift gis refusjon for differansen mellom full avgift og den reduserte sats som skal betales etter Stortingets avgiftsvedtak.

(3) Med innretning på kontinentalsokkelen menes anlegg eller innretninger, herunder flytende, som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense.

(4) Med spesialskip til oppdrag på kontinentalsokkelen menes skip som utfører spesielle tjenester i forhold til innretninger på kontinentalsokkelen, herunder forsyningskip, standbyfartøyer, dykkerfartøyer, brønnstimuleringsfartøyer og borefartøyer. Som oppdrag anses også transport mellom norsk fastland og innretninger som nevnt i annet ledd.

§ 4-4-4. Vilkår for fritak og redusert sats

(1) Ved bunkringen skal det avgis erklæring til den registrerte virksomheten om at oljen er til bruk som nevnt i § 4-4-1, § 4-4-2 og § 4-4-3. Slik erklæring skal avgis av den om bord som er ansvarlig for bunkringen eller av rederiet.

(2) Erklæringen skal inneholde opplysninger om fartøyets navn, nasjonalitet, bestemmelsessted, antall liter og bunkringsdato. For skip som nevnt i § 4-4-1 annet ledd bokstav a og b skal første utenlandske havn angis. For fartøyer som driver fiske og fangst må det, dersom bestemmelsesstedet ligger dels innenfor og dels utenfor 250 mils grensen, presiseres at bestemmelsesstedet ligger utenfor grensen.

(3) Generelle erklæringer om at fartøyet utelukkende benyttes i utenriks fart, fiske og fangst i fjerne farvann eller innretning på kontinentalsokkelen mv. kan gis av rederiet. Erklæringen er gyldig for inntil ett år.

(4) Den som avgir erklæring etter denne bestemmelse, er ansvarlig for at opplysningene er riktige og fullstendige.

(5) Den registrerte virksomheten skal oppbevare erklæringen i ti år.

(6) Avgift skal innbetales til tollvesenet dersom det etter at erklæringen er avgitt, viser seg at vilkårene for fritak eller redusert sats ikke er oppfylt.

(7) Tollvesenet kan kreve fremleggelse av kopi av dekkdagbok mv. som dokumentasjon for at vilkårene for fritak eller redusert sats er oppfylt.

§ 4-4-5. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes til tolldistriktet.

Kap. 4–5. Treforedlingsindustrien og sildemel- og fiskemelindustrien

§ 4–5–1. Saklig virkeområde

(1) Det gis refusjon for innbetalt CO₂ -avgift på mineralolje og grunnavgift på fyringsolje mv. på avgiftsbelagte produkter levert til treforedlingsindustrien og sildemel- og fiskemelindustrien. For CO₂ -avgiften gis refusjon for differansen mellom full avgift og den reduserte sats som skal betales etter Stortingets avgiftsvedtak.

(2) Som treforedlingsindustri anses bedrifter innenfor Statistisk sentralbyrås næringshovedgruppe 21.1 (produksjon av papirmasse, papir og papp).

(3) Som sildemelindustri anses bedrifter som produserer sildemel eller sildeolje.

(4) Som fiskemelindustri anses bedrifter som produserer fiskemel eller fiskeolje.

§ 4–5–2. Vilkår

Det er et vilkår for refusjon for sildemel- og fiskemelindustrien at mineraloljen brukes i forbindelse med produksjon av sildemel/sildeolje eller fiskemel/fiskeolje.

§ 4–5–3. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes tolldistriktet.

Kap. 4–6. Luftfartøy

§ 4–6–1. Saklig virkeområde

(1) Luftfartøy som har utenlandsk lufthavn, Svalbard eller Jan Mayen som første destinasjon er fritatt fra CO₂ -avgift på mineralolje og bensin, svovelavgift, grunnavgift på fyringsolje mv., avgift på bensin og avgift på smøreolje mv., dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank.

(2) Luftfartøy som har innenlands lufthavn som første destinasjon

a) skal betale redusert CO₂ -avgift på mineralolje og bensin og svovelavgift, dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank.

b) er fritatt for grunnavgift på fyringsolje mv., avgift på bensin og avgift på smøreolje mv. dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank.

(3) Forsvarets luftfartøy

a) som har utenlandsk lufthavn som første destinasjon er fritatt fra grunnavgift på fyringsolje mv. på flyparafin (jetparafin) dersom levering av flyparafinen skjer direkte på luftfartøyets tank.

b) som har innenlands lufthavn som første destinasjon er fritatt for grunnavgift på fyringsolje mv. på flyparafin og skal betale redusert CO₂ - og svovelavgift på mineralolje dersom levering av avgiftsbelagte produkter skjer direkte på luftfartøyets tank. Drivstoff av typen F-34 og F-44 kan leveres med redusert sats selv om leveringen ikke skjer direkte til luftfartøyets tank.

(4) Produkter som ikke kan leveres direkte fra oljeselskapet til luftfartøyet kan kjøpes avgiftsfritt eller med redusert sats direkte fra avgiftspliktig oljeselskap dersom kjøper er registrert for dette i tolldistriktet.

(5) Det gis refusjon for innbetalt avgift som er beregnet ved innførselen. For CO₂ - og svovelavgift etter nr. 2 og 3 gis det refusjon for differansen mellom full avgift og den reduserte sats som skal betales etter Stortingets avgiftsvedtak.

§ 4–6–2. Fremgangsmåten for refusjon

Søknad om refusjon sendes tolldistriktet.

§ 4–6–3. Liste over vareleveranser

Enhver som leverer bensin eller mineralolje med redusert avgiftssats eller uten avgift, må føre liste over mottakerens navn, kvantum, tidspunktene, leveransene og luftfartøyenes kjennetegn, registreringsnummer og flightnummer. Ved leveranse uten CO₂ - og svovelavgift skal også luftfartøyets første destinasjon oppgis.

Kap. 4–7. Motorsager og andre arbeidsredskaper

§ 4–7–1. Saklig virkeområde

Bensin med særlig helse- og miljømessige egenskaper til bruk i motorsager og andre arbeidsredskaper med 2-taktsmotor er fritatt for avgift på bensin og CO₂ -avgift ved salg i merkede forbrukerpakninger. Det skal fremgå av merkingen at bensinen er ment for slik bruk.

§ 4–7–2. Vilkår

Bensinen må oppfylle følgende vilkår for å anses for å ha særlige helse- og miljømessige egenskaper:

a) det kvantum av bensinen som destillerer over til og med 70 °C skal være høyst 20 pst. (metode ASTM D 86),

b) benzeninnholdet må være under 0,1 pst. og

c) svovelinnholdet må være under 10 ppm.

Kapittel 5. Avgiftsforvaltning mv.

I. Registrering

§ 5-1. Registreringsplikt

Følgende virksomheter skal registreres for den enkelte avgift:

- a) produsenter av avgiftspliktige varer,
- b) virksomheter som selger teknisk sprit,
- c) virksomhet som driver deponi eller forbrenningsanlegg for sluttbehandling av avfall,
- d) virksomheter som gjenvinner TRI og PER når gjenvinning skjer med sikte på videresalg,
- e) leverandører av elektrisk kraft til forbruker, samt produsenter og transportører.

§ 5-2. Registreringsadgang

Følgende virksomheter kan etter søknad til tolldistriktet registreres:

- a) importører av avgiftspliktige varer som er merverdiavgiftspliktige etter lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 28,
- b) importører av avgiftspliktige varer når varene skal brukes som råvarer eller de er til avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak,
- c) importører av båtmotorer og virksomheter som driver ervervsmessig produksjon av fartøyer for salg.

§ 5-3. Bevilling som vilkår for registrering

(1) Virksomheter som produserer eller innfører avgiftspliktige drikkevarer som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol, må forevise bevilling gitt av Rusmiddeldirektoratet før virksomheten kan registreres.

(2) Tolldistriktet kan gi tillatelse til registrering dersom søknad om bevilling er til behandling i Rusmiddeldirektoratet. Registreringen gjelder fra det tidspunkt bevilling gis.

§ 5-4. Registreringssted

Registrering skal skje i det tolldistrikt virksomheten har sitt forretningssted. Virksomheter som har forretningssted i flere tolldistrikter, skal registrere virksomheten i det tolldistrikt hvor de har sitt hovedkontor.

§ 5-5. Registreringsmelding mv.

(1) Melding eller søknad om registrering skal sendes senest en måned før produksjonen eller innførselen starter.

(2) Meldingen eller søknaden skal inneholde opplysninger om

- a) produksjons- og lagerlokalene (tegninger), herunder lokalenes beliggenhet,
- b) hva slags varer som skal produseres eller lagres,
- c) når produksjon eller lagring skal begynne,
- d) varebeholdning,
- e) budsjettet og nåværende omsetning,
- f) størrelse på import og mottak av avgiftspliktige varer,
- g) regnskapsrutiner og lagerhold,
- h) hvem som skal foreta den løpende innbetaling av avgiften,
- i) eventuelt tollkreditnummer,
- j) organisasjonsnummer,
- k) gate- og postadresse,
- l) eventuell bevilling eller konsesjon.

(3) Endringer om forhold som nevnt i annet ledd skal straks meldes til tolldistriktet. Videre skal det gis melding når virksomheten opphører eller stanser i over tre måneder, samt ved en eventuell gjenopptakelse av virksomheten.

(4) For avgift på sluttbehandling av avfall og utslipp av svovel gjelder bestemmelsene i annet ledd tilsvarende med de tilpasninger som er nødvendige av hensyn til avgiftens karakter.

§ 5-6. Nektelse eller tilbakekallelse av registrering

(1) Tolldistriktet kan nekte eller tilbakekalle registreringen dersom

- a) virksomheten, styret eller ledelsen ikke anses kredittverdige,
- b) virksomheten har uoppgjorte restanser med hensyn til skatter, avgifter eller toll eller har overtrådt regelverket om særavgifter, toll eller merverdiavgift eller
- c) virksomhetens karakter endres.

(2) Tolldistriktet skal tilbakekalle registreringen dersom bevilling gitt av Rusmiddeldirektoratet inndras eller opphører på annen måte.

II. Godkjenning av lokaler

§ 5-7. Godkjenning av lokaler

(1) Når avgiftsplikten ikke har oppstått, skal produksjon og lagring av avgiftspliktige varer bare foregå i lokaler som er godkjent av tolldistriktet. Lokalene skal være forsvarlig låst og sikret, og innrettet slik at de sikrer en forsvarlig kontroll av avgiftsberegning og -betaling mv.

- (2) Tolldistriktet kan godkjenne flere lokaler for den enkelte virksomhet. Forandringer av et godkjent lokale skal meldes til tolldistriktet uten ugrunnet opphold.
- (3) Tolldistriktet kan fastsette nærmere vilkår for godkjenning av lokalet, herunder ved forandringer av lokalet.
- (4) Et lokale kan nektes godkjent dersom kontrollmessige hensyn tilsier det.

III. Regnskap

§ 5–8. Regnskap

(1) For registrerte virksomheter som etter lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) skal føre regnskap, skal regnskapet vise bruk av råstoff og produksjonens omfang. Regnskapet skal videre innrettes slik at omfanget av de avgiftspliktige varene lett kan kontrolleres og påvises. For registrerte virksomheter som deklarerer terminvise særavgifter, skal det føres lagerregnskap over særavgiftspliktige varer som lagres. Lagerregnskapet skal inneholde beholdning, tilgang og levering av særavgiftsbelagte varer, herunder eventuelle avgiftsfrie overføringer til andre registrerte virksomheter eller til eget depot, samt uttak til eget utsalg eller eget bruk. Regnskapet skal vise eventuell differanse mellom oppmålt eller opptalt beholdning og beholdning i følge lagerregnskapet.

(2) Før utløpet av oppgavefristen for vedkommende avgiftstermin skal registrerte virksomheter som skal føre lagerregnskap etter første ledd avstemme de tall som fremgår av avgiftsoppgaven mot lagerregnskapet. Denne avstemmingen inngår sammen med lagerregnskapet som en del av det oppbevaringspliktige regnskapsmateriale.

(3) Registrerte virksomheter som ikke er regnskapspliktige etter regnskapsloven, kan av tolldistriktet pålegges å oppbevare dokumenter av betydning for avgiftspliktens omfang, for eksempel innkjøps- og salgsfakturaer, kontrakter og betalingsbilag. Virksomheten kan videre pålegges å føre lagerregnskap og å foreta avstemminger som nevnt over. Oppbevaringsplikten for dokumenter, eventuelt lagerregnskap og avstemminger gjelder i ti år.

IV. Kontrollbestemmelser mv.

§ 5–9. Almennelige regler om kontroll

(1) Tollvesenet kan når som helst kontrollere om korrekt avgift er beregnet og betalt. I denne forbindelse kan tollvesenet kontrollere lokaler hvor avgiftspliktige varer produseres eller lagres, tilstøtende rom og transportmidler som frakter avgiftspliktige varer. Videre kan tollvesenet kontrollere hele regnskapet med tilhørende dokumentasjon, herunder elektroniske dokumenter og programvare.

(2) Tollvesenet kan foreta undersøkelser av avgiftspliktige varer. Vareprøver kan kreves avgitt uten vederlag.

(3) Undersøkelsene som nevnt over kan foretas hos produsent, importør, eksportør, forhandler, formidler, lagerholder og transportør av avgiftspliktige varer, samt bruker som påberoper seg avgiftslettelse eller -fritak. Undersøkelsen kan videre foretas hos produsent og forhandler av varer som kan brukes i eller til produksjon av en avgiftspliktig vare.

(4) Virksomhetens eier, styre, daglige leder, samt øvrige ansatte plikter å yte nødvendig bistand og veiledning i forbindelse med undersøkelsen. Regnskapsmateriell og andre dokumenter som skal kontrolleres, skal uten opphold fremlegges, utleveres eller sendes tollvesenet.

§ 5–10. Avgift på sluttbehandling av avfall – kontroll

Tollvesenet kan foreta undersøkelser av lokaler og regnskapsmateriale hos enhver som er tilknyttet innsamling, levering, oppbevaring, sortering og sluttbehandling av avfall, også avfall som ikke er avgiftspliktig.

§ 5–11. Avgiftsreduksjon ved redusert svovelutslipp – kontrollmålinger mv.

Virksomhet som krever redusert avgift etter § 3–7–5 til § 3–7–7 kan av tolldistriktet pålegges å la Statens forurensingstilsyn eller akkreditert institusjon foreta kontrollmålinger. Kostnadene ved slike målinger skal dekkes av søkeren.

§ 5–12. Avgiftsreduksjon ved redusert svovelutslipp – akkreditering

(1) Utstedelse av sertifikat for svovelinnhold i mineralske produkter, samt kontrollmålinger av massebalanser m.m. skal utføres av organisasjon som er akkreditert etter EN 5001 eller ISO/IEC Guide 25 av Justervesenet ved avdeling Norsk akkreditering eller en utenlandsk akkrediteringsorganisasjon som gir akkreditering etter disse standardene og som selv tilfredsstillende EN 45003 eller ISO/IEC Guide 58.

(2) Direktoratet kan bestemme at tidligere autoriserte institusjoner kan utføre oppgaver som nevnt i første ledd, samt attestere søknader om godkjenning, til tross for at kravene i første ledd ikke er oppfylt.

§ 5–13. Urettmessig bruk av merket mineralolje – kontroll

(1) Tollvesenet, Vegvesenets trafikkstasjon og politiet kan når som helst uten varsel kontrollere motorvogner, herunder drivstofftanken eller deler av motoren, for å påse at bestemmelsene om bruk av merket mineralolje blir overholdt.

(2) Ved kontroll plikter føreren å:

- a) stanse straks, eventuelt forholde seg som det blir anvist ved tegn eller skilt.
- b) oppholde seg ved motorvognen til kontrollen er avsluttet eller til det er gitt tillatelse til å forlate stedet.
- c) vise frem offentlige dokumenter som det er påbudt å ha med under kjøringen og gi opplysninger som kontrollmyndigheten mener har betydning for avgiftskontrollen.
- d) kjøre til anvist veie- eller kontrollplass.

(3) Dersom det er mistanke om at merket mineralolje er benyttet urettmessig, skal en prøve av drivstoffet sendes Tolllaboratoriet via tolldistriktet. Tolllaboratoriet gir en skriftlig uttalelse om prøven. Uttalelsen skal legges til grunn ved en eventuell beregning av avgift etter § 3-11-7. Prøven anses å inneholde merket mineralolje når andelen av merket mineralolje overstiger tre prosent.

(4) Forhandlere av merket mineralolje skal på forespørsel gi tollvesenet opplysninger om kunder og kundeforhold.

Kapittel 6. Avgiftsoppgave og -betaling mv.

§ 6-1. Avgiftsoppgave

(1) Registrerte virksomheter skal for hver måned sende avgiftsoppgave til tolldistriktet innen den 18. i påfølgende måned (oppgavefristen). Det skal sendes oppgave selv om det ikke skal oppkreves avgift for perioden (0-oppgave).

(2) Registrerte virksomheter som skal beregne avgift på elektrisk kraft skal sende oppgave til tolldistriktet innen 1 måned og 20 dager etter utløpet av det kvartal regning eller faktura er sendt.

(3) Tolldistriktet kan fastsette en kortere oppgavefrist dersom det foreligger opplysninger om virksomhetens forhold som gjør det sannsynlig at avgiftsbetalingen ikke vil skje rettidig.

(4) Importører som er registrert etter § 5-2 bokstav b er ikke oppgavepliktige.

(5) Avgiftsoppgaven gis på skjema fastsatt av direktoratet og skal være undertegnet av den avgiftspliktige eller en som kan forplikte vedkommende.

§ 6-2. Betalingssted og betalingsmiddel

(1) Avgiften betales til vedkommende tolldistrikt eller ved overføring til den bankkonto tolldistriktet bestemmer.

(2) Ved elektronisk betaling til tolldistriktets konto skal kundeidentifikasjon (KID) oppgis sammen med betalingsoppdraget til betalers bank når tollvesenet har truffet bestemmelse om dette. I slike tilfeller skal betalingsformidler avvise elektroniske betalingsoppdrag dersom det ikke er oppgitt gyldig kundeidentifikasjon (KID).

§ 6-3. Forfall og rettidig betaling

(1) Avgiften for registrerte virksomheter forfaller til betaling samtidig med oppgavefristen.

(2) Foretas betalingen ved overføring til tolldistriktets konto anses betaling for å ha skjedd når avgiften er godskrevet vedkommende tolldistrikts bank. Skjer betalingen ved overføring fra konto i samme bank anses betaling for å ha skjedd når beløpet er godskrevet tolldistriktets konto. Ved betaling med sjekk anses betalingsfristen for å være avbrutt når mottakeren mottar og aksepterer sjekken.

(3) Dersom en frist utløper på lørdag, søndag eller hellig-/høytidsdag, utskytes fristen til nærmeste virkedag som ikke er lørdag.

(4) For andre enn registrerte virksomheter skal avgiften betales etter de samme regler som gjelder for toll.

§ 6-4. Forsinkelsesrenter

(1) For avgift som ikke er betalt i rett tid skal det betales renter. Rentesatsen skal være tre prosentenheter over den til enhver tid gjeldende rentesats som er fastsatt i forskrift med hjemmel i lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven) § 3 første ledd første punktum. Renter beregnes fra forfallsdag og inntil betaling skjer.

(2) Rentebeløp under kr 50 oppkreves ikke.

§ 6-5. Renter ved refusjon av avgift

Ved refusjon av avgift etter § 4-1-1 og § 4-2-1 og § 4-3-1 ytes rentegodtgjørelse. Direktoratet fastsetter den til enhver tid gjeldende rentesats.

§ 6-6. Etterberegning av avgift mv.

(1) Tolldistriktet kan foreta etterberegning ved manglende eller mangelfull beregning av avgift.

(2) Tolldistriktet kan videre foreta etterberegning dersom avgift og renter er refundert på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder når varer som er levert uten avgift eller med redusert sats er blitt benyttet til avgiftspliktige formål.

(3) For tilfeller som nevnt i annet ledd kan tolldistriktet bestemme at fritaket for fremtiden skal gjennomføres på annen måte enn fastsatt i denne forskriften.

§ 6-7. Sikkerhetsstillelse

(1) Tolldistriktet kan kreve at produsenter og importører av avgiftspliktige varer stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registrering av virksomheten eller senere.

(2) Ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves, skal det blant annet tas hensyn til

- a) om virksomheten gjentatte ganger har betalt avgiften for sent eller for øvrig har overtrådt avgiftsbestemmelsene,
- b) om virksomheten har uoppgjorte restanser med hensyn til skatter, avgifter og toll og
- c) om virksomheten, styret eller ledelsen kan anses kredittverdig.

(3) Sikkerheten skal stilles i form av selvskyldnerkausjon fra bank, forsikringsselskap eller annet finansforetak som er gitt tillatelse til å drive virksomhet i og er underlagt myndighetstilsyn i Norge eller en annen stat som omfattes av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

(4) De nærmere krav til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av tolldistriktet. Som hovedregel skal sikkerheten til enhver tid dekke avgiftskravet for to måneder. Dersom nye omstendigheter eller opplysninger tilsier det, kan tolldistriktet stille ytterligere krav til sikkerheten.

§ 6–8. Særskilt avgift ved urettmessig bruk av merket mineralolje – avskilting

Dersom særskilt avgift ved urettmessig bruk av merket mineralolje ikke er betalt ved forfall, kan tolldistriktet kreve motorvognen avskiltet etter reglene i lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 5 og forskrift av 15. desember 1989 nr. 1247 om tollvesenets avskilting mv.

§ 6–9. Særlige regler om ansvar for avgiften

(1) Det er registrert eier av motorvognen på tidspunktet for oppdagelsen av urettmessig bruk av merket mineralolje som er ansvarlig for innbetaling av avgiften, jf. § 3–17–7. Dersom en annen enn den registrerte eier på dette tidspunktet hadde disposisjonsrett til motorvognen og ville tjene på urettmessig bruk av merket mineralolje, er vedkommende solidarisk ansvarlig for avgiften.

(2) Ved avgiftsfri levering av mineralolje og smøreolje etter § 4–4–1, § 4–4–2 og § 4–4–3, er det mottaker som er ansvarlig for innbetaling av avgiften. I den utstrekning leverandøren visste eller burde ha visst at kravene for fritak ikke var oppfylt, kan krav rettes mot denne.

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser

§ 7–1. Utfyllende forskrifter mv.

- (1) Spørsmål om avgiftspliktens omfang forelegges tolldistriktet.
- (2) Tolldistriktet kan påby montering av måleutstyr o.l. av hensyn til avgiftsberegning og kontroll. Direktoratet kan fastsette forskrifter om krav til måleutstyr og målemetoder.
- (3) Direktoratet kan fastsette forskrifter om å benytte faste omregningsfaktorer når salg av avgiftspliktige varer skjer etter hulmål i stedet for etter vekt.
- (4) Direktoratet kan fastsette forskrifter om at Norges Birøkerlag AS kan beholde en fastsatt sum til administrasjonskostnader pr. innvilget søknad om tilskudd til biavl, jf. § 3–16–4.
- (5) Direktoratet kan fastsette forskrifter til presisering, utfylling og gjennomføring av denne forskriften, herunder beregning, tilbakebetaling, innkreving og kontroll mv. Direktoratet kan videre fastsette forskrifter om vilkår for avgiftsfritak, herunder krav til dokumentasjon og minstegrenser for fritak.

§ 7–2. Elektronisk datautveksling

Tolldistriktet kan gi tillatelse til at meldinger kan gis ved hjelp av elektronisk datautveksling. Bestemmelser gitt i eller i medhold av lov av 10. juni 1966 nr. 5 om toll § 40 til § 44 gjelder så langt de passer og ikke annet er bestemt i eller i medhold av denne forskrift.

§ 7–3. Overgangsregler

Virksomheter med godkjente lokaler må innen to år fra denne forskriftens ikrafttredelse fornye sin godkjenning av disse i samsvar med § 5–7.

§ 7–4. Ikrafttredelse m.m.

- (1) Forskriften gjelder fra 1. januar 2002.
- (2) Fra samme tid oppheves følgende forskrifter:
  - forskrift av 29. september 1976 nr. 9950 om avgift på tobakkvarer,
  - forskrift av 17. desember 1999 nr. 1306 om avgift på alkohol,
  - forskrift av 15. januar 1996 nr. 21 om avgift på brennevin og vin m.m. til teknisk, vitenskapelig og medisinsk bruk m.v. (teknisk sprit),
  - forskrift av 18. desember 2000 nr. 1305 om avgift på alkoholfrie drikkevarer,
  - forskrift av 20. desember 1999 nr. 1370 om avgifter på drikkevareemballasje,
  - forskrift av 16. juli 1990 nr. 611 om avgift på sjokolade- og sukkervarer m.m.,
  - forskrift av 25. november 1981 nr. 9930 om avgift på sukker m.v.,
  - forskrift av 18. desember 1998 nr. 1249 om CO₂-avgift på mineralske produkter,
  - forskrift av 18. desember 1998 nr. 1250 om svovelavgift på mineralske produkter,
  - forskrift av 29. januar 1990 nr. 75 om beregning, oppkreving og kontroll av avgift på bensin,
  - forskrift av 29. januar 1990 nr. 77 om avgift på smøreolje m.v.,
  - forskrift av 8. juni 1993 nr. 436 om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn og om merking av mineralolje,
  - forskrift av 14. desember 1999 nr. 1298 om grunnavgift på fyringsolje mv.,
  - forskrift av 27. januar 1978 nr. 8 om avgift på båtmotorer,
  - forskrift av 26. november 1979 nr. 3 om avgift på elektrisk kraft,
  - forskrift av 6. desember 1999 nr. 1257 om avgift på trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER),
  - forskrift av 2. desember 1998 nr. 1106 om avgift på sluttbehandling av avfall,

- forskrift av 29. mars 1996 nr. 312 om refusjon av avgift på mineralske produkter og elektrisk kraft som leveres til bruk i verneverdige fartøy, museumsjernbaner, tekniske og industrielle kulturminner og tekniske anlegg på museumssektoren,
- forskrift av 10. november 1988 nr. 898 om refusjon av avgift på mineralolje til bruk i fartøy som driver fiske og fangst i nære farvann,
- forskrift av 10. juni 1991 nr. 369 om refusjon av avgift på mineralolje til bruk om bord i fartøy som driver gods- og/eller passasjertransport i innenriks sjøfart,
- forskrift av 30. desember 1992 nr. 1227 om nedsatt avgift på mineralolje for treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien,
- forskrift av 18. desember 1998 nr. 1251 om bensin og mineralolje til bruk i fly,
- forskrift av 20. desember 2000 nr. 1427 om redusert svovelavgift ved rensing mv.,
- forskrift av 13. juni 1975 nr. 6 om tilskudd som kompensasjon for bensinavgift,
- forskrift av 27. januar 1978 nr. 9 om fritak og refusjon av avgift på båtmotorer,
- forskrift av 23. desember 1992 nr. 1203 om avgiftsmessig avgrensning og praktisering av fritak for avgift på elektrisk kraft for industrien m.v.,
- forskrift av 19. august 1993 nr. 809 om kontroll og avgiftsberegning ved urettmessig bruk av merket mineralolje,
- forskrift av 20. august 1993 nr. 821 om lageravgift på mineralolje til framdrift av motorvogn og
- forskrift av 28. mai 1999 nr. 656 om refusjon av innbetalt CO₂ - og svovelavgift på flydrivstoff levert til bruk i internasjonal flytrafikk.

13. des. Nr. 1452 2001

Forskrift om opphevelse av forskrifter gitt i medhold av lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven).

Fastsatt av Finansdepartementet 13. desember 2001 med hjemmel i kgl.res. av 19. desember 1986 nr. 2198 og lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 10–6 nr. 1 tidligere annet punktum (opphevet ved lov av 23. desember 1994 nr. 71). Kunngjort 20. desember 2001.

I

Følgende forskrifter oppheves:

- Forskrift av 30. desember 1986 nr. 2329 om overgangsregler ved ikrafttredelse av ligningsloven §§ 10–1 til 10–5 om forsinkelsesavgift og tilleggsskatt.
- Forskrift av 7. juli 1987 nr. 593 om kompetanse til å ilegge tvangsmulkt.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

14. des. Nr. 1453 2001

Norsk farmakopé.

Fastsatt av Statens legemiddelverk 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 5, forskrift av 20. juli 1995 nr. 698 om legemidlers kvalitet, standarder m.m., jf. kgl.res. av 8. juni 1995 nr. 521 og delegeringsvedtak av 16. desember 1994. Kunngjort 20. desember 2001.

Statens legemiddelverk godkjenner følgende som del av norsk farmakopé fra 1. januar 2002:

- Norske legemiddelstandarder 2002 (NLS 2002).

NLS 2002 opptar endringer til Ph. Eur. som følge av vedtak i Den europeiske farmakopékomisjon ved Helsekomiteens resolusjoner AP-CSP (01) 1 – 5.

De viktigste endringene fremgår av forordet i NLS 2002.

Fra 1. januar 2002 består gyldig norsk farmakopé av:

- European Pharmacopoeia 4th Edition 2002.
- NLS 2002.

European Pharmacopoeia 4th Edition, 1st Supplement trer i kraft 1. april 2002.

European Pharmacopoeia 4th Edition, 2nd Supplement trer i kraft 1. juli 2002.

NLS 2002 koster ordinært kr 375, studentpris kr 75.

Boken kan bestilles fra Gyldendal Norsk Forlag, Direktesalg, 4894 Grimstad, ordreteltelefon 81522855, ordrefaks 37250901 eller e-post direktesalg@gyldendal.no.

NLS 2002 vil foreligge i januar 2002.

Norsk farmakopé av 14. desember 2001 nr. 1453 opphever Norsk farmakopé av 14. desember 2000 nr. 1300.

14. des. Nr. 1454 2001**Forskrift om avgifter vedrørende statens luftfartsanlegg og -tjenester (takstregulativet).**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–26, jf. § 15–4. Kunngjort 20. desember 2001.

Kapittel I. Alminnelige bestemmelser

§ 1–1. For flyginger på statens landingsplasser og Oslo lufthavn, Gardermoen, og i luftrommet som utgjøres av norske flygeinformasjonsregioner (FIR) skal eier eller bruker av luftfartøy betale avgift for de anlegg og tjenester som stilles til rådighet iht. de etterfølgende bestemmelser. Bestemmelsene gjelder også for militære landingsplasser når de nyttes av luftfartøy med sivile registreringsmerker. Bestemmelsene kan videre også gjøres gjeldende for landingsplasser som drives av andre enn staten og som er til allmenn bruk. Samferdselsdepartementet kan for slike plasser fastsette andre avgiftssatser og regler enn de som er fastsatt i denne forskrift.

Avgiftene er:

- Startavgift
- Terminalavgift
- Underveisavgift

Ved beregning av avgift avrundes beløpet til nærmeste hele krone.

§ 1–2. Plikten til å svare avgift påhviler luftfartøyets eier. Er fartøyet overlatt til en lisensiert operatør eller operatør med driftstillatelse til bruk for egen regning, er brukeren ansvarlig for avgiften. Likeså blir enhver bruker ansvarlig for avgiften når fartøy som ikke benyttes i ervervsmessig luftfart overlates denne til bruk for egen regning. Ved betaling for luftfartøy forlater startplass, er fartøysjef ansvarlig for avgiftsbetaling.

§ 1–3. Når særlige grunner tilsier det, kan Luftfartsverket etter søknad, helt eller delvis frafalle avgifter som er fastsatt i denne forskrift.

Luftfartsverket kan videre unntaksvis gi slike reduksjoner i luftfartsavgiftene som Luftfartsverket anser godtgjort vil bidra til økt proveny samt stimulere til bedre utnyttelse av luftfartøyene og luftfartsanleggenes kapasitet.

§ 1–4. Det svares ikke avgifter for flyginger

1. utført av luftfartøy med militære registreringsmerker. Det svares videre ikke avgifter for sivile luftfartøy når disse brukes av Forsvaret slik som definert i «Rammeavtale mellom Forsvarsdepartementet og Samferdselsdepartementet om fordeling av ansvar og utgifter ved statens flyplasser m.v.» datert 17. og 29. september 1999 samt «Vedlegg I» til «Samarbeidsavtale mellom Forsvaret og Luftfartsverket om fordeling av ansvar og utgifter ved statens flyplasser», datert 21. juni 2001.

2. utført utelukkende i samband med offisielle reiser foretatt av den regjerende monark og hans/hennes familie, statsoverhode, regjeringssjef og ministre. Når flygingen er i forbindelse med slik offisiell reise, må dette anføres som egen merknad i fartøyets reiseplan.

3. på Svalbard og Jan Mayen for luftfartøy som brukes av den norske stat til ikke-ervervsmessige formål eller for fartøy som brukes i utenlandsk diplomatisk tjeneste.

4. i forbindelse med kalibrering.

5. hvor ettersøknings- og redningstjeneste (SAR) foretas.

6. utført med glide- eller seilfly.

§ 1–5. Luftfartsverket kan gi nødvendige bestemmelser til gjennomføring og utfylling av denne forskrift.

§ 1–6. Luftfartsverket kan gi bestemmelser om betaling for plattformtjeneste, leie av hangar, parkering, kostnader for bruk av flyplasser utenom kunngjorte åpningstider og andre særskilte tjenester som lufthavnen yter en trafikant i tillegg til de tjenester som det er fastsatt avgifter for i denne forskrift.

*Kapittel II. Startavgift**A. Avgift for enkeltflyginger*

§ 2–1. Startavgift i kroner for luftfartøy med høyeste tillatte startvekt overstigende 8.000 KG pr. påbegynt 1.000 KG i følge nasjonalt luftfartøyregister eller annet tilsvarende offisielt dokument:

kr 99,65 for den del av flyvekten som ikke overstiger 75.000 KG

kr 49,83 for den del av flyvekten som overstiger 75.000 KG.

Startavgift for luftfartøy med høyeste tillatte startvekt 2.000 KG eller mindre ifølge nasjonalt luftfartøyregister eller annet tilsvarende offisielt dokument:

Høyeste tillatte startvekt (KG)	Kr
0 – 1.000	170
1.001 – 1.500	207
1.501 – 2.000	284

Startavgift for luftfartøy med høyeste tillatte startvekt mellom 2.001 KG og 8.000 KG ifølge nasjonalt luftfartøyregister eller annet tilsvarende offisielt dokument:

Høyeste tillatte startvekt (KG)	Kr
2.001 – 2.500	189
2.501 – 3.000	220
3.001 – 4.000	326
4.001 – 5.000	412
5.001 – 6.000	495
6.001 – 7.000	829
7.001 – 8.000	1.163

Minimumsavgift kr 170,–. Rabatt gis ikke på minimumsavgift.

For statens landingsplasser i Oppland; Sogn og Fjordane; Møre og Romsdal; Sør-Trøndelag; Nord-Trøndelag med unntak av Trondheim lufthavn, Værnes; Nordland med unntak av Bodø lufthavn; Troms og Finnmark betales inntil videre 70% av gjeldende takster.

§ 2–2. For kontinentalsokkelflyging med start på Stavanger lufthavn, Sola, Bergen lufthavn, Flesland og Kristiansund lufthavn, Kvernberget, betales avgift med kr 10.100,– for luftfartøy over 15.000 KG maksimal tillatt startvekt og kr 7.367,– for luftfartøy under denne vekt.

For øvrige landingsplasser settes startavgiften ved flyging til kontinentalsokkelen til kr 4.354,– uansett startvekt.

Med kontinentalsokkelflyging menes også flyginger mellom landbaserte landingsplasser dersom disse er ledd i de direkte flyginger til/fra kontinentalsokkelen.

§ 2–3. For bruk av flysikringstjeneste ved start på landingsplass utenom de som er omfattet av dette regulativ, men med bruk av flysikringstjeneste som befinner seg på en nærliggende landingsplass omfattet av dette regulativ, skal det betales pr. start:

Høyeste tillatte startvekt (KG)	Kr
8.000 – 10.000	261
10.001 – 25.000	1.151
25.001 –	1.594

§ 2–4. Ved «touch-and-go»-flyginger betales kun en startavgift pr. gjennomført serie. Med en serie menes at «touch-and-go»-flygingene foregår tett på hverandre uten at stopp/inn-utlasting foregår på landingsplassen. Når dette avvikes, anses serien som avsluttet og eventuell ny serie påbegynnes. En serie «touch-and-go» påbegynnes og avsluttes på samme landingsplass. Dersom siste start i en slik serie er avreise til en annen landingsplass, regnes denne start som avgiftspliktig enkeltflyging.

B. Årsavgift – årskort

§ 2–5. Årskort kan løses for luftfartøy som ifølge fartøyets bruksområde ikke kan brukes til ervervmessig luftfart og som ikke overstiger 2.000 KG høyeste tillatte startvekt. For amatørbygde fly og fly som Luftfartsverket etter søknad finner å akseptere som «veteranfly», og som etter forskrift om klassifisering av luftfartøy, BSL B 1–2, bilag 1 og 2, blir henført til klasse «Eksperiment» og bruksområde «Privat», settes vektgrensen til 3.000 KG høyeste tillatte startvekt.

Årskort kan løses for skolefly under 1.500 KG høyeste tillatte startvekt som eies eller brukes av operatør i ervervmessig luftfart.

Årskortet gjelder fra og med 1. januar ev. en senere betalingsdato, til og med 31. desember i samme kalenderår, for ett bestemt luftfartøy. Som legitimasjon for betalt årsavgift gjelder årskort med kvittert giroblankett, årskort med gyldig kvittering fra nettbanktjeneste sammen med bekreftede kontoutdrag fra bank, årskort med gyldig kvittering fra kredittkortselskap sammen med bekreftede kontoutdrag fra bank eller årskort med kontantkvittering fra Luftfartsverket, jf. § 5–5 og § 5–6.

§ 2–6. Årsavgiften beregnes etter følgende satser:

Høyeste tillatte startvekt (KG)	Kr
0 – 500	3.318
501 – 1.000	4.902
1.001 – 1.100	6.971
1.101 – 1.200	8.065
1.201 – 1.300	9.281
1.301 – 1.400	10.378
1.401 – 1.500	11.474
1.501 – 1.600	19.385
1.601 – 1.700	20.701
1.701 – 1.800	22.017
1.801 – 1.900	23.314
1.901 – 2.000	24.518

For amatørbygde fly og «veteranfly», i vektgruppen 1.501 – 3.000 KG høyeste tillatte startvekt, settes årskortavgiften til kr 11.474,-.

§ 2-7. Det gis ingen refusjon eller tilbakebetaling som følge av avkortet brukstid eller redusert sesong. Kan ikke gyldig årskort m/tilleggsdokumentasjon framvises, må det betales startavgift for hver start.

§ 2-8. Årskortet kan ikke brukes på Oslo lufthavn, Gardermoen.

Luftfartsverket kan bestemme at årskortet ikke kan brukes på de lufthavnene og på de tidene av døgnet hvor trafikkbelastningen er størst (Peak hours).

C. Ukekort (Weekly Season Card)

§ 2-9. For utenlandsk registrert luftfartøy, hvis høyeste tillatte startvekt ikke overstiger 2.000 KG, kan det løses ukekort til dekning av startavgifter under forutsetning av at flygingene ikke skjer i ervervsøyemed.

§ 2-10. Ukekortet gjelder i sju dager fra og med første påførte gyldighetsdag og dekker startavgifter på alle startplasser som omfattes av dette regulativ, med unntak av Oslo lufthavn, Gardermoen og Ørland.

§ 2-11. Avgiften for ukekortet er kr 701,- for luftfartøy i vektgruppen 0–1.500 KG, og kr 1.844,- for luftfartøy i vektgruppen 1.501–2.000 KG.

Kortet kan utstedes for flere sju dagers perioder i strekk.

Kortet kan gis gyldighet fra en senere dato enn innkjøpsdagen, men kan under ingen omstendigheter gis gyldighet fra en dato forut for innkjøpsdagen.

Ukekortet kan kjøpes på alle statens landingsplasser med unntak av Ørland og Rygge.

§ 2-12. Bestemmelsen om årskort i § 5-5 gjelder tilsvarende for ukekort.

§ 2-13. Erlagt avgift tilbakebetales ikke.

D. Fritak av startavgift

§ 2-14. Avgift svares ikke for fartøy som på grunn av tekniske feil eller værhindringer returnerer til samme landingsplass som det gikk fra, og uten at det er foretatt mellomlanding på annen landingsplass.

E. Tillegg til startavgiften

§ 2-15. For flyginger med start fra Bodø lufthavn betales det følgende tillegg til den startavgift som fremkommer av § 2-1 til § 2-3:

- a) For ikke-støysertifiserte jetdrevne luftfartøy, kr 3.975,- pr. start.
- b) For jetdrevne luftfartøy sertifisert etter ICAO-konvensjonens Annex 16, kapittel 2, kr 1.987,- pr. start. Tillegget økes med 50% for trafikk mellom kl. 2000–0800 norsk tid. Bestemmelsen om reduksjon etter § 2-14 kommer ikke til anvendelse.

§ 2-16. For flyginger på Oslo lufthavn, Gardermoen innkreves i perioden kl. 2400–0559 (lokal tid) i tillegg til startavgiften, avgift for hver start og for hver landing. Satsene pr. start og pr. landing settes til 50% av satsene som er anvendt i § 2-1 til § 2-4.

Bestemmelsen om reduksjon etter § 2-14 kommer ikke til anvendelse.

Kapittel III. Terminalavgift

§ 3-1. Terminalavgift betales for hver start for luftfartøy som overstiger 8.000 KG høyeste tillatte startvekt etter nedenstående regler.

§ 3-2. Ved kontinentalsokkelflyging, jf. § 2-2, skal det ikke betales terminalavgift på flyginger på Stavanger lufthavn, Sola, Bergen lufthavn, Flesland og Kristiansund lufthavn, Kvernberget.

§ 3-3. Terminalavgift betales for hver avreisende passasjer, også ikke-betalende passasjerer, etter følgende satser: kr 51,25 pr. avreisende passasjer på innenriksflyginger
kr 87,15 pr. avreisende passasjer på utenriksflyginger.

Avgift svares ikke:

- a) For reiser som et flyselskaps ansatte foretar i tjenesteøyemed med selskapets egne fly.
- b) For luftfartøy som på grunn av tekniske feil eller værhindringer returnerer til samme landingsplass som det avgikk fra, og uten at det er foretatt mellomlanding på annen landingsplass.
- c) For passasjerer under 2 år.

§ 3–4.*Transfer*

Dersom passasjerer med gjennomgangsbillett bytter fra et rutenummer til et annet, eller det foretas flere bytter underveis, skal det betales kr 35,90,- pr. bytte. Dette gjelder både for reise innenlands–innenlands, utenlands–utenlands og innenlands–utenlands v.v.

Transitt

For flyginger som benytter samme rutenummer inn og ut fra landingsplassen betales det ikke avgift for hver transittpassasjer for reise innenlands–innenlands og reise utenlands–innenlands. For reise innenlands–utenlands betales kr 35,90.

§ 3–5. For at transfer/transitt skal godkjennes som kriterier i denne sammenheng, må reisen foretas sammenhengende og fortløpende, dvs. såkalt «next connection» må benyttes. Videre må ikke såkalt «stopp-over» forekomme. Med «gjennomgangsbillett» i denne forstand menes at ved en gjennomgående reise via en eller flere mellomliggende landingsplasser, skal passasjerer være utstyrt med en billett hvor hele den gjennomgående reise framgår.

§ 3–6. For beregning av avgifter etter dette kapittel, skal operatøren før avgang oppgi grunnlaget for beregningen. Dersom dette ikke foreligger, vil avgift bli utferdiget i henhold til det normale antall seter som flytypen har. Ved ettertidsdeklarerer av avgiften, jf. § 5–2, gjelder det tilsvarende med hensyn til Luftfartsverkets/OSLs rett til å utfakturere etter antall seter. Det vil ikke på et senere tidspunkt enn avgangstidspunktet for kontantinnkreving eller det av Luftfartsverket fastsatte tidspunkt for fakturering av flygingen, bli foretatt refusjoner av utferdiget avgift basert på antall seter i henhold til denne paragraf, selv om riktig passasjerdeklarasjon da skulle bli framlagt.

For stikkprøvekontroll av avgiften skal operatøren, ved den enkelte avgang og i ettertids, kunne forevise ovennevnte grunnlag. Dersom Luftfartsverket eller OSL ber om det, skal også luftfartøyets lasteskjema (load sheet) forevises. Luftfartsverket har også rett til innsyn i de systemene for «datafangst» som genererer datagrunnlaget for avgiften. Se for øvrig bestemmelsene i § 5–2 annet ledd.

Enhver uoverensstemmelse mellom flyoperatør og denne operatørens handlingsagent om manglende rapportering og overholdelse av frister er en sak mellom disse partene og er således Luftfartsverket uvedkommende. Luftfartsverket vil i denne sammenheng alltid forholde seg til flyoperatøren som debitor.

Flyoperatøren må forholde seg til de deklarasjonsskjemaene og tillempingsbestemmelsene som Luftfartsverket utarbeider i overensstemmelse med ovennevnte regler.

*Kapittel IV. Underveisavgift**A. Generelt*

§ 4–1. For luftfartøy skal det for hver flyging innenfor luftrommet som utgjøres av norske flygeinformasjonsregioner (FIR) betales avgift for de luftfartsanlegg og/eller -tjenester som stilles til rådighet for eier eller bruker av luftfartøy i henhold til bestemmelsene i dette kapittel.

*B. Flyginger hvor avgift innkreves av EUROCONTROL**1. Satser, morarente mv.*

§ 4–2. Underveisavgift oppkreves av EUROCONTROL på vegne av Norge etter de til enhver tid gjeldende vilkår for anvendelse av ordningen for underveisavgifter og betalingsvilkår innen EUROCONTROL, jf. § 4–3 til § 4–20. Avgiften pr. tjenesteenhed er NOK 433,64 fra 1. januar 2002 og NOK 484,60 fra 1. april 2002. I tillegg innkrever EUROCONTROL et administrasjonsgebyr på EUR 0,21 pr. tjenesteenhed fra 1. januar 2002 og EUR 0,22 fra 1. april 2002. Den grunnleggende valutakurs er 1 EUR = NOK 7,98746. Avgiftssatsen vil bli kursjustert hver måned ved å anvende gjennomsnittlig kurs mellom EUR og nasjonal valuta for måneden før den måned da flygingen finner sted. Med hensyn til beregningsformel og øvrige regler for øvrig vises til de nevnte vilkår.

2. Vilkår for anvendelse av ordningen for underveisavgifter innen EUROCONTROL

§ 4–3. I samsvar med de prosedyrer som er fastsatt i henhold til Den Internasjonale Sivile Luftfartsorganisasjonens (ICAOs) standarder og anbefalte praksis, ilegges det en avgift for hver flyging i luftrom omfattet av de flygeinformasjonsregioner (FIR) som er oppført i vedlegg og som hører inn under avtalestatenes myndighetsområde.

Avgiften skal være en godtgjørelse for avtalestatens kostnader i forbindelse med flysikringsanlegg og -tjenester for underveistraffikk og i forbindelse med ordningens gjennomføring, samt for de kostnader EUROCONTROL har ved sin gjennomføring av ordningen.

Den som var luftfartøyets operatør på det tidspunkt flygingen fant sted, er ansvarlig for å betale avgiften. Dersom operatørens identitet er ukjent, skal luftfartøyets eier betraktes som operatør, med mindre eieren kan godtgjøre hvem som var operatør.

§ 4-4. For flyging i luftrom som hører inn under flere avtalestaters myndighetsområde, skal det innkreves kun én avgift (R). Denne skal tilsvare summen av de avgifter som påløper i luftrom som hører inn under de enkelte berørte staters myndighetsområde.

$$R = \sum r_i / n$$

Den individuelle avgiften (r_i) for flyging i luftrom som hører inn under en avtalestats myndighetsområde, skal beregnes i samsvar med bestemmelsene i § 4-5.

§ 4-5. Avgiften for en flyging i luftrom som hører inn under en avtalestats (i) myndighetsområde, skal beregnes etter følgende formel:

$$r_i = t_i \times N_i$$

der r_i er avgiften, t_i er avgiftssatsen for tjenesten og N_i det antall tjenesteenheter som tilsvarer en slik flyging.

§ 4-6. For en bestemt flyging fremkommer antall tjenesteenheter (N_i) som nevnt i foregående artikkel ved anvendelse av følgende formel:

$$N_i = d_i \times p$$

der d_i er faktoren for distansen fløyet i luftrom som hører inn under avtalestatens myndighetsområde, og p er faktoren for luftfartøyet vekt.

§ 4-7. Distansefaktoren (d_i) framkommer ved å dividere med hundre antall kilometer i storsirkeldistansen mellom: avgangsplassen innenfor, eller punkter for innflyging til, luftrommet til flygeinformasjonsregioner som kommer inn under en kontraherende stats kompetanse

og

første destinasjon innenfor, eller punkter for utflyging fra, dette luftrommet.

Ovennevnte inn- og utflygingspunkter skal være de punkter hvor en flyrute, beskrevet i reiseplanen, krysser et luftroms laterale grenser. Denne reiseplanen innbefatter eventuelle endringer som operatøren har gjort i forhold til den opprinnelige reiseplanen. Reiseplanen innbefatter også eventuelle endringer som operatøren har godkjent som resultat av tilpasning foretatt ved trafikkflytkontroll (ATFM).

Avstanden som skal tas i betraktning skal reduseres med tjue (20) kilometer for hver avgang fra og hver landing i en kontraherende stats territorium.

§ 4-8. Vektfaktoren skal være kvadratrotten av den kvotient som framkommer ved å dividere med femti (50) antall metertonn i luftfartøyet høyeste tillatte startvekt som angitt i luftdyktighetsbevis, flygehåndbok eller annet tilsvarende offisielt dokument, på følgende måte:

$$P = \sqrt{(\text{høyeste tillatte startvekt}/50)}$$

Når luftfartøyet høyeste tillatte startvekt ikke er kjent for den som skal innkreve avgiften, skal vektfaktoren beregnes ut fra vekten av det tyngste luftfartøy som finnes av den aktuelle type.

Når en operatør har gitt den som har ansvar for å innkreve avgiften, opplysninger om at han har to eller flere luftfartøy som er forskjellige versjoner av samme flytype, skal det ved beregningen av vektfaktor benyttes gjennomsnittlig høyeste startvekt for samtlige luftfartøyer han har av denne typen. Beregningen av vektfaktor etter flytype og operatør skal foretas minst hvert år.

Ved beregning av avgiften skal vektfaktoren uttrykkes i et tall med to desimaler.

§ 4-9. Dersom en konvensjonsstat ikke bestemmer annet, skal avgiftssatsen beregnes på nytt hver måned ved å anvende gjennomsnittlig kurs for veksling mellom EUR og nasjonal valuta for måneden før den måned da flygingen finner sted.

Gjeldende valutakurs skal være månedens gjennomsnittlige sluttkurs beregnet av Reuters på grunnlag av den daglige kjøpskursen.

§ 4-10. Fritatt for underveisavgifter etter B. Flyginger hvor avgift innkreves av EUROCONTROL er:

- a) Flyginger som avsluttes på den landingsplass der luftfartøyet startet, og uten at det er foretatt mellomlanding på annen landingsplass;
- b) Flyginger med luftfartøy der høyeste tillatte startvekt er under to metertonn;
- c) Flyginger innen Svalbard og Jan Mayen.

§ 4-11. Avgiften skal innbetales til EUROCONTROL i samsvar med betalingsvilkårene i § 4-14 til § 4-20. Avregningen skal finne sted i EUR.

§ 4-12. Avtalestatene skal offentliggjøre vilkårene for anvendelse samt avgiftssatser og tariffer.

§ 4-13. Vedlegget Flight Informations Regions regnes som en del av forskriften.

3. Betalingsvilkår innen EUROCONTROL

§ 4-14. Beløpene som angis på regningene, skal innbetales til EUROCONTROL i Brussel.

EUROCONTROL vil likevel anse at betaleren har oppfylt sin forpliktelse dersom vedkommende foretar innbetalingen til en bankkonto åpnet i EUROCONTROLS navn i en avtalestat eller i en annen stat. Vedkommende bank skal være utpekt av kompetente organer i forbindelse med ordningen for underveisavgifter.

Avgiftsbeløpet påløper samme dag en flyging gjennomføres. Siste betalingsdag da EUROCONTROL skal ha mottatt beløpet, skal angis på fakturaen og skal være 30 dager etter fakturadato.

§ 4–15. Avgiftsbeløpet innbetales i EUR.

En bruker som er borger i en avtalestat, kan, når han foretar innbetaling til en utpekt bankinstitusjon i staten der han er borger, likevel innfri gjelden i vedkommende stats konvertible valuta.

Når en bruker benytter seg av muligheten omhandlet i annet ledd, skal omregningen av beløpet i EUR til nasjonal valuta skje på grunnlag av gjeldende valutakursnotering for handelstransaksjoner på den dato og på det sted betalingen skjer.

§ 4–16. Betaling skal betraktes som mottatt av EUROCONTROL på den valuteringsdato da skyldig beløp blir kreditert EUROCONTROLS angitte bankkonto. Valuteringsdato skal være den dato da beløpet er disponibelt for EUROCONTROL.

§ 4–17. Med innbetalingen skal det følge en oversikt med referanser, datoer og beløp i EUR for betalte regninger og fratrukne tilgodehavender. Kravet om å vise regningsbeløpene i EUR gjelder også for brukere som benytter seg av muligheten til å foreta innbetalingen i nasjonal valuta.

Når en innbetaling ikke er vedlagt opplysningene angitt i første ledd i nærværende paragraf, slik at det framgår at innbetalingen gjelder en eller flere bestemte regninger, vil EUROCONTROL anvende betalingen først til dekning av påløpte renter, og deretter til dekning av den eldste ubetalte regning.

§ 4–18. Klager som gjelder fakturaer må framsettes skriftlig til EUROCONTROL eller elektronisk til EUROCONTROL på slik måte som EUROCONTROL på forhånd måtte ha godkjent. EUROCONTROL skal ha mottatt klagen innen den frist som er angitt på fakturaen, og som skal være 60 dager etter fakturadato.

Klagen anses som framlagt den dato EUROCONTROL mottar klagen.

Klagen må være begrunnet, og bør være vedlagt relevant underlagsmateriale.

Innlevering av klage gir ikke klageren rett til å gjøre fradrag i den aktuelle regning, med mindre EUROCONTROL har gitt ham tillatelse til å gjøre dette.

Når EUROCONTROL og en bruker begge er debitor og kreditor i sitt mellomværende, skal det ikke foretas motregning uten at EUROCONTROL på forhånd har sagt seg enig.

§ 4–19. Enhver avgift som ikke er betalt innen siste betalingsdag skal forøkes av en sats fastsatt av vedkommende organer og offentliggjort av konvensjonsstatene i samsvar med § 4–12 i anvendelsesvilkårene. Renten, såkalt forsinkelsesrente, skal være en enkelt rente, beregnet dag for dag av ubetalt, forfalt beløp.

Renten beregnes og innkreves i EUR og satsen er for tiden satt til 9,45% p.a.

§ 4–20. Når en debitor ikke har betalt det skyldige beløp, kan det treffes tiltak med sikte på å fullbyrde inndrivelsen.

C. Flyginger til/fra kontinentalsokkelen

§ 4–21. For flyginger til/fra kontinentalsokkelen oppkrever Luftfartsverket avgiften og følgende satser betales:

For luftfartøy inntil 8.000 KG, NOK 261,83 pr. flyging.

For luftfartøy i vektintervallet 8.001 KG til og med 15.000 KG, NOK 379,24 pr. flyging.

For luftfartøy over 15.001 KG, NOK 582,88 pr. flyging. Alle vekter etter høyest tillatte startvekt.

§ 4–22. Flyginger som avsluttes på den landingsplass hvor den startet, og uten at det er foretatt mellomlanding på annen landingsplass, er fritatt for underveisavgift.

Kapittel V. Bestemmelser om avgiftsbetaling, tilbakebetaling m.m.

A. Kontantbetaling, kreditt mv.

§ 5–1. Start-, terminal- og underveisavgift omfattet av denne forskrift samt andre avgifter eller godtgjørelser hjemlet i dette regulativ, skal betales før luftfartøyet forlater landingsplassen. Når særlige grunner tilsier det, kan Luftfartsverket fastsette annen ordning for avgiftsbetalingen.

Forutsetter slik ordning kreditt, kan Luftfartsverket kreve bankgaranti (satt i forhold til operatørens trafikkvolum basert på en trafikkperiode som Luftfartsverket finner det relevant å anvende) eller annen sikkerhetsstillelse for rettidig avgiftsbetaling.

§ 5–2. Kreditt er betinget av at operatøren gir opplysninger om og betaler for alle luftfartøy som benytter operatørens kallesignal.

Eier eller bruker av luftfartøy plikter før og etter hver flyging å gi slike opplysninger som Luftfartsverket og Oslo Lufthavn A/S trenger for å utføre avgiftsberegning, jf. luftfartslovens § 13–4.

Opplysninger om flybevegelser for selskaper med rutetrafikk skal rapporteres elektronisk på et DTS-format innenfor tidsfrister bestemt av Luftfartsverket. DTS (Daily Traffic Survey) er et fil-format definert av Luftfartsverket for rapportering av daglige flybevegelser og annen informasjon nødvendig for riktig beregning av avgifter.

Endringer i format formidles senest 30 dager før neste leveringsfrist.

Endringer i leveringstidspunkt og hyppighet formidles senest 60 dager før ikrafttreden.

Luftfartsverket kan for selskap med lite trafikkvolum dispensere fra kravet om rapportering elektronisk på DTS-format.

§ 5-3. Ovennevnte regler vedrørende kontantbetaling, kreditt mv. som gjelder trafikken på Oslo lufthavn, Gardermoen, administreres selvstendig av Oslo Lufthavn A/S.

§ 5-4. For å opprette en kredittordning, som nevnt i § 5-1 annet ledd, for avgifter vedrørende Oslo lufthavn, Gardermoen, kan Oslo Lufthavn A/S kreve en egen bankgaranti av operatøren utover det som Luftfartsverket eventuelt har krevd til dekning for avgifter på statens landingsplasser.

B. Betaling av årsavgifter

§ 5-5. For betaling av årsavgifter i denne forskrift legger Luftfartsverket til grunn årskortets første gyldighetsdag som avgjørende for hvilken avgiftssats som skal anvendes.

§ 5-6. Årsavgift kan betales kontant ved alle statlige lufthavner (ekskl. Ørland og Rygge), via kredittkortselskap med samarbeidsavtale eller til Luftfartsverkets sentrale bankkonto.

Ved anmodning om utstedelse/fornyelse av årskort for startavgift, må det gis følgende opplysninger:

Hva avgiften gjelder.

Luftfartøyets nasjonalitets- og registreringsmerke samt høyeste tillatte startvekt.

Eierens og/eller brukerens navn og adresse.

C. Reaksjonsmidler ved manglende eller for sen betaling

§ 5-7. Dersom avgifter som påløper i forbindelse med luftfartøyets landing, opphold på, eller avgang fra plassen ikke blir betalt til fastsatt tid eller tilstrekkelig sikkerhet stilt, kan fartøyet i samsvar med luftfartslovens bestemmelser hindres i å forlate plassen før betaling har funnet sted eller tilstrekkelig sikkerhet er stilt, jf. lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart, § 13-2.

Avgifter som fastsettes etter luftfartsloven er tvangsgrunnlag for utlegg.

Er avgift ikke betalt rettidig, kan eier eller bruker av luftfartøyet nektes fortsatt bruk av norsk territorium og/eller norske lufthavner.

§ 5-8. Ved for sen innbetaling av avgift etter denne forskriften, svares forsinkelsesrente etter lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m., og lik denne renten til enhver tid. Dette gjelder imidlertid ikke for underveisavgiften som innkreves av EUROCONTROL, som har egen regel for forsinkelsesrenter, jf. § 4-19.

D. Adgang til å frafalle påløpte avgifter

§ 5-9. Luftfartsverket kan ved sletting i Norges Luftfartøyregister, og etter søknad, helt eller delvis frafalle/tilbakebetale årsavgift. Beløp under kr 20.000,- refunderes ikke.

Fastsettes bestemmelser som innskrenker et luftfartøys bruk av en landingsplass, gir dette ikke grunnlag for tilbakebetaling av årsavgift.

Kapittel VI. Ikrafttredelse

§ 6-1. Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2002.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift av 11. desember 2000 nr. 1420 om avgifter vedrørende statens luftfartsanlegg og -tjenester (takstregulativet).

14. des. Nr. 1455 2001

Delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat etter energiloven.

Fastsatt av Olje- og energidepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven). Kunngjort 20. desember 2001.

Myndighet som delegeres til Norges vassdrags- og energidirektorat

Olje- og energidepartementet delegerer med dette all myndighet etter lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) med følgende unntak:

Departementets forskriftskompetanse etter energiloven omfattes ikke av delegeringen. Hvilken kompetanse NVE har til å fastsette forskrifter er angitt i § 7-1 i forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) med endringer, sist av 14. desember 2001 nr. 1456.

Myndighet etter følgende bestemmelser i energiloven omfattes ikke av delegeringen:

- § 3-5 om ekspropriasjon av elektriske anlegg
- § 4-2 om utførsel og innførsel av elektrisk energi
- § 4-4 om omlegging av energibruk og energiproduksjon

- § 5A–2 første og annet ledd om rasjonering
- § 7–2 om frister knyttet til § 4–2 om utførsel og innførsel av elektrisk energi.

Departementet legger til grunn at NVE anses som konsesjonsmyndighet i forhold til lovens § 2–1 og § 5–5, samt som beredskapsmyndighet i forhold til § 6–7.

Det er en forutsetning for delegeringen at saker av prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser avgjøres av Olje- og energidepartementet.

Utpeking av rasjoneringsmyndighet

I medhold av energiloven § 5A–2 annet ledd utpekes NVE som rasjoneringsmyndighet.

14. des. Nr. 1456 2001

Forskrift om endring i forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi.

Fastsatt av Olje- og energidepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven) § 7–6. Kunngjort 20. desember 2001.

I

I forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften)

Kapitlene 1 og 2 skal lyde:

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

Forskriften kommer til anvendelse ved planlegging, bygging og drift av anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi, varmeenergi produsert i fjernvarme- og fjernkjøleanlegg, samt ved omsetning av elektrisk energi.

§ 1–2. Formål

Forskriften skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

Kapittel 2. Saksbehandling

§ 2–1. Søknad

Søknad om konsesjon må oppfylle de krav som stilles i energiloven § 2–1, samt øvrige krav som følger av denne forskriften.

§ 2–2. Tildeling av konsesjon

Tildeling av konsesjoner etter energiloven skal skje på grunnlag av objektive, transparente og ikke-diskriminerende kriterier.

Overskriften til kapittel 3 skal lyde:

Kapittel 3. Elektriske anlegg

§ 3–2, § 3–3 og § 3–4 skal lyde:

§ 3–2. Innholdet i søknader om konsesjon for elektriske anlegg

Søknad om konsesjon for elektriske anlegg skal så langt det passer omfatte følgende punkter:

- a) beskrivelse av søkeren og dennes virksomhet
- b) teknisk og økonomisk beskrivelse av anlegget, herunder den fysiske utførelse av anlegget og eventuelle hjelpeanlegg som veier mv.
- c) anleggets innpassing i energiplan
- d) planlagt tidspunkt for påbegynnelse og fullføring av anlegget
- e) redegjørelse for den landskapsmessige tilpassing med nødvendig tegnings- og kartunderlag
- f) innvirkning på allmenne interesser og mulige avbøtende tiltak
- g) resultat av eventuelle konsekvensutredninger
- h) innvirkning på private interesser, herunder grunneieres og andre rettighetshaveres interesser
- i) behov for tillatelser etter annen lov, herunder forholdet til kommunale planer hjemlet i plan- og bygningsloven.

§ 3-3. Områdekonsesjon

Områdekonsesjon kan gis for bygging og drift av fordelingsanlegg med nominell spenning opp til og med 22 kV.

Områdekonsesjon kan også gis for kablede anlegg og utvidelser i bestående transformator- og koplingsstasjoner, med nominell spenning opp til og med 132 kV, forutsatt at disse ligger innenfor et avgrenset område med et betydelig bymessig preg.

§ 3-4. Vilkår for konsesjon på elektriske anlegg**a) Drift og vedlikehold**

Konsesjonæren plikter til enhver tid å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet.

b) Miljø og landskap

Konsesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren.

c) Beredskap

Konsesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at det tas beredskapsmessige hensyn.

d) Nedleggelse og rydding av anlegg

Ved nedleggelse plikter den tidligere konsesjonæren å fjerne det nedlagte anlegg og så langt det er mulig føre landskapet tilbake til naturlig tilstand.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan sette frist for arbeidet og treffe bestemmelser med hensyn til tilbakeføringen.

§ 3-5, § 3-6 og § 3-7 oppheves.

Kapittel 4 skal lyde:

Kapittel 4. Omsetning av elektrisk energi**§ 4-1. Formålet med omsetningskonsesjon**

Konsesjonsordningen for omsetning av elektrisk energi har som formål å sikre en samfunnsmessig rasjonell kraftomsetning og nettvirksomhet gjennom å legge til rette for et effektivt kraftmarked og en effektiv drift, utnyttelse og utvikling av elektrisitetsnettet. Det skal tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

§ 4-2. Virkeområdet for omsetningskonsesjon

Konsesjonsordningen omfatter alle former for leveranse av elektrisk energi.

Enheter som omsetter elektrisk energi eller som kan stå i en eller annen form for monopolsituasjon, må ha omsetningskonsesjon. Dette gjelder blant annet enheter som eier eller driver fordelings- eller overføringsnett.

Enheter hvor den konsesjonspliktige virksomhet er av begrenset omfang, kan meddeles konsesjon på forenklede vilkår.

Unntatt fra konsesjonsplikt er:

- gårds- og grendeverk som ikke har høyspenningsanlegg
- videreformidling av elektrisk energi i forbindelse med utleie eller administrasjon av hele eller deler av bygninger eller anlegg til bolig eller næringsvirksomhet
- kommuner og fylkeskommuner for den del av virksomheten som består av uttak av konsesjonskraft og videresalg av slik kraft til energiverk og andre der kommunen eller fylkeskommunen har eierandeler, alt innenfor de rammer som fremgår av vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven
- tilfeller hvor konsesjonsplikt må anses åpenbart unødvendig.

Ved tvil om konsesjonsplikt treffes avgjørelsen av Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 4-3. Innholdet i søknader om omsetningskonsesjon

Søknad om konsesjon for omsetning av elektrisk energi skal sendes Norges vassdrags- og energidirektorat og gi dokumenterte opplysninger om:

- søkers navn og virksomhet
- søkers organisasjon og eierforhold
- siste års regnskap og årsberetning eller for nytt selskap vedtekter, åpningsbalanse og budsjett i samsvar med lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap (regnskapsloven) og god regnskapsskikk.

§ 4-4. Vilkår for omsetningskonsesjon**a) Intern organisering og regnskap**

Konsesjonæren plikter å føre regnskap etter bestemmelsene i lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap (regnskapsloven). Regnskapet skal settes opp i samsvar med god regnskapsskikk.

Konsesjonæren skal oppdele virksomheten i selvstendige virksomhetsområder med separate budsjetter og regnskaper (resultatoppstilling og balanse), og gi separat regnskapsinformasjon om virksomhetsområdene.

Direkte og indirekte interne overføringer av økonomiske midler mellom monopolvirksomhet og annen virksomhet som konsesjonæren driver skal fremgå av regnskapene.

Regnskap etter første og annet ledd skal innleveres til Norges vassdrags- og energidirektorat etter de samme bestemmelser om innlevering til sentralt regnskapsregister som er fastsatt i lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap.

b) *Inntekter ved salg av netjtjenester*

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter årlige inntektsrammer for den enkelte konsesjonær. Inntekten skal over tid dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

Hovedprinsippene for beregningen av inntektsrammen skal revurderes periodevis. Hver periode skal være minimum 5 år. Konsesjonæren skal sikres en minimumsavkastning. Konsesjonærens oppnådde avkastning skal ikke være urimelig høy.

c) *Annen virksomhet*

Det skal være en samfunnsøkonomisk riktig fordeling av felleskostnader ved etablering og drift av nettanlegg som også benyttes til annen virksomhet enn overføring av elektrisk energi.

d) *Markedsadgang og tariff*

Konsesjonærene skal sørge for markedsadgang for alle som etterspør netjtjenester til ikke-diskriminerende og objektive punktтарiffer og vilkår. Med punktтарiffer forstås tariffen som er referert kundens tilknytningspunkt til nettet, og som er uavhengig av avtaler om kraftkjøp/-salg.

Konsesjonærene fastsetter tariffene. Med tariffen forstås alle priser og annen økonomisk godtgjørelse som konsesjonæren fastsetter for tilknytning til og bruk av elektriske nettanlegg. Tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signaler om effektiv utnyttelse og effektiv utvikling av nettet. Tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.

e) *Nøytral opptreden*

Nettselskap skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende. Det kan gis ytterligere bestemmelser for å sikre en nøytral opptreden.

f) *Informasjon til kunder*

Konsesjonæren skal på eget tiltak informere om tariffen og vilkår for bruk av nettet.

Konsesjonæren plikter på forespørsel å gi kunder informasjon om beregning av tariffen og vilkår som er aktuelle for kunden.

g) *Samordning av nett og netjtjenester*

Norges vassdrags- og energidirektorat kan ved enkeltvedtak fastsette hvilke anlegg som inngår i sentralnettet.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan fastsette krav til tariffmessig samordning og oppdeling av nett og netjtjenester, og nærmere vilkår for hvilke anlegg som skal omfattes.

§ 4–5. Måling, avregning og fakturering

Måling, avregning og fakturering skal utføres på en måte som sikrer en enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning. Dette gjelder blant annet regulerkraftavregning, leverandørskifte, måling, avregning og fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, og felles fakturering av netjtjenester og elektrisk energi.

Fakturering gjennomføres på en måte som bidrar til at sluttbruker bevisstgjøres sitt forbruk av elektrisk energi.

§ 4–6. Formålet med markedsplasskonsesjon

Konsesjon for organisert markedsplass (markedsplasskonsesjon) har som formål å bidra til effektiv prisdannelse i kraftmarkedet gjennom å legge til rette for effektive, hensiktsmessige og tillitvekkende handelssystemer, samt handelsregler.

Det skal tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

§ 4–7. Virkeområdet for markedsplasskonsesjon

Konsesjonsordningen omfatter organisering eller drift av markedsplass for handel med elektrisk energi for fysisk levering.

Ved tvil om konsesjonsplikt treffes avgjørelsen av Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 4–8. Vilkår for markedsplasskonsesjon

a) Konsesjonæren skal i størst mulig grad bidra til en effektiv prisdannelse og en hensiktsmessig kraftflyt.

b) Konsesjonæren skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende, herunder sikre aktørene nøytral og effektiv tilgang på informasjon som har betydning for prisdannelsen.

c) Konsesjonæren skal utforme en hensiktsmessig infrastruktur, handelsregler, aktøravtaler, samt systemer for sikkerhetsstillelse og oppgjør som sikrer tillit og forutberegnlighet for aktørene.

d) Konsesjonærens inntekter ved organisering og drift av markedsplass skal dekke kostnadene og gi en rimelig avkastning ved effektiv drift.

e) Konsesjonæren har informasjonsplikt overfor myndighetene.

f) Markedsplassen skal bidra til en effektiv utøvelse av systemansvaret.

§ 4–9. Konesjonens varighet

Konesjon for omsetning av elektrisk energi og markedsplasskonesjon kan gis med varighet inntil 10 år.
Konesjonen kan ikke overdras.

§ 5–1, § 5–2 og § 5–3 skal lyde:

§ 5–1. Konesjonsplikt for fjernvarmeanlegg

Konesjonspliktige fjernvarmeanlegg er anlegg med ytelse over 10 MW (10 MJ/s).

Anlegg med lavere ytelse kan konesjonsbehandles i de tilfelle eieren ønsker dette av hensyn til å oppnå tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a.

Fjernvarmeanlegg som skal forsyne offentlige institusjonsbygg, større forretningsbygg, industriell virksomhet, borettslag eller boligsameier kan ved enkeltvedtak unntas fra konesjonsplikt.

§ 5–2. Innholdet i søknader om konesjon for fjernvarmeanlegg

Søknad om konesjon skal så langt det passer omfatte følgende punkter:

- a) beskrivelse av søkeren og dennes virksomhet
- b) teknisk og økonomisk beskrivelse av anlegget, herunder den fysiske utførelse av anlegget
- c) anleggets innpassing i energiplan og til eventuelle større interkommunale eller regionale fjernvarmeanlegg
- d) planlagt tidspunkt for påbegynnelse og fullføring av anlegget
- e) innvirkning på allmenne interesser og mulige avbøtende tiltak
- f) resultat av eventuelle konsekvensutredninger
- g) innvirkning på private interesser, herunder grunneieres og andre rettighetshaveres interesser
- h) behov for tillatelser etter annen lov, herunder forholdet til forurensningsloven, lov om brannfarlige varer, plan- og bygningsloven mv.
- i) opplysninger om priser og andre leveringsvilkår dersom søkeren forutsetter at det innføres vedtekt om tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a.

§ 5–3. Vilkår for konesjon for fjernvarmeanlegg**a) Drift og vedlikehold**

Konesjonæren plikter til enhver tid å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer kundene en pålitelig energilevering.

b) Miljø og landskap

Konesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader og ulemper for konesjonæren.

c) Beredskap

Konesjonæren plikter ved planlegging, utførelse og drift av anlegget å sørge for at det tas beredskapsmessige hensyn.

d) Nedleggelse og rydding av anlegg

Ved nedleggelse plikter den tidligere konesjonæren å fjerne det nedlagte anlegg og så langt det er mulig føre landskapet tilbake i naturlig tilstand.

Det kan bestemmes at nedgravde deler av anlegget ikke skal graves opp igjen.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan sette frist for arbeidet og treffe bestemmelser om tilbakeføringen.

Nye kapitler 5A og 5B skal lyde:

Kapittel 5A. Systemansvar, rasjonering og leveringskvalitet**§ 5A–1. Systemansvar**

Systemansvaret skal utøves på en samfunnsmessig rasjonell måte. Den systemansvarlige skal sørge for at det til enhver tid er momentan balanse mellom den samlede produksjon og den samlede bruk av kraft hensett til kraftutvekslingen med tilknyttede utenlandske systemer. Det skal legges til rette for en tilfredsstillende leveringskvalitet i alle deler av landet.

Systemansvarlig skal samordne disposisjonene til alle som eier eller helt eller delvis driver produksjon eller nett, omsettere, sluttbrukere samt organisert markedsplass i medhold av energiloven § 4–5, for å sikre momentan balanse.

Systemansvarlig skal være nøytral og uavhengig i forhold til aktørene i kraftmarkedet.

Systemansvarlig skal i størst mulig grad benytte virkemidler som er basert på markedsmessige prinsipper, herunder drive og utvikle et regulerkraftmarked.

Systemansvarlig skal overvåke utviklingen av kraftsystemet og holde myndighetene løpende orientert om utviklingen i effekt- og energibalansen.

Systemansvarlig skal bidra til at overføringsnettbygging ut på en samfunnsmessig rasjonell måte.

Systemansvarlig kan i vanskelige driftssituasjoner rekvirere effekttilgang ved å kreve at all tilgjengelig

regulerytelse innenfor produksjon og forbruk anmeldes i regulerkraftmarkedet. I helt spesielle driftssituasjoner kan systemansvarlig foreta kortvarig tvangsmessig utkobling av forbruk for å opprettholde balansen. Ved tvangskobling etter dette ledd kan systemansvarlig bli ilagt en kostnad.

De som omfattes av vedtak fattet av systemansvarlig under systemansvaret, plikter å rette seg etter disse.

§ 5A–2. Rasjonering

Departementet kan iverksette rasjonering når det på grunn av ekstraordinære forhold er knapphet på elektrisk energi, og det ut fra allmenne hensyn finnes påkrevet for å sikre at energien blir best mulig utnyttet.

Rasjonering omfatter planlegging og gjennomføring av tvangsmessige leveringsinnskrenkninger og rekvisisjon av elektrisk energi og fjernvarme.

Departementet utpeker en rasjoneringsmyndighet som er ansvarlig for planlegging og administrativ gjennomføring av tiltak i forbindelse med kraftrasjonering. Ansvarer omfatter nødvendige tiltak før, under og etter selve rasjoneringsperioden, herunder:

- a) til enhver tid være informert om forhold som har betydning for vurderingen av kraftoppdekningen
- b) analysere kraftsituasjonen og vurdere hvorvidt vilkårene for å iverksette eller terminere rasjonering er til stede
- c) informere departementet når rasjonering kan være aktuelt og foreslå nødvendige tiltak
- d) sørge for at det til enhver tid er utarbeidet nødvendige planer og prosedyrer for sikker og effektiv varsling og rapportering om iverksettelse, gjennomføring og opphør av rasjonering
- e) føre tilsyn med at pålagte forberedende tiltak gjennomføres.

Rasjoneringsmyndigheten skal legge til rette for at markedsmessige virkemidler benyttes i størst mulig grad for rasjonering iverksettes.

Tiltak i forbindelse med en rasjonering skal gjennomføres på en samfunnsmessig rasjonell måte og til minst mulig ulempe for dem som berøres. Rasjoneringen skal søkes gjennomført etter saklige og kontrollerbare kriterier.

Rasjoneringen skal gjennomføres i henhold til fastsatte planer utarbeidet i samråd med sentrale, regionale og lokale myndigheter, og aktuelle netteiere.

Rasjoneringsmyndigheten har ansvaret for nødvendige informative tiltak i tilknytning til en rasjoneringssituasjon.

Når rasjonering er innført skal rasjoneringsmyndigheten holde departementet løpende orientert om utviklingen.

Rasjoneringsmyndigheten eller den rasjoneringsmyndigheten gir fullmakt, kan gi de pålegg som er nødvendig for en effektiv planlegging og gjennomføring av rasjonering.

§ 5A–3. Leveringskvalitet

Det kan settes krav til leveringskvalitet overfor aktørene i kraftsystemet. Krav til leveringskvaliteten kan blant annet være minimumskrav for hva som er å anse som tilfredsstillende leveringskvalitet.

Den som leverer elektrisk energi plikter å informere tilknyttede aktører om hvilken leveringskvalitet som kan påregnes. Det kan inngås private avtaler om en annen leveringskvalitet.

Kapittel 5B. Energiplanlegging

§ 5B–1. Energiplanlegging

Som grunnlag for en samfunnsmessig rasjonell utvikling av energisystemet og søknader om konsesjon for elektriske anlegg og fjernvarmeanlegg, skal alle konsesjonærer delta i energiplanarbeidet og samordne de enkelte energiplaner til hverandre.

Energiplaner skal omfatte produksjon, overføring, distribusjon og bruk av elektrisk energi. I planleggingen skal det tas hensyn til muligheter for bruk av fjernvarme, energifleksible løsninger, varmegjenvinning, innenlandsk bruk av gass, tiltak for energiøkonomisering ved nybygg og rehabiliteringer, effekten av å ta i bruk energistyringssystemer på forbrukssiden mv.

Konsesjonær plikter etter pålegg fra Norges vassdrags- og energidirektorat å utarbeide langsiktige energiplaner. Konsesjonær plikter også etter pålegg fra Norges vassdrags- og energidirektorat å koordinere utarbeidelse av energiplaner innen et nærmere definert planområde.

Pålagte energiplaner skal oversendes Norges vassdrags- og energidirektorat. Norges vassdrags- og energidirektorat kan kreve fremlagt alt nødvendig underlagsmateriale av teknisk og økonomisk art for oppfølgingen av energiplanarbeidet.

§ 6–1, § 6–2, § 6–3, § 6–4, § 6–5 og nye § 6–6, § 6–7 skal lyde:

§ 6–1. Formål

Beredskap i kraftforsyningen skal forebygge og begrense skade på liv og eiendom forårsaket av naturgitte forhold, teknisk svikt, terror- og sabotasjeaksjoner eller ved rasjonering etter § 5A–2 i fred, under beredskap og i krig.

§ 6–2. Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO)

KBO består av de enheter som står for kraftforsyningen under ordinære driftsforhold.

KBO skal etablere en tilfredsstillende beredskap ved å:

- a) gjennomføre systematiske analyser og vurderinger
- b) gjennomføre sikkerhetstiltak ved alle anlegg av betydning for landets kraftforsyning

- c) sikre integritet, konfidensialitet og tilgjengelighet til informasjon, ressurser, anlegg og systemer av betydning for kraftforsynings ledelse, drift og rehabiliteringsevne
- d) kunne gjennomføre en effektiv krisehåndtering
- e) kunne gjennomføre en effektiv rehabilitering av egen virksomhet ved skader, ødeleggelser eller andre forstyrrelser.

§ 6-3. Sikringstiltak

Norges vassdrags- og energidirektorat kan vedta sikringstiltak ved alle anlegg som omfattes av energilovens § 6-3, og for sambandssystemer og dataanlegg som er nødvendige for driften av kraftforsyningen, eller som overfører, lagrer og behandler sikkerhetsgradert eller annen sensitiv informasjon om slike anlegg og for administrative bygg og beredskapsrom.

Vedtak om sikringstiltak kan omfatte:

- a) utførelse av tiltak som beskytter anlegg, systemer og deres personell mot skade som skyldes naturgitte forhold, teknisk svikt eller terror- og sabotasjeaksjoner i fred, under beredskap og i krig
- b) anskaffelse, disponering og installasjon av komponenter, utbygging eller forsterkning av anleggsdeler og andre tiltak som kan bidra til å redusere sårbarheten innenfor et anlegg eller i kraftsystemet som helhet
- c) pålegg om vakthold.

§ 6-4. Forebyggende sikkerhetstiltak

KBO har ansvar for at det gjennomføres forebyggende sikkerhetstiltak ved alle enheter og systemer av betydning for ledelse og drift av landets kraftforsyning, og for enheter som har sensitiv eller sikkerhetsgradert informasjon om disse.

Forebyggende sikkerhetstiltak omfatter krav til:

- a) beskyttelse av viktige informasjonssystemer og sensitiv eller sikkerhetsgradert informasjon. Dette omfatter blant annet kraftsystemet med driftssentraler, sambands- og styresystemer, anlegg for ledelse og særlig viktige kraftforsyningsanlegg, forsvars- og sikringstiltak, rehabiliteringskapasiteter, skadevirkninger av omfattende strømutfall og dambrudd.
- b) personkontroll av personer med tilgang til sensitiv eller sikkerhetsgradert informasjon om kraftforsyningen, eller adgang til viktige anlegg for ledelse og drift.
- c) restriksjoner på besøk ved anlegg av vesentlig betydning for landets kraftforsyning.
- d) inngåelse av sikkerhetsavtaler med leverandører, konsulenter, tjenestetilbydere o.l. ved bygging, ombygging, utvidelse og drift av viktige kraftforsyningsanlegg, herunder større driftskontrollsystemer.
- e) beskyttelse av viktige kraftforsyningsanlegg og andre ressurser, med bl.a. fysisk sikring og adgangskontroll, både under bygging og ved bestående anlegg.

Lov av 20. mars 1998 nr. 10 om forebyggende sikkerhet (sikkerhetsloven) kommer til anvendelse ved ansettelse eller engasjement av utenlandske statsborgere i kraftforsyningen.

§ 6-5. Økonomiske rammer og statlig tilskudd

Den totale økonomiske ramme for pålagte og utførte sikringstiltak skal vurderes mot anleggets betydning i kraftforsyningen.

Den som utfører tiltak etter denne forskrift skal selv dekke de utgifter dette medfører.

Ved nyanlegg bekoster eier alle sikringstiltak i henhold til vedtak gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat. Som nyanlegg regnes også anlegg som ombygges eller utvides slik at dets betydning øker vesentlig, eller som ombygges slik at tidligere utførte tiltak og planer må endres vesentlig. Ved betydelige kostnader kan det etter søknad gis tilskudd.

Ved bestående anlegg kan det etter søknad gis inntil femti prosent tilskudd ved vedtak om sikringstiltak. Tilsvarende gjelder ved begrunnet anskaffelse av reserve- eller beredskapsmateriell og reparasjonsutstyr.

§ 6-6. Gebyr

Til dekning av Norges vassdrags- og energidirektorats utgifter til arbeidet med kraftforsyningsberedskap innkreves et årlig gebyr.

Gebyret fastsettes for det enkelte kraftselskap på grunnlag av installert ytelse i kraftverk, transformatorstasjoner og nettstasjoner pr. 1. januar det år gebyret beregnes for. Satsene skal reguleres slik at de samlede gebyrer tilsvarer de faktiske utgifter Norges vassdrags- og energidirektorat har med beredskapsarbeidet.

§ 6-7. Gjennomføring og tilsyn

Det skal etableres internkontroll for kraftforsyningsberedskap. Alle enheter i KBO skal etablere tiltak for å påse at krav stilt i eller i medhold av denne forskrift overholdes. Det må kunne dokumenteres at slike tiltak er etablert og følges.

Overskriften til kapittel 7 skal lyde:

Kapittel 7. Diverse bestemmelser

§ 7-1, § 7-2, § 7-3 og § 7-4 skal lyde:

§ 7-1. Kompetanse

Norges vassdrags- og energidirektorat kan utferdige forskrifter til gjennomføring og utfylling av denne forskrift forsåvidt gjelder:

- a) ytterligere krav til søknader
- b) økonomisk og teknisk rapportering
- c) inntekter ved salg av netjtjenester
- d) fordeling av felleskostnader mellom nettvirksomhet og annen virksomhet
- e) markedsadgang og tariffier
- f) nøytral opptreden
- g) informasjon til kunder
- h) samordning av nett og netjtjenester
- i) måling, avregning og fakturering
- j) markeds plass
- k) systemansvar
- l) rasjonering
- m) leveringskvalitet
- n) energiplanlegging
- o) beredskap.

§ 7-2. Tilsyn og kontroll

Departementet fører tilsyn med at bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven overholdes. Når myndighet etter loven og denne forskrift er lagt til Norges vassdrags- og energidirektorat, omfatter dette også myndighet etter første punktum.

Konsesjonæren skal medvirke til gjennomføring av tilsyn. Dette omfatter blant annet å fremskaffe opplysninger og dokumentasjon som er nødvendig for å gjennomføre tilsyn.

§ 7-3. Pålegg

Departementet kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven. Når myndighet etter loven og denne forskriften er lagt til Norges vassdrags- og energidirektorat, omfatter dette også myndighet etter første punktum.

§ 7-4. Dispensasjon

Departementet kan i særlige tilfelle dispensere fra denne forskrift, bestemmelser gitt i medhold av denne forskrift og vilkår satt i konsesjoner gitt i medhold av energiloven. Når myndighet etter loven og denne forskriften er lagt til Norges vassdrags- og energidirektorat, omfatter dette også myndighet etter første punktum.

II

Henvisningene til bestemmelser i loven som er inntatt i parentes i forskriftsteksten i gjeldende forskriftsbestemmelser utgår fra samtlige bestemmelser hvor slike forekommer.

III

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1457 2001

Forskrift om endring i forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk.

Fastsett av Landbruksdepartementet 14. desember 2001 med heimel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 5 og § 5a, og kgl.res. av 7. mai 1999 nr. 435. Kunngjort 20. desember 2001.

I

I forskrift av 29. juni 1999 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk blir det gjort følgjande endringar:

§ 1 skal lyde:

Produsentar som omsetter jordbruksvarer, skal svara avgift etter desse satsane:

a) <i>Mjølkk:</i>	1 øre pr. liter
b) <i>Kjøtt av storfe og kalv:</i>	maks. 250 øre pr. kg
c) <i>Kjøtt av sau og lam:</i>	maks. 200 øre pr. kg
d) <i>Svinekjøtt:</i>	maks. 250 øre pr. kg
e) <i>Egg:</i>	80 øre pr. kg

f) <i>Kjøtt av kylling:</i>	80 øre pr. kg
g) <i>Kjøtt av kalkun:</i>	40 øre pr. kg
h) <i>Korn og oljefrø:</i>	1 øre pr. kg

Omsetningsrådet sitt arbeidsutval fastsett omsetningsavgifta innafor maksimalsatsane i første ledd bokstav b, c og d.

Avgiftsplikta gjeld ikkje ved omsetning frå produsent til arbeidrarar på garden eller i verksemda, eller ved oppfylling av kår- og forpaktarkontraktar.

§ 3 andre ledd skal lyde:

Satsen for overproduksjonsavgift for mjølk er 300 øre pr. liter kumjølk, og 300 øre pr. liter geitemjølk.

II

Endringane trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1458 2001

Forskrift om lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid.

Fastsatt av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak for å fremme sysselsetting § 15, § 16 og § 17 og lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 58A bokstav c. Kunngjort 20. desember 2001.

§ 1. Formål og innhold

Tiltaket skal bidra til å integrere uførepensjonister i ordinært arbeidsliv. For å oppnå dette kan det i en tidsbegrenset periode gis kompensasjon til arbeidsgivere som ansetter personer i målgruppen på ordinære lønns- og arbeidsvilkår med sikte på et varig arbeidsforhold.

Tiltaksdeltakerne skal utføre ordinære oppgaver i en offentlig eller privat virksomhet.

§ 2. Målgruppe

Tiltaket skal forbeholdes uførepensjonister som søkes tilbakeført til arbeidslivet, og iverksettes etter samråd mellom trygdeetat og Aetat.

§ 3. Ansettelsesforhold

Tiltaksdeltaker skal være fast ansatt som arbeidstaker i hel- eller deltidsstilling.

Dersom det er behov for å prøve ut deltakerens funksjonsevne, kan deltakeren ansettes midlertidig i inntil ett år, jf. arbeidsmiljøloven § 58A nr. 1 bokstav c.

§ 4. Ytelse til deltaker

Deltakeren skal ha lønn fra arbeidsgiver i henhold til de avtaler som gjelder for virksomheten.

§ 5. Tilskudd til arbeidsgiver

Tilskudd gis i form av en prosentvis lønnsrefusjon i en begrenset del av ansettelsestiden. Tilskuddet skal kompensere for arbeidstakerens lavere produktivitet i denne perioden.

Refusjonsgrunnlaget består av lønn, feriepengar og arbeidsgiveravgift av lønnen og feriepengene.

Med lønn forstås timelønn eller månedslønn for arbeid utført i normalarbeidstiden, samt lønsmessige tillegg etter oppsatt tjenesteplan for stillingen. Arbeidsgivers pensjonsutgifter, overtidsbetaling og andre variable tillegg skal ikke med i refusjonsgrunnlaget.

Det kan gis tilskudd til teknisk tilrettelegging på arbeidsplassen, til dekning av utgifter til utstyr som er nødvendig for at tiltaksdeltaker skal kunne gjennomføre tiltaket, ut ifra dennes funksjonsevne. Tilskuddet inkluderer nødvendig opplæring i bruk av utstyret.

Tilskuddet gis etter regning inntil maksimalsats fastsatt av departementet. Tilskudd kan ikke gis dersom deltaker får dekket utgifter til tilsvarende tekniske hjelpemidler gjennom folketrygden.

§ 6. Tilskuddets størrelse og varighet

Ved vurderingen av tilskuddssats og varighet skal det legges vekt på tiltaksdeltakers yteevne og behov for oppfølging og tilrettelegging.

Fullt lønnstilskudd svarer til 50 prosent av lønnen i tre år. Periode og prosentsats skal tilpasses deltakerens individuelle behov ut ifra dennes muligheter på arbeidsmarkedet. Samlet kostnad skal likevel ikke overstige fullt lønnstilskudd.

§ 7. Oppfølging

Aetat har ansvaret for at deltakeren får nødvendig oppfølging så lenge tiltaket varer.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1459 2001**Forskrift om endring i forskrift om næringsmiddelavgift.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. § 2 og lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 7 og Stortingets budsjettvedtak. Fremmet av Landbruksdepartementet. Kunngjort 20. desember 2001.

I

I forskrift av 27. november 1992 nr. 875 om næringsmiddelavgift gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Næringsmiddelavgiften utgjør 1,16 pst. av avgiftsgrunnlaget. Statens næringsmiddeltilsyn kan regne om avgiften til en sats pr. enhet, for eksempel for mjølk og korn. På importerte ferdigvarer utgjør avgiften 0,92 pst. av avgiftsgrunnlaget.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2002.

14. des. Nr. 1460 2001**Delegering av myndighet til Finansdepartementet etter lov om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området § 8 og § 9 første og annet punktum.**

Fastsatt ved kgl.res. 14. desember 2001 med hjemmel i lov av 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området § 8 og § 9 første og annet punktum. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 20. desember 2001.

Kongens myndighet etter følgende bestemmelser i lov av 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området delegeres til Finansdepartementet:

- § 8.
- § 9 første og annet punktum.

17. des. Nr. 1461 2001**Forskrift om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjenester.**

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 17. desember 2001 med hjemmel i forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 7–1 og lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 7–6. Kunngjort 20. desember 2001.

I

I forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjenester gjøres følgende endringer:

§ 1–3 og ny § 1–4 skal lyde:

§ 1–3. Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

Anleggsadresse: adressen til det stedet der anlegg med målepunkt befinner seg.

APERAK (Application error and acknowledgement message): Ediel-melding som benyttes for å bekrefte at meldinger er mottatt og at innholdet i meldingen er forstått av mottagende applikasjon. APERAK er definert i en implementasjonsguide som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat eller Systemstøtte for Ediel.

Avregningsdata for regulerkraftbalanse: sum per time av den enkelte balanseansvarliges timemålte verdier addert med den enkelte balanseansvarliges volumandel av den justerte innmatingsprofil per time.

Avregningsansvarlig: den som i henhold til energiloven § 4–3 er utpekt som avregningsansvarlig.

Balanseansvarlig: omsetningskonsesjonær som avregnes for regulerkraft i nettselskapets kraftnett. Balanseansvarlig er også sluttbrukere og nettselskaper som er ansvarlig i regulerkraftmarkedet.

CONTRL: EDIFACT-melding som blir brukt til å akseptere eller avvise hele Ediel-utvekslinger, basert på feil i EDIFACT syntaks. CONTRL er definert i funksjonsbeskrivelsen for Ediel som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat eller Systemstøtte for Ediel.

Ediel: Standard for elektronisk kommunikasjon tilrettelagt for kraftbransjen.

Husholdning: bruker av elektrisk energi i et målepunkt i fast bopel. Hytter og fritidsboliger regnes ikke som fast bopel.

Innmating: den totale mengde kraft som blir matet inn i et kraftnett.

Innmatingsprofil: kraftinnmatingen time for time.

Justert innmatingsprofil: differansen mellom nettselskapets innmatingsprofil fratrukket nettap og uttak fra de målepunkt som avregnes basert på timemålte verdier.

Leverandør: omsetningskonsesjonær som selger elektrisk energi til sluttbruker. Leverandør er også sluttbrukere som handler i organiserte markeder.

Markedsplasskonsesjonær: Selskap som etter konsesjon for organisert markedsplass forestår organisering eller drift av markedsplass for omsetning av elektrisk energi, jf. energiloven § 4–5.

MSCONS (Metered service consumption report): Ediel-melding som benyttes ved oversendelse av avregningsdata fra nettselskap til kraftleverandør og fra nettselskap til avregningscentralen for regulerkraft. MSCONS er definert i en implementasjonsguide som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat eller Systemstøtte for Ediel.

Målepunkt ID: entydig identifikasjon av et målepunkt basert på EAN-standarden Global Service Relation Number (GSRN).

Nettap: det timevise tap av energi i et kraftnett.

Nettselskap: omsetningskonsesjonær som eier overføringsnett eller har ansvar for netjtjenester.

Netjtjenester: en eller flere av følgende:

1. overføring av kraft, herunder drift, vedlikehold og investering i nettanlegg
2. tariffing
3. måling, avregning og kundefølgelse
4. tilsyn og sikkerhet
5. driftskoordinering
6. pålagte beredskapstiltak
7. pålagt kraftsystemplanlegging.

Organisert marked: marked for omsetning av elektrisk energi som er regulert gjennom energiloven § 4–5.

PRODAT (Product data message): Ediel-melding som benyttes ved utveksling av data mellom nettselskap og leverandør ved leverandørskifte mv. PRODAT er definert i en implementasjonsguide som kan fås hos Norges vassdrags- og energidirektorat, eller Systemstøtte for Ediel.

Prosentfordeling: en prosentvis fordeling av den justerte innmatingsprofil på hver enkelt balanseansvarlig.

Regulerkraftbalanse: avviket mellom innmatet/uttatt kraftvolum og kjøps-/salgsforpliktelser for hver balanseansvarlig.

Regulerkraftmarkedet: marked for å håndtere ubalanse i det norske kraftsystemet i driftstimen.

Sluttbruker: kjøper av elektrisk energi som ikke selger denne videre.

Systemstøtte for Ediel: avregningsansvarlig som i henhold til sin konsesjon forestår drift og vedlikehold av og veiledning om Ediel-meldinger som inngår i denne forskrift.

§ 1–4. Elektronisk informasjonsutveksling

a. Utkvekslingsprotokoll

Ediel-meldinger etter denne forskrift skal kunne sendes og mottas på X.400 protokoll. I tillegg kan andre protokoller avtales.

b. Kvitteringsmeldinger

Kvitteringsmeldingene CONTRL og APERAK skal kunne sendes og mottas. Det skal alltid sendes negativ CONTRL ved feil i EDIFACT syntaks. Det skal alltid sendes negativ APERAK ved feil i Ediel-meldingen. Det skal ikke sendes kvitteringsmelding på mottak av en kvitteringsmelding. På forespørsel skal kvitteringsmelding sendes på mottatte Ediel-meldinger. Kvitteringsmeldinger skal sendes innen én virkedag.

c. *Systemstøtten for Ediels godkjennelse*

Det kreves godkjennelse av Systemstøtten for Ediel for å kunne utveksle Ediel-meldinger etter denne forskrift.

d. *Systemstøtten for Ediels adresseregister*

Det kreves registrering med oppdatert adresseinformasjon i Systemstøtten for Ediels adresseregister for å kunne utveksle Ediel-meldinger etter denne forskrift.

Kapittel 2 skal lyde:

Kapittel 2. Oppstart og opphør av kraftleveranse, samt skifte av kraftleverandør mv.

§ 2–1. Oppstart av kraftleveranse ved etablering av nye anlegg, flytting og lignende

I de tilfeller sluttbruker har kraftleveringskontrakt med en leverandør som vil levere i det nye målepunktet, kan leverandør sende melding om leveringsstart, sammenlignet § 2–4 (melding om leverandørskifte).

Nettselskapet skal informere sluttbrukere uten kraftleveringskontrakt om hvilke leverandører som leverer kraft i nettområdet eller hvor sluttbrukere kan finne en nøytral oversikt over kraftleverandører.

§ 2–2. Gjennomføring av leverandørskifte og leveringsstart

Sluttbruker har rett til å bytte kraftleverandør.

Leverandørskifte og leveringsstart skal foregå på mandag. Leveringsperioden til kontrakter om leveranser til sluttbruker skal tilpasses dette.

Mellom kraftleverandør og sluttbruker skal det foreligge en skriftlig kraftleveringskontrakt før melding om leverandørskifte sendes. Kravet om at avtalen skal inngås skriftlig er ikke til hinder for at avtalen inngås ved hjelp av elektronisk kommunikasjon.

Nettselskapet plikter å gjennomføre leverandørskifte når melding i henhold til § 2–4 er mottatt av nettselskapet.

Kraftleverandøren plikter ved forespørsel å forevise kraftleveringskontrakten til nettselskapet.

§ 2–3. Særlige vilkår ved inngåelse av kraftleveringskontrakter ved hjelp av elektronisk kommunikasjon

Ved inngåelse av kraftleveringskontrakt ved hjelp av elektronisk kommunikasjon, plikter kraftleverandøren å innhente sluttbrukers målepunkt ID, og fødselsdato eller organisasjonsnummer. Kraftleverandøren plikter ved forespørsel å forevise disse opplysningene i tillegg til den elektroniske kraftleveringskontrakten til nettselskapet.

§ 2–4. Melding om leverandørskifte

Leverandør som skal ta over leveransen skal sende melding om leverandørskifte til nettselskap.

Melding skal være mottatt av nettselskap senest mandag tre uker før leverandørskiftet.

Melding skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) leveringsstart,
- c) sluttbrukers navn og postadresse, og
- d) anleggs- og fakturaadresse, dersom forskjellig fra sluttbrukers postadresse.

§ 2–5. Melding om leverandørskifte til leverandør som tar over leveransen

Nettselskap skal senest en uke før leverandørskifte sende melding om leverandørskifte til leverandør som tar over leveransen.

Meldingen skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
  - b) målnummer,
  - c) leveringsstart,
  - d) anleggets forventede årsvolum,
  - e) hvilken avregningsmetode som benyttes (justert innmatingsprofil eller timemålinger),
  - f) prioritet (prioritert eller utkoblbart anlegg),
  - g) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse,
  - h) fakturaadresse, dersom fakturaadresse er forskjellig fra sluttbrukers postadresse,
  - i) opplysning om husholdning er pliktig til å betale merverdiavgift.
- Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde:
- j) måler-/avregningskonstant,
  - k) antall siffer i målerens tellerverk,
  - l) dato for første periodiske avlesning,
  - m) avlesningsfrekvens.

§ 2–6. Melding om leverandørskifte til leverandør som avslutter leveransen

Nettselskap skal senest en uke før leverandørskifte sende melding om leverandørskifte til leverandør som avslutter leveransen.

Meldingen skal inneholde:

- a) målepunkt ID,

- b) sluttbrukers navn og postadresse,
- c) sluttdato for leveranse.

§ 2-7. *Opphør av kraftleveranse*

Leverandør skal sende melding til nettselskap om opphør av kraftleveranse i de tilfeller opphøret ikke skyldes leverandørskifte. Melding om opphør skal sendes senest mandag to uker før kraftleveranse opphører.

Melding skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) sluttbrukers navn og postadresse, og
- c) dato for kontraktsopphør.

§ 2-8. *Elektronisk informasjonsutveksling*

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapittelet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen PRODAT.

§ 3-2 til § 3-8 og nye § 3-9 til § 3-11 skal lyde:

§ 3-2. *Målepunkt ID*

Nettselskap skal benytte målepunkt ID for alle målepunkter i nettselskapets nett.

§ 3-3. *Avlesning av målepunkt*

Nettselskap har ansvar for at energiforbruk/energifyt i målepunkt blir målt og avlest.

Alle målepunkter skal avleses minimum en gang i kalenderåret og refereres til mandag. Ved hyppigere avlesning skal også disse avlesninger refereres til mandag.

Målepunkt tilhørende husholdning med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8.000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodisk avlesning skal refereres til mandager. Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like. Første periodiske avlesning skal foretas første mandag etter årsskiftet.

Målepunkt skal avleses ved leverandørskifter og ved opphør av kraftleveranse.

Målepunkt med forventet årlig energiuttak eller energiinnmating større enn 100.000 kWh skal avleses hver time (timemåling).

§ 3-4. *Nettselskapets og sluttbrukers adgang til timemåling*

Sluttbruker kan kreve timemåling.

Nettselskap kan timemåle i alle tilfeller.

§ 3-5. *Stipulering av målerstand og timeverdier*

Dersom innhenting av målerstand i henhold til § 3-3 medfører urimelig kostnad eller ulempe for nettselskap kan målerstand stipuleres.

Når nettselskapet ikke kan innhente timeverdier i henhold til § 3-3 femte ledd og § 3-4, stipuleres måleverdiene på bakgrunn av foregående ukes verdier, om ikke nettselskapet og sluttbrukeren blir enige om annet.

§ 3-6. *Dekning av kostnader ved timemåling*

Ved timemåling av energiuttak i henhold til § 3-3 femte ledd skal kostnadene dekkes av nettselskapet.

Ved timemåling av energiinnmating i henhold til § 3-3 femte ledd skal kostnadene dekkes av den som forestår energiinnmating.

Dersom sluttbruker krever timemåling i medhold av § 3-4 første ledd kan nettselskapet kreve at sluttbruker dekker merkostnadene forbundet med dette.

Dersom nettselskapet timemåler i henhold til § 3-4 annet ledd, skal nettselskapet dekke merkostnadene forbundet med dette.

§ 3-7. *Melding med måledata*

Nettselskapet skal, innen fire uker etter avlesning eller stipulering i henhold til § 3-3 annet, tredje, fjerde og femte ledd og § 3-5, sende melding som inneholder måledata til leverandør som leverer kraft i målepunktet. Ved leverandørskifte skal melding som inneholder måledata sendes både til leverandør som tar over leveransen og til leverandør som avslutter leveransen.

Oversendelse skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) målnummer,
- c) forbrukt volum i målepunktet i avregningsperioden,
- d) angivelse om avregningsdataene er målte eller stipulerte,
- e) avregningsperiodens start- og sluttdato.

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde målerstand ved begynnelsen og slutten av avregningsperioden.

§ 3–8. Melding med timeverdier til leverandører

Nettselskapet skal, innen tre virkedager etter avregningsukens slutt, sende melding til leverandør som inneholder det timevise uttaket i kWh/h for foregående uke for hvert enkelt målepunkt som leverandøren avregnes for i henhold til § 3–3 femte ledd og § 3–4.

§ 3–9. Melding om skifte av måler

Nettselskapet skal innen to uker etter skifte av elektrisitetmåler sende melding om målerbyttet til kraftleverandøren som leverer kraft til målepunktet.

Meldingen skal inneholde:

- a) målepunkt ID,
- b) sluttbrukers navn og postadresse,
- c) dato for målerbyttet,
- d) hvilken avregningsmetode som benyttes (justert innmatingsprofil eller timemålinger),
- e) målnummeret til ny måler,
- f) målnummeret til gammel måler.

Dersom målepunktet avregnes etter justert innmatingsprofil, skal meldingen også inneholde:

- g) måler-/avregningskonstant for ny måler,
- h) antall siffer i den nye målerens telleverk.

§ 3–10. Kvalitetssikring

Nettselskapet skal kvalitetssikre måleverdiene og håndteringen av disse gjennom hele måleverdikjeden i sitt nett. Kvalitetssikringen skal kunne dokumenteres. Måleverdikjeden omfatter hele den måletekniske installasjonen inkludert elektrisitetmåler, måletransformatorer og tilkoblingsledere, samt all videre registrering, håndtering, og oversendelse av måleverdier både elektronisk og manuelt til leverandør, sluttbruker og avregningsansvarlig.

Ved brudd på kommunikasjonen med timemåler til sluttbruker benyttes måledata for foregående uke som stipulerte verdier i henhold til § 3–5, om ikke nettselskapet og sluttbrukeren blir enige om annet. Feilen som oppstår skal gjøres opp økonomisk mellom nettselskap og leverandør den første uken etter at kommunikasjonen med måleren er gjenopprettet.

§ 3–11. Elektronisk informasjonsutveksling

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapitlet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen MSCONS med unntak av § 3–9 som skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen PRODAT.

§ 4–1 til § 4–8 og ny § 4–9 skal lyde:

§ 4–1. Beregning av regulerkraftbalanse

Avregningsansvarlig skal beregne regulerkraftbalanse for hver balanseansvarlig.

Regulerkraftbalansen skal beregnes på grunnlag av avregningsdata fra nettselskaper, kjøps-/salgsforpliktelser i organiserte markeder og kjøps-/salgsforpliktelser utenfor organiserte markeder.

Regulerkraftbalansen skal beregnes for hver time og angis med en presisjon tilsvarende kWh/h.

Regulerkraftbalansen skal beregnes for hvert prisområde i regulerkraftmarkedet.

§ 4–2. Betalingsforpliktelser og tilgodehavender i regulerkraftmarkedet

Avregningsansvarlig skal beregne betalingsforpliktelser eller tilgodehavender for hver enkelt balanseansvarlig på bakgrunn av hver enkelt balanseansvarliges regulerkraftbalanse. Betalingsforpliktelser eller tilgodehavender skal baseres på prisene i regulerkraftmarkedet.

Betalingsforpliktelser eller tilgodehavender skal innen 9 virkedager etter avregningsukens slutt gjøres kjent for hver enkelt balanseansvarlig.

§ 4–3. Nettselskapets beregning av avregningsdata for regulerkraftbalanse

Nettselskapet skal beregne avregningsdata for regulerkraftbalanse for hver balanseansvarlig.

Nettselskapet har ansvar for at det totale uttaket til og innmatingen fra tilgrensende kraftnett, avregnet uttak/innmating for de enkelte balanseansvarlige i sitt nett og summen av avregnet nettap til enhver tid er i balanse. Dette skal fremgå ved rapportering av avregningsdata til avregningsansvarlig.

§ 4–4. Nettselskapets oversendelse av avregningsdata

Nettselskapet skal for hver balanseansvarlig i sitt nett sende melding som inneholder avregningsdata for regulerkraftbalanse til avregningsansvarlig.

Nettselskapet skal sende melding til den enkelte balanseansvarlig som inneholder hans avregningsdata for regulerkraftbalanse.

Avregningsdata for regulerkraftbalanse skal oversendes innen tre virkedager etter avregningsukens slutt. Avregningsdata for regulerkraftbalanse skal angis i hele kWh/h.

§ 4–5. Kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder

Markedsplasskonsesjonær skal sende melding til avregningsansvarlig som inneholder oversikt over den enkelte balanseansvarliges kjøps- og salgsforpliktelser i organiserte markeder.

Kjøps- og salgsforpliktelser skal oversendes innen tre dager etter avregningsukens slutt.

§ 4–6. Kjøps- og salgsforpliktelser utenfor organiserte markeder

Balanseansvarlig skal sende melding til avregningsansvarlig som inneholder oversikt over dennes kjøps- og salgsforpliktelser utenfor organiserte markeder.

Kjøps- og salgsforpliktelser skal angis i hele kWh/h.

Kjøps- og salgsforpliktelser skal oversendes senest tre dager etter avregningsukens slutt.

§ 4–7. Avtale om regulerkraftavregning

Nettselskap og avregningsansvarlig skal regulere forhold i forbindelse med avregning av regulerkraft i en egen avtale.

Balanseansvarlig og avregningsansvarlig skal regulere forhold i forbindelse med avregning av regulerkraft i en egen avtale.

Leverandører som ikke er balanseansvarlige må være tilknyttet en juridisk enhet som har avtale etter annet ledd.

Avtalene skal ivareta hensynet til et effektivt kraftmarked og likebehandling av partene i markedet. Avregningsansvarlig skal forelegge avtalene for Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 4–8. Gebyr

Avregningsansvarlig kan ta gebyr av nettselskap og balanseansvarlige for avregning av regulerkraftbalanse.

Systemstøtte for Ediel kan ta gebyr av nettselskap, leverandører og balanseansvarlige for drift og vedlikehold av og veiledning om Ediel-meldinger som inngår i denne forskrift.

Gebyrene skal dekke kostnader ved effektiv drift.

§ 4–9. Elektronisk informasjonsutveksling

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapittelet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen MSCONS.

§ 5–5 til § 5–7 og ny § 5–8 skal lyde:

§ 5–5. Melding med avregningsdata basert på justert innmatingsprofil

Nettselskapet skal innen tre virkedager etter avregningsukens slutt sende melding til balanseansvarlig som inneholder det timevise uttaket som er beregnet ved bruk av justert innmatingsprofil. Timevis uttak skal angis i hele kWh/h.

§ 5–6. Melding med informasjon om forventet uttak per målepunkt

Nettselskapet skal minimum hvert kvartal sende melding til hver enkelt balanseansvarlig om forventet årlig uttak for hvert målepunkt i balanseansvarliges portefølje som inngår i beregningsgrunnlaget for prosentfordelingen (porteføljestatus). Informasjonen skal oversendes balanseansvarlig innen to uker etter kvartalsskifte.

Forventede uttak for hvert målepunkt skal oppgis i hele kWh.

§ 5–7. Saldooppgjør

Nettselskapet skal gjennomføre et økonomisk oppgjør mellom balanseansvarlige i et kraftnett når avregning baseres på justert innmatingsprofil. Dette oppgjøret skal rette opp avviket mellom beregnet prosentfordeling av den justerte innmatingsprofilen, og virkelig uttak fra målepunktene (saldooppgjør).

Nettselskapet skal føre en konto for hver balanseansvarlig. Kontoen skal oppdateres etter avlesning av målepunkt med et verdsatt avvik mellom målt kraftvolum for hvert målepunkt og hvert målepunkts andel av avregnet kraftvolum basert på justert innmatingsprofil. Avviket skal verdsettes etter områdeprisen på elspotmarkedet veid med den justerte innmatingsprofilen i perioden mellom avlesningene.

Kontoen skal gjøres opp minimum ved hvert årsskifte.

Nettselskapet skal gjøre balanseansvarlige kjent med sine betalingsforpliktelser og tilgodehavender, og på forespørsel grunnlaget for disse, innen seks uker etter årsskifte.

§ 5–8. Elektronisk informasjonsutveksling

Meldinger i henhold til bestemmelser i dette kapittelet skal oversendes ved hjelp av Ediel-meldingen MSCONS.

Kapitlene 6 og 7 skal lyde:

Kapittel 6. Fakturering av husholdninger**§ 6–1. Fakturering av husholdninger på bakgrunn av virkelig forbruk**

Nettselskap har ansvar for at fakturering av husholdninger foregår i henhold til regler i denne forskrift.

Husholdning med forventet årlig strømforbruk større enn 8.000 kWh skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3–3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet.

Det kan faktureres på bakgrunn av stipulert forbruk dersom innhenting av målerstand medfører urimelig kostnad eller ulempe for nettselskapet. Det skal opplyses på fakturaen at forbruket er stipulert.

Mellom faktureringene etter annet ledd, kan det etter anmodning fra en husholdning faktureres å konto i tillegg.

Annen faktureringsmåte kan benyttes dersom husholdningens betalingsdyktighet gjør det nødvendig eller forventet årlig strømforbruk er mindre enn 8.000 kWh.

§ 6-2. Krav til utforming av faktura til husholdninger

Fakturaen skal være oversiktlig og lett å forstå.

Faktura i henhold til § 6-1 annet ledd skal inneholde en grafisk sammenligning av årets forbruk i hver enkelt avregningsperiode med tilsvarende periode foregående år.

Fakturaen skal inneholde Enova SF sitt telefonnummer til gratis telefontjeneste for rådgivning om energisparing og energiomlegging.

Fakturaen skal inneholde oversiktlig informasjon om hvilke opplysninger som må oppgis for å foreta skifte av kraftleverandør, jf. § 2-4 tredje ledd.

§ 6-3. Felles fakturering av nettleie og elektrisk energi

Ved felles fakturering av netjtjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av netjtjenester.

Det skal fremgå av fakturaen hvem som er selger av netjtjenester og hvem som er selger av elektrisk energi.

Kapittel 7. Nøytralitet, informasjon, gebyrer og bortsetting av tjenester

§ 7-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere, herunder når det gjelder:

- a) informasjon om leverandører og kraftmarkedet,
- b) håndtering av leverandørskifter,
- c) nyetablering av abonnement,
- d) oversendelse av måledata,
- e) valg av faktureringsrutiner,
- f) avregnings- og faktureringsplikt.

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til leverandørskifte, måling og avregning.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke leverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

På forespørsel skal nettselskapet stille all pliktig informasjon etter dette kapitlet til disposisjon på et allment brukt elektronisk format, dersom informasjonen er lagret elektronisk.

§ 7-2. Historiske forbruksdata

Nettselskapet skal på forespørsel stille historiske forbruksdata til sluttbrukeres disposisjon.

Nettselskapet kan kreve dekning av kostnadene ved å stille forbruksdata til sluttbrukeres disposisjon.

§ 7-3. Gebyrer

Nettselskapet skal for tjenester beskrevet i disse forskrifter ikke kreve gebyrer eller betaling ut over vanlig tariff, om ikke annet fremgår av den enkelte bestemmelsen.

§ 7-4. Bortsetting av tjenester

Nettselskapet kan overlate til tredjepart å utføre tjenester beskrevet i denne forskriften.

Ny § 8-1a skal lyde:

§ 8-1a. Rasjonering

Når departementet har iverksatt rasjonering i medhold av § 5A-2 i energiloven, kan rasjoneringsmyndigheten fravike bestemmelser gitt i denne forskriften, herunder gi de pålegg som sikrer at kraftrasjonering blir gjennomført på en samfunnsmessig rasjonell måte, slik at energien blir best mulig utnyttet ut fra hensynet til allmenne og private interesser.

§ 8-5 skal lyde:

§ 8-5. Overgangsbestemmelser

Inntil 1. juni 2002 kan målnummer oppgis i stedet for målepunkt ID i henhold til § 2-4 tredje ledd bokstav a.

Inntil 1. juni 2002 kan nettselskapene benytte egendefinerte målepunkt ID i henhold til § 3-2.

Inntil 1. januar 2003 skal avregningsdata for regulerkraftbalanse angis i MWh/h med en desimal i henhold til § 4-1 tredje ledd, § 4-4 tredje ledd og § 4-6 annet ledd.

Inntil 1. januar 2004 er fristen for retur av APERAK-meldingen fem virkedager i henhold til § 1-4 bokstav b.

Inntil 1. januar 2004 gjelder plikten til å avlese målepunkt hver time kun målepunkt med forventet årlig energiuttak eller energiinnmating større enn 400.000 kWh, jf. § 3–3 femte ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002, med unntak av § 1–4 første ledd bokstav b som trer i kraft 15. oktober 2002.

17. des. Nr. 1462 2001

Forskrift om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personell i luftfartens flysikringstjeneste.

Fastsatt av Luftfartstilsynet 17. desember 2001 med hjemmel i lov av 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–4a, jf. delegeringsvedtak av 5. desember 2001 nr. 1342. Kunngjort 20. desember 2001.

§ 1. Luftfartsloven § 6–11, jf. § 14–12 gis anvendelse for følgende personellkategorier innenfor luftfartens flysikringstjeneste:

Personell ved enheter av lufttrafikkjentesten som utfører flygekontrolltjeneste og/eller flygeinformasjonstjeneste og alarmtjeneste eller som assisterer nevnte personell under utøvelse av angjeldende tjenester, samt personell ved lufttrafikkjentestens enheter som forestår kunngjørings-, informasjons- og flyværtjeneste.

Personell i den faste eller mobile sambandstjenesten for luftfarten som utfører lokal flygeinformasjonstjeneste og/eller radiosambandstjeneste med luftfartøy.

Meteorologiske organisasjoners/institusjoners personell som utfører observasjons-, værvarslings-, data- og sambandstjeneste for luftfarten.

§ 2. Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002. Samtidig oppheves forskrift av 8. august 1989 nr. 795 om pliktavholdslovens gyldighet for personell i luftfartens sikringstjeneste.

17. des. Nr. 1463 2001

Forskrift om endring i forskrift om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 17. desember 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4, § 5–7 og § 5–8. Kunngjort 20. desember 2001.

I

I forskrift av 18. juni 1998 nr. 590 om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1. Folketrygden yter stønad for undersøkelse og behandling hos lege, spesialist i klinisk psykologi og fysioterapeut i følgende tilfeller:

1. Vedkommende yrkesutøver har fastlegeavtale med kommunen eller avtale med kommunen eller regionalt helseforetak om driftstilskudd.
2. Ved nødvendig sykebesøk utenom ordinær arbeidstid av fastlønnet kommunelege.
3. Legen deltar i kommunalt organisert legevakt. Slik deltakelse gir ikke rett til trygderefusjon for annen pasientbehandling.
4. Legen yter øyeblikkelig hjelp, jf. helsepersonelloven § 7.
5. Ved pasientbehandling hos utdanningskandidater og lærere ved visse undervisningsinstitusjoner etter departementets bestemmelse.

§ 3 skal lyde:

§ 3. Den private praksis som nevnt i § 2 må tilfredsstillende følgende krav:

1. Virksomheten må være meldt til kommune eller regionalt helseforetak, jf. helsepersonelloven § 18.
2. Virksomheten må være drevet i egnede lokaler fra et fast kontor med nødvendig utstyr og standard og representere et åpent og kontinuerlig helsetilbud til befolkningen. Det kan gjøres unntak fra kravet til fast kontor for fysioterapeuter som driver ambulerende praksis.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

17. des. Nr. 1464 2001**Forskrift om endring i forskrift om gebyrer for Norsk Akkrediterings tjenester.**

Fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet 17. desember 2001 med hjemmel i lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 35. Kunngjort 20. desember 2001.

I

I forskrift av 24. mars 1995 nr. 270 om gebyrer for Norsk Akkrediterings tjenester gjøres følgende endringer:

§ 11 første punktum skal lyde:

For NAs saksbehandlere og bedømmere er det en fast timepris på kr 810,-.

§ 11 nytt annet ledd skal lyde:

For NAs egne og innleide bedømmere vil reisetid bli fakturert med 50% av regulær timepris.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2002.

18. des. Nr. 1465 2001**Forskrift om regulering av fisket etter reker i Norges økonomiske sone sør for 62° N og i Skagerrak i 2002.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 18. desember 2001 med hjemmel i lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 13 og § 45 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. kgl.res. av 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 20. desember 2001.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske etter reker med trål i følgende områder:

- I Nordsjøen, dvs. Norges økonomiske sone sør for 62° N avgrenset mot øst av en rett linje mellom Hanstholm fyr og Lindesnes fyr.
- I Skagerrak, dvs. avgrenset mot vest av en rett linje fra Hanstholm fyr til Lindesnes fyr og i sør av en rett linje gjennom Skagen fyr til Tistlarna fyr utenfor 4 nautiske mil av den danske og svenske grunnlinjen.

§ 2. Kvoter og periodisering

Uten hensyn til forbudet i § 1 kan norske fartøy som oppfyller vilkårene i § 4 fiske inntil:

- 3.310 tonn reker i Nordsjøen, jf. § 1 bokstav a
- 4.730 tonn reker i Skagerrak, jf. § 1 bokstav b.

Den samlede kvote på 8.040 tonn periodiseres som følger:

<i>Periode</i>	<i>Periodekvote</i>
1. januar – 30. april	3.220 tonn
1. mai – 31. august	2.410 tonn
1. september – 31. desember	2.410 tonn

§ 3. Maksimalkvote

Det enkelte fartøy som oppfyller vilkårene i § 4 kan i følgende perioder fiske til sammen følgende kvanta reker i områdene Nordsjøen og Skagerrak:

<i>Periode</i>	<i>Maksimalkvote</i>
1. januar – 30. april	35 tonn
1. mai – 31. august	30 tonn
1. september – 31. desember	30 tonn

Fartøy under 20 meter største lengde kan fortsette fisket innenfor et garantert kvantum på 7 tonn i hver av de to første periodene, selv om periodekvotene er oppfisket.

Det enkelte fartøys fiske er begrenset til 4 tonn reker pr. tur.

§ 4. Vilkår for deltakelse

For å kunne delta i fisket etter reker må følgende vilkår være oppfylt:

- fartøyet må være registrert i merkeregisteret,
- eier og hovedsmann må være ført i fiskermanntallet.

Fartøy over 11 meter største lengde kan delta når vilkårene i første ledd er oppfylt, og fartøyet har levert reker fisket i Nordsjøen eller Skagerrak i ett av årene 1999, 2000 eller 2001 i henhold til oppgaver fra salgslagene.

§ 5. Utskifting av fartøy

Deltakelsesadgang med fartøy over 11 meter største lengde kan ikke overføres til annet fartøy.

Ved utskifting av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet gi eier tillatelse til å delta i fisket med erstatningsfartøy. Deltakelsesadgang med utskiftingsfartøyet bortfaller når slik tillatelse gis for erstatningsfartøyet.

Tillatelse etter annet ledd kan gis dersom erstatningsfartøyet er 15 meter største lengde eller mindre.

Dersom erstatningsfartøyet er over 15 meter største lengde og utskiftingsfartøyet er på eller under 25 Brt/Bt, kan det bare gis tillatelse etter annet ledd dersom erstatningsfartøyet er inntil 100% større enn utskiftingsfartøyet målt i Brt/Bt. Dersom erstatningsfartøyet er over 15 meter største lengde og utskiftingsfartøyet er over 25 Brt/Bt kan det tilsvarende gis tillatelse til en økning i tonnasje med lineær avtrapping fra 100% til 10% ved 100 Brt/Bt.

Søknad om tillatelse etter annet ledd skal sendes til Fiskeridirektoratet gjennom fiskerikontoret.

§ 6. *Salg av fartøy*

Salg av fartøy over 11 meter største lengde som har adgang til å delta medfører ikke at ny eier får adgang til å delta.

Ved salg av slikt fartøy kan Fiskeridirektoratet likevel gi ny eier tillatelse til å delta dersom vilkårene i § 4 er oppfylt. Adgang for ny eier til å delta medfører at selgers adgang til å delta med et erstatningsfartøy bortfaller.

Søknad om tillatelse etter annet ledd skal sendes Fiskeridirektoratet gjennom fiskerikontoret.

§ 7. *Dødsfall*

Dersom fartøyeier dør, faller adgangen til å delta i rekefisket med fartøyet bort.

Den som ved arv erverver fartøy som hadde adgang til å delta, kan likevel:

- a) gis adgang til å delta i rekefisket når vilkårene i § 4 er oppfylt.
- b) selge fartøyet. Ved salg av fartøy med adgang til å delta i rekefisket, kan ny eier gis adgang til å delta i rekefisket dersom vilkårene i § 4 og § 6 er oppfylt.

Deltakeradgang etter denne paragraf kan gis av Fiskeridirektoratet etter søknad.

§ 8. *Helgedagsfredning*

Det er forbudt å drive fiske fra midnatt til midnatt på søn- og helligdager. Helgedagsfredningen gjelder ikke 2. påskedag og 2. pinsedag.

§ 9. *Stopp i fisket*

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når periodekvotene eller totalkvoten i Nordsjøen og Skagerrak er beregnet oppfisket.

§ 10. *Kontroll*

Dersom fartøy ikke lander fangst fra en tur, skal fartøyet kontrolleres av Fiskeridirektoratets regionkontor før ny tur kan påbegynnes. Slik kontroll kan gjennomføres i Stavanger, Egersund og Kristiansand.

§ 11. *Bemyndigelse*

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendig for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket.

§ 12. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53 og lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 29. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 13. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2002 og gjelder til og med 31. desember 2002.

19. des. Nr. 1466 2001

Ikrafttredelse av lov av 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området.

Fastsatt av Finansdepartementet 19. desember 2001 med hjemmel i lov av 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området § 9, jf. kgl.res. av 14. desember 2001 nr. 1460. Kunngjort 20. desember 2001.

Lov av 14. desember 2001 nr. 95 om beskyttelse av supplerende pensjonsrettigheter for arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som flytter innenfor EØS-området trer i kraft 1. mars 2002.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 24/1993 s. 1749 (i forskrift av 29. desember 1993 nr. 1354 om gebyr for behandling av konsesjonssaker m.v.).

§ 9 annet punktum skal lyde:

Samtidig oppheves forskrift av 23. desember 1988 nr. 1073 om gebyr for behandling av konsesjonssaker m.v. *Delegering av myndighet del I.*

Nr. 10/2001 s. 1403 (i forskrift av 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften)).

I kunngjøringen av § 20 var bokstav p blitt lik bokstav h. Følgelig slettes bokstav p og nåværende bokstav q blir ny bokstav p.

Nr. 11/2001 s. 1559 og 1560 (i forskrift av 3. september 2001 nr. 1157 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften)).

§ 85 bokstav c tredje punktum skal lyde:

Dersom *dykkerne* oppholder seg tørt i undervannskammer, kan klokkeløpet utvides til 8 timer.

§ 85 bokstav f skal lyde:

etter avsluttet metningsperiode skal *dykkerne* ha umiddelbar tilgang til terapeutisk rekompresjon i minst 24 timer etter endt dekompresjon. Ved overflateorientert dykking skal *dykkerne* ha umiddelbar tilgang til terapeutisk rekompresjon i minst 12 timer etter endt dekompresjon,

Vedlegg 1 forordets første punktum skal lyde:

Gjeldende krav er gitt som en del av et felles regelverk for sokkelen for Statens helsetilsyn (*Htil*), Oljedirektoratet (OD) og Statens forurensningstilsyn (SFT).

Nr. 14/2001 s. 1918 og 1919 (i forskrift av 19. oktober 2001 nr. 1309 om helseundersøkelse av arbeidstakere på skip).

§ 10 første ledd annet punktum skal lyde:

Vedtaket skal være i samsvar med de krav som er satt til helse, syn og hørsel i *vedlegget til denne forskrift.*

§ 19 første ledd skal lyde:

Arbeidstaker kan fremsette søknad om fravik fra de krav som er satt til helse, syn og hørsel i *vedlegget til denne forskrift.*

Nr. 14/2001 s. 1959 (i vedtak av 5. desember 2001 nr. 1342 om endring i vedtak av 10. desember 1999 nr. 1273 om delegering av myndighet til Luftfartstilsynet etter luftfartsloven).

Første endringstekst skal lyde:

Under del I «Kapittel VII. Landingsplasser og bakketjeneste» skal nye fjerde og *femte* strekpunkt lyde:

Nr. 14/2001 s. 1960 (i forskrift av 5. desember 2001 nr. 1343 om endring i forskrift av 10. desember 1999 nr. 1272 om hvem som er luftfartsmyndighet etter luftfartsloven).

Endringsteksten skal lyde:

Del I annet ledd *første* punktum skal lyde:

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2001-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1993	24	1749	Forskrift nr. 1354	15
1996	4	254	Forskrift nr. 227	14
1996	4	255	Forskrift nr. 227	14
1998	9	559	Forskrift nr. 455	9
1998	18	1313	Forskrift nr. 929	4
2000	22	2213	Forskrift nr. 968	10
2000	25	2385	Forskrift nr. 1101	2
2000	28	2732	Forskrift nr. 1267	1
2000	29	2766	Forskrift nr. 1276	2
2000	29	2795	Forskrift nr. 1300	2
2000	32	3187	Forskrift nr. 1408	4
2000	32	3194	Forskrift nr. 1410	4
2000	33	3301	Forskrift nr. 1434	1
2000	33	3435	Forskrift nr. 1545	1
2000	35	3512	Forskrift nr. 1582	1
2000	37	3876	Forskrift nr. 1622	3
2001	2	146	Forskrift nr. 153	3
2001	2	160	Forskrift nr. 163	3
2001	2	85	Forskrift nr. 1632	8
2001	2	88	Forskrift nr. 1634	8
2001	2	88	Forskrift nr. 1635	8
2001	2	89	Forskrift nr. 1636	8
2001	2	90	Forskrift nr. 1637	8
2001	2	94	Forskrift nr. 1640	8
2001	2	98	Forskrift nr. 1644	8
2001	2	100	Forskrift nr. 1644	8
2001	3	333	Forskrift nr. 263	4
2001	5	557	Forskrift nr. 1673	8
2001	5	565	Forskrift nr. 1673	8
2001	5	577	Forskrift nr. 1673	8
2001	5	584	Forskrift nr. 1674	8
2001	5	584	Forskrift nr. 1675	8
2001	7	905	Lov nr. 78	8
2001	7	961	Forskrift nr. 522	10
2001	8	1068	Forskrift nr. 651	10
2001	8	1090	Forskrift nr. 673	11
2001	9	1287	Forskrift nr. 814	10
2001	9	1302	Forskrift nr. 834	11
2001	9	1306	Forskrift nr. 836	10
2001	10	1360	Forskrift nr. 946	11
2001	10	1403	Forskrift nr. 1016	15
2001	11	1430	Forskrift nr. 1071	13
2001	11	1548	Vedtak nr. 1154	13
2001	11	1559	Forskrift nr. 1157	15
2001	11	1560	Forskrift nr. 1157	15
2001	14	1918	Forskrift nr. 1309	15
2001	14	1919	Forskrift nr. 1309	15
2001	14	1959	Vedtak nr. 1342	15
2001	14	1960	Forskrift nr. 1343	15

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgever: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:

Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement koster for	Avd. I	kr 820	kr 1180	kr 1340
	Avd. I og II	kr 1030	kr 1570	kr 1810

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas hjemmesider – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På de samme sidene finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Fax 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no